

วุฒิสภา

เอกสารประกอบการพิจารณา

ร่าง

**พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา
(ฉบับที่ ..) พ.ศ.**

(สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)

บรรจระบุเบียบวาระการประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๒๑ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ)

วันอังคารที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๕๗

อ.พ. ๒๕/๒๕๕๗

จัดทำโดย สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

www.senate.go.th

บทสรุปสำหรับสมาชิกวุฒิสภา

โดยที่กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ ในส่วนที่เกี่ยวกับการห้ามมิให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งพรรคการเมือง หรือผู้ใดกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดที่อาจเป็นการจูงใจให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยไม่สุจริตและเที่ยงธรรม **ยังไม่มี** **ความชัดเจนในเรื่องระยะเวลาในการต้องห้ามมิให้กระทำการดังกล่าว** ซึ่งเป็นเหตุให้เกิดความไม่เป็นธรรมระหว่างผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ดำรงตำแหน่งอยู่ก่อนวันครบอายุของสภาผู้แทนราษฎร หรือผู้สมัครรับเลือกตั้งก่อนครบอายุของสภาผู้แทนราษฎรกับผู้สมัครรายอื่น **จึงควรกำหนดระยะเวลาเพิ่มเติมโดยห้ามผู้สมัคร พรรคการเมือง หรือผู้ใดกระทำการใด ๆ ภายในหกสิบวันก่อนครบอายุของสภาผู้แทนราษฎรจนถึงวันเลือกตั้ง** ประกอบกับยัง**ไม่มี**ความชัดเจนว่าคณะกรรมการการเลือกตั้งจะนำการกระทำหรือคดีเว้นการกระทำของผู้สมัครพรรคการเมือง หรือผู้ใด นับตั้งแต่ระยะเวลาใดมาเป็นเหตุวินิจฉัยชี้ขาดตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ทำให้ผู้สมัคร หรือผู้ที่ประสงค์จะสมัครรับเลือกตั้งเกิดความไม่แน่ใจว่าจะประพฤติปฏิบัติตนได้โดยมีขอบเขตกว้างขวางมากน้อยเพียงใดและภายในกำหนดระยะเวลาใดจึงสมควรกำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ในส่วนที่เกี่ยวกับการดำเนินการกรณีการเลือกตั้งมิได้เป็นไป

โดยสุจริตและเที่ยงธรรมและการคัดค้านการเลือกตั้งให้สอดคล้องสัมพันธ์กับข้อห้ามที่กำหนดขึ้น อีกทั้งสมควรกำหนดจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งประสงค์จะคัดค้านการเลือกตั้งเพิ่มเติมขึ้นอีกส่วนหนึ่ง เพื่อให้การคัดค้านการเลือกตั้งเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสุจริตเที่ยงธรรมมากยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้"

สรุปลำสำคัญของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่..) พ.ศ.

๑. กำหนดบทบัญญัติว่าด้วยการใช้จ่ายในการเลือกตั้งและวิธีการหาเสียงเลือกตั้งกรณีการเลือกตั้งเพราะเหตุครบอายุของสภาผู้แทนราษฎร

๒. กำหนดบทบัญญัติว่าด้วยกำหนดระยะเวลาและข้อห้ามในการหาเสียงเลือกตั้งกรณีการเลือกตั้งก่อนครบอายุและการเลือกตั้งกรณีครบอายุของสภาผู้แทนราษฎร

๓. กำหนดบทบัญญัติเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งในการวินิจฉัยชี้ขาดกรณีการเลือกตั้งที่เป็นไปโดยไม่สุจริตและเที่ยงธรรม

๔. กำหนดบทบัญญัติว่าด้วยการคัดค้านการเลือกตั้ง ให้มีประสิทธิภาพและบริสุทธิ์ยุติธรรมยิ่งขึ้น

๕. กำหนดบทบัญญัติในการวินิจฉัยชี้ขาดกรณีคัดค้านการเลือกตั้ง

คำนำ

เอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ได้รวบรวมข้อมูลด้านต่าง ๆ ในกระบวนการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ที่สภาผู้แทนราษฎรได้ลงมติเห็นชอบแล้ว ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๑ ปีที่ ๔ ครั้งที่ ๒๐ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) เมื่อวันที่ ๑๓ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๗ ซึ่งมีเนื้อหาแบ่งออกเป็น ๓ ส่วน ประกอบด้วย

ส่วนที่ ๑ ความเป็นมา สาระสำคัญ ประเด็นสำคัญจากการอภิปรายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและผลการพิจารณาเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

ส่วนที่ ๒ ตารางเปรียบเทียบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๑ กับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว

ส่วนที่ ๓ ข้อมูลประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

ภาคผนวก : พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๑

: ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่..) พ.ศ. (ที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)

: รายงานของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่..) พ.ศ. (สภาผู้แทนราษฎร)

เอกสารประกอบการพิจารณาฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในราชการของวงงานวุฒิสภา โดยมุ่งเน้นสาระประโยชน์ในเชิงอ้างอิงเบื้องต้นเพื่อประกอบการพิจารณาของสมาชิกวุฒิสภาในโอกาสต่อไป

สำนักกฎหมาย
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
๑๘ ตุลาคม ๒๕๕๗

"เอกสารประกอบการพิจารณา"

จัดทำโดย

นายเนฐ ภาสข	ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย
นางสาวสุภาวดีจิตต์ ไตรเพทพิสัย	ผู้อำนวยการกลุ่มงานกฎหมาย ๑
นางสาวสุพัชรา วรณศิริกุล	นิติกร ๗ ๖
นายบุญสงค์ ลาค่า นิติกร ๕	นางสาวศศิพรรณ พวงพันธ์ นิติกร ๔
นายณัฐพล ประชุมญาติ นิติกร ๓	นายทศวิทย์ เกียรติศักดิ์ วิทยากร ๕
นางสาวภควดี เกษตระกูล เจ้าหน้าที่งานธุรการ ๕	นางสาวพวงผกา น้อยช้อย เจ้าหน้าที่งานธุรการ ๕
นางสาววีรนุช หมั่นทอง เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล ๑	นางสาวธารินี ดวงสุวรรณ เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล ๑
นางสาวอลงกรณ์ ต้นเบ็ด	เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล ๑

สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา โทร. ๐ ๒๕๓๑ ๙๒๘๗ - ๘

ผลิตโดย

กลุ่มงานการพิมพ์ สำนักการพิมพ์
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา โทร ๐ ๒๕๔๔ ๑๗๔๑-๒

สารบัญ

หน้า

บทสรุปสำหรับสมาชิกวุฒิสภา ๑ก

ส่วนที่ ๑ ความเป็นมา สาระสำคัญ ประเด็นสำคัญจากการอภิปรายของ

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร

เกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการ

การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา

(ฉบับที่..) พ.ศ.

- ความเป็นมาของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการ

การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา

(ฉบับที่..) พ.ศ. ๑

- สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการ

การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา

(ฉบับที่..) พ.ศ. ๕

- ประเด็นสำคัญในการพิจารณาของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเกี่ยวกับ

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการ

การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา

(ฉบับที่..) พ.ศ. ๑๐

๑. สรุปประเด็นสำคัญในการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร

ในวาระที่หนึ่ง ๑๐

- ผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร ในวาระที่หนึ่ง ๑๗

๒. สรุปประเด็นสำคัญในการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร

ในวาระที่สอง ๒๐

- ผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร ในวาระที่สอง

ชั้นพิจารณาเรียงตามลำดับมาตรา ๓๑

- ผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร ในวาระที่สาม ๓๕

ส่วนที่ ๒ ตารางเปรียบเทียบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย

การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา

พ.ศ. ๒๕๔๑ กับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย

การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา

(ฉบับที่..) พ.ศ. ๓๗

**ส่วนที่ ๓ ข้อมูลประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบ
รัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
และสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่..) พ.ศ.**

- การจัดการเลือกตั้ง - ๑ -
- ตารางเปรียบเทียบการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา - ๙ -
- ตารางเปรียบเทียบการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร - ๑๐ -
- คณะกรรมการการเลือกตั้ง และสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง - ๑๑ -
- โครงสร้างสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง - ๑๖ -
- ปัญหา อุปสรรค และข้อสังเกตในการบริหารจัดการเลือกตั้ง - ๑๗ -
- แนวทางการสืบสวนสอบสวนและการวินิจฉัยชี้ขาดใหม่ - ๒๐ -
- สถิติการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา - ๒๕ -
- สถิติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร - ๒๗ -
- สรุปผลการพิจารณาใบเหลือง – ใบแดง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
และสมาชิกวุฒิสภา (ระหว่างปี ๒๕๔๓ – ๒๕๔๖) - ๒๙ -

ภาคผนวก

- พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้ง
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ (๑)
- ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้ง
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่..) พ.ศ.
(สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว) (๔๓)
- รายงานของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
และสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่..)พ.ศ. (สภาผู้แทนราษฎร) (๕๖)
- ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิก
สภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
จำนวน ๔ ฉบับ (๗๓)
- ระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยวิธีการสืบสวน สอบสวน และ
การวินิจฉัยชี้ขาด พ.ศ. ๒๕๔๒ (๙๕)

ส่วนที่ ๑

**ความเป็นมา สาระสำคัญ ประเด็นสำคัญ
จากการอภิปรายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
และผลการพิจารณาเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้ง
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา
(ฉบับที่ ..) พ.ศ.**

ความเป็นมา

ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

ว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา

(ฉบับที่..) พ.ศ.

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. มีผู้เสนอเพื่อให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณา รวม ๔ ฉบับ คือ

๑. เสนอโดย นายวิลาศ จันทร์พิทักษ์ กับคณะ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์ เมื่อวันที่ ๒๘ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๔๗ และได้บรรจุระเบียบวาระการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๑ ปีที่ ๔ ครั้งที่ ๑๘ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) วันพุธที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๔๗

๒. เสนอโดย ว่าที่เรือโท วัลลภ ยंत्रง กับคณะ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคไทยรักไทย เมื่อวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๔๗ และได้บรรจุระเบียบวาระการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๑ ปีที่ ๔ ครั้งที่ ๑๘ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) วันพุธที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๔๗

๓. เสนอโดย พลตำรวจโท วิโรจน์ เปาอินทร์ และนายณัฐวุฒิ ประเสริฐสุวรรณสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคชาติไทย เมื่อวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๔๗ (แต่ยังมิได้บรรจุระเบียบวาระการประชุม)

๔. เสนอโดย นายชูศักดิ์ ศิรินิล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคไทยรักไทย เมื่อวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๔๗ (แต่ยังมิได้บรรจุระเบียบวาระการประชุม)

เนื่องจากมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเสนอร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่..) พ.ศ. รวมจำนวน ๔ ฉบับ และในการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่หนึ่ง ที่ประชุมได้ลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญทั้ง ๔ ฉบับ พร้อมกันไป และลงมติให้ใช้ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ของนายชูศักดิ์ ศิรินิล เป็นหลักในการพิจารณา ซึ่งมีเหตุผลในการเสนอร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ดังนี้

โดยที่กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ ในส่วนที่เกี่ยวกับการห้ามมิให้ผู้สมัครรับเลือกตั้ง พรรคการเมือง หรือผู้ใดกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดที่อาจเป็นการจูงใจให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยไม่สุจริตและเที่ยงธรรม ยังไม่มีความชัดเจนในเรื่องระยะเวลาในการต้องห้ามมิให้กระทำการดังกล่าว ซึ่งเป็นเหตุให้เกิดความไม่เป็นธรรมระหว่างผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ อยู่ก่อนวันครบวาระการดำรงตำแหน่งหรือผู้สมัครที่รับเลือกตั้งก่อนครบวาระการดำรงตำแหน่งกับผู้สมัครรายอื่น จึงควรกำหนดระยะเวลาเพิ่มเติมห้ามผู้สมัคร พรรคการเมือง หรือผู้ใดกระทำการใด ๆ ภายใน

หกสิบวันก่อนครบวาระการดำรงตำแหน่งจนถึงวันเลือกตั้ง ประกอบกับ ยังไม่มีความชัดเจนว่าคณะกรรมการการเลือกตั้งจะนำการกระทำหรืองดเว้นการกระทำของผู้สมัคร พรรคการเมือง หรือผู้ใด นับตั้งแต่ระยะเวลาใดมาเป็นเหตุวินิจฉัยชี้ขาดตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ทำให้ผู้สมัคร หรือผู้ที่ประสงค์จะสมัครรับเลือกตั้งเกิดความไม่แน่ใจว่าจะประพฤติปฏิบัติตนได้เพียงใดและภายในกำหนดระยะเวลาใด จึงสมควรกำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ในส่วนที่เกี่ยวกับการดำเนินการการเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรมและการคัดค้านการเลือกตั้ง ให้สอดคล้องสัมพันธ์กับข้อห้ามที่กำหนดขึ้น อีกทั้งสมควรกำหนดจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งประสงค์จะคัดค้านการเลือกตั้งเพิ่มเติมขึ้นอีกส่วนหนึ่ง เพื่อให้การคัดค้านการเลือกตั้งเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสุจริตเที่ยงธรรมมากยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

สภาผู้แทนราษฎร ได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ทั้ง ๔ ฉบับนี้ พร้อมกันไปในวาระที่หนึ่งชั้นรับหลักการ ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๑ ปีที่ ๔ ครั้งที่ ๑๘ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) วันพุธที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๔๗ โดยลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญทั้ง ๔ ฉบับพร้อมกัน ด้วยคะแนนเสียงข้างมาก และมีมติให้ตั้งคณะกรรมการวิสามัญ จำนวน ๓๕ คน เพื่อพิจารณาในวาระที่สองชั้นคณะกรรมการ โดยถือเอาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญของนายชูศักดิ์ ศิรินิล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคไทยรักไทย เป็นหลักในการพิจารณา กำหนดการแปรญัตติภายใน ๒ วัน

คณะกรรมการวิสามัญ ประกอบด้วย

*๑. นายชูศักดิ์ ศิรินิล	เป็นประธานคณะกรรมการ
*๒. นายจำลอง ครุฑขุนทด	เป็นรองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
**๓. นายโกเมศ ขวัญเมือง	เป็นรองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
***๔. พลตำรวจโท วิโรจน์ เปาอินทร์	เป็นรองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม
*๕. นายสามารถ แก้วมีชัย	เป็นเลขานุการคณะกรรมการ
*๖. นายสุรนนท์ เวชชาชีวะ	เป็นผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ
*๗. นายบุญเกียรติ รัชชาติเจริญ	เป็นผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ
**๘. นายชินวรณ์ บุญยเกียรติ	เป็นโฆษกคณะกรรมการ
*๙. นายวิชิต ปลั่งศรีสกุล	เป็นโฆษกคณะกรรมการ
*๑๐. นายวัฒนา ช่างไพเราะ	เป็นโฆษกคณะกรรมการ
*๑๑. ร้อยโท กุเทพ ไสกะจ่าง	***๑๒. นายณัฐวุฒิ ประเสริฐสุวรรณ
**๑๓. นายนิพิฏฐ์ อินทรสมบัติ	*๑๔. นายนพคุณ รัฐผไท

* สัดส่วนพรรคไทยรักไทย

** สัดส่วนพรรคประชาธิปัตย์

*** สัดส่วนพรรคชาติไทย

*๑๕. นายบุญถึง ผลพานิชย์	*๑๖. นายปกิต พัฒนกุล
*๑๗. นายรุ่งฤทธิ์ มกรพงศ์	**๑๘. นายวิฑูรย์ นามบุตร
**๑๙. นายวิรัตน์ กัลยาศิริ	**๒๐. นายวิรัช ร่มเย็น
*๒๑. นายวรรณรัตน์ ชาญนุกุล	*๒๒. ว่าที่เรือโท วัลลภ ยิ่งตรง
**๒๓. นายวิลาศ จันทร์พิทักษ์	*๒๔. นายสงวน พงษ์มณี
*๒๕. พลโท สมัยรบ สุทธิวาทนฤพุมิ	*๒๖. นายสิทธิชัย กิตติขเนศวร
*๒๗. นายสุขุมพงศ์ โง่นคำ	*๒๘. นายสุทธิชัย จันทร์อาร์ักษ์
*๒๙. นายสุพจน์ ฤชุพันธ์	*๓๐. นายสุภาพ คลีขจาย
**๓๑. นายสมบูรณ์ อุทัยเวียนกุล	*๓๒. นายวุฒิพงศ์ ฉายแสง
*๓๓. นายอรรถสิทธิ์ (คันคาย) ทรัพย์สิทธิ์	*๓๔. นายอารีเพ็ญ อุตรสินธุ์
*๓๕. นายเอกภาพ พลซื่อ	

เมื่อคณะกรรมการได้พิจารณาเสร็จแล้ว ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้พร้อมด้วยรายงานการพิจารณาต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร และได้บรรจุระเบียบวาระการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๑ ปีที่ ๔ ครั้งที่ ๒๐ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) วันพุธที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๔๗ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้ โดยพิจารณาเรียงตามลำดับมาตราจนจบร่างและได้พิจารณาทั้งร่างเป็นการสรุปอีกครั้งหนึ่ง ตามนัยข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๔๔ ข้อ ๑๑๖* โดยไม่มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรขอแก้ไขเพิ่มเติมถ้อยคำแต่อย่างใด

เมื่อจบการพิจารณาในวาระที่สองขึ้นพิจารณาเรียงตามลำดับมาตราแล้ว ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาต่อไปในวาระที่สาม โดยลงมติเห็นชอบด้วยคะแนนเสียงข้างมากและสั่งให้วุฒิสภาพิจารณาต่อไป

อนึ่ง เมื่อที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาและลงมติในวาระที่หนึ่งขึ้นรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้แล้ว ประธานวุฒิสภาได้พิจารณาและมีดำริให้คณะกรรมการวิสามัญกิจการวุฒิสภาพิจารณาว่าจะเห็นสมควรมอบหมายให้คณะกรรมการวิสามัญประจำวุฒิสภาคณะใด หรือจะตั้งคณะกรรมการวิสามัญ เพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ตามนัยแห่งข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๔ ข้อ ๑๐๙** และในคราวประชุม

*ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๔๔ ข้อ ๑๑๖ กำหนดว่า "เมื่อได้พิจารณาตามข้อ ๑๑๕ จนจบร่างแล้ว ให้สภาพิจารณาทั้งร่างเป็นการสรุปอีกครั้งหนึ่ง และในการพิจารณาร่างนี้สมาชิกอาจขอแก้ไขเพิ่มเติมถ้อยคำได้ แต่จะขอแก้ไขเพิ่มเติมเนื้อความใดไม่ได้ นอกจากเนื้อความที่เห็นว่าขัดแย้งกัน"

**ข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๔ ข้อ ๑๐๙ กำหนดว่า "เมื่อสภาผู้แทนราษฎรมีมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญใดในวาระที่หนึ่งแล้ว ประธานวุฒิสภาอาจพิจารณามอบหมายให้คณะกรรมการวิสามัญประจำวุฒิสภาคณะใดคณะหนึ่งที่เกี่ยวข้องหรือในกรณีที่มีความจำเป็น วุฒิสภาอาจตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่งมีจำนวนไม่เกินสิบเอ็ดคน แล้วแต่กรณี เพื่อพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวเป็นเฉพาะกรณีไปก็ได้ และเมื่อสภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบในวาระที่สามแล้ว ให้คณะกรรมการดังกล่าวรายงานต่อประธานวุฒิสภาเป็นการด่วน ทั้งนี้ เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาของสมาชิกในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นต่อไป"

คณะกรรมการวิสามัญกิจการวุฒิสภา เมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๔๗ ที่ประชุม
ได้พิจารณาแล้วเห็นควรมอบหมายให้คณะกรรมการกิจการองค์กรอิสระ วุฒิสภา เป็น
ผู้พิจารณา เมื่อสภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบในวาระที่สามแล้วให้คณะกรรมการดังกล่าว
รายงานต่อประธานวุฒิสภาเป็นการด่วน ทั้งนี้ เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาของสมาชิก
วุฒิสภา ต่อไป

สาระสำคัญ
ประกอบร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา
(ฉบับที่..) พ.ศ.
(สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)

๑. หลักการและเหตุผล

๑.๑ หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ ดังต่อไปนี้

(๑) แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติว่าด้วยการใช้จ่ายในการเลือกตั้งและวิธีการหาเสียงเลือกตั้ง กรณีการเลือกตั้งเพราะเหตุครบอายุของสภาผู้แทนราษฎร (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔๐)

(๒) แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติว่าด้วยกำหนดระยะเวลาและข้อห้ามในการหาเสียงเลือกตั้งกรณีการเลือกตั้งก่อนครบอายุและการเลือกตั้งกรณีครบอายุของสภาผู้แทนราษฎร (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔๔)

(๓) เพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งในการวินิจฉัยชี้ขาดกรณีการเลือกตั้งที่เป็นไปโดยไม่สุจริตและเที่ยงธรรม ให้สอดคล้องกับการแก้ไขบทบัญญัติในมาตรา ๔๐ และมาตรา ๔๔ (เพิ่มเติมมาตรา ๘๕/๑๑)

(๔) แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติว่าด้วยการคัดค้านการเลือกตั้ง ให้มีประสิทธิภาพและบริสุทธิ์ยุติธรรมยิ่งขึ้น (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๘๔)

(๕) เพิ่มเติมบทบัญญัติในการวินิจฉัยชี้ขาดกรณีคัดค้านการเลือกตั้งให้สอดคล้องสัมพันธ์กับการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติในมาตรา ๔๐ มาตรา ๔๔ และการเพิ่มเติมมาตรา ๘๕/๑๑ (เพิ่มเติมมาตรา ๘๗/๑)

๑.๒ เหตุผล

โดยที่กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ ในส่วนที่เกี่ยวกับการห้ามมิให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งพรรคการเมือง หรือผู้ใดกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดที่อาจเป็นการจูงใจให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยไม่สุจริตและเที่ยงธรรมยังไม่มี ความชัดเจนในเรื่องระยะเวลาในการต้องห้ามมิให้กระทำการดังกล่าว ซึ่งเป็นเหตุให้เกิดความไม่เป็นธรรมระหว่างผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ อยู่ก่อนวันครบวาระการดำรงตำแหน่งหรือผู้สมัครที่รับเลือกตั้งก่อนครบวาระการดำรงตำแหน่ง

กับผู้สมัครรายอื่น จึงควรกำหนดระยะเวลาเพิ่มเติมห้ามผู้สมัคร พรรคการเมืองหรือผู้ใดกระทำการใด ๆ ภายในหกสิบวันก่อนครบวาระการดำรงตำแหน่งจนถึงวันเลือกตั้งประกอบกับ ยังไม่มีความชัดเจนว่าคณะกรรมการการเลือกตั้งจะนำการกระทำหรืองดเว้นการกระทำของผู้สมัคร พรรคการเมือง หรือผู้ใด นับตั้งแต่ระยะเวลาใดมาเป็นเหตุวินิจฉัยชี้ขาดตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ทำให้ผู้สมัคร หรือผู้ที่ประสงค์จะสมัครรับเลือกตั้งเกิดความไม่แน่ใจว่าจะประพฤติปฏิบัติตนได้เพียงใดและภายในกำหนดระยะเวลาใดจึงสมควรกำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ในส่วนที่เกี่ยวกับการดำเนินการกรณีการเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรมและการคัดค้านการเลือกตั้ง ให้สอดคล้องสัมพันธ์กับข้อห้ามที่กำหนดขึ้น อีกทั้งสมควรกำหนดจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งประสงค์จะคัดค้านการเลือกตั้งเพิ่มเติมขึ้นอีกส่วนหนึ่ง เพื่อให้การคัดค้านการเลือกตั้งเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสุจริตเที่ยงธรรมมากยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้”

หมายเหตุ สำหรับ “เหตุผล” ประกอบร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ มีการแก้ไขในชั้นสภาผู้แทนราษฎรโดยสภาผู้แทนราษฎรได้เห็นชอบด้วยกับข้อสังเกตการแก้ไขเพิ่มเติมเหตุผลของคณะกรรมการวิสามัญฯ และมีมติให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรแจ้งไปยังคณะรัฐมนตรีตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๔๔ ข้อ ๑๑๑* และเพื่อประโยชน์ในการพิจารณาของวุฒิสภา สภาผู้แทนราษฎรจึงขอส่งเหตุผลที่ได้แก้ไขมาเพื่อพิจารณา (กรุณาดูรายละเอียดการแก้ไขเพิ่มเติมในหน้า ๗๖.)

๖. ชื่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ (ร่างมาตรา ๑)

มาตรา ๑ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่...) พ.ศ.”

*ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๔๔ ข้อ ๑๑๑ กำหนดว่า “เมื่อคณะกรรมการได้พิจารณา ร่างพระราชบัญญัติเสร็จแล้วให้เสนอร่างพระราชบัญญัตินั้น โดยแสดงว่าร่างเดิมและการแก้ไขเพิ่มเติมพร้อมทั้งรายงานต่อประธานสภา รายงานนั้นอย่างน้อยต้องระบุว่าได้มีหรือไม่มี การแก้ไขเพิ่มเติมในมาตราใดบ้าง และถ้ามีการแปรญัตติ มติของคณะกรรมการเกี่ยวกับคำแปรญัตตินั้นเป็นประการใด หรือมีการสงวนคำแปรญัตติของผู้แปรญัตติ หรือมีการสงวนความเห็นของกรรมการก็ให้ระบุไว้ในรายงานด้วย

ในกรณีที่คณะกรรมการเห็นว่าข้อสังเกตที่คณะรัฐมนตรีควรทราบหรือควรปฏิบัติ ให้บันทึกข้อสังเกตดังกล่าวนั้นไว้ในรายงานของคณะกรรมการเพื่อให้ที่ประชุมสภาพิจารณา และให้นำความในข้อ ๔๖ มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

๓. บทบัญญัติจำกัดสิทธิเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๓๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

๔. วันใช้บังคับ (ร่างมาตรา ๒)

มาตรา ๒ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

๕. บทรักษาการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ (ร่างมาตรา ๙)

มาตรา ๙ ให้ประธานกรรมการการเลือกตั้งรักษาการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

๖. เนื้อหาของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

๑) บทบัญญัติว่าด้วยการใช้จ่ายในการเลือกตั้งและวิธีการหาเสียงเลือกตั้งกรณีการเลือกตั้งเพราะเหตุครบอายุของสภาผู้แทนราษฎร (ร่างมาตรา ๓ แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๔๐)

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๐ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๓ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๔๐ ภายใต้บังคับมาตรา ๔๔ เมื่อได้มีการประกาศพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเขตเลือกตั้งใดจนถึงวันประกาศผลการเลือกตั้งการใช้จ่ายในการเลือกตั้งและวิธีการหาเสียงเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้น ให้เป็นไปตามบทบัญญัติในส่วนนี้”

๒) บทบัญญัติว่าด้วยกำหนดระยะเวลาและข้อห้ามในการหาเสียงเลือกตั้งกรณีการเลือกตั้งก่อนครบอายุและการเลือกตั้งกรณีครบอายุของสภาผู้แทนราษฎร (ร่างมาตรา ๔ แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๔๔)

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๔๔ เมื่อได้มีการประกาศพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในกรณีอื่นนอกจากกรณีตามวรรคสอง จนถึงวันประกาศผล

การเลือกตั้ง ห้ามมิให้ผู้สมัครหรือผู้ใดกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใด เพื่อจะจูงใจให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งลงคะแนนเสียงเลือกตั้งให้แก่ตนเองหรือผู้สมัครอื่น หรือพรรคการเมืองใด หรือให้งดเว้นการลงคะแนนให้แก่ผู้สมัคร หรือพรรคการเมืองใดด้วยวิธีการดังนี้

(๑) จัดทำ ให้ เสนอให้ สัญญาว่าจะให้ หรือจัดเตรียมเพื่อจะให้ทรัพย์สินหรือผลประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้แก่ผู้ใด

(๒) ให้ เสนอให้ หรือสัญญาว่าจะให้เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดไม่ว่าจะโดยตรงหรือโดยอ้อมแก่ชุมชน สมาคม มูลนิธิ วัด สถาบันการศึกษา สถานสงเคราะห์ หรือสถาบันอื่นใด

(๓) ทำการโฆษณาหาเสียงด้วยการจัดให้มีมหรสพหรือการรื่นเริงต่าง ๆ

(๔) เลี้ยงหรือรับจะจัดเลี้ยงผู้ใด

(๕) หลอกลวง บังคับ ชูเชิญ ใช้อิทธิพลคุกคาม ใส่ร้าย หรือจูงใจให้เข้าใจผิดในคะแนนนิยมของผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใด

กรณีตามวรรคหนึ่ง หากเป็นการเลือกตั้งอันเนื่องมาจากการครบอายุของสภาผู้แทนราษฎร หรือยุบสภาผู้แทนราษฎรภายในหกสิบวันก่อนวันครบอายุของสภาผู้แทนราษฎร ห้ามมิให้กระทำการภายในหกสิบวันก่อนวันครบอายุของสภาผู้แทนราษฎรจนถึงวันประกาศผลการเลือกตั้ง

เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติตามมาตรา นี้ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศเพื่อแนะนำวิธีการหรือลักษณะต้องห้ามในการหาเสียงเลือกตั้งของผู้สมัครหรือพรรคการเมืองในราชกิจจานุเบกษา”

๓) บทบัญญัติเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งในการวินิจฉัยชี้ขาดกรณีการเลือกตั้งที่เป็นไปโดยไม่สุจริตและเที่ยงธรรมให้สอดคล้องกับการแก้ไขบทบัญญัติในมาตรา ๔๐ และมาตรา ๔๔ (ร่างมาตรา ๕ เพิ่มความเป็นมาตรา ๘๕/๑๑)

มาตรา ๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๘๕/๑๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๑

“มาตรา ๘๕/๑๑ การดำเนินการของคณะกรรมการการเลือกตั้งตามบทบัญญัติในส่วนนี้ให้พิจารณาเฉพาะจากการกระทำหรือการงดเว้นกระทำของผู้สมัคร พรรคการเมือง หรือผู้ใดอันเป็นการฝ่าฝืนกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง นับตั้งแต่ได้มีการประกาศพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จนถึงวันประกาศผลการเลือกตั้งหรือเป็นกรณีเฉพาะที่กำหนดไว้ในมาตรา ๔๔ วรรคสอง”

๔) บทบัญญัติว่าด้วยการคัดค้านการเลือกตั้ง ทั้งนี้ เพื่อให้การเลือกตั้ง มีประสิทธิภาพและมีความบริสุทธิ์ยุติธรรมยิ่งขึ้น (ร่างมาตรา ๖ แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๙๔ และร่างมาตรา ๗ เพิ่มความเป็นมาตรา ๙๗/๑)

มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๙๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๙๔ เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศผลการเลือกตั้งของเขตเลือกตั้งใดแล้ว หากผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสิบคนหรือผู้สมัครในเขตเลือกตั้งนั้น พรรคการเมืองที่มีสมาชิกสมัครรับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้น หรือพรรคการเมืองที่เสนอบัญชีผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อ เห็นว่าการเลือกตั้งของหน่วยเลือกตั้งใดในเขตเลือกตั้งนั้น หรือของเขตเลือกตั้งดังกล่าวมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ผู้สมัคร หรือพรรคการเมืองดังกล่าวข้างต้น มีสิทธิยื่นคำร้องคัดค้านต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในสามสิบวันนับแต่วันประกาศผลการเลือกตั้ง เว้นแต่เฉพาะกรณีร้องคัดค้านเพราะเหตุตามมาตรา ๔๑ หรือมาตรา ๔๓ ให้ยื่นคำร้องคัดค้านภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศผลการเลือกตั้งเพื่อให้มีการเลือกตั้งใหม่

ในกรณีที่ผู้ถูกคัดค้านขอทราบชื่อผู้คัดค้านและรายละเอียดการคัดค้านต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งแจ้งให้ผู้ถูกคัดค้านทราบ”

มาตรา ๗ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๙๗/๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑

“มาตรา ๙๗/๑ ให้นำความในมาตรา ๙๕/๑๑ มาใช้กับกรณีการคัดค้านการเลือกตั้งโดยอนุโลม”

๗. บทเฉพาะกาล (ร่างมาตรา ๘)

มาตรา ๘ ในวาระเริ่มแรก ถ้าพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้มีผลใช้บังคับภายหลังจากระยะเวลาหกสิบวันก่อนครบอายุของสภาผู้แทนราษฎรที่ดำรงตำแหน่งอยู่ในวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ มิให้นำระยะเวลาตามมาตรา ๔๔ วรรคสอง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้มาใช้บังคับ และให้เริ่มนับระยะเวลาการห้ามกระทำการตามมาตรา ๔๔ วรรคสองตั้งแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับเป็นต้นไป

ประเด็นสำคัญ

จากการอภิปรายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเกี่ยวกับ

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้ง

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

๑. สรุปประเด็นสำคัญในการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่หนึ่งชั้นรับหลักการ

๑.๑ บทบัญญัติว่าด้วยการใช้ جایในการเลือกตั้งและวิธีการหาเสียงเลือกตั้งกรณีการเลือกตั้งเพราะเหตุครบอายุของสภาผู้แทนราษฎร (แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๔๐)

- กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา มาตรา ๔๐ ใช้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือผู้ใดซึ่งก็หมายถึง คนที่จะกระทำให้ผู้สมัครฯ ซึ่งขณะนั้นผู้สมัครฯ จะยังไม่มีเพราะผู้สมัครฯ จะมีได้เมื่อมีประกาศพระราชกฤษฎีกาฯ ก่อนแล้วถึงจะมีผู้ไปสมัครรับเลือกตั้ง ซึ่งกฎหมายเดิมในมาตรา ๔๐ บัญญัติไว้ชัดเจนแล้ว แต่ร่างกฎหมายฉบับนี้ได้กำหนดระยะเวลา ๖๐ วันให้เหมือนกับพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๕ แต่กฎหมาย ๒ ฉบับนี้ต่างกัน กล่าวคือ กฎหมายการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นฯ ไม่ต้องมีประกาศพระราชกฤษฎีกาฯ ก่อน อีกทั้งตำแหน่งในองค์กรปกครองท้องถิ่นบางตำแหน่งเป็นตำแหน่งบริหาร เช่น นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ซึ่งในการทำงานจำเป็นต้องใช้งบประมาณเพื่อดำเนินการ **ดังนั้นจึงได้กำหนดกรอบว่าภายใน ๖๐ วัน ก่อนวันครบวาระการดำรงตำแหน่งจนถึงวันเลือกตั้ง** นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดควรที่จะหยุดใช้งบประมาณ ทั้งนี้ ด้วยผู้ร่างกฎหมายเกรงว่าจะมีการกระทำที่เป็นการกระทำเพื่อจูงใจผู้มีสิทธิเลือกตั้งให้ลงคะแนนเลือกตั้งให้แก่ตนเองด้วย

๑.๒ การกำหนดระยะเวลาและข้อห้ามในการหาเสียงเลือกตั้ง กรณีการเลือกตั้งก่อนครบอายุและการเลือกตั้งกรณีครบอายุของสภาผู้แทนราษฎร (แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๔๔)

- เนื่องด้วยมาตรา ๔๔^๑ ของกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา มิได้กำหนดระยะเวลาที่เป็นการห้ามมิให้ผู้สมัครหรือ

^๑พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑

มาตรา ๔๔ บัญญัติว่า “ห้ามมิให้ผู้สมัครหรือผู้ใดกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใด เพื่อจะจูงใจให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งลงคะแนนเสียงเลือกตั้งให้แก่ตนเอง หรือผู้สมัครอื่น หรือพรรคการเมืองใด หรือให้งดเว้นการลงคะแนนให้แก่ผู้สมัคร หรือพรรคการเมืองใด ด้วยวิธีการดังนี้

- (๑) จัดทำ ให้ เสนอให้ สัญญาว่าจะให้ หรือจัดเตรียมเพื่อจะให้ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้แก่ผู้ใด
- (๒) ให้ เสนอให้ หรือสัญญาว่าจะให้เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดไม่ว่าจะโดยตรงหรือโดยอ้อมแก่ชุมชน สมาคม มูลนิธิ วัด สถาบันการศึกษา สถานสงเคราะห์ หรือสถาบันอื่นใด

ผู้ใดกระทำการเพื่อจูงใจให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งลงคะแนนเสียงเลือกตั้งให้แก่ตนเอง ซึ่งได้สอบถามไปยัง คณะกรรมการการเลือกตั้งถึงหลักเกณฑ์ดังกล่าว และคณะกรรมการการเลือกตั้ง ชี้แจงว่า จะพิจารณาเป็นรายบุคคลไป แสดงว่า ช่วงเวลาที่ห้ามกระทำการจูงใจที่เป็นความผิดยังไม่ชัดเจน ซึ่ง ก็มีการอ้างรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๗ (๒)^๓ ว่าตามรัฐธรรมนูญ ก่อนได้รับการเลือกตั้ง หากมีการ **กระทำใด ๆ ก็แล้วแต่ที่ไม่สุจริตก็ถือว่ามีความผิด** จึงเห็นควรกำหนดมาตรฐานดังกล่าว

- เหตุผลที่ขอแก้ไขมาตรา ๔๔ ก็เพื่อให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง ได้กำหนดว่า การกระทำใดเป็นการซื้อเสียง และการกระทำใดที่ไม่เป็นการซื้อเสียง และควรออกระเบียบในเรื่องดังกล่าวให้ชัดเจนด้วย

- การหาเสียงเลือกตั้งในแต่ละครั้ง มีการกระทำหลายอย่าง que ผู้สมัครรับเลือกตั้ง ไม่ทราบว่าจะสามารถกระทำได้หรือกระทำไม่ได้ เช่น การไปวางพวงหรีดเพื่อเคารพศพผู้เสียชีวิต **ในงานศพต่าง ๆ** เนื่องจากเคยมีการตัดสินจากคณะกรรมการการเลือกตั้งว่า หากมีการวาง พวงหรีดโดยที่ไม่รู้จักกับเจ้าภาพหรือรู้จักกับผู้เสียชีวิต **จะมีการให้ใบเหลืองได้** จึงเป็นเหตุผลที่ ต้องการให้มีการแก้ไขมาตรา ๔๔ **โดยเพิ่มเติมเป็นวรรคเจ็ดให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง ได้ประกาศแนะนำวิธีการหรือลักษณะต้องห้ามในการหาเสียงเลือกตั้งของผู้สมัครใน ราชกิจจานุเบกษา**

- เห็นควรแก้ไขเรื่องการกำหนดระยะเวลาที่ผู้สมัครจะกระทำการใดเพื่อจูงใจ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งให้ลงคะแนนเลือกตั้งให้แก่ตนเองหรือผู้สมัครอื่น **เพื่อให้สอดคล้องกับ**

(๓) ทำการโฆษณาหาเสียงด้วยการจัดให้มีมหรสพหรือการรื่นเริงต่าง ๆ

(๔) เลี้ยงหรือรับจะจัดเลี้ยงผู้ใด

(๕) หลอกหลวง บังคับ ชูเชิญ ใช้อิทธิพลคุกคาม ใส่ร้ายด้วยความเท็จ หรือจูงใจให้เข้าใจผิดในคะแนนนิยมของผู้สมัครหรือ พรรคการเมืองใด”

^๒รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐

มาตรา ๑๔๗ บัญญัติว่า “คณะกรรมการการเลือกตั้งต้องดำเนินการสืบสวนสอบสวนเพื่อหาข้อเท็จจริงโดยพลันเมื่อมีกรณี โดกรณหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(๑) ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ผู้สมัครรับเลือกตั้ง หรือพรรคการเมืองซึ่งมีสมาชิกสมัครรับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งใดเขตเลือกตั้ง หนึ่ง คัดค้านว่าการเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้นเป็นไปโดยไม่ถูกต้องหรือไม่ชอบด้วยกฎหมาย

(๒) ปรากฏหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าก่อนได้รับเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภา ท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ใดได้กระทำการใด ๆ โดยไม่สุจริตเพื่อให้ตนเองได้รับเลือกตั้ง หรือได้รับเลือกตั้งมาโดยไม่ สุจริตโดยผลของการที่บุคคลหรือพรรคการเมืองใดได้กระทำลงไปทั้งนี้ อันเป็นการฝ่าฝืนกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่า ด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง หรือ กฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

(๓) ปรากฏหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่า การออกเสียงประชามติมิได้เป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมายหรือผู้มีสิทธิเลือกตั้ง คัดค้านว่าการออกเสียงประชามติในหน่วยเลือกตั้งใดเป็นไปโดยไม่ถูกต้องหรือไม่ชอบด้วยกฎหมาย

เมื่อดำเนินการตามวรรคหนึ่งเสร็จแล้ว คณะกรรมการการเลือกตั้งต้องพิจารณาวินิจฉัยสั่งการโดยพลัน”

พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๕ มาตรา ๔๗^๓ ที่ได้กำหนดระยะเวลาห้ามมิให้กระทำการในหกสัปดาห์ก่อนวันครบวาระการดำรงตำแหน่งจนถึงวันเลือกตั้งไว้แล้ว เพื่อให้ร่างกฎหมายฉบับนี้เกิดความชัดเจนและเกิดมาตรฐานของการใช้ดุลยพินิจที่จะวินิจฉัย ตลอดจนทำให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสามารถรู้ถึงเงื่อนไขและเงื่อนไขอย่างชัดเจน

- เจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ ในมาตรา ๔๐^๔ ที่บัญญัติว่า “เมื่อได้มีการประกาศพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเขตเลือกตั้งใด จนถึงวันเลือกตั้ง” ต่อมามาตรา ๔๐ ได้มีการแก้ไข (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๓ จากคำว่า “จนถึงวันเลือกตั้ง” เป็น “จนถึงวันประกาศผลการเลือกตั้ง” แต่สาระสำคัญจะเหมือนกัน ดังนั้น ความในมาตรา ๔๐ จึงเป็นดังนี้ “เมื่อได้มีการประกาศพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเขตเลือกตั้งใดจนถึงวันประกาศผลการเลือกตั้ง การใช้จ่ายในการเลือกตั้งและวิธีการหาเสียงเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้น ให้เป็นไปตามบทบัญญัติในส่วนนี้” ซึ่งถ้อยคำที่ว่า “การใช้จ่ายในการเลือกตั้งและวิธีการหาเสียงเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งให้เป็นไปตามบทบัญญัติในส่วนนี้” ก็หมายถึง ส่วนที่ ๖ หมวดว่าด้วยเรื่องค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งและวิธีการหาเสียงเลือกตั้ง ตั้งแต่มาตรา ๔๐ – ๕๐ ซึ่งได้รวมมาตรา ๔๔ ที่บัญญัติถึงการห้ามผู้สมัครกระทำการใด ๆ ที่จะทำให้เกิดความไม่สุจริต ซึ่งเจตนารมณ์ของผู้ร่างกฎหมายใน

^๓ พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๕

มาตรา ๔๗ บัญญัติว่า “เมื่อมีการประกาศให้มีการเลือกตั้งในกรณีอื่นนอกจากถึงคราวออกตามวาระการดำรงตำแหน่งของสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ห้ามมิให้ผู้สมัครหรือผู้ใดกระทำการเพื่อจูงใจผู้มีสิทธิเลือกตั้งให้ลงคะแนนเลือกตั้งให้แก่ตนเองหรือผู้สมัครอื่น หรือให้ตนเว้นการลงคะแนนเลือกตั้งแก่ผู้สมัครใดด้วยวิธีการ ดังนี้

- (๑) จัดทำ ให้ เสนอให้ สัญญาว่าจะให้ หรือจัดเตรียมเพื่อจะให้ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้แก่ผู้ใด
- (๒) ให้ เสนอให้ หรือสัญญาว่าจะให้เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดไม่ว่าโดยทางตรงหรือโดยทางอ้อมแก่ชุมชน สมาคม มูลนิธิ วัด สถาบันการศึกษา สถานสงเคราะห์ หรือสถาบันอื่นใด ที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา
- (๓) ทำการโฆษณาหาเสียงเลือกตั้งด้วยการจัดให้มีหรสหหรือการรื่นเริงต่าง ๆ
- (๔) เลี้ยงหรือรับจะจัดเลี้ยงผู้ใด
- (๕) หลอกหลวง บังคับ ชูเชิญ ใช้อิทธิพลคุกคาม ใส่ร้าย หรือจูงใจให้เข้าใจผิดในใดเรื่องใดอันเกี่ยวกับผู้สมัครใด

กรณีตามวรรคหนึ่ง หากเป็นการเลือกตั้งอันเนื่องมาจากการครบวาระการดำรงตำแหน่งของสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นห้ามมิให้กระทำการในหกสัปดาห์ก่อนวันครบวาระการดำรงตำแหน่งจนถึงวันเลือกตั้ง

การประกาศนโยบายหรือการดำเนินการตามแนวทางการแก้ไขปัญหาด้านอำนาจหน้าที่ของท้องถิ่นด้วยวิธีการใช้จ่ายจากเงินงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มิให้ถือว่าเป็นกรณีตาม (๑) หรือ (๒)

เพื่อให้การหาเสียงเลือกตั้งเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง ประกาศเพื่อแนะนำวิธีการหรือลักษณะต้องห้ามในการหาเสียงเลือกตั้งของผู้สมัครในราชกิจจานุเบกษา”

^๔ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑

มาตรา ๔๐ บัญญัติว่า “เมื่อได้มีการประกาศพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเขตเลือกตั้งใด จนถึงวันประกาศผลการเลือกตั้ง การใช้จ่ายในการเลือกตั้งและวิธีการเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้น ให้เป็นไปตามบทบัญญัติในส่วนนี้

ตอนนั้นเข้าใจว่าเป็นมาตราหลัก ซึ่งเมื่อมีการประกาศพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งฯ ก็จะเริ่มห้ามผู้สมัครหรือผู้ใดกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อจะจูงใจให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งลงคะแนนเสียงเลือกตั้งให้แก่ตนเอง จึงเห็นว่ามาตรา ๔๐ ของเดิมมีความชัดเจนอยู่แล้ว เหตุใดจึงต้องมีการเสนอแก้ไขมาตรา ๔๐ อีก

หรือเป็นเพราะคณะกรรมการการเลือกตั้งไม่ต้องการระบุชัดว่าจะใช้พระราชกฤษฎีกาเป็นหลัก ประเด็นอยู่ที่ว่า หากคณะกรรมการการเลือกตั้งไม่ยอมรับเจตนารมณ์มาตรา ๔๐ ทางคณะกรรมการฯ ก็จะอ้างรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๕๕^๔ ว่ามีสิทธิที่จะพิจารณาความผิดที่เกิดขึ้นเมื่อใดก็ได้ซึ่งก็มีทางออกอีกทางหนึ่งคือ ต้องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยเนื้อหาความหมายของมาตรา ๔๐ ว่าเมื่อมีประกาศพระราชกฤษฎีกาแล้วควรนำมาตรา ๔๔ มาบังคับเพราะเป็นเรื่องการขัดแย้งระหว่างองค์กร หากศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยออกมาแล้วไม่พอใจ จึงต้องมีการเสนอแก้ไขกฎหมาย จึงจะสมเหตุสมผล

- สำหรับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร รัฐธรรมนูญฉบับเก่าไม่มีบทบัญญัติในการห้ามสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรฯ เป็นฝ่ายบริหาร แต่รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันได้กำหนดข้อห้ามของรัฐมนตรีว่าจะเป็สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในขณะที่เดียวกันไม่ได้ ส่วนผู้ที่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะเป็นฝ่ายนิติบัญญัติ ซึ่งแยกจากฝ่ายบริหารโดยเด็ดขาด ดังนั้น จึงจะพิจารณาเห็นว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่มีสิทธิตั้งงบประมาณ แล้วเหตุใดกฎหมายฉบับนี้จึงห้ามผู้สมัครกระทำการดังกล่าวภายใน ๖๐ วัน และรัฐธรรมนูญมาตรา ๑๑๔^๕ ได้กำหนดอายุของสภาผู้แทนราษฎรว่ามีกำหนดคราวละสี่ปีนับแต่วันเลือกตั้ง ถ้ามีการยุบระยเวลาดังกล่าวเท่ากับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอยู่ไม่ครบตามกำหนดรัฐธรรมนูญมาตรา ๑๕๕^๖ ที่กำหนดว่า

^๔ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐

มาตรา ๑๕๕ บัญญัติว่า "คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) ออกประกาศกำหนดการทั้งหลายอันจำเป็นแก่การปฏิบัติตามกฎหมายตามมาตรา ๑๕๔ วรรคสอง
- (๒) มีคำสั่งให้ข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ ปฏิบัติการทั้งหลายอันจำเป็นตามกฎหมายตามมาตรา ๑๕๔ วรรคสอง
- (๓) สืบสวนสอบสวนเพื่อหาข้อเท็จจริงและวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาหรือข้อโต้แย้งที่เกิดขึ้นตามกฎหมายตามมาตรา ๑๕๔ วรรคสอง
- (๔) สั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่หรือออกเสียงประชามติใหม่ในหน่วยเลือกตั้งใดหน่วยเลือกตั้งหนึ่งหรือทุกหน่วยเลือกตั้ง เมื่อมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่ามีการเลือกตั้งหรือการออกเสียงประชามติในหน่วยเลือกตั้งนั้น ๆ มิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม
- (๕) ประกาศผลการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ
- (๖) ดำเนินการอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ

ในการปฏิบัติหน้าที่ คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจเรียกเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องจากบุคคลใด หรือเรียกบุคคลใดมาให้ถ้อยคำ ตลอดจนขอให้ศาล พนักงานอัยการ พนักงานสอบสวน หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น ดำเนินการเพื่อประโยชน์แห่งการปฏิบัติหน้าที่ การสืบสวน สอบสวน หรือวินิจฉัยชี้ขาด

คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจแต่งตั้งบุคคล คณะบุคคล หรือผู้แทนองค์การเอกชน เพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามที่มอบหมาย"

^๖ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐

มาตรา ๑๑๔ บัญญัติว่า "อายุของสภาผู้แทนราษฎรมีกำหนดคราวละสี่ปีนับแต่วันเลือกตั้ง"

^๕ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้แทนของปวงชนชาวไทย ซึ่งสามารถทำหน้าที่ได้จนกว่าจะมีประกาศพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้ง จึงเห็นว่าร่างกฎหมายฉบับนี้ได้ลิดรอนสิทธิหน้าที่ของผู้แทนของปวงชนชาวไทย

- การห้ามกระทำการจูงใจผู้มีสิทธิเลือกตั้งโดยมิชอบ ซึ่งในมาตรา ๔๔(๓) กำหนดว่า **“ห้ามทำการโฆษณาหาเสียงด้วยการจัดให้มีมหรสพหรือการรื่นเริงต่าง ๆ”** ต้องการทราบกรอบของคำว่า **“มหรสพ”** และ **“การจัดงานรื่นเริง”** ว่ามีขอบเขตแค่ไหนเพราะไม่มีการให้นิยามของคำเหล่านี้ไว้

ถ้อยคำว่า “การใส่ร้ายด้วยความเท็จ” หากมีกรณีพรรคการเมืองหนึ่งไปปราศรัยและไปแสดงเหตุและผลบนพื้นฐานของความเป็นจริงว่า พรรคการเมืองของรัฐบาลบริหารประเทศล้มเหลว ซึ่งจากคำปราศรัยปรากฏว่า ประชาชนเห็นว่าเป็นเรื่องจริง แต่ทางพรรคการเมืองของรัฐบาลก็ชี้แจงว่า การปราศรัยดังกล่าวไม่ใช่เรื่องจริง กรณีนี้ทางคณะกรรมการฯ จะถือหลักเกณฑ์ใดเป็นบรรทัดฐานว่าคำปราศรัยนั้นเป็นความจริงหรือความเท็จ จึงเห็นว่าควรกำหนดคำนิยามของถ้อยคำนี้ไว้ให้ชัดเจนด้วย

๑.๓ บทบัญญัติว่าด้วยการคัดค้านการเลือกตั้ง ให้มีประสิทธิภาพและบริสุทธิ์ ยุติธรรมยิ่งขึ้น (แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๘๔)

- เหตุผลที่ขอแก้ไขมาตรา ๘๔ ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ เนื่องจากมาตรา ๘๔ เดิม กำหนดว่า ผู้ที่คัดค้านการเลือกตั้งคือ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนหนึ่งคนก็สามารถไปร้องคัดค้านได้ ซึ่งข้อเท็จจริงจากการเลือกตั้งที่ผ่านมา **มีการจ้างคนให้ไปร้องคัดค้านการเลือกตั้งทำให้บุคคลที่ไม่รู้เรื่องต้องได้รับโทษตามกฎหมาย** ดังนั้นเพื่อป้องกันการกลั่นแกล้งดังกล่าว จึงกำหนดจำนวนผู้ร้องคัดค้านไม่น้อยกว่าสิบคน เพื่อจะได้กลั่นกรองเรื่องต่าง ๆ รวมทั้งต้องควรคำนึงถึงความเป็นเหตุเป็นผลด้วย

- เห็นด้วยการเพิ่มจำนวนผู้คัดค้านการเลือกตั้งจากคนเดียวเป็นสิบคน แต่ไม่เห็นด้วยที่ให้กรรมการการเลือกตั้งนำรายชื่อผู้ที่คัดค้านการเลือกตั้งไปเปิดเผยต่อสาธารณชนเพราะอาจเป็นอันตรายต่อผู้นั้นได้

๑.๔ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ตั้งข้อสังเกตว่า

- การเลือกตั้งในทุกครั้งที่ผ่านมามีการทุจริตในหลายพื้นที่ ยกตัวอย่างบางจังหวัดมีการเลือกตั้งในปี ๒๕๓๙ ในขณะที่นั้นยังไม่มีคณะกรรมการการเลือกตั้ง ซึ่งการเลือกตั้งขณะนั้นได้ดำเนินการโดยกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ได้มีการทุจริตการเลือกตั้งอย่างมโหฬาร ได้มีการเอาบัตรเลือกตั้งใส่หีบเองเป็นจำนวนมาก ซึ่งก็ได้มีการร้องต่อศาลเพื่อให้มีการเปิดหีบนับคะแนนใหม่ที่ศาล ซึ่งศาลได้มีคำวินิจฉัยในเรื่องดังกล่าวว่ามีผู้กระทำ หรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องจริง แต่ไม่สามารถสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ได้ เนื่องจากปี ๒๕๔๐ ได้มีการใช้รัฐธรรมนูญ

มาตรา ๑๔๙ บัญญัติว่า “สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาย่อมเป็นผู้แทนปวงชนชาวไทย และต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตเพื่อประโยชน์ส่วนรวมของปวงชนชาวไทย”

ฉบับใหม่ มีการกำหนดในบทเฉพาะกาลว่า **ไม่ว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะหมดสมาชิกภาพด้วยเหตุใด ไม่ให้มีการเลือกตั้งซ่อม ศาลจึงยกคำร้องทั้งที่มีการกระทำความผิดจริง** หลังจากนั้นได้มีคณะกรรมการการเลือกตั้งเกิดขึ้นโดยรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน การทุจริตในกรณีดังกล่าวจึงมีปริมาณลดน้อยลง แต่ขณะเดียวกันการเลือกตั้งในระดับท้องถิ่นกลับมีปัญหาเรื่องการทุจริตขึ้นมาอีก เพราะคณะกรรมการการเลือกตั้งได้มอบให้ทางองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น เทศบาลหรือองค์การบริหารส่วนจังหวัด เป็นผู้คัดเลือกกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งขึ้นมา ซึ่งผู้ที่คัดเลือกเข้ามาก็เป็นนักการเมืองซึ่งเข้าไปควบคุมการบริหารเทศบาล หรือองค์การบริหารส่วนจังหวัด

- ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๘๕/๙^๕ ที่กำหนดเรื่องการให้ใบแดงเพื่อสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของสมาชิกฯ คณะกรรมการการเลือกตั้งจะต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปี **แต่สำหรับกรณีให้ใบเหลืองไม่มีกฎหมายบัญญัติไว้ว่าต้องพิจารณาให้เสร็จภายในกี่ปี**

- คณะกรรมการการเลือกตั้งควรเปิดโอกาสให้ผู้ถูกร้องคัดค้านได้ชี้แจงด้วยตนเองมิใช่ให้ไปชี้แจงกับเจ้าหน้าที่ อีกทั้งทำอะไรจึงจะมีระบบการพิจารณาคดีอย่างเป็นธรรม

- การขอเสนอแก้ไขกฎหมายฉบับนี้ประเด็นหลักอยู่ที่การใช้ดุลยพินิจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ซึ่งได้มีการเปลี่ยนคณะกรรมการการเลือกตั้ง ชุดเก่าเป็นชุดใหม่ ทำให้ภาพรวมในเรื่องการทำงานของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ลดลง ยกตัวอย่าง ถ้าผู้สมัครฯ คนใดไปใช้สิทธิเลือกตั้งในเขตที่ตนเองมีภูมิลำเนาอยู่และมีการยกมือสวัสดิ์กับผู้ที่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งเพียงเหตุผลแค่นี้ คณะกรรมการการเลือกตั้ง ให้ใบแดงผู้สมัครฯ คนนั้น หากความจริงถ้าผู้สมัครฯ ได้บอกกับผู้มาใช้สิทธิว่าช่วยเลือกกระผมด้วย ประเด็นนี้ถือว่าเป็นการหาเสียง แต่สังคมไทยผู้แทนฯ พบกับประชาชนเป็นเรื่องปกติที่ต้องมีการยกมือไหว้สวัสดิ์กัน แต่ คณะกรรมการการเลือกตั้งใช้เหตุผลนี้ในการเพิกถอนสิทธิผู้สมัครฯ คนนั้นโดยการให้ใบแดง หลักสำคัญคือ **ต้องการตีกรอบอำนาจและการใช้ดุลยพินิจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง** จึงขอชมเชย คณะกรรมการการเลือกตั้ง ชุดที่แล้วที่มีการวางหลักเกณฑ์ในการตัดสินว่าถ้าผู้สมัครฯ กระทำผิดเองก็ให้ใบแดง แต่ถ้าเป็นผู้ใดก็ให้ใบเหลือง

^๕ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา

พ.ศ. ๒๕๔๑

มาตรา ๘๕/๙ บัญญัติว่า “ถ้าปรากฏหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าก่อนได้รับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้ใด กระทำการใด ๆ โดยไม่สุจริตเพื่อให้ตนเองได้รับเลือกตั้ง หรือได้รับเลือกตั้งมาโดยไม่สุจริตโดยผลของการที่บุคคลหรือพรรคการเมืองใดได้กระทำ ทั้งนี้ อันเป็นการฝ่าฝืนพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ หรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง คณะกรรมการการเลือกตั้งจะสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของสมาชิกผู้นั้นมีกำหนดเวลาหนึ่งปีก็ได้ แต่ต้องสั่งภายในหนึ่งปีนับแต่วันประกาศผลการเลือกตั้ง แล้วแจ้งให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรและนายกรัฐมนตรีทราบ

ให้นำความในมาตรา ๘๕/๓ มาใช้บังคับกับการดำเนินการตามวรรคหนึ่งโดยอนุโลม”

- วิธีการสืบสวนสอบสวนของ คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ไม่มีระเบียบที่ชัดเจนส่วนใหญ่ก็จะให้ข้าราชการในท้องถิ่น เช่น ตำรวจ ปลัดอำเภอ ช่วยในเรื่องดังกล่าว จึงเห็นว่าข้าราชการเหล่านั้นมีงานประจำอยู่แล้ว

- ในอดีตเคยเห็นภาคเอกชนหรือที่เรียกว่า **“พีเน็ต” “สหภาพความ” “องค์กรนักศึกษาที่เข้ามามีส่วนร่วม”** ซึ่งทำอย่างไรจึงจะให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม

- เห็นว่าควรนำร่างฉบับที่นายชูศักดิ์ ศิรินิล เสนอเป็นหลักในการพิจารณา โดยเฉพาะความในมาตรา ๔ ที่ให้เพิ่มมาตรา ๘๕(๑๑) เข้าไปเห็นว่าเป็นการอุดช่องว่างในการใช้ดุลยพินิจในการดำเนินการเลือกตั้งที่ไม่สุจริต นอกจากนี้ยังมีมาตรา ๖ ที่ให้เพิ่มมาตรา ๘๗/๑ ซึ่งเป็นการอุดช่องว่างให้กฎหมายฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ไม่ใช่ไปกำหนดกรอบให้ตนเองหรือผู้สมัครและบุคคลใด แต่เป็นการกำหนดกรอบที่โยงถึงการใช้ดุลยพินิจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ดังนั้นควรให้ผู้เสนอร่างได้กำหนดหลักการให้ชัดเจนว่าได้แก้ไขในบทมาตราใดบ้างและถ้าเอาร่างของนายชูศักดิ์ ศิรินิล เป็นหลักในการพิจารณาและแก้ไขหลักการลงไปตามบทมาตราที่นายชูศักดิ์ ศิรินิล กำหนดมา เห็นว่าจะทำให้การแปรญัตติ การแก้ไขเพิ่มเติมก็จะอยู่ในกรอบข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎรและถ้าส่งไปยังวุฒิสภาก็จะไม่มีปัญหาว่าวุฒิสภาจะไปแก้ไขเพิ่มเติมที่นอกเหนือหลักการ เพราะวุฒิสภาเคยวินิจฉัยว่า ข้อบังคับการประชุมของวุฒิสภาไม่มีปัญหาว่าวุฒิสภาจะไปแก้ไขเพิ่มเติมที่นอกเหนือหลักการได้แค่ไหนเพียงไร เพราะข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา กำหนดว่า จะรับร่างพระราชบัญญัติไว้พิจารณามีได้รับหลักการมาด้วย ต่อมาสภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาเป็นที่ยุติแล้วว่า จะต้องถือตามข้อบังคับฯ เพราะว่าวุฒิสภาเสนอกฎหมายเองไม่ได้ ดังนั้นควรที่จะกำหนดลงไปเลยว่าหลักการของกฎหมายฉบับนี้มีการแก้ไขอะไรบ้าง โดยก่อนที่จะที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรจะลงมติในวาระที่หนึ่ง ผู้เสนอร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา ทั้ง ๔ ฉบับได้ขอแก้ไขถ้อยคำในบันทึกหลักการและเหตุผลประกอบร่างพระราชบัญญัติของตนทั้ง ๔ ฉบับโดยมีรายละเอียด ดังนี้

นายวิลาศ จันทร์พิทักษ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กรุงเทพมหานคร พรรคประชาธิปัตย์ ขอแก้ไขหลักการดังนี้

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา มาตรา ๔๔ และมาตรา ๘๔

ว่าที่เรือโท วัลลภ ยังตรง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสมุทรปราการ พรรคไทยรักไทย ขอแก้ไขหลักการ ดังนี้

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา มาตรา ๔๔ และมาตรา ๘๔

นายชูศักดิ์ ศิรินิล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคไทยรักไทย ขอแก้ไขเพิ่มเติมหลักการ ดังนี้

หลักการ

(๑) แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔๔ เพื่อกำหนดระยะเวลาและข้อห้ามในวิธีการหาเสียงเลือกตั้งทั้งการเลือกตั้งก่อนครบวาระและการเลือกตั้งเมื่อครบวาระการดำรงตำแหน่ง

(๒) เพิ่มเติมบทบัญญัติในมาตรา ๘๕ เพื่อกำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการเลือกตั้งในการวินิจฉัยกรณีการเลือกตั้งเป็นไปโดยไม่สุจริตและเที่ยงธรรมให้สอดคล้องสัมพันธ์กับการแก้ไขมาตรา ๔๔

(๓) แก้ไขมาตรา ๘๔ เพื่อให้การคัดค้านการเลือกตั้งมีประสิทธิภาพและบริสุทธิ์ ยุติธรรมยิ่งขึ้น

(๔) เพิ่มเติมบทบัญญัติในมาตรา ๘๗ เพื่อให้ให้นำเหตุแห่งการเลือกตั้งที่ไม่เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ตามที่ได้มีการแก้ไขมาตรา ๔๔ และมาตรา ๘๕ มาเป็นเหตุในการคัดค้านการเลือกตั้ง

พลตำรวจโท วิโรจน์ เปาอินทร์และนายณัฐวุฒิ ประเสริฐสุวรรณ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคไทยรักไทย ขอแก้ไขเพิ่มเติมหลักการ ดังนี้

หลักการ

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๔๐

มติ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเห็นด้วยกับผู้เสนอร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ทั้ง ๔ ฉบับ ที่ขอแก้ไขเพิ่มเติมหลักการด้วยคะแนนเสียงข้างมากตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๔๔ ข้อ ๕๓^๑

ผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่หนึ่ง

มติ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้ลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติทั้ง ๔ ฉบับ ด้วยคะแนนเสียงข้างมาก

^๑ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๔๔ ข้อ ๕๓ บัญญัติว่า "ญัตติที่บรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมแล้ว หากผู้เสนอญัตติจะแก้ไขเพิ่มเติมหรือจะถอนชื่อจากการเป็นผู้ร่วมกันเสนอ หรือผู้รับรองจะถอนการรับรองญัตติจะต้องได้รับความยินยอมของที่ประชุม"

หมายเหตุ : สำหรับหลักการของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่..) พ.ศ. ตามที่ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้มีมติให้ถือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่..) พ.ศ. ฉบับของนายชูศักดิ์ ศิรินิล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพรรคไทยรักไทยเป็นหลักในการพิจารณานั้น ปรากฏว่า ในชั้นการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร ในวาระที่สองและสาม ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ได้มีมติให้แก้ไขเพิ่มเติมเนื้อหาในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรอีกบางประเด็น อาทิ มาตรา ๔๐ มาตรา ๔๔ วรรคสอง และบทเฉพาะกาล เป็นต้น

ดังนั้น หลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่..) พ.ศ. ตามที่สภาผู้แทนราษฎรส่งให้วุฒิสภาพิจารณาจึงมีข้อความและรายละเอียดเป็นดังนี้

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ ดังต่อไปนี้

(๑) แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติว่าด้วยการใช้จ่ายในการเลือกตั้งและวิธีการหาเสียงเลือกตั้งกรณีการเลือกตั้งเพราะเหตุครบอายุของสภาผู้แทนราษฎร (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔๐)

(๒) แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติว่าด้วยกำหนดระยะเวลาและข้อห้ามในการหาเสียงเลือกตั้งกรณีการเลือกตั้งก่อนครบอายุและการเลือกตั้งกรณีครบอายุของสภาผู้แทนราษฎร (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔๔)

(๓) เพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ในการวินิจฉัยชี้ขาดกรณีการเลือกตั้งที่เป็นไปโดยไม่สุจริตและเที่ยงธรรม ให้สอดคล้องกับการแก้ไขบทบัญญัติในมาตรา ๔๐ และมาตรา ๔๔ (เพิ่มเติมมาตรา ๘๕/๑๑)

(๔) แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติว่าด้วยการคัดค้านการเลือกตั้ง ให้มีประสิทธิภาพและบริสุทธิ์ยุติธรรมยิ่งขึ้น (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๘๔)

(๕) เพิ่มเติมบทบัญญัติในการวินิจฉัยชี้ขาดกรณีคัดค้านการเลือกตั้งให้สอดคล้องสัมพันธ์กับการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติในมาตรา ๔๐ มาตรา ๔๔ และการเพิ่มเติมมาตรา ๘๕/๑๑ (เพิ่มเติมมาตรา ๘๗/๑)

เหตุผล

โดยที่กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ ในส่วนที่เกี่ยวกับการห้ามมิให้ผู้สมัครรับเลือกตั้ง พรรคการเมืองหรือผู้ใดกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดที่อาจเป็นการจูงใจให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยไม่สุจริตและเที่ยงธรรมยังไม่มีข้อความชัดเจนในเรื่องระยะเวลาในการต้องห้ามมิให้กระทำการดังกล่าว ซึ่งเป็นเหตุ

ให้เกิดความไม่เป็นธรรมระหว่างผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ อยู่ก่อนวันครบวาระการดำรงตำแหน่งหรือผู้สมัครที่รับเลือกตั้งก่อนครบวาระการดำรงตำแหน่งกับผู้สมัครรายอื่น จึงควรกำหนดระยะเวลาเพิ่มเติมห้ามผู้สมัคร พรรคการเมือง หรือผู้ใดกระทำการใด ๆ ภายในหกสิบวันก่อนครบวาระการดำรงตำแหน่งจนถึงวันเลือกตั้ง ประกอบกับยังไม่มีความชัดเจนว่าคณะกรรมการการเลือกตั้งจะนำการกระทำหรืองดเว้นการกระทำของผู้สมัคร พรรคการเมือง หรือผู้ใด นับตั้งแต่ระยะเวลาใดมาเป็นเหตุวินิจฉัยชี้ขาดตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ทำให้ผู้สมัครหรือผู้ที่ประสงค์จะสมัครรับเลือกตั้งเกิดความไม่แน่ใจว่าจะประพฤติปฏิบัติตนได้เพียงใดและภายในกำหนดระยะเวลาใด จึงสมควรกำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการกรณีการเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรมและการคัดค้านการเลือกตั้ง ให้สอดคล้องสัมพันธ์กับข้อห้ามที่กำหนดขึ้น อีกทั้งสมควรกำหนดจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งประสงค์จะคัดค้านการเลือกตั้งเพิ่มเติมขึ้นอีกส่วนหนึ่ง เพื่อให้การคัดค้านการเลือกตั้งเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสุจริตเที่ยงธรรมมากยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

๒. สรุปประเด็นและผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่สอง

๒.๑ ประเด็นที่มีการอภิปรายและได้รับความสนใจอย่างกว้างขวาง

๑. การเพิ่มเติมบทจำกัดสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญในวรรคสองของคำปรารภ

๑.๑) ขอทราบเหตุผลที่ทางคณะกรรมการได้แก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคสองของคำปรารภ และขอทราบว่าร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้มีมาตราใดที่ไปเกี่ยวข้องกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล เพราะเมื่อพิจารณาจากกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันซึ่งได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่สาม จะพบว่ากฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญฉบับแรกและที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๒ มิได้มีการกำหนดคำปรารภในส่วนที่เกี่ยวกับบทจำกัดสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญแต่อย่างใด ส่วนกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๓ เริ่มมีการกำหนดบทจำกัดสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญไว้ในคำปรารภ มาตรา ๓๕ และมาตรา ๓๘ ส่วนร่างกฎหมายฉบับนี้ได้เพิ่มเติมบทจำกัดสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ ในมาตรา ๓๑^๑ เข้าไป ซึ่งมาตรานี้เป็นเรื่องสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย จึงเห็นว่ามาตรานี้ไม่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายฉบับนี้แต่อย่างใด

คณะกรรมการชี้แจงว่า

๑.๑) เหตุผลที่คณะกรรมการได้แก้ไขเพิ่มเติมวรรคสองของคำปรารภ^๒ ซึ่งเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับบทจำกัดสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญนั้น กรรมการได้มีการตรวจสอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้ตั้งแต่ฉบับแรกที่มีการประกาศใช้เมื่อปี ๒๕๔๑ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๒ และ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๓ ซึ่งใน

^๑ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐

“มาตรา ๓๑ บัญญัติว่า “บุคคลย่อมมีสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย

การทรมาน ทารุณกรรม หรือการลงโทษด้วยวิธีการโหดร้าย หรือไร้มนุษยธรรม จะกระทำมิได้ แต่การลงโทษประหารชีวิตตามที่กฎหมายบัญญัติ ไม่ถือว่าเป็นการลงโทษด้วยวิธีการโหดร้ายหรือไร้มนุษยธรรมตามความในวรรคนี้

การจับ คမ်းขัง ตรวจค้นตัวบุคคล หรือการกระทำใดอันกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพตามวรรคหนึ่ง จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ”

^๒ คณะกรรมการเพิ่มความในวรรคสองของคำปรารภ ดังนี้

“พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลซึ่งมาตรา ๒๘ ประกอบกับมาตรา ๓๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ”

สองฉบับแรกไม่มีบทบัญญัติเกี่ยวข้อกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของประชาชน ส่วนฉบับที่ ได้มีการแก้ไขเพิ่ม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๓ และร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้ มีบทบัญญัติบางประการที่อาจจะกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพในร่างกายของบุคคล เพราะเป็น เรื่องการห้ามบุคคลไม่ให้กระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดอันเป็นการจูงใจผู้มีสิทธิเลือกตั้งลงคะแนน เสียงให้โดยมิชอบ ที่กำหนดไว้ในมาตรา ๔๔^๓ ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ดังนั้น เพื่อความรอบคอบและรัดกุม **ที่ประชุมคณะกรรมการการจึงเห็นว่า ควรแก้ไขเพิ่มเติมวรรค สองของคำปรารภในเรื่องการจำกัดสิทธิและเสรีภาพโดยเจตนาตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๑ ดังกล่าวไว้ด้วย ทั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่า ด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๓**

- เหตุผลที่กรรมการเพิ่มเติมบทจำกัดสิทธิของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๑ เพราะได้มีการแก้ไขมาตรา ๔๔ ซึ่งผลของการห้ามการกระทำที่เป็นการจูงใจผู้มีสิทธิเลือกตั้งให้ ลงคะแนนเสียงโดยมิชอบ ซึ่งบทกำหนดโทษ อยู่ในมาตรา ๑๐๑^๔ ของพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้ที่กำหนดว่า ผู้ฝ่าฝืนการกระทำดังกล่าวต้องถูกลงโทษจำคุกตั้งแต่ หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง มีกำหนดสิบปี ซึ่งตามแนวทางที่ผ่านมาเมื่อมีบทบัญญัติของกฎหมายที่มีผลกระทบต่อ ประชาชน ก็จะบัญญัติไว้เช่นนี้

มติ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเห็นด้วยกับการแก้ไขของคณะกรรมการ

^๓ **พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑**

“มาตรา ๔๔ บัญญัติว่า ห้ามมิให้ผู้สมัครหรือผู้ใดกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใด เพื่อจะจูงใจให้ผู้มีสิทธิ เลือกตั้งลงคะแนนเสียงเลือกตั้งให้แก่ตนเอง หรือผู้สมัครอื่น หรือพรรคการเมืองใด หรือให้งดเว้นการลงคะแนนให้แก่ผู้สมัคร หรือพรรคการเมืองใด ด้วยวิธีการดังนี้

(๑) จัดทำ ให้ เสนอให้ สัญญาว่าจะให้ หรือจัดเตรียมเพื่อจะให้ทรัพย์สิน หรือผลประโยชน์อื่นใดอัน อาจคำนวณเป็นเงินได้แก่ผู้ใด

(๒) ให้ เสนอให้ หรือสัญญาว่าจะให้เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดไม่ว่าจะโดยตรงหรือโดย อ้อมแก่ชุมชน สมาคม มูลนิธิ วัด สถาบันการศึกษา สถานสงเคราะห์ หรือสถาบันอื่นใด

(๓) ทำการโฆษณาหาเสียงด้วยการจัดให้มีมหรสพหรือการรื่นเริงต่าง ๆ

(๔) เลี้ยงหรือรับจะจัดเลี้ยงผู้ใด

(๕) หลอกลวง บังคับ ชูเชิญ ใช้อิทธิพลคุกคาม ใส่ร้ายด้วยความเท็จ หรือจูงใจให้เข้าใจผิดใน คณะนิยมของผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใด ”

^๔ **พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑**

“มาตรา ๑๐๑ บัญญัติว่า “ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๗ มาตรา ๔๔ มาตรา ๔๗ วรรคหนึ่ง มาตรา ๕๘ มาตรา ๗๑ หรือมาตรา ๙๑ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอน สิทธิเลือกตั้งมีกำหนดสิบปี”

**๒. การใช้จ่ายในการเลือกตั้งและวิธีการหาเสียงเลือกตั้งกรณีการเลือกตั้ง
เพราะเหตุครบอายุของสภาผู้แทนราษฎร (ร่างมาตรา ๒/๑^๕ ที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๔๐)**

๒.๑) เนื่องจากบทบัญญัตินี้เป็นการเพิ่มขึ้นใหม่ ซึ่งจะโยงเกี่ยวกับเรื่องการใช้จ่ายในการเลือกตั้ง และวิธีการหาเสียงเลือกตั้งในเขตเลือกตั้ง จึงขอให้คณะกรรมการชี้แจงเหตุผลที่ได้เพิ่มขึ้นใหม่ด้วย

๒.๒) การประกาศกำหนดจำนวนเงินค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งให้เริ่มนับตั้งแต่วันที่

คณะกรรมการชี้แจงว่า

๒.๑) หลักการหรือเนื้อหาของมาตรา ๔๐^๖ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ยังเป็นไปตามกฎหมายปัจจุบันหรือหลักการเดิมทุกประการ เพียงแต่เพิ่มเติมความตอนต้นว่า **“ภายใต้บังคับมาตรา ๔๔.....ฯลฯ....”** ก็เนื่องจากว่าความเดิมในมาตรา ๔๐ บัญญัติในเรื่องค่าใช้จ่ายและวิธีการหาเสียงนั้นจะเริ่มตั้งแต่มีการประกาศพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเขตเลือกตั้งใดจนถึงวันประกาศผลการเลือกตั้ง

แต่เนื่องจากในร่างกฎหมายฉบับนี้ได้มีการแก้ไขความในมาตรา ๔๔ ที่ได้มีการกำหนดระยะเวลาเป็นสองกรณี คือ

กรณีแรก คือ กรณีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั่วไปจะมีได้ก็ต่อเมื่อมีการประกาศพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

กรณีที่สอง คือ กรณีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอันเนื่องมาจากครบอายุของสภาผู้แทนราษฎรหรือยุบสภาผู้แทนราษฎร

^๕ **คณะกรรมการเพิ่มขึ้นใหม่ ดังนี้**

มาตรา ๒/๑ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๐ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๓ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๔๐ ภายใต้บังคับมาตรา ๔๔ เมื่อได้มีการประกาศพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเขตเลือกตั้งใดจนถึงวันประกาศผลการเลือกตั้ง การใช้จ่ายในการเลือกตั้งและวิธีการหาเสียงเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้น ให้เป็นไปตามบทบัญญัติในส่วนนี้”

^๖ **พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑**

“มาตรา ๔๐ บัญญัติว่า เมื่อได้มีการประกาศพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเขตเลือกตั้งใดจนถึงวันประกาศผลการเลือกตั้ง การใช้จ่ายในการเลือกตั้งและวิธีการหาเสียงเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้น ให้เป็นไปตามบทบัญญัติในส่วนนี้”

๒.๒) ในส่วนที่ว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งและวิธีการหาเสียงเลือกตั้งของ กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ มีทั้งหมด ๑๑ มาตรา ส่วนมาตรา ๔๐ ที่มีการตั้งข้อสังเกตไว้ ขอชี้แจงว่ามาตรานี้ถือว่าเป็นบทบัญญัติหลัก และมีมาตราที่ใช้บังคับอีก ๑๐ มาตรา ซึ่งใน ๑๐ มาตรานี้แบ่งออกเป็น ๒ ส่วนดังนี้

ส่วนที่ ๑ กรณีบังคับให้ต้องกระทำมี ๔ มาตรา ซึ่งได้แก่

มาตรา ๔๑ คณะกรรมการการเลือกตั้งต้องประกาศกำหนดจำนวนเงินค่าใช้จ่าย

มาตรา ๔๒ การตั้งสมุหบัญชีเลือกตั้งของผู้สมัครหรือพรรคการเมือง

มาตรา ๔๓ ผู้สมัครแต่ละคนหรือพรรคการเมืองต้องยื่นบัญชีรายรับและรายจ่าย ที่สมุหบัญชีเลือกตั้งจัดทำขึ้น

มาตรา ๔๔ การกำหนดวิธีการให้รัฐสนับสนุนการเลือกตั้ง

ส่วนที่ ๒ กรณีห้ามมิให้กระทำ ซึ่งได้แก่

มาตรา ๔๕ การห้ามกระทำการจูงใจผู้มีสิทธิเลือกตั้งโดยมิชอบ ๕ ประการ

มาตรา ๔๕ การห้ามจัดยานพาหนะรับ-ส่งเพื่อจูงใจหรือควบคุมผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

มาตรา ๔๖ การห้ามคนต่างตัวช่วยเหลือในการเลือกตั้ง

มาตรา ๔๗ ห้ามเจ้าหน้าที่ของรัฐใช้ตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อเป็นคุณเป็น โทษแก่ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใด

มาตรา ๔๘ ห้ามโฆษณาหาเสียงก่อนวันเลือกตั้งหนึ่งวันจนถึงวันเลือกตั้ง

มาตรา ๕๐ ห้ามมิให้ผู้ใดนอกจากรัฐจัดที่ปิดประกาศในที่สาธารณะ

ซึ่งหลักการทั้ง ๑๐ มาตราดังกล่าวกฎหมายฉบับปัจจุบัน ให้เริ่มเมื่อมีประกาศ พระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรฯ แต่เมื่อร่างกฎหมายฉบับนี้ได้มี การแก้ไขในมาตรา ๔๔ ซึ่งมาตรานี้การกำหนดระยะเวลาจะไม่เหมือนกับ ๙ เรื่องดังที่กล่าว ข้างต้น **เพราะมาตรา ๔๔ จะให้ับระยะเวลาภายใน ๖๐ วันก่อนวันครบอายุของสภา ผู้แทนราษฎร** ดังนั้นเพื่อมิให้กฎหมายทั้ง ๒ มาตราขัดแย้งกันหรือตีกรอบเป็นอย่างอื่นได้ จึงได้บัญญัติให้ชัดเจนว่า ถ้ามีพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะใช้ เฉพาะมาตรา ๔๔ เท่านั้นที่ห้ามกระทำการภายในหกสิบวันก่อนวันครบอายุของสภา ผู้แทนราษฎรจนถึงวันประกาศผลการเลือกตั้ง ที่เหลืออีก ๙ มาตราดังกล่าว เช่น เรื่องจำนวน เงินค่าใช้จ่ายให้เริ่มนับหลังจากที่มีประกาศพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน ราษฎรฯ

มติ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเห็นด้วยกับการแก้ไขของคณะกรรมการ

๓. การกำหนดระยะเวลาและข้อห้ามในการหาเสียงเลือกตั้ง กรณีการเลือกตั้งก่อนครบอายุและกรณีการเลือกตั้งเมื่อครบอายุของสภาผู้แทนราษฎร (ร่างมาตรา ๓ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔๔^๑)

๓.๑) กรณีการหาเสียงข้างน้อยอภิปรายเหตุผลที่ขอเพิ่มความในวรรคสามของมาตรา ๔๔ ความว่า “การประกาศนโยบายหรือการดำเนินการตามแนวทางในการแก้ไขปัญหตามอำนาจหน้าที่ด้วยวิธีการใช้จ่ายจากเงินงบประมาณของแผ่นดิน มิให้ถือว่าเป็นกรณีตาม (๑) หรือ (๒) ”

กรณีการประกาศนโยบายของรัฐบาล โดยเฉพาะนโยบายกองทุนหมู่บ้าน และการพิจารณาขึ้นเงินเดือนให้แก่ข้าราชการ และที่รัฐบาลใช้อำนาจหน้าที่ในการใช้จ่ายงบกลางที่มีอยู่ ๙๐,๐๐๐ กว่าล้านบาท ก่อนการเลือกตั้ง ๖๐ วัน อาจเข้าข่ายหาเสียงได้ ซึ่งก็เป็นความยากลำบากที่คณะกรรมการการเลือกตั้งที่จะวินิจฉัยความถูกต้องได้

จึงเห็นควรเพิ่มถ้อยคำดังนี้ “การประกาศนโยบายหรือการดำเนินการตามแนวทางในการแก้ไขปัญหตามอำนาจหน้าที่ด้วยวิธีการใช้จ่ายจากเงินงบประมาณของแผ่นดิน **ที่มีแผนงาน โครงการ ระบุอยู่ในพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีอยู่แล้ว** มิให้ถือว่าเป็นกรณีตาม (๑) หรือ (๒) ” ด้วยเหตุผล เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาในการหาเสียงเลือกตั้งได้เพราะการใช้จ่ายเงินแผ่นดินจำต้องมีแผนงานและโครงการรองรับเสมอ

^๑ **คณะกรรมการแก้ไขดังนี้**

มาตรา ๔๔ เมื่อได้มีการประกาศพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในกรณีอื่นนอกจาก ถึงครบวาระของสภาผู้แทนราษฎรหรือครบวาระของสภาผู้แทนราษฎรกรณีตามวรรคสอง จนถึงวันประกาศผลการเลือกตั้ง ห้ามมิให้ผู้สมัครหรือผู้ใดกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใด เพื่อจะจูงใจให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งลงคะแนนเสียงเลือกตั้งให้แก่ตนเอง หรือผู้สมัครอื่น หรือพรรคการเมืองใด หรือให้ตนเว้นการลงคะแนนให้แก่ผู้สมัคร หรือพรรคการเมืองใด ด้วยวิธีการดังนี้

(๑) จัดทำ ให้ เสนอให้ สัญญาว่าจะให้ หรือจัดเตรียมเพื่อจะให้ทรัพย์สินหรือผลประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้แก่ผู้ใด

(๒) ให้ เสนอให้ หรือสัญญาว่าจะให้เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดไม่ว่าจะโดยตรงหรือโดยอ้อมแก่ชุมชน สมาคม มูลนิธิ วัด สถานการศึกษา สถานสงเคราะห์ หรือสถาบันอื่นใดที่คณะรัฐมนตรีได้ประกาศกำหนด

(๓) ทำการโฆษณาหาเสียงด้วยการจัดให้มีมหรสพหรือการรื่นเริงต่าง ๆ

(๔) เลี้ยงหรือรับจะจัดเลี้ยงผู้ใด

(๕) หลอกลวง บังคับ ชูเชิญ ใช้อิทธิพลคุกคาม ใส่ร้าย หรือจูงใจให้เข้าใจผิดในคะแนนนิยมของผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใด

กรณีตามวรรคหนึ่ง หากเป็นการเลือกตั้งอันเนื่องมาจากการครบวาระของสภาผู้แทนราษฎร หรือยุบสภาภายในหกสิบวันก่อนวันครบอายุของสภาผู้แทนราษฎร ห้ามมิให้กระทำการภายในหกสิบวันก่อนวันครบวาระของสภาผู้แทนราษฎรจนถึงวันประกาศผลการเลือกตั้ง

สำหรับพรรคการเมืองหรือพรรคการเมืองที่สมัครรับเลือกตั้งในคราวที่แก้ไขปัญหตามอำนาจหน้าที่ด้วยวิธีการใช้จ่ายจากเงินงบประมาณของแผ่นดิน มิให้ถือข้อนี้เป็นการผิด (๑) หรือ (๒)

เพื่อให้การหาเสียงเลือกตั้งเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศเพื่อแนะนำวิธีการหรือลักษณะต้องห้ามในการหาเสียงเลือกตั้งของผู้สมัครหรือพรรคการเมืองในราชกิจจานุเบกษา”

๓.๒) ไม่เห็นด้วยที่คณะกรรมการตัดความว่า **“ที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนด”** ออก เพราะคณะกรรมการการเลือกตั้ง สามารถไปออกประกาศต่าง ๆ เพื่อขยายความใน (๒) ได้ รวมทั้งขยายคำว่า **“สถาบันอื่นใด”** ได้ว่ามีความหมายถึงสถาบันใดด้วย เพราะมีฉะนั้นจะก่อให้เกิดปัญหาในการตีความของคำนี้ได้

๓.๓) ความในวรรคท้ายของมาตรา ๔๔ ที่กำหนดว่า **“ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศเพื่อแนะนำวิธีการหรือลักษณะต้องห้ามในการหาเสียงเลือกตั้งของผู้สมัครหรือพรรคการเมือง....”**

ขอทราบว่ **“การประกาศเพื่อแนะนำวิธีการหรือลักษณะต้องห้าม”** หมายความว่าอย่างไร เช่น ถ้าหากคณะกรรมการการเลือกตั้ง ประกาศว่าห้ามจัดรายการโทรทัศน์แสดงวิสัยทัศน์ ได้หรือไม่ และขอตั้งข้อสังเกตว่า การประกาศเพื่อแนะนำวิธีการหรือลักษณะต้องห้ามในการหาเสียงเลือกตั้งของผู้สมัครหรือพรรคการเมืองจะต้องเป็นไปตามกรอบของมาตรา ๔๔ คือ ตั้งแต่ (๑) – (๕)

๓.๔) ขอทราบเหตุผลที่คณะกรรมการตัดความในวรรคสี่ออกทั้งวรรค

๓.๕) เป็นที่เข้าใจว่า **การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะมีได้ ๒ กรณี**

๑. กรณีครบอายุของสภาผู้แทนราษฎร

๒. กรณียุบสภาผู้แทนราษฎร

จึงขอทราบว่ กรณีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในกรณีอื่นที่บัญญัติอยู่ในวรรคแรกของมาตรา ๔๔ หมายถึงกรณีการเลือกตั้งประเภทใด

๓.๖) **กรรมาธิการเสียงข้างน้อยขอขยายเวลาไปอีก ๖๐ วัน** ดังนี้คือ **“กรณีตามวรรคหนึ่ง หากเป็นการเลือกตั้งอันเนื่องมาจากการครบวาระการดำรงตำแหน่งของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ห้ามมิให้กระทำการภายในหกสิบวันก่อนวันครบวาระการดำรงตำแหน่งจนถึงวันเลือกตั้งและหกสิบวันหลังจากมีการเลือกตั้ง”**

๓.๗) **ความในวรรคท้ายของมาตรา ๔๔** ที่ให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง สามารถไปออกประกาศต่าง ๆ ได้นั้น เห็นว่า ไม่ควรที่จะคาดหวังกับประกาศต่าง ๆ เพราะจะทำให้กฎหมายฉบับนี้ขาดความชัดเจน เพราะทุกเรื่องจะต้องไปขึ้นอยู่กับประกาศของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ซึ่งทางคณะกรรมการการเลือกตั้งก็ไม่สามารถคาดการณ์ล่วงหน้าได้ว่าอะไรจะเกิดขึ้น

๓.๘) ไม่เห็นด้วยกับความในวรรคท้ายของมาตรา ๔๔ ที่กำหนด กรณีที่ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งไปออกประกาศต่าง ๆ เพื่อเป็นการแนะนำวิธีการหรือกำหนดลักษณะต้องห้ามในการเลือกตั้งนั้น โดยคณะกรรมการการเลือกตั้ง สามารถออกประกาศเรื่องต่าง ๆ ได้โดยอ้างว่าเพื่อให้การหาเสียงเลือกตั้งเป็นไปด้วยความเรียบร้อย

คณะกรรมการชี้แจงว่า

๓.๑) เหตุผลที่คณะกรรมการตัดคำว่า **“ที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนด”** ออกนั้น เพราะกรรมการ เห็นว่า ข้อห้ามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๔๔ เป็นข้อห้ามที่กำหนดไว้ ๒ เรื่องคือ

๑. เรื่องระยะเวลาที่ห้ามในการหาเสียงเลือกตั้ง

๒. เรื่องการกระทำอย่างหนึ่งอย่างใดที่มีลักษณะต้องห้ามตั้งแต่ (๑) - (๕)

และที่นอกเหนือจากข้อห้ามที่กำหนดไว้ ๒ เรื่อง ถือว่าเป็นความผิดต่อกฎหมายตามมาตรา ๔๔ ที่เกิดจากการเลือกตั้งที่ไม่บริสุทธิ์ยุติธรรม เป็นเหตุให้ต้องคดีอาญา ซึ่งต้องเกิดจากการจงใจให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งลงคะแนนเสียงเลือกตั้งให้แก่ตนเอง หรือผู้สมัครอื่น หรือพรรคการเมืองใด หรือให้งดเว้นการลงคะแนนให้แก่ผู้สมัครหรือพรรคการเมือง **จึงเห็นว่ามูลเหตุจงใจ เป็นประเด็นสำคัญว่าการกระทำใดเป็นความผิดหรือเป็นการต้องห้าม**

ดังนั้น หากการกระทำทั้งหลายถ้าไม่มีมูลเหตุจงใจดังกล่าว การกระทำต่าง ๆ ก็ไม่เข้าลักษณะต้องห้ามซึ่งไม่มีความผิด **การที่จะพิสูจน์มูลเหตุของการจงใจเป็นสิ่งที่ยากพอสมควร ซึ่งทางออกจึงต้องอาศัยวรรคท้ายของมาตรา ๔๔** ที่ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศลักษณะต้องห้ามในการหาเสียงเลือกตั้งของผู้สมัครฯ ว่าการกระทำอย่างใดที่สามารถกระทำได้และการทำอย่างใดที่ไม่สามารถทำได้

ยกตัวอย่าง **เรื่องงบประมาณการเมือง** ซึ่งได้รับการจัดสรรจากคณะกรรมการการเลือกตั้ง จึงมีปัญหาว่า งบดังกล่าวถ้าได้กระทำภายใน ๖๐ วันก่อนที่จะมีการเลือกตั้ง จะเข้าลักษณะต้องห้ามหรือไม่ **ซึ่งจากการตอบหนังสือหารือของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่ได้ชี้แจงว่า** ควรละเว้นการดำเนินการดังกล่าวเพราะถึงแม้งบประมาณการเมืองจะเป็นงบประมาณแผ่นดิน แต่ถ้การกระทำดังกล่าวเป็นลักษณะการจงใจอาจเป็นความผิดได้

ดังนั้น การที่กรรมการตัดข้อความในวรรคสามของมาตรา ๔๔ ออกก็หมายความว่า การกระทำทั้งหลาย ถ้าเป็นเรื่องของมาตรา ๔๔ ที่ได้กำหนดข้อห้ามไว้ตั้งแต่ (๑) - (๕) และทำในกรอบระยะเวลาที่กฎหมายห้ามไว้ และการกระทำโดยมีเหตุจงใจ ก็จะเป็นความผิดและเข้าลักษณะต้องห้ามในการหาเสียงทั้งสิ้น

๓.๒) การที่คณะกรรมการตัดข้อความในวรรคสามของมาตรา ๔๔ ออกนั้น ปัญหาอาจจะตามมาว่า ถ้าหากการกระทำของรัฐบาล หรือผู้บริหารที่มีความจำเป็นที่จะต้อง

ดำเนินการจะอย่างไร เพราะวรรคสามของมาตรา ๔๔ ที่ตัดออกนั้นได้กำหนดข้อยกเว้นไว้ว่า ถ้าหากได้กระทำตามนโยบายหรือการดำเนินการตามแนวทางในการแก้ไขปัญหาตามอำนาจหน้าที่ก็ไม่ถือว่าเป็นความผิด

ที่ประชุมคณะกรรมการสิทธิการส่วนใหญ่เห็นตรงกันว่า การกระทำบางเรื่อง ตามความจำเป็นของรัฐบาลส่วนใหญ่จะเกี่ยวข้องกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ กล่าวคือ นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี นายองค์การบริหารส่วนจังหวัด นายองค์การบริหารส่วนตำบล กำนันและ ผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งส่วนใหญ่เจ้าหน้าที่ของรัฐจะมีงบประมาณของตนเอง โดยมีอำนาจที่จะกระทำการ บางสิ่งบางอย่างที่จะทำได้ ซึ่ง**พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๔๗^๔** วรรคสองได้ กำหนดว่า ไม่ให้หมายรวมถึงการปฏิบัติหน้าที่ตามปกติที่พึงปฏิบัติในตำแหน่งของเจ้าหน้าที่ ของรัฐ หากเจ้าหน้าที่ของรัฐจำเป็นต้องกระทำการบางสิ่งบางอย่างในระยะเวลาที่เป็นการต้องห้าม และเป็น การปฏิบัติหน้าที่โดยปกติที่พึงปฏิบัติก็สามารถทำได้ แต่การกระทำนั้นจะต้องไม่มี มูลเหตุจูงใจให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งลงคะแนนเสียงเลือกตั้งให้แก่ตนเองหรือพรรคการเมืองใด

๓.๓) การที่จะกำหนดว่าการกระทำใดทำได้หรือกระทำไม่ได้นั้น กรรมการสิทธิ กำหนดไว้ในวรรคท้ายของมาตรานี้ว่า **ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศเพื่อแนะนำ วิธีการหรือลักษณะต้องห้ามในการหาเสียงเลือกตั้งของผู้สมัครหรือพรรคการเมือง**

๓.๔) การขยายเวลาดังกล่าวออกไปอีก ๖๐ วัน อาจก่อให้เกิดปัญหาที่เป็น อุปสรรคต่อการบังคับใช้กฎหมายได้ เพราะรัฐธรรมนูญ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ กำหนดว่า จะต้องประกาศผลผู้ที่ได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรภายใน ๓๐ วัน โดยต้องรีบจัดการเลือกตั้งให้แล้วเสร็จ

ร่างกฎหมายฉบับนี้กรรมการส่วนใหญ่จึงถือวันสิ้นสุดคือ วันประกาศ ผลการเลือกตั้ง ซึ่งหากจะใช้วันเลือกตั้ง ก็อาจจะมีปัญหาว่าวันเลือกตั้งจะต้องทำโดยมีพระ ราชกฤษฎีกา ซึ่งจะต้องกระทำการเลือกตั้งวันเดียวกันทั่วประเทศ และที่ผ่านมาก็มีการเลือกตั้ง หลายประเภท เช่น กรณีผู้สมัครฯ ที่ได้ใบเหลือง ซึ่งต้องจัดให้มีการเลือกตั้งใหม่ จึงเกิดการ ดีความว่า **“วันเลือกตั้ง”** หมายถึงวันใด

^๔ **พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๑**

“มาตรา ๔๗ บัญญัติว่า ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐใช้ตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบด้วยกฎหมายกระทำการใด ๆ เพื่อ เป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัครหรือพรรคการเมือง

การใช้ตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบด้วยกฎหมายตามวรรคหนึ่งมิให้หมายความรวมถึงการปฏิบัติหน้าที่ตามปกติที่พึง ต้องปฏิบัติในตำแหน่งของเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้นหรือการแนะนำหรือช่วยเหลือในการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งของ ผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือพรรคการเมืองโดยมิได้เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ แม้ว่าการกระทำจะเป็นคุณหรือโทษแก่ผู้สมัคร หรือพรรคการเมืองใด”

๓.๕) เหตุผลที่คณะกรรมการการตัดความในมาตรา ๔๔ (๒) ความว่า **“ที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนด”** ออก ประกอบกับสมาชิกฯ ได้ตั้งข้อสังเกตของคำว่า **“สถาบันอื่นใด”** นั้น

กรรมการฯ ขอชี้แจงว่า คำว่า **“สถาบันอื่นใด”** หมายถึง คำที่กล่าวมาตอนต้น คือหมายถึง วัด โรงเรียนทั้งหลาย แต่ทางออกที่ดีคือ เห็นว่าควรให้คณะกรรมการการเลือกตั้งได้ไปออกประกาศดังปรากฏอยู่ในวรรคท้ายของมาตรา ๔๔ ซึ่งมีอำนาจที่จะประกาศว่า สถาบันอื่นใดหมายถึงสถาบันใดบ้าง

๓.๖) กรณีที่สมาชิกฯ ตั้งข้อสังเกตว่าจะมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในกรณีอื่นอีกหรือไม่ ที่นอกเหนือจากครบอายุของสภาผู้แทนราษฎรและการยุบสภาผู้แทนราษฎร กรรมการฯ ขอชี้แจงว่า การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในกรณีอื่นที่บัญญัติอยู่ในวรรคแรกของมาตรา ๔๔ นั้น หมายถึง การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรก่อนครบวาระ ๖๐ วัน ส่วนการเลือกตั้งฯตามวรรคสองของมาตรานี้ หมายถึง การเลือกตั้งฯ ภายใน ๖๐ วันก่อนวันครบอายุของสภาผู้แทนราษฎร เช่น มีการยุบสภาภายในกำหนด ๖๐ วัน ก่อนวันครบอายุ

ดังนั้น การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในกรณีอื่น ดังปรากฏในวรรคแรกนั้น หมายถึง การเลือกตั้งทั่วไปที่ได้มีการบริหารราชการไป ๑ ปี แล้วเกิดมีการยุบสภาผู้แทนราษฎร จึงจะใช้วรรคแรกซึ่งเริ่มนับตั้งแต่มีประกาศพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

๓.๗) คณะกรรมการฯ ขอแก้ไขเพิ่มเติมถ้อยคำความวรรคสองของมาตรา ๔๔ โดยขอเพิ่มคำว่า ผู้แทนราษฎรหลังคำว่ายุบสภา ดังนั้นในวรรคสองของมาตรา ๔๔ จึงมีการแก้ไขเป็นดังนี้

“กรณีตามวรรคหนึ่งหรือยุบสภาผู้แทนราษฎร.....ฯลฯ...” เพื่อให้คำว่า ยุบสภา ให้สอดคล้องกับบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๑๕ ที่บัญญัติว่า “เมื่ออายุของสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลง.....ฯลฯ...” หรือมาตรา ๑๑๖ วรรคสอง ที่บัญญัติว่า “การยุบสภาผู้แทนราษฎรให้กระทำโดยพระราชกฤษฎีกา.....ฯลฯ.....”

๓.๘) คณะกรรมการฯ ขอแก้ไขเพิ่มเติมถ้อยคำความในวรรคท้ายของมาตรา ๔๔ จากคำว่า **“เพื่อให้การหาเสียงเลือกตั้งเป็นไปด้วยความเรียบร้อย”** ขอแก้ไขเป็น **“เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติตามมาตรานี้”** ดังนั้นความในวรรคท้ายของมาตรา ๔๔ จึงเป็นดังนี้

“ เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติตามมาตรานี้ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง ประกาศเพื่อแนะนำวิธีการหรือลักษณะต้องห้ามในการหาเสียงเลือกตั้งของผู้สมัครหรือพรรคการเมืองในราชกิจจานุเบกษา ”

มติ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเห็นด้วยกับการแก้ไขของคณะกรรมการ

๔. การคัดค้านการเลือกตั้งให้มีประสิทธิภาพและบริสุทธิ์ยุติธรรมยิ่งขึ้น (ร่างมาตรา ๕ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๙๔^๕)

๔.๑) กรรมการเสียงข้างน้อยต้องการให้เพิ่มความเป็นพรรคสองของมาตรา ๙๔ เป็นดังนี้ “ในกรณีมีผู้ยื่นคำร้องคัดค้านการเลือกตั้งตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศรายชื่อผู้คัดค้านการเลือกตั้งให้ทราบโดยทั่วกัน ทั้งนี้ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด ” เพื่อจะได้ให้ผู้ถูกคัดค้านทราบว่าผู้คัดค้านเป็นใคร และถูกพรรคการเมืองฝ่ายที่แพ้การเลือกตั้งจ้างวานมาให้การเท็จหรือไม่ เพราะเห็นว่าประชาชนคงจะไม่ไปร้องคัดค้านอยู่แล้ว

๔.๒) ในกรณีที่ผู้คัดค้านเกรงว่าจะเกิดปัญหามาหากได้มีการประกาศรายชื่อผู้คัดค้านการเลือกตั้งให้ทราบโดยทั่วกันนั้น เห็นว่า ถ้าผู้ถูกคัดค้านขอทราบว่าผู้คัดค้านเป็นใคร โดยไม่ต้องนำชื่อผู้คัดค้านไปประกาศจะได้หรือไม่

คณะกรรมการชี้แจงว่า

๔.๑) เหตุที่คณะกรรมการไม่ต้องการให้มีการเปิดเผยชื่อผู้คัดค้านการเลือกตั้งให้ทราบโดยทั่วกัน ดังที่กรรมการเสียงข้างน้อยเสนอนั้น เพราะการประกาศรายชื่อดังกล่าวจะทำให้ไม่มีใครกล้ามาร้องคัดค้านอีก เพราะผลที่ตามมาคือ มีหมายศาลมาถึงผู้ร้องคัดค้าน ซึ่งจะต้องเดือดร้อนในการที่จะต้องไปให้การต่อศาลหรืออาจจะมีการกระทำบางอย่างที่เป็นการข่มขู่พยาน หรืออาจมีการบังคับให้ไปถอนคำร้องคัดค้านดังกล่าว **คณะกรรมการ**

^๕ **คณะกรรมการแก้ไขดังนี้**

“ มาตรา ๙๔ เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศผลการเลือกตั้งของเขตเลือกตั้งใดแล้ว หากผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสิบคนหรือผู้สมัครในเขตเลือกตั้ง พรรคการเมืองที่มีสมาชิกสมัครรับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้น หรือพรรคการเมืองที่เสนอบัญชีผู้สมัครรับเลือกตั้ง สมาชิกสมัครรับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้ง หรือพรรคการเมืองที่เสนอบัญชีผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อ เห็นว่าการเลือกตั้งของหน่วยเลือกตั้งใดในเขตเลือกตั้งนั้น หรือของเขตเลือกตั้งดังกล่าวมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ผู้สมัคร หรือพรรคการเมืองดังกล่าวข้างต้น มีสิทธิยื่นคำร้องคัดค้านต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในสามสิบวันนับแต่วันประกาศผลการเลือกตั้ง เว้นแต่เฉพาะกรณีร้องคัดค้านเพราะเหตุมาตรา ๔๑ หรือมาตรา ๔๓ ให้ยื่นคำร้องคัดค้านภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศผลการเลือกตั้งเพื่อให้มีการเลือกตั้งใหม่”

ส่วนใหญ่ จึงเห็นว่า เป็นการไม่เหมาะสมที่จะประกาศรายชื่อผู้ร้องคัดค้านให้สาธารณชนทราบ อีกทั้งร่างกฎหมายฉบับนี้ก็ได้เทียบเคียงกับพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๕ ก็ไม่ปรากฏว่าต้องประกาศรายชื่อผู้คัดค้านให้สาธารณชนทราบ

๔.๒) คณะกรรมาธิการชี้แจงว่า ไม่เห็นด้วยกับกรณีที่จะต้องประกาศรายชื่อผู้คัดค้านให้สาธารณชนทราบ **ดังนั้น คณะกรรมาธิการจึงขอแก้ไขโดยเพิ่มความเป็นวรรคสองของมาตรา ๙๔ ดังนี้**

“ ในกรณีที่ผู้ถูกคัดค้านขอทราบชื่อผู้คัดค้านและรายละเอียดการคัดค้านต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งแจ้งให้ผู้ถูกคัดค้านทราบ ”

มติ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเห็นด้วยกับการแก้ไขของคณะกรรมาธิการและที่คณะกรรมาธิการขอแก้ไขเพิ่มความเป็นวรรคสองของมาตรา ๙๔

“มาตรา ๔๐ ภายใต้บังคับมาตรา ๔๔ เมื่อได้มีการประกาศพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเขตเลือกตั้งใดจนถึงวันประกาศผลการเลือกตั้ง การใช้จ่ายในการเลือกตั้งและวิธีการหาเสียงเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้น ให้เป็นไปตามบทบัญญัติในส่วนนี้”

มติ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเห็นด้วยกับการแก้ไขของคณะกรรมการการ

มาตรา ๓ (แก้ไขมาตรา ๔๔)

มีการแก้ไข

คณะกรรมการการแก้ไข ดังนี้

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๔๔ เมื่อได้มีการประกาศพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในกรณีอื่นนอกจากที่กระทรวงมหาดไทยกระทรวงมหาดไทยแห่งของสหวิชาชีพสภาผู้แทนราษฎร ตามวรรคสอง จนถึงวันประกาศผลการเลือกตั้ง ห้ามมิให้ผู้สมัครหรือผู้ใดกระทำการชงหรืออย่างหนึ่งอย่างใด เพื่อจะจูงใจให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งลงคะแนนเสียงเลือกตั้งให้แก่ตนเอง หรือผู้สมัครอื่น หรือพรรคการเมืองใด หรือให้งดเว้นการลงคะแนนให้แก่ผู้สมัคร หรือพรรคการเมืองใด ด้วยวิธีการดังนี้

- (๑) จัดทำ ให้ เสนอให้ สัญญาว่าจะให้ หรือจัดเตรียมเพื่อจะให้ทรัพย์สินหรือผลประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้แก่ผู้ใด
- (๒) ให้ เสนอให้ หรือสัญญาว่าจะให้เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดไม่ว่าจะโดยตรงหรือโดยอ้อมแก่ชุมชน สมาคม มูลนิธิ วัด สถาบันการศึกษา สถานสงเคราะห์ หรือสถาบันอื่นใด ที่คณะรัฐมนตรีหรือผู้เลือกตั้งประกาศกำหนด
- (๓) ทำการโฆษณาหาเสียงด้วยการจัดให้มีมหรสพหรือการรื่นเริงต่าง ๆ
- (๔) เลี้ยงหรือรับจะจัดเลี้ยงผู้ใด
- (๕) หลอกลวง บังคับ ชูเชิญ ใช้อิทธิพลคุกคาม ใส่ร้าย หรือจูงใจให้เข้าใจผิดในคะแนนนิยมของผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใด

กรณีตามวรรคหนึ่ง หากเป็นการเลือกตั้งอันเนื่องมาจากการครบวาระที่ดำรงตำแหน่ง อายุของสหวิชาชีพสภาผู้แทนราษฎร หรือยุบสภาภายในหกสิบวันก่อนวันครบอายุของสภาผู้แทนราษฎร ห้ามมิให้กระทำการภายในหกสิบวันก่อนวันครบวาระที่ดำรงตำแหน่ง อายุของสภาผู้แทนราษฎร จนถึงวันประกาศผลการเลือกตั้ง

ที่กระทรวงมหาดไทยหรือที่กระทรวงมหาดไทยแห่งของสหวิชาชีพสภาผู้แทนราษฎร มิให้ที่สหวิชาชีพสหวิชาชีพ (๑) หรือ (๒)

เพื่อให้การหาเสียงเลือกตั้งเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศเพื่อแนะนำวิธีการหรือลักษณะต้องห้ามในการหาเสียงเลือกตั้งของผู้สมัครหรือพรรคการเมืองในราชกิจจานุเบกษา”

ในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร

คณะกรรมการธิการขอแก้ไขเพิ่มเติมถ้อยคำข้อความในวรรคสองและวรรคท้ายของมาตรา ๔๔ ดังนี้

๑) มาตรา ๔๔ วรรคสอง คณะกรรมการธิการขอเพิ่มคำว่า **ผู้แทนราษฎร** หลังคำว่า **ยุบสภา** ดังนั้นความในวรรคสองของมาตรา ๔๔ จึงมีการแก้ไขเป็นดังนี้

“ กรณีตามวรรคหนึ่งหรือยุบสภา**ผู้แทนราษฎร**.....ฯลฯ...” เพื่อให้สอดคล้องกับบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๑๕ ที่บัญญัติว่า “เมื่ออายุของสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลง.....ฯลฯ...” หรือมาตรา ๑๑๖ วรรคสอง ที่บัญญัติว่า “การยุบสภาผู้แทนราษฎรให้กระทำโดยพระราชกฤษฎีกา.....ฯลฯ.....”

๒) มาตรา ๔๔ วรรคท้าย คณะกรรมการธิการขอแก้ไขเพิ่มเติมถ้อยคำว่า “เพื่อให้การหาเสียงเลือกตั้งเป็นไปด้วยความเรียบร้อย” ขอแก้ไขเป็น “เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติตาม**มาตรา**นี้” ดังนั้นความในวรรคท้ายของมาตรา ๔๔ จึงเป็นดังนี้

“ **เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติตามมาตรา**นี้ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศเพื่อแนะนำวิธีการหรือลักษณะต้องห้ามในการหาเสียงเลือกตั้งของผู้สมัครหรือพรรคการเมืองในราชกิจจานุเบกษา ”

มติ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเห็นด้วยกับการแก้ไขของคณะกรรมการธิการและตามที่คณะกรรมการได้ขอแก้ไขถ้อยคำในวรรคสองและวรรคท้าย ในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร

มาตรา ๔ (เพิ่มความเป็นมาตรา ๘๕/๑๑)

มีการแก้ไข

คณะกรรมการธิการแก้ไข ดังนี้

มาตรา ๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๘๕/๑๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๒ และ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๓

“มาตรา ๘๕/๑๑ การดำเนินการของคณะกรรมการการเลือกตั้งตามบทบัญญัติในส่วนนี้ ให้พิจารณาเฉพาะจากการกระทำหรือการงดเว้นกระทำของผู้สมัคร พรรคการเมือง หรือผู้ใด อันเป็นการฝ่าฝืนกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง นับตั้งแต่ได้มีการประกาศพระราชกฤษฎีกาให้มี

มาตรา ๖ (เพิ่มความเป็นมาตรา ๙๗/๑)**มีการแก้ไข****คณะกรรมการการแก้ไข ดังนี้**

มาตรา ๖ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๙๗/๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑

“มาตรา ๙๗/๑ ให้นำความในมาตรา ๙๕/๑๑ มาใช้กับกรณีการคัดค้านการเลือกตั้งด้วยโดยอนุโลม”

มติ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเห็นด้วยกับการแก้ไขของคณะกรรมการ

มาตรา ๖/๑**คณะกรรมการเพิ่มขึ้นใหม่****คณะกรรมการเพิ่มขึ้นใหม่ ดังนี้**

“มาตรา ๖/๑ ในวาระเริ่มแรก ถ้าพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้มีผลใช้บังคับภายหลังจากระยะเวลาหกสิบวันก่อนครบอายุของสภาผู้แทนราษฎรที่ดำรงตำแหน่งอยู่ในวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ มิให้นำระยะเวลาตามมาตรา ๔๔ วรรคสอง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้มาใช้บังคับ และให้เริ่มนับระยะเวลาการห้ามกระทำการตามมาตรา ๔๔ วรรคสองตั้งแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับเป็นต้นไป”

มติ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเห็นด้วยกับการเพิ่มบทเฉพาะกาลมาตรา ๖/๑ ของคณะกรรมการ

มาตรา ๗**ไม่มีการแก้ไข**

เมื่อที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาเรียงตามลำดับมาตราเสร็จแล้ว ที่ประชุมได้พิจารณาทั้งร่างเป็นการสรุปอีกครั้งหนึ่ง ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๔๔ ข้อ ๑๑๖ โดยไม่มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้ใดขอแก้ไขเพิ่มเติมถ้อยคำ จึงเป็นอันจบการพิจารณาในวาระที่สอง

ผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่สาม

ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้ลงมติในวาระที่สามเห็นชอบด้วยกับร่างพระราชบัญญัตินี้ด้วยคะแนนเสียงเอกฉันท์ และส่งให้วุฒิสภาพิจารณาต่อไป

* ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๔๔ ข้อ ๑๑๖ บัญญัติว่า “เมื่อได้พิจารณาตามข้อ ๑๑๕ จนจบร่างแล้ว ให้สภาพิจารณาทั้งร่างเป็นการสรุปอีกครั้งหนึ่ง และในการพิจารณาครั้งนี้สมาชิกอาจขอแก้ไขเพิ่มเติมถ้อยคำได้ แต่จะขอแก้ไขเพิ่มเติมเนื้อความใดไม่ได้ นอกจากเนื้อความที่เห็นว่ายังขัดแย้งกันอยู่”

ส่วนที่ ๒

ตารางเปรียบเทียบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
และสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑

กับ

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้ง
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา
(ฉบับที่ ..) พ.ศ.

ตารางเปรียบเทียบ

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑
(เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไข)

กับ

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(ที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)

<p>พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ (เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไข)</p>	<p>ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)</p>
<p style="text-align: center;">พระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑</p> <hr style="width: 20%; margin: auto;"/> <p style="text-align: center;">ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร. ให้ไว้ ณ วันที่ ๖ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๑ เป็นปีที่ ๕๓ ในรัชกาลปัจจุบัน</p> <p style="text-align: center;">พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า</p> <p style="text-align: center;">โดยที่เป็นการสมควรให้มีกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา</p>	<p style="text-align: center;">ร่าง พระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.</p> <hr style="width: 20%; margin: auto;"/> <p style="text-align: center;">.....</p> <p style="text-align: center;">โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา</p> <p style="text-align: center;">พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๓๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย</p>

**พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้ง
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑
(เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไข)**

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและ
ยินยอมของรัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.
๒๕๔๑”

มาตรา ๒^๑ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวัน
ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

^๑ รก.๒๕๔๑/๓๕๓/๓๔/๔ มิถุนายน ๒๕๔๑

มาตรา ๔๐^{๐๐} เมื่อได้มีการประกาศพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้ง
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเขตเลือกตั้งใดจนถึงวันประกาศผลการเลือกตั้ง การใช้จ่ายในการ
เลือกตั้งและวิธีการหาเสียงเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้น ให้เป็นไปตามบทบัญญัติในส่วนนี้

^{๐๐} มาตรา ๔๐ แก้ไขโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้ง
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๓

**ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้ง
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)**

.....
.....
มาตรา ๑ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติประกอบ
รัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจาก
วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๐ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย
พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา
(ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๓ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๔๐ ภายใต้บังคับมาตรา ๔๔ เมื่อได้มีการประกาศพระราชกฤษฎีกาให้มี
การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเขตเลือกตั้งใดจนถึงวันประกาศผลการเลือกตั้ง การใช้จ่าย
ในการเลือกตั้งและวิธีการหาเสียงเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้น ให้เป็นไปตามบทบัญญัติในส่วนนี้”

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑
(เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไข)

มาตรา ๔๔ ห้ามมิให้ผู้สมัครหรือผู้ใดกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใด เพื่อจะจูงใจให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งลงคะแนนเสียงเลือกตั้งให้แก่ตนเอง หรือผู้สมัครอื่น หรือพรรคการเมืองใด หรือให้งดเว้นการลงคะแนนให้แก่ผู้สมัคร หรือพรรคการเมืองใด ด้วยวิธีการดังนี้

(๑) จัดทำ ให้ เสนอให้ สัญญาว่าจะให้ หรือจัดเตรียมเพื่อจะให้ทรัพย์สิน หรือผลประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้แก่ผู้ใด

(๒) ให้ เสนอให้ หรือสัญญาว่าจะให้เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดไม่ว่าจะโดยตรงหรือโดยอ้อมแก่ชุมชน สมาคม มูลนิธิ วัด สถาบันการศึกษา สถานสงเคราะห์ หรือสถาบันอื่นใด

(๓) ทำการโฆษณาหาเสียงด้วยการจัดให้มีหรสพหรือการรื่นเริงต่าง ๆ

(๔) เลี้ยงหรือรับจะจัดเลี้ยงผู้ใด

(๕) หลอกหลวง บังคับ ชูเชิญ ใช้อิทธิพลคุกคาม ใส่ร้ายด้วยความเท็จ หรือจูงใจให้เข้าใจผิดในคะแนนนิยมของผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใด

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา ๔๔ เมื่อได้มีการประกาศพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในกรณีอื่นนอกจากกรณีตามวรรคสอง จนถึงวันประกาศผลการเลือกตั้ง ห้ามมิให้ผู้สมัครหรือผู้ใดกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใด เพื่อจะจูงใจให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งลงคะแนนเสียงเลือกตั้งให้แก่ตนเอง หรือผู้สมัครอื่น หรือพรรคการเมืองใด หรือให้งดเว้นการลงคะแนนให้แก่ผู้สมัคร หรือพรรคการเมืองใด ด้วยวิธีการดังนี้

(๑) จัดทำ ให้ เสนอให้ สัญญาว่าจะให้ หรือจัดเตรียมเพื่อจะให้ทรัพย์สินหรือผลประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้แก่ผู้ใด

(๒) ให้ เสนอให้ หรือสัญญาว่าจะให้เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดไม่ว่าจะโดยตรงหรือโดยอ้อมแก่ชุมชน สมาคม มูลนิธิ วัด สถาบันการศึกษา สถานสงเคราะห์ หรือสถาบันอื่นใด

(๓) ทำการโฆษณาหาเสียงด้วยการจัดให้มีหรสพหรือการรื่นเริงต่าง ๆ

(๔) เลี้ยงหรือรับจะจัดเลี้ยงผู้ใด

(๕) หลอกหลวง บังคับ ชูเชิญ ใช้อิทธิพลคุกคาม ใส่ร้าย หรือจูงใจให้เข้าใจผิดในคะแนนนิยมของผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใด

กรณีตามวรรคหนึ่ง หากเป็นการเลือกตั้งอันเนื่องมาจากการครบอายุของสภาผู้แทนราษฎร หรือยุบสภาผู้แทนราษฎรภายในหกสิบวันก่อนวันครบอายุของสภาผู้แทนราษฎร ห้ามมิให้กระทำการภายในหกสิบวันก่อนวันครบอายุของสภาผู้แทนราษฎรจนถึงวันประกาศผลการเลือกตั้ง

เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติตามมาตรานี้ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศเพื่อแนะนำวิธีการหรือลักษณะต้องห้ามในการหาเสียงเลือกตั้งของผู้สมัครหรือพรรคการเมืองในราชกิจจานุเบกษา"

**พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้ง
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑
(เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไข)**

**ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้ง
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)**

ส่วนที่ ๑๐^{๓๐}

การดำเนินการกรณีการเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม

มาตรา ๘๔/๑ ก่อนประกาศผลการเลือกตั้ง ถ้าคณะกรรมการการเลือกตั้ง
สืบสวนสอบสวนแล้วเห็นว่าหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้สมัครผู้ใด กระทำการอันเป็นการฝ่าฝืน
พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ หรือมีพฤติการณ์ที่เชื่อได้ว่าผู้สมัครผู้ใดก่อให้เกิดผู้อื่นกระทำ
สนับสนุน หรือรู้เห็นเป็นใจให้บุคคลอื่นกระทำการดังกล่าว หรือรู้ว่ามีกระทำการดังกล่าวแล้วไม่
ดำเนินการเพื่อระงับการกระทำนั้น ถ้าคณะกรรมการการเลือกตั้งเห็นว่าการกระทำนั้นน่าจะมิผล
ให้การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งสั่งเพิกถอน
สิทธิเลือกตั้งผู้สมัครที่กระทำการเช่นนั้นทุกรายเป็นเวลาหนึ่งปี โดยให้มีผลนับแต่วันที่
คณะกรรมการการเลือกตั้งมีคำสั่ง

ในกรณีที่ปรากฏต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งว่ามีการกระทำอันเป็นการฝ่าฝืน
ตามวรรคหนึ่ง ไม่ว่าเป็นการกระทำของผู้ใด ถ้าเห็นว่าผู้สมัครผู้ใดจะได้รับประโยชน์จากการ
กระทำนั้น คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจสั่งให้ผู้สมัครผู้นั้นระงับหรือดำเนินการใด เพื่อ
แก้ไขความไม่สุจริตและเที่ยงธรรมนั้นภายในเวลาที่กำหนด ในกรณีที่ผู้สมัครผู้นั้นไม่ดำเนินการ
ตามคำสั่งของคณะกรรมการการเลือกตั้งโดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้สันนิษฐานว่าผู้สมัครผู้นั้นเป็น
ผู้สนับสนุนการกระทำนั้น

มติของคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งตามมาตรานี้ต้องมี
คะแนนเสียงเป็นเอกฉันท์

เมื่อมีคำสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งผู้สมัครคนใดแล้ว ให้พิจารณาดำเนินการให้มี
การดำเนินคดีอาญาแก่ผู้สมัครผู้นั้นด้วย

ในกรณีที่มิคำสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งตามมาตรานี้ภายหลังวันลงคะแนนและ
ผู้สมัครที่ถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งในการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งที่ได้
คะแนนเลือกตั้งมากที่สุดในเขตเลือกตั้งนั้น ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่

^{๓๐} ส่วนที่ ๑๐ การดำเนินการกรณีการเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม และ
มาตรา ๘๔/๑ ถึงมาตรา ๘๔/๑๐ เพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้ง
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๓

**พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้ง
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๑
(เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไข)**

**ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้ง
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)**

มาตรา ๔๕/๒ ในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งเห็นสมควร เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการสืบสวนสอบสวนให้แล้วเสร็จโดยเร็วและเป็นไปโดยเที่ยงธรรม คณะกรรมการการเลือกตั้งอาจแต่งตั้งข้าราชการอัยการ ข้าราชการอื่น หรือผู้ซึ่งเคยเป็นข้าราชการดังกล่าว หรือผู้ซึ่งเคยเป็นข้าราชการตุลาการตามจำนวนที่เหมาะสม เป็นคณะกรรมการคณะหนึ่งหรือหลายคณะ ตามความจำเป็น เพื่อช่วยคณะกรรมการการเลือกตั้งในการดำเนินการตรวจสอบส่วนงานการสืบสวนสอบสวน รวมทั้งรับฟังคำชี้แจงหรือพยานหลักฐานแทนคณะกรรมการการเลือกตั้งได้

ในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งแต่งตั้งข้าราชการอัยการ หรือข้าราชการอื่น ให้ข้าราชการที่ได้รับการแต่งตั้งมาปฏิบัติหน้าที่โดยไม่ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการบริหารงานบุคคล หรือผู้บังคับบัญชาของข้าราชการดังกล่าว แล้วแต่กรณี

การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

การแต่งตั้งตามมาตรานี้ ให้มีผลเฉพาะในระหว่างเวลานับแต่วันมีพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจนถึงวันประกาศผลการเลือกตั้งครบทุกเขตที่มีการเลือกตั้ง เว้นแต่คณะกรรมการบริหารงานบุคคล หรือผู้บังคับบัญชาของข้าราชการผู้นั้นแล้วแต่กรณี จะเห็นชอบให้ขยายระยะเวลาดังกล่าว

ให้คณะกรรมการตามวรรคหนึ่งได้รับคำตอบแทนตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

มาตรา ๔๕/๓ ให้มีคณะกรรมการตรวจสอบคณะหนึ่งประกอบด้วย ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งเป็นประธานกรรมการกฤษฎีกาทุกคณะตามกฎหมายว่าด้วยคณะกรรมการกฤษฎีกาซึ่งไม่เป็นข้าราชการที่มีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ และไม่เป็นสมาชิกพรรคการเมืองหรือผู้ดำรงตำแหน่งอื่นในพรรคการเมืองเพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๓ ในกรณีที่ประธานกรรมการกฤษฎีกาคณะใดไม่อาจดำรงตำแหน่งกรรมการได้ ให้กรรมการกฤษฎีกาประจำคณะนั้นเลือกกรรมการกฤษฎีกาคนหนึ่งมาในคณะเดียวกันที่ไม่มีลักษณะต้องห้ามดังกล่าวเป็นกรรมการแทน ในกรณีที่ไม่มีอาจหากรรมการแทนได้ ให้คณะกรรมการนี้ประกอบด้วยกรรมการเท่าที่มีอยู่

<p>พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ (เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไข)</p>	<p>ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)</p>
<p>ในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งจะวินิจฉัยให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งผู้สมัครผู้ใด ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งแจ้งความเห็นพร้อมด้วยสำนวนการสืบสวนสอบสวนไปยังคณะกรรมการตามวาระหนึ่ง เพื่อพิจารณาให้ความเห็นว่าความเห็นดังกล่าวเป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมาย หรือคณะกรรมการการเลือกตั้งกระทำการโดยเที่ยงธรรมหรือไม่ หากคณะกรรมการดังกล่าวมีความเห็นต่างไปจากความเห็นของคณะกรรมการการเลือกตั้ง คณะกรรมการการเลือกตั้งจะมีคำวินิจฉัยตามความเห็นเดิมก็ได้ แต่ต้องแสดงเหตุผลและให้ประกาศคำวินิจฉัย พร้อมทั้งเหตุผลและความเห็นของคณะกรรมการตามวาระหนึ่งในราชกิจจานุเบกษา</p> <p>การให้ความเห็นของคณะกรรมการตามวาระสอง ต้องกระทำโดยที่ประชุมคณะกรรมการที่มีกรรมการร่วมประชุมไม่น้อยกว่าสองในสามและต้องกระทำภายในเวลาไม่เกินห้าวันนับแต่วันได้รับเรื่องจากคณะกรรมการการเลือกตั้ง หากพ้นห้าวันแล้วยังไม่มีความเห็นของคณะกรรมการ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งดำเนินการต่อไป</p> <p>ให้คณะกรรมการตามวาระหนึ่งได้รับคำตอบแทนตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด</p> <p>มาตรา ๘๔/๔ ในกรณีที่ปรากฏต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งว่า ผู้ใดกระทำการใด ๆ เพื่อประโยชน์แก่ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใด อันอาจทำให้การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจออกคำสั่งให้ผู้นั้นจะจับพรรคกระทำหรือมีคำสั่งให้แก้ไขการกระทำตามเงื่อนไขและระยะเวลาที่กำหนดได้</p> <p>ถ้ามีผู้แจ้งต่อเจ้าพนักงานตำรวจหรือเจ้าพนักงานตำรวจพบเห็นการกระทำตามวาระหนึ่ง และการกระทำนั้นเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้เจ้าพนักงานตำรวจจับกุมและดำเนินคดีโดยเร็ว และแจ้งต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเพื่อรายงานให้คณะกรรมการการเลือกตั้งพิจารณาดำเนินการต่อไป</p>	

<p>พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ (เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไข)</p>	<p>ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)</p>
<p>มาตรา ๘๕/๕ ในระหว่างระยะเวลาตามมาตรา ๘๐ ในกรณีที่มีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้ใด ให้ เสนอให้ หรือสัญญาว่าจะให้เงินหรือทรัพย์สินเพื่อประโยชน์ในการจูงใจให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งลงคะแนนเลือกตั้งให้แก่ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใด หรือให้งดเว้นลงคะแนนเลือกตั้งผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใด หรือจัดเตรียมเงินหรือทรัพย์สินเพื่อดำเนินการดังกล่าว ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจสั่งยึดหรืออายัดเงินหรือทรัพย์สินของผู้นั้นไว้เป็นการชั่วคราวจนกว่าศาลจะมีคำสั่ง</p> <p>ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งยื่นคำร้องต่อศาลจังหวัดหรือศาลแพ่งที่การยึดหรืออายัดอยู่ในเขตศาลภายในสามวันนับแต่วันยึดหรืออายัดตามวรรคหนึ่ง เมื่อศาลได้รับคำร้องแล้ว ให้ดำเนินการไต่สวนฝ่ายเดียวให้แล้วเสร็จภายในห้าวันนับแต่วันได้รับคำร้อง ถ้าศาลเห็นว่าเงินหรือทรัพย์สินตามคำร้องน่าจะได้ใช้หรือจะใช้เพื่อการเลือกตั้งโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ให้ศาลมีคำสั่งยึดหรืออายัดเงินหรือทรัพย์สินนั้นไว้จนกว่าจะมีการประกาศผลการเลือกตั้ง</p> <p>มาตรา ๘๕/๖ ก่อนวันเลือกตั้ง ถ้ามีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่ากรเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งใดหรือในเขตเลือกตั้งใดจะมีได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม อันเกิดจากการกระทำของเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้งหรือเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจประกาศงดการลงคะแนนเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งหรือในเขตเลือกตั้งนั้น และให้กำหนดวันลงคะแนนเลือกตั้งใหม่</p> <p>มาตรา ๘๕/๗ เมื่อได้มีการนับคะแนนเลือกตั้งแล้ว ถ้าปรากฏหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่ากรเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งใดมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม คณะกรรมการการเลือกตั้งจะงดการประกาศผลการเลือกตั้ง และจัดให้มีการเลือกตั้งใหม่ในเขตเลือกตั้งนั้นก็ได้</p>	

**พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้ง
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๑
(เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไข)**

**ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้ง
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)**

มาตรา ๔๕/๘ ก่อนประกาศผลการเลือกตั้ง ถ้าปรากฏหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่า พรรคการเมือง เจ้าหน้าที่ของพรรคการเมือง หรือสมาชิกของพรรคการเมือง ผู้ใดได้กระทำการ อันเป็นการฝ่าฝืนพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ หรือก่อให้เกิดผู้อื่นกระทำ สนับสนุน หรือรู้ เห็นเป็นใจให้ผู้อื่นกระทำการดังกล่าวเพื่อประโยชน์แก่พรรคการเมือง ถ้าคณะกรรมการการเลือกตั้งเห็นว่าการกระทำดังกล่าวน่าจะเป็นผลให้การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม

คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจประกาศให้บัตรเลือกตั้งที่ลงคะแนนให้แก่พรรคการเมืองนั้น เป็นบัตรเสียและมีน้ำหนักเป็นคะแนน ทั้งนี้ เฉพาะในเขตพื้นที่ที่มีการกระทำนั้น

การกำหนดเขตพื้นที่ตามวรรคหนึ่ง คณะกรรมการการเลือกตั้งอาจกำหนดจาก หน่วยเลือกตั้งหรือเขตเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งก็ได้ โดยคำนึงถึงผลกระทบแห่งการกระทำ นั้น

ให้นำความในมาตรา ๔๕/๓ มาใช้บังคับกับการดำเนินการตามวรรคหนึ่งโดย
อนุโลม

มาตรา ๔๕/๙ ถ้าปรากฏหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าก่อนได้รับเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้ใด กระทำการใด ๆ โดยไม่สุจริตเพื่อให้ตนเองได้รับเลือกตั้ง หรือ ได้รับเลือกตั้งมาโดยไม่สุจริตโดยผลของการที่บุคคลหรือพรรคการเมืองใดได้กระทำ ทั้งนี้ อัน เป็นการฝ่าฝืนพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ หรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง คณะกรรมการการเลือกตั้งจะสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของสมาชิกผู้นั้นมี กำหนดเวลาหนึ่งปีก็ได้ แต่ต้องสั่งภายในหนึ่งปีนับแต่วันประกาศผลการเลือกตั้ง แล้วแจ้งให้ ประธานสภาผู้แทนราษฎรและนายกรัฐมนตรีทราบ

ให้นำความในมาตรา ๔๕/๓ มาใช้บังคับกับการดำเนินการตามวรรคหนึ่งโดย
อนุโลม

<p>พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ (เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไข)</p>	<p>ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)</p>
<p>มาตรา ๘๕/๑๐ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการสืบสวนสอบสวนเพื่อหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการเลือกตั้งและป้องกันมิให้การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งหรือกรรมการการเลือกตั้งที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมอบหมายมีอำนาจดังต่อไปนี้</p> <p>(๑) เข้าไปในเคหสถาน สถานที่ หรือยานพาหนะใด ๆ เมื่อมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่า มีการกระทำความผิดเป็นการฝ่าฝืนพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ เพื่อตรวจ ค้น ยึด หรืออายัดเอกสาร ทรัพย์สิน หรือพยานหลักฐานใด และในกรณีที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าหากเน้นเข้าเอกสาร ทรัพย์สิน หรือพยานหลักฐานดังกล่าวจะถูกยกย้าย ซุกซ่อน ทำลาย หรือทำให้เปลี่ยนแปลงสภาพไปจากเดิม จะเข้าทำการค้นโดยไม่ต้องมีหมายค้นก็ได้ และต้องบันทึกพฤติการณ์แห่งกรณีไว้</p> <p>อำนาจตามวรรคหนึ่งให้ใช้ได้นับแต่วันที่มีพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้ง จนถึงวันประกาศผลการเลือกตั้ง และจะขอให้เจ้าหน้าที่อื่นของรัฐช่วยเหลือในการดำเนินการตามความจำเป็นด้วยก็ได้</p> <p>คณะกรรมการการเลือกตั้งจะมอบอำนาจให้กรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด หรือเจ้าหน้าที่อื่นเป็นผู้ค้นก็ได้ แต่ผู้รับมอบอำนาจต้องได้รับหมายค้นจากศาลด้วย</p> <p>(๒) ขอให้สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินแจ้งรายงานการทำธุรกรรมของบุคคลที่น่าจะเกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งที่คณะกรรมการการเลือกตั้งแจ้งให้ทราบ หรือให้ธนาคารแห่งประเทศไทยหรือธนาคารพาณิชย์ตามกฎหมายว่าด้วยการธนาคารพาณิชย์หรือ... สถาบันการเงินอื่นแจ้งให้ทราบถึงการโอนเงินตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งร้องขอ</p>	

**พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑
(เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไข)**

มาตรา ๙๔ เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศผลการเลือกตั้งของเขตเลือกตั้งใดแล้ว ผู้มีสิทธิเลือกตั้งหรือผู้สมัครในเขตเลือกตั้งนั้น พรรคการเมืองที่มีสมาชิกสมัครรับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้น หรือพรรคการเมืองที่เสนอบัญชีผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อ เห็นว่าการเลือกตั้งของหน่วยเลือกตั้งใดในเขตเลือกตั้งนั้น หรือของเขตเลือกตั้งดังกล่าวมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ผู้สมัคร หรือพรรคการเมืองนั้น มีสิทธิยื่นคำร้องคัดค้านต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในสามสิบวันนับแต่วันประกาศผลการเลือกตั้ง เว้นแต่เฉพาะกรณีร้องคัดค้านเพราะเหตุตามมาตรา ๔๑ หรือมาตรา ๔๓ ให้ยื่นคำร้องคัดค้านภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศผลการเลือกตั้ง เพื่อให้มีการเลือกตั้งใหม่

**ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)**

มาตรา ๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๙๕/๑๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑

"มาตรา ๙๕/๑๑ การดำเนินการของคณะกรรมการการเลือกตั้งตามบทบัญญัติในส่วนนี้ให้พิจารณาเฉพาะจากการกระทำหรือการงดเว้นกระทำของผู้สมัคร พรรคการเมือง หรือผู้ใด อันเป็นการฝ่าฝืนกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง นับตั้งแต่ได้มีการประกาศพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จนถึงวันประกาศผลการเลือกตั้ง หรือเป็นกรณีเฉพาะที่กำหนดไว้ในมาตรา ๔๔ วรรคสอง"

มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๙๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา ๙๔ เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศผลการเลือกตั้งของเขตเลือกตั้งใดแล้ว หากผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสิบคนหรือผู้สมัครในเขตเลือกตั้งนั้น พรรคการเมืองที่มีสมาชิกสมัครรับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้น หรือพรรคการเมืองที่เสนอบัญชีผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อ เห็นว่าการเลือกตั้งของหน่วยเลือกตั้งใดในเขตเลือกตั้งนั้น หรือของเขตเลือกตั้งดังกล่าวมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ผู้สมัคร หรือพรรคการเมืองดังกล่าวข้างต้น มีสิทธิยื่นคำร้องคัดค้านต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในสามสิบวันนับแต่วันประกาศผลการเลือกตั้ง เว้นแต่เฉพาะกรณีร้องคัดค้านเพราะเหตุตามมาตรา ๔๑ หรือมาตรา ๔๓ ให้ยื่นคำร้องคัดค้านภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศผลการเลือกตั้งเพื่อให้มีการเลือกตั้งใหม่

ในกรณีที่ผู้ถูกคัดค้านขอทราบชื่อผู้คัดค้านและรายละเอียดการคัดค้าน
ต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งแจ้งให้ผู้ถูกคัดค้านทราบ"

**พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้ง
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๑
(เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไข)**

มาตรา ๙๗ วิธีการพิจารณาการคัดค้านการเลือกตั้งให้เป็นไปตามระเบียบที่
คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

มาตรา ๕ ให้ประธานกรรมการการเลือกตั้งรักษาการตามพระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญนี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
ชวน หลีกภัย
นายกรัฐมนตรี

**ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้ง
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)**

มาตรา ๗ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๙๗/๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบ
รัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๑
“มาตรา ๙๗/๑ ให้นำความในมาตรา ๙๕/๑๑ มาใช้กับกรณีการคัดค้านการเลือกตั้ง
โดยอนุโลม”

มาตรา ๘ ในวาระเริ่มแรก ถ้าพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้มีผลใช้บังคับ
ภายหลังจากระยะเวลาหกสิบวันก่อนครบอายุของสภาผู้แทนราษฎรที่ดำรงตำแหน่งอยู่ในวันที่
พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ มิให้นำระยะเวลาตามมาตรา ๔๔ วรรคสอง ซึ่งแก้ไข
เพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้มาใช้บังคับ และให้เริ่มนับระยะเวลาการห้าม
กระทำการตามมาตรา ๔๔ วรรคสองตั้งแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ
เป็นต้นไป

มาตรา ๙ ให้ประธานกรรมการการเลือกตั้งรักษาการตามพระราชบัญญัติประกอบ
รัฐธรรมนูญนี้

.....

.....

ส่วนที่ ๓

**ข้อมูลประกอบการพิจารณา
ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการเลือกตั้ง
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา
(ฉบับที่ ..) พ.ศ.**

การจัดการเลือกตั้ง *

โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๔๔ บัญญัติให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้ควบคุมและดำเนินการจัดหรือจัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่น และผู้บริหารท้องถิ่น รวมทั้งการออกเสียงประชามติให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ในรอบปีงบประมาณ ๒๕๔๖ นับได้ว่าภารกิจที่คณะกรรมการการเลือกตั้งได้ดำเนินการเกี่ยวกับการเลือกตั้ง เป็นการเลือกตั้งทั้งระดับชาติและท้องถิ่น กล่าวคือ พระราชกฤษฎีกาให้ใช้พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๕ ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๔๖ ซึ่งมีผลทำให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเข้าควบคุมและดำเนินการจัดหรือจัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นทุกประเภท ตั้งแต่วันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๔๖ เป็นต้นไป

สำหรับผลการดำเนินการเกี่ยวกับการเลือกตั้ง มีดังนี้

การจัดการเลือกตั้ง

๑. การดำเนินการจัดการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา แทนตำแหน่งที่ว่าง

คณะกรรมการการเลือกตั้งได้ดำเนินการจัดการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาเป็นการเลือกตั้งทั่วไป เมื่อวันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๔๓ เพื่อให้ได้สมาชิกวุฒิสภา จำนวน ๒๐๐ คน แต่เนื่องจากตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาว่างลงเพราะเหตุอื่นใดนอกจากถึงคราวออกตามอายุของวุฒิสภา คณะกรรมการการเลือกตั้งจึงต้องจัดการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาขึ้นแทนภายในสี่สิบห้าวันนับแต่ตำแหน่งนั้นว่างลง (ตามมาตรา ๑๓๔ ของรัฐธรรมนูญ) ซึ่งในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๖ คณะกรรมการการเลือกตั้งได้ดำเนินการจัดการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา แทนตำแหน่งที่ว่าง จำนวน ๒ ครั้ง ดังนี้

ครั้งที่ ๑ วันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๔๖ การเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาจังหวัดสระแก้ว แทนตำแหน่งที่ว่าง เนื่องจากพลโท โกวิท พัทฒมายน สมาชิกวุฒิสภาเขตเลือกตั้งจังหวัดสระแก้ว ได้ถึง แก่อนิจกรรม เมื่อวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๔๕ เป็นผลให้สมาชิกวุฒิสภาว่างลง ๑ ตำแหน่ง

* สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง. "รายงานผลการปฏิบัติงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ประจำปี ๒๕๔๖." (กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วนจำกัด สหายบล็อกและการพิมพ์ ๒๕๔๗). หน้า ๒๗.

ผลการใช้สิทธิเลือกตั้ง มีดังนี้

- จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ๓๗๖,๖๕๙ คน
- จำนวนผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้ง ๑๘๒,๗๔๐ คน (๔๘.๕๒ %)
- จำนวนบัตรเสีย ๔,๓๒๙ บัตร (๒.๓๗ %)
- จำนวนบัตรที่ไม่ลงคะแนน ๓,๘๕๒ บัตร (๒.๑๑ %)

คณะกรรมการการเลือกตั้งได้ประกาศผลให้ พลตำรวจตรี เสกสันต์ อุ๋นสำราญ เป็นสมาชิกวุฒิสภา ในวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๕๖

ครั้งที่ ๒ วันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๕๖ การเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาจังหวัดสุรินทร์ แทนตำแหน่งที่ว่าง เนื่องจากนายเกษม รุ่งธนเกียรติ สมาชิกวุฒิสภาเขตเลือกตั้งจังหวัดสุรินทร์ ได้ขอลาออกจากตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาจังหวัดสุรินทร์ ตั้งแต่วันที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๕๖ เป็นเหตุให้พ้นจากสมาชิกภาพ ตามมาตรา ๑๓๓ (๓) ของรัฐธรรมนูญ

ผลการใช้สิทธิเลือกตั้ง มีดังนี้

- จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ๙๖๑,๐๖๒ คน
- จำนวนผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้ง ๕๐๙,๗๖๒ คน (๕๓.๐๔ %)
- จำนวนบัตรเสีย ๑๓,๘๑๕ บัตร (๒.๗๑ %)
- จำนวนบัตรที่ไม่ลงคะแนน ๑๕,๑๓๘ บัตร (๒.๙๗ %)

คณะกรรมการการเลือกตั้งได้ประกาศผลให้ นายปริญญา กรวยทอง เป็นสมาชิกวุฒิสภา ในวันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๕๖

๒. การดำเนินการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แทนตำแหน่งที่ว่าง

คณะกรรมการการเลือกตั้งได้ดำเนินการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นการเลือกตั้งทั่วไป เมื่อวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๕๔ เพื่อให้ได้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำนวน ๕๐๐ คน โดยมาจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง ๔๐๐ คน การเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อ ๑๐๐ คน แต่เนื่องจากตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรว่างลงเพราะเหตุอื่นใดนอกจากถึงคราวออกตามอายุของสภาผู้แทนราษฎร ในกรณีที่ตำแหน่งที่ว่างเป็นตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มาจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขต คณะกรรมการการเลือกตั้งต้องจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ชื่นแทน ภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่ตำแหน่งนั้นว่าง (ตามมาตรา ๑๑๙ (๒) ของรัฐธรรมนูญ) ซึ่งในปึงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๖ คณะกรรมการการเลือกตั้งได้ดำเนินการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แทนตำแหน่ง ที่ว่าง จำนวน ๒ ครั้ง ดังนี้

ครั้งที่ ๑ วันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๕๖ การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัด ศรีสะเกษ เขตเลือกตั้งที่ ๑ แทนตำแหน่งที่ว่าง เนื่องจากนายบุญซุง วิสมหมาย สมาชิกสภาผู้แทน ราษฎรจังหวัดศรีสะเกษ เขตเลือกตั้งที่ ๑ ได้ถึงแก่อนิจกรรม เมื่อวันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๕๖ เป็นผลให้ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรว่างลง ๑ ตำแหน่ง

ผลการใช้สิทธิเลือกตั้ง มีดังนี้

- จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง	๑๑๒,๖๙๖	คน	
- จำนวนผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้ง	๗๐,๘๓๒	คน	(๖๒.๘๕ %)
- จำนวนบัตรเสีย	๑,๒๓๖	บัตร	(๑.๗๔ %)
- จำนวนบัตรที่ไม่ลงคะแนน	๑,๒๘๘	บัตร	(๑.๘๒ %)

คณะกรรมการการเลือกตั้งได้ประกาศผลให้ นายธเนศ เครือรัตน์ เป็นสมาชิกสภา ผู้แทนราษฎรจังหวัดศรีสะเกษ เขตเลือกตั้งที่ ๑ ในวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๖

ครั้งที่ ๒ วันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๕๖ การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัด นนทบุรี เขตเลือกตั้งที่ ๓ แทนตำแหน่งที่ว่าง เนื่องจากนายสำเร็จ อัจฉริยะประสิทธิ์ สมาชิกสภาผู้แทน ราษฎรจังหวัดนนทบุรี เขตเลือกตั้งที่ ๓ ได้ถึงแก่อนิจกรรม เมื่อวันที่ ๗ กันยายน ๒๕๕๖ เป็นผลให้ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรว่างลง ๑ ตำแหน่ง

ผลการใช้สิทธิเลือกตั้ง มีดังนี้

- จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง	๑๓๔,๙๔๑	คน	
- จำนวนผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้ง	๖๘,๙๗๑	คน	(๕๑.๑๑ %)
- จำนวนบัตรเสีย	๑,๕๐๒	บัตร	(๒.๑๘ %)
- จำนวนบัตรที่ไม่ลงคะแนน	๓,๐๒๘	บัตร	(๔.๓๙ %)

คณะกรรมการการเลือกตั้งได้ประกาศผลให้ นางพิมพ์พา จันทร์ประสงค์ เป็นสมาชิก สภาผู้แทนราษฎรจังหวัดนนทบุรี เขตเลือกตั้งที่ ๓ ในวันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๖

๓. การดำเนินการจัดการเลือกตั้งในระดับท้องถิ่น

โดยที่ มาตรา ๑๔๔ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้ คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้ควบคุมและดำเนินการจัดหรือจัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น และผู้บริหารท้องถิ่นให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ทั้งนี้ พระราชกฤษฎีกาที่ใช้พระราชบัญญัติ การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๕ แก่การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๖ ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ฉบับกฎฎีกา เล่ม ๑๒๐ ตอนที่ ๑๘ ก วันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๖ ซึ่งมีผลทำให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง
เข้าควบคุมและดำเนินการจัดหรือจัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นทุกประเภท
ตั้งแต่วันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๕๖ เป็นต้นไป

อย่างไรก็ตาม การเข้าควบคุมการเลือกตั้งในช่วงแรกนี้ยังไม่ครอบคลุมองค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่นบางลักษณะ โดยในบทเฉพาะกาลมาตรา ๑๓๖ ของกฎหมายเลือกตั้งท้องถิ่นกำหนดว่า
ไม่ให้ใช้บังคับกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีลักษณะดังนี้

๑. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ยังมีสมาชิกสภาท้องถิ่นดำรงตำแหน่งอยู่
ให้สมาชิกสภาท้องถิ่นนั้นยังคงดำรงตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะสิ้นสุดการดำรงตำแหน่งของสมาชิกสภา
ท้องถิ่นนั้นทั้งคณะ

๒. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นโดยตรง และ
ยังมีผู้บริหารท้องถิ่นดำรงตำแหน่งอยู่ ให้ผู้บริหารท้องถิ่นนั้นดำรงตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะสิ้นสุด
การดำรงตำแหน่งของผู้บริหารท้องถิ่นนั้น

๓. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้มีประกาศให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น
หรือผู้บริหารท้องถิ่นเป็นการทั่วไปอยู่แล้วก่อนพระราชกฤษฎีกาใช้บังคับและยังดำเนินการไม่เสร็จให้
ดำเนินการต่อไปได้ และให้สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นที่ได้รับเลือกตั้งคงดำรงตำแหน่งต่อไป
จนกว่าการดำรงตำแหน่งจะสิ้นสุดลง

๔. ในกรณีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดมีการเลือกตั้งแทนตำแหน่งที่ว่าง
สำหรับสมาชิกสภาท้องถิ่นยังคงอยู่ในวาระตามข้อ ๑ หรือสมาชิกสภาท้องถิ่นที่มาจากการเลือกตั้งทั่วไป
ตามข้อ ๓ โดยให้ดำรงตำแหน่งต่อไปได้เช่นเดียวกับผู้ที่ตนดำรงตำแหน่งแทน

ดังนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งใดที่มีลักษณะ ๔ ประการข้างต้น ซึ่งได้จัด
ให้มีการเลือกตั้งหรือประกาศให้มีการเลือกตั้งไปแล้วก่อนวันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๕๖ จึงยังคงดำเนินการ
เลือกตั้งต่อไปตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นฉบับเดิม และองค์กรที่รับผิดชอบ
ดำเนินการเลือกตั้งยังใช้ในรูปแบบเดิม ทั้งนี้คณะกรรมการการเลือกตั้งได้มีมติในการประชุม ครั้งที่
๒๓/๒๕๕๖ เมื่อวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๖ มอบอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งให้รัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงมหาดไทย ผู้ว่าราชการจังหวัด และนายอำเภอดำเนินการแทน
คณะกรรมการการเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีลักษณะดังกล่าว ตามบทเฉพาะกาล
ในช่วงแรกนี้

๓.๑ การกำหนด ประกาศ ระเบียบ ข้อกำหนดต่าง ๆ เพื่อใช้เป็นแนวทางปฏิบัติ ในการดำเนินการจัดการเลือกตั้งให้เป็นไปตามกฎหมาย รวม ๙ ฉบับ ดังนี้

๑. ระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๖

๒. ข้อกำหนดคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๖

๓. ระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยการคัดค้านการเลือกตั้งสมาชิก สภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๖

๔. ข้อกำหนดคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยการแต่งตั้งคณะกรรมการ สืบสวนสอบสวนก่อนประกาศผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๖

๕. ประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้ง เรื่อง ลักษณะบัตรเสียในการเลือกตั้ง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๖

๖. ประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้ง เรื่อง วิธีการจับสลากกรณีผู้สมัคร สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นได้คะแนนเลือกตั้งมากที่สุดเท่ากัน พ.ศ. ๒๕๕๖

๗. ประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้ง เรื่อง รายชื่อสถาบันที่ห้ามมิให้ผู้สมัคร รับเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้ใด ให้ เสนอให้ หรือสัญญาว่าจะให้เงิน ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด ในการหาเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๖

๘. ประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้ง เรื่อง วิธีการหรือลักษณะต้องห้ามในการ หาเสียงเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น หรือผู้ใด พ.ศ. ๒๕๕๖

๙. คำสั่งคณะกรรมการการเลือกตั้ง เรื่อง มอบอำนาจให้คณะกรรมการการ เลือกตั้งประจำจังหวัดดำเนินการรับคำร้องและวินิจฉัยสิทธิสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือ ผู้บริหารท้องถิ่น

๓.๒ จัดพิมพ์หนังสือ กฎหมาย ระเบียบ ข้อกำหนด ประกาศ คำสั่ง และคู่มือต่าง ๆ เพื่อใช้เป็นคู่มือและแนวทางการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่และผู้เกี่ยวข้อง ดังนี้

๓.๒.๑ หนังสือกฎหมาย ระเบียบ ข้อกำหนด ประกาศ และคำสั่งเกี่ยวกับการ เลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๖ จำนวน ๑๐๐,๐๐๐ เล่ม

๓.๒.๒ หนังสือกฎหมาย ข้อกำหนด และระเบียบเกี่ยวกับการลงคะแนนเสียง เพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๖ จำนวน ๒๕,๐๐๐ เล่ม

๓.๒.๓ คู่มือการบริหารงานและการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น จำนวน ๒๕,๐๐๐ เล่ม

๓.๒.๔ คู่มือคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น จำนวน ๒๕,๐๐๐ เล่ม

๓.๒.๕ คู่มือการสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น จำนวน ๒๕,๐๐๐ เล่ม

๓.๒.๖ คู่มือการจัดทำบัญชีรายรับและรายจ่ายของผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น จำนวน ๒๕,๐๐๐ เล่ม

๓.๒.๗ คู่มือการปฏิบัติงานของเจ้าพนักงานและเจ้าหน้าที่ผู้ดำเนินการเลือกตั้งประจำหน่วยเลือกตั้ง สำหรับการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น (กปน.) จำนวน ๑๐๐,๐๐๐ เล่ม

๓.๓ ดำเนินการประกาศแบ่งเขตเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นของเทศบาลและองค์การบริหารส่วนจังหวัดที่ครบวาระและต้องดำเนินการจัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น

๓.๔ ดำเนินการจัดให้มีการเลือกตั้งในระดับท้องถิ่น ดังนี้

๓.๔.๑ การเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล จำนวน ๑๐๒ แห่ง แยกเป็น

- เทศบาลนคร จำนวน ๓ แห่ง
- เทศบาลเมือง จำนวน ๘ แห่ง
- เทศบาลตำบล จำนวน ๙๑ แห่ง

ผลการเลือกตั้ง ปรากฏว่า ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลได้มาใช้สิทธิเลือกตั้งเป็นจำนวนมาก หลายแห่งมีจำนวนผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งเกินกว่าร้อยละ ๗๐ (รายละเอียดในข้อมูลและสถิติการเลือกตั้ง)

สำหรับในภาพรวมการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลทั้ง ๑๐๒ แห่ง มีผลการเลือกตั้ง (โดยเฉลี่ย) ดังนี้

- จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ๑,๐๐๗,๓๓๖ คน
- จำนวนผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้ง ๕๕๕,๔๙๔ คน (๕๕.๑๔%)
- จำนวนบัตรเสีย ๒๖,๓๑๓ บัตร (๔.๗๓%)
- จำนวนบัตรที่ไม่ประสงค์ลงคะแนน ๑๔,๕๐๙ บัตร (๒.๕๙%)

๓.๔.๒ การเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ระหว่างเดือนสิงหาคม ๒๕๕๖ จำนวน ๖๐๑ แห่ง

ผลการเลือกตั้ง ปรากฏว่า ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลได้มาใช้สิทธิเลือกตั้งเป็นจำนวนมาก หลายแห่งมีจำนวนผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งเกินกว่าร้อยละ ๗๐ และเกินกว่าร้อยละ ๘๐ (รายละเอียดในข้อมูลและสถิติการเลือกตั้ง)

สำหรับในภาพรวม การเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ทั้ง ๖๐๑ แห่ง (ระหว่างเดือนสิงหาคม ๒๕๕๖) มีผลการเลือกตั้ง (โดยเฉลี่ย) ดังนี้

- จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ๔,๐๖๙,๖๗๑ คน
- จำนวนผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้ง ๒,๖๙๑,๓๑๕ คน (๖๖.๑๓%)
- จำนวนบัตรเสีย ๑๑๔,๕๐๙ บัตร (๔.๒๕%)
- จำนวนบัตรที่ไม่ประสงค์ลงคะแนน ๒๕,๙๐๗ บัตร (๐.๖๓%)

๔. การเตรียมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการเลือกตั้งทั่วไป พ.ศ. ๒๕๕๘

เพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่จะมีขึ้นในปี ๒๕๕๘ คณะกรรมการการเลือกตั้งจึงมีคำสั่งที่ ๒๐๐/๒๕๕๖ ลงวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๕๖ แต่งตั้งคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการเตรียมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการเลือกตั้งทั่วไป โดยมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมเป็นกรรมการ มีอำนาจหน้าที่พิจารณาให้ความเห็นชอบร่างแผนเตรียมการเลือกตั้งฯ และติดตามผลการดำเนินการของคณะอนุกรรมการเตรียมการเลือกตั้งฯ จำนวน ๖ คณะ ดังนี้

๔.๑ คณะอนุกรรมการฯ ด้านการปรับปรุงระเบียบ ประกาศ และข้อกำหนด มีอำนาจหน้าที่พิจารณาปรับปรุงระเบียบ ประกาศ และข้อกำหนดเกี่ยวกับการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

๔.๒ คณะอนุกรรมการฯ ด้านสนับสนุนการเลือกตั้ง มีอำนาจหน้าที่จัดทำร่างแผนเกี่ยวกับการจัดหา สรรหาบุคลากร ร่างแผนการสำรวจ ปรับปรุงซ่อมแซม และจัดหาวัสดุอุปกรณ์เกี่ยวกับการเลือกตั้ง จัดทำร่างแผนการสื่อสาร ร่างแผนรักษาความสงบเรียบร้อย และรวบรวมงบประมาณดำเนินการของทุกแผนงาน

๔.๓ คณะอนุกรรมการฯ ด้านการจัดการเลือกตั้ง มีอำนาจหน้าที่จัดทำร่างแผนการจัดการเลือกตั้งนอกเขตเลือกตั้ง แผนการจัดพิมพ์และจัดส่งบัตรเลือกตั้ง ปรับปรุงระบบทะเบียนผู้มีสิทธิเลือกตั้งทุกประเภท การวางแผนการพิมพ์บัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง และปรับปรุงขั้นตอนการนับคะแนนเลือกตั้งและรายงานผลการนับคะแนน

๔.๔ คณะอนุกรรมการฯ ด้านการมีส่วนร่วม มีอำนาจหน้าที่จัดทำแผนรณรงค์ สร้างความรู้ ความเข้าใจ ปลุกจิตสำนึก และจัดทำแผนการประชาสัมพันธ์

๔.๕ คณะอนุกรรมการฯ ด้านการตรวจสอบค่าใช้จ่ายของผู้สมัครรับเลือกตั้ง มีอำนาจหน้าที่จัดทำร่างแผนการตรวจสอบค่าใช้จ่ายของผู้สมัครรับเลือกตั้งและพรรคการเมือง

๔.๖ คณะอนุกรรมการฯ ด้านการสืบสวนสอบสวนและวินิจฉัย มีอำนาจหน้าที่ จัดทำร่างแผนการสืบสวนสอบสวนและวินิจฉัยเกี่ยวกับเรื่องร้องเรียนคัดค้านการเลือกตั้งและปรับปรุง กระบวนการสืบสวนสอบสวนและวินิจฉัย

ซึ่งคณะอนุกรรมการฯ ชุดต่างๆ ได้ดำเนินการจัดการประชุมทั้งระดับคณะทำงาน และอนุกรรมการพิจารณาจัดทำร่างแผนงานในอำนาจหน้าที่เสร็จเรียบร้อยแล้ว และคณะกรรมการ เตรียมการเลือกตั้งได้เห็นชอบร่างแผนเตรียมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการเลือกตั้งทั่วไป ๒๕๔๘ เพื่อเป็นกรอบแนวทางการเตรียมการและบริหารจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน ราษฎรเป็นการทั่วไป ๒๕๔๘

เปรียบเทียบการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา

ที่มา	เดิม:แต่งตั้ง	ปัจจุบัน:เลือกตั้ง
จำนวน	๒ ใน ๓ ของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	๒๐๐ คน
วาระ	๔ ปี	๖ ปี
อำนาจหน้าที่	ให้ความเห็นชอบกฎหมาย	- ให้ความเห็นชอบกฎหมาย - แต่งตั้งกรรมการองค์การอิสระ - ถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
วิธีการเลือกตั้ง	-	- ห้ามหาเสียงแต่ให้แนะนำตัว - ใช้เขตจังหวัดเป็นเขตเลือกตั้ง - ผู้มาใช้สิทธิลงคะแนนเลือกผู้สมัครได้คนเดียว - นับคะแนนที่หน่วยเลือกตั้ง
การใช้สิทธิเลือกตั้ง	-	- เป็นหน้าที่
การป้องกันการทุจริตการเลือกตั้ง	-	- คณะกรรมการการเลือกตั้ง มีอำนาจสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ และเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้สมัคร

พลตำรวจเอก วาสนา เพิ่มลาภ. "ระบบการเลือกตั้งและคณะกรรมการการเลือกตั้ง." (เอกสารประกอบการบรรยายหลักสูตรนักกฎหมายมหาชนภาครัฐ รุ่นที่ ๒, ๒๕๔๗).

เปรียบเทียบการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ที่มา	เดิม:แต่งตั้ง	ปัจจุบัน:เลือกตั้ง
จำนวน	ราษฎร ๑๕๐,๐๐๐ คน ต่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	- แบบแบ่งเขต ๔๐๐ คน - แบบบัญชีรายชื่อ ๑๐๐ คน
วิธีการเลือกตั้ง	- ผู้สมัครหาเสียงได้ตามอิสระ - ไม่มีการกำหนดจำนวนเงินค่าใช้จ่ายในการหาเสียงเลือกตั้ง แต่ให้รายงาน - ผู้มาใช้สิทธิลงคะแนนได้เท่ากับจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มีในเขต - นับคะแนนที่หน่วยเลือกตั้ง	- ผู้สมัครหาเสียงได้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด - มีการควบคุมค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้ง - ผู้มาใช้สิทธิลงคะแนนเลือกผู้สมัครได้คนเดียว - นับคะแนนรวม
การป้องกันการทุจริตการเลือกตั้ง	- ยื่นคำร้องต่อศาล	- คณะกรรมการการเลือกตั้ง มีอำนาจสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ และเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้สมัคร
การใช้สิทธิเลือกตั้ง	-	- เป็นหน้าที่

พลตำรวจเอก วาสนา เพิ่มลาภ. "ระบบการเลือกตั้งและคณะกรรมการการเลือกตั้ง." (เอกสารประกอบการบรรยายหลักสูตรนักกฎหมายมหาชนภาครัฐ รุ่นที่ ๒, ๒๕๔๗).

คณะกรรมการการเลือกตั้ง และสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง *

รัฐธรรมนูญได้บัญญัติให้มีคณะกรรมการการเลือกตั้งอันเป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญ เพื่อให้มีบทบาทเป็นผู้ควบคุมและดำเนินการจัดหรือจัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น งานกิจการพรรคการเมืองและการออกเสียงประชามติ และการให้การศึกษแก่ประชาชนเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

คณะกรรมการการเลือกตั้ง^๕

คณะกรรมการการเลือกตั้ง ประกอบด้วย ประธานกรรมการคนหนึ่ง และกรรมการอื่นอีก ๔ คน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามคำแนะนำของวุฒิสภา จากผู้ซึ่งมีความเป็นกลางทางการเมือง และมีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์ กรรมการการเลือกตั้งมีวาระการดำรงตำแหน่ง ๗ ปี นับแต่วันที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้ง และให้ดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว

อำนาจหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ได้บัญญัติให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

มาตรา ๑๔๕ คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้ควบคุมและดำเนินการจัดหรือจัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่น และผู้บริหารท้องถิ่น รวมทั้งการออกเสียงประชามติ ให้เป็นไปโดยสุจริต และเที่ยงธรรม

ประธานกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้รักษาการตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการออกเสียงประชามติ และกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น และเป็นนายทะเบียนพรรคการเมือง

* สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง. "รายงานผลการปฏิบัติงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ประจำปี ๒๕๕๖." (กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วนจำกัด สหાયบล็อกและการพิมพ์ ๒๕๕๗). หน้า ๑.

มาตรา ๑๔๔ คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) ออกประกาศกำหนดการทั้งหลายอันจำเป็นแก่การปฏิบัติตามกฎหมาย ตามมาตรา ๑๔๔ วรรคสอง

(๒) มีคำสั่งให้ข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ ปฏิบัติการทั้งหลายอันจำเป็นตามกฎหมาย ตามมาตรา ๑๔๔ วรรคสอง

(๓) สืบสวนสอบสวนเพื่อหาข้อเท็จจริงและวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาหรือข้อโต้แย้งที่เกิดขึ้น ตามกฎหมาย ตามมาตรา ๑๔๔ วรรคสอง

(๔) สั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่หรือออกเสียงประชามติใหม่ในหน่วยเลือกตั้งใดหน่วยเลือกตั้งหนึ่งหรือทุกหน่วยเลือกตั้ง เมื่อมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าการเลือกตั้งหรือการออกเสียงประชามติในหน่วยเลือกตั้งนั้นๆ มิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม

(๕) ประกาศผลการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ

(๖) ดำเนินการอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ

ในการปฏิบัติหน้าที่ คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจเรียกเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องจากบุคคลใด หรือเรียกบุคคลใดมาให้ถ้อยคำ ตลอดจนขอให้ศาล พนักงานอัยการ พนักงานสอบสวน หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น ดำเนินการเพื่อประโยชน์แห่งการปฏิบัติหน้าที่การสืบสวนสอบสวน หรือวินิจฉัยชี้ขาด

คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจแต่งตั้งบุคคล คณะบุคคล หรือผู้แทนองค์การเอกชน เพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามที่มอบหมาย

อำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง

พ.ศ. ๒๕๕๑

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๕๑ บัญญัติให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

มาตรา ๑๐ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) ควบคุมและดำเนินการจัด หรือจัดให้มีการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม

(๒) ออกประกาศกำหนดการทั้งหลายอันจำเป็นแก่การปฏิบัติตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการออกเสียงประชามติ และกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

(๓) มีคำสั่งให้ข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้าง ของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ ปฏิบัติการทั้งหลายอันจำเป็นตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการออกเสียงประชามติ และกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น

(๔) ออกข้อกำหนดเป็นแนวทางการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ที่ได้รับแต่งตั้งให้มีอำนาจหน้าที่ เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้ง หรือการออกเสียงประชามติ

(๕) ดำเนินการแบ่งเขตเลือกตั้งสำหรับการเลือกตั้งที่ใช้วิธีการแบ่งเขตเลือกตั้ง และ จัดให้มีบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

(๖) สืบสวนสอบสวนเพื่อหาข้อเท็จจริงและวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาหรือข้อโต้แย้งที่เกิดขึ้น เกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและ สมาชิกวุฒิสภา กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการออกเสียงประชามติ หรือกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

(๗) สั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่หรือออกเสียงประชามติใหม่ในหน่วยเลือกตั้งใดหน่วย เลือกตั้งหนึ่งหรือทุกหน่วยเลือกตั้ง หรือสั่งให้มีการนับคะแนนใหม่เมื่อมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าการ เลือกตั้งหรือการออกเสียงประชามติในหน่วยเลือกตั้งนั้นๆ มิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีพิจารณาที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

(๘) ประกาศผลการเลือกตั้งหรือการออกเสียงประชามติ

(๙) ดำเนินการหรือประสานงานกับหน่วยราชการ ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ หรือ หน่วยงานอื่นของรัฐ หรือสนับสนุนองค์การเอกชนในการให้การศึกษาแก่ประชาชนเกี่ยวกับการปกครอง ระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

(๑๐) จัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปี และข้อสังเกตเสนอต่อรัฐสภา

(๑๑) ดำเนินการอื่นตามที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ กฎหมายประกอบ รัฐธรรมนูญอื่น หรือกฎหมายอื่นกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

มาตรา ๑๑ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด บุคคล คณะบุคคลหรือผู้แทนองค์การเอกชน เพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมอบหมายได้

มาตรา ๑๓ คณะกรรมการการเลือกตั้งอาจมอบหมายให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดปฏิบัติหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) อำนวยการการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ที่กระทำภายในจังหวัดนั้น
- (๒) เสนอแนะการแบ่งเขตเลือกตั้งสำหรับการเลือกตั้งที่ใช้วิธีการแบ่งเขตเลือกตั้งต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง
- (๓) รวบรวมและตรวจสอบข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งหรือผู้มีสิทธิออกเสียงประชามติ
- (๔) เสนอแนะต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อพิจารณาแต่งตั้งบุคคลผู้มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งหรือการออกเสียงประชามติ ตามที่กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการออกเสียงประชามติ หรือกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นกำหนดไว้
- (๕) ปฏิบัติงานอื่นที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งหรือการออกเสียงประชามติ

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง

พ.ศ. ๒๕๕๑

มาตรา ๒๕ ให้มีสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นหน่วยงานของรัฐมีฐานะเป็นนิติบุคคลและอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการการเลือกตั้ง โดยมีประธานกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุด

กิจการของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ไม่อยู่ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน กฎหมายว่าด้วยแรงงานสัมพันธ์ กฎหมายว่าด้วยการประกันสังคม และกฎหมายว่าด้วยเงินทดแทน

อำนาจหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง

มาตรา ๒๖ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับกิจการทั่วไปของคณะกรรมการการเลือกตั้งและนายทะเบียนพรรคการเมือง และให้มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) รับผิดชอบงานธุรการของคณะกรรมการการเลือกตั้งและนายทะเบียนพรรคการเมือง ศึกษาและรวบรวมข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวกับงานของคณะกรรมการการเลือกตั้งและนายทะเบียนพรรคการเมือง

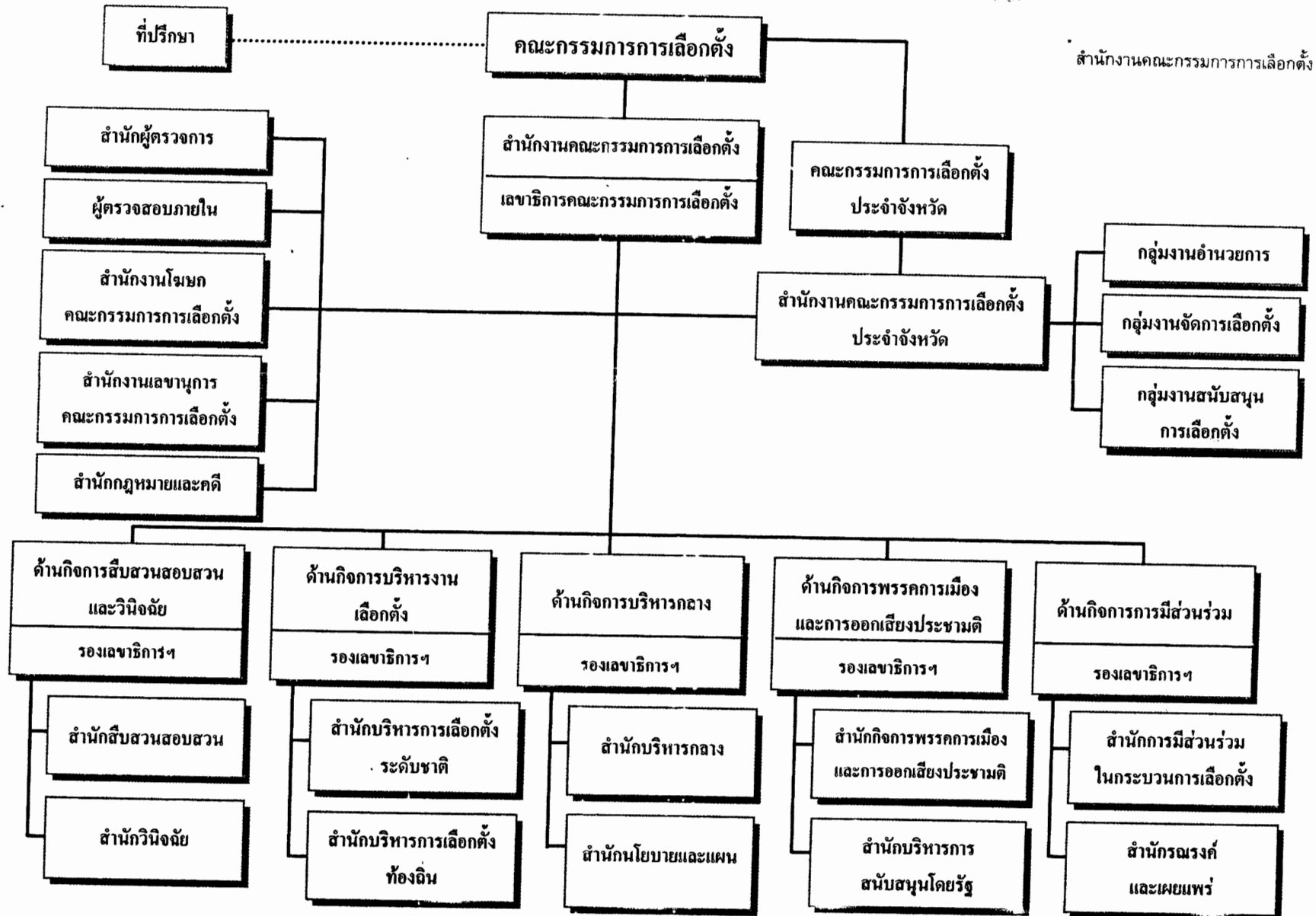
(๒) ศึกษาและสนับสนุนให้มีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการเลือกตั้ง การออกเสียงประชามติ และการพัฒนาพรรคการเมือง

(๓) เผยแพร่วิชาการและให้ความรู้และการศึกษาแก่ประชาชนเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

(๔) รับเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของผู้มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งหรือการออกเสียงประชามติ ผู้มีอำนาจหน้าที่ดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยในการเลือกตั้งหรือเกี่ยวกับการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายเกี่ยวกับการเลือกตั้ง หรือเกี่ยวกับการทุจริต หรือประพฤติมิชอบในการเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ผู้เลือกตั้ง พรรคการเมือง หรือบุคคลอื่นใด เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง

(๕) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมอบหมาย

โครงสร้างสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง (ปี ๒๕๔๖)

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง

ปัญหา อุปสรรค และข้อสังเกต ในการบริหารจัดการเลือกตั้ง *

ปัญหาและอุปสรรคในการบริหารจัดการเลือกตั้ง

๑. บุคลากร ได้แก่ คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง

- บุคลากรบางคนยังขาดความรู้ความเข้าใจในบทบาทอำนาจหน้าที่ของตนเองตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องอย่างชัดเจน เนื่องจากกฎหมายการเลือกตั้งท้องถิ่นเป็นกฎหมายใหม่
- ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีภารกิจที่ต้องปฏิบัติหลายหน้าที่และหลายตำแหน่ง ทำให้เกิดการสับสนในการปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะเรื่องการรับสมัครผู้สมัครรับเลือกตั้ง

แนวทางแก้ไข

- พิจารณาจัดอบรมเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับการเลือกตั้งท้องถิ่นระบบใหม่แก่บุคลากรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเลือกตั้ง
- แจ้งประสานกระทรวงมหาดไทยพิจารณาดำเนินการจัดอบรมให้ความรู้แก่ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกี่ยวกับพระราชบัญญัติจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายเลือกตั้งท้องถิ่น กรณีคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้ง

๒. วัสดุอุปกรณ์ ได้แก่ บัตรเลือกตั้ง ประชาชนมีความสับสนกรณีมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นพร้อมกัน

แนวทางแก้ไข

- รณรงค์เผยแพร่และประชาสัมพันธ์ในทุกรูปแบบเพื่อให้ประชาชนได้มีความรู้และความเข้าใจในเรื่องการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นว่ามีบัตรเลือกตั้ง ๒ บัตร ที่ต้องใช้ในการลงคะแนนเพื่อเลือกสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น

๓. ปัญหาของผู้สมัคร

- ผู้สมัครบางคนขาดความรู้ความเข้าใจในกฎหมายเลือกตั้งท้องถิ่นในเรื่องลักษณะต้องห้ามในการหาเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น ทำให้มีการร้องเรียนผู้สมัครจำนวนมากและเป็นปัญหาในการประกาศรับรองผลการเลือกตั้งของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

* สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง. "รายงานผลการปฏิบัติงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ประจำปี ๒๕๔๖." (กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วนจำกัด สหાયบลิ็อกและการพิมพ์ ๒๕๔๗). หน้า ๑๑๔.

- ปัญหาการหาเสียงของผู้สมัคร
- ปัญหาการยื่นบัญชีรายรับ – รายจ่ายของผู้สมัครภายหลังการประกาศผลการเลือกตั้ง

แนวทางแก้ไข

- ประชาสัมพันธ์และให้ความรู้แก่ผู้สมัครรับเลือกตั้งเกี่ยวกับการหาเสียงเลือกตั้งอย่างไรไม่ให้ขัดกับกฎหมาย เช่น การหาเสียงโดยแถลงนโยบายและต้องมีงบประมาณที่จะดำเนินการตามนโยบายที่ได้แถลงไว้
- ประชาสัมพันธ์ให้ผู้สมัครรับทราบเกี่ยวกับการยื่นบัญชีรายรับ – รายจ่าย ภายหลังที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศผลการเลือกตั้งแล้ว

๔. ปัญหาของประชาชน

- ประชาชนในชนบทยังขาดความรู้ความเข้าใจในกฎหมายเลือกตั้งท้องถิ่นระบบใหม่

แนวทางแก้ไข

สร้างจิตสำนึกให้ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจ การเลือกตั้งท้องถิ่นระบบใหม่อย่างต่อเนื่อง โดยใช้สื่อประชาสัมพันธ์ทุกรูปแบบ

ปัญหาและอุปสรรคขององค์การเอกชนตรวจสอบการเลือกตั้ง

การตรวจสอบการเลือกตั้ง ยังคงพบการทุจริตการเลือกตั้งอยู่แต่การดำเนินการเพื่อเอาผิดต่อผู้กระทำความผิดยังเป็นเรื่องยาก ทั้งนี้เพราะอาสาสมัครส่วนหนึ่งยังหวั้นเกรงต่ออันตรายที่อาจเกิดขึ้นต่อตนเองและครอบครัว เครือข่ายอุปถัมภ์ อิทธิพล อำนาจเถื่อน และนักเลงอันธพาล คนพวกนี้ยังคงมีความพยายามที่จะเข้าไปแสวงหาอำนาจทางการเมืองทั้งทางตรงและทางอ้อม ทางตรงคือการลงสมัครรับเลือกตั้ง ทางอ้อมคือการสนับสนุนผู้สมัคร

การวางโครงสร้างและวิธีการตรวจสอบการเลือกตั้งในลักษณะของการจัดวางอาสาสมัคร ตรงพื้นที่เมื่อพบการกระทำผิดกฎหมายเลือกตั้งให้แจ้งต่อศูนย์ฯ ที่รับผิดชอบเพื่อดำเนินการรวบรวมพยานหลักฐานในการกระทำผิดส่งให้วินิจฉัย เป็นการดำเนินการแบบ “ตั้งรับ จับผิด แล้วคิดบัญชี” เป็นลักษณะของการทำงานแบบเผชิญหน้า ส่งผลให้เกิดความขัดแย้ง ทะเลาะวิวาท ราวฉาน แแตกความสามัคคี เป็นทางลัดที่ไม่มีวันสิ้นสุด

แนวทางแก้ไขจึงควรปรับเปลี่ยนแนวความคิดและปลูกจิตสำนึกของประชาชนด้วยวิธีการเรียนรู้ การเมืองชุมชนด้วยกระบวนการ “วิจัยการเมืองชุมชน” นำสู่การทำแผนการเมืองชุมชน โดยประชาชนเองซึ่งเป้าหมายคือการให้ประชาชนร่วมกันรับผิดชอบชุมชน ป้องกันไม่ให้มีการกระทำผิดกฎหมายเลือกตั้งในชุมชน ซึ่งเป็นวิธีการแก้ไขปัญหาของชุมชนต่างๆ ที่ประสบความสำเร็จทางด้านเศรษฐกิจ และสังคมมาแล้ว และเป็นวิธีการที่ยั่งยืน

ข้อสังเกตผลการตรวจสอบหลักฐานการใช้จ่ายเงินกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองในระยะที่ผ่านมา

จากการตรวจสอบรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนพรรคการเมืองในรอบปีที่ผ่านมา สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง สรุปได้ ดังนี้

๑. พรรคการเมืองที่ได้รับการจัดสรรเงินบางพรรคขาดความรู้ความเข้าใจในการใช้จ่ายเงินตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนด
๒. การบริหารโครงการพรรคการเมืองยังไม่มีประสิทธิภาพ ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามแผนโครงการที่ได้รับอนุมัติ
๓. ขาดความโปร่งใสในการดำเนินกิจกรรมตามโครงการ
๔. ขาดวินัยทางการเงิน เช่น เบิกเงินสดมาถือไว้ในมือมากเกินไปจนความจำเป็น
๕. การลงบัญชีของพรรคการเมืองบางพรรคไม่เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด
๖. พรรคการเมืองบางพรรคนำเงินของกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองไปใช้จ่ายในกิจกรรมที่ไม่ได้เกี่ยวข้องหรือไม่ได้รับอนุมัติ
๗. การจ้างบุคลากรของพรรคการเมืองบางพรรคไม่คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดที่พรรคจะได้รับในการปฏิบัติงาน ดังจะเห็นได้จากการจ้างเครือญาติมาเป็นผู้ปฏิบัติงานของพรรคซึ่งบางครั้งมีความรู้ความสามารถไม่ตรงกับงานที่ปฏิบัติจนทำให้เกิดปัญหาในการปฏิบัติงาน

แนวทางการสืบสวนสอบสวนและการวินิจฉัยชี้ขาดใหม่*

คณะกรรมการการเลือกตั้งได้ออกระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยการสืบสวนสอบสวนและการวินิจฉัยชี้ขาด (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๗ ลงวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๑ ตอนพิเศษที่ ๖ ก วันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ ซึ่งมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ แก้ไขเพิ่มเติมระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยการสืบสวนสอบสวน และการวินิจฉัยชี้ขาด พ.ศ. ๒๕๔๒ (ดูภาคผนวก) มีสาระสำคัญโดยสรุปในเรื่องดังต่อไปนี้

๑. **เจ้าหน้าที่สืบสวนสอบสวน** หมายความว่า พนักงานของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งที่ทำหน้าที่สืบสวนสอบสวน หรือพนักงานซึ่งเลขาธิการ หรือผู้ซึ่งเอกอัครราชทูตหรือกงสุลใหญ่แต่งตั้งให้ทำหน้าที่สืบสวนสอบสวน และให้หมายความรวมถึงบุคคล คณะบุคคล หรืออนุกรรมการซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด หรือคณะกรรมการการเลือกตั้งแต่งตั้งให้ทำหน้าที่สืบสวนสอบสวน (ข้อ ๓) เจ้าหน้าที่สืบสวนสอบสวนจึงได้แก่ พนักงานของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งโดยตำแหน่งและผู้ซึ่งเลขาธิการ เอกอัครราชทูตหรือกงสุลใหญ่ คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด และคณะกรรมการการเลือกตั้ง แต่งตั้งตามนัยดังกล่าว

๒. **ลักษณะของคำร้องเรียน** คำร้องเรียนต้องระบุพยานหลักฐานเพียงพอ หรือไม่เป็นบัตรสนเท่ห์หรือการชี้ข้อเท็จจริงเบาบางที่ไม่เพียงพอที่จะสืบสวนสอบสวนต่อไปได้ โดยมีรายละเอียดดังนี้

๒.๑ วันเดือนปีที่ผู้ร้องเรียนทำคำร้องเรียน

๒.๒ ชื่อและที่อยู่ของผู้ร้องเรียน ในทางปฏิบัติจริงหากมีหมายเลขโทรศัพท์หรือโทรสารควรระบุด้วย เพื่อสะดวกในการติดต่อ

๒.๓ ชื่อและที่อยู่ของผู้ถูกร้องเรียนเท่าที่จะระบุได้ คำร้องเรียนที่ไม่กล่าวว่าเป็นการกระทำของใคร เกี่ยวข้องกับผู้สมัครผู้ใด เป็นเรื่องไม่รู้ตัวผู้ฝ่าฝืนกฎหมายเกี่ยวกับคณะกรรมการการเลือกตั้ง

๒.๔ ระบุข้อเท็จจริงหรือพฤติการณ์ที่ร้องเรียนว่ามีการกระทำให้การเลือกตั้งหรือการนับคะแนนในเขตเลือกตั้งเป็นไปโดยไม่สุจริตหรือเที่ยงธรรม และรายละเอียดเกี่ยวกับเวลาและสถานที่ที่เกิดการกระทำ ได้แก่ ผู้ถูกร้องเรียนเป็นใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร ทำอย่างไร และทำเพื่อใคร

๒.๕ ระบุพยานเอกสาร พยานวัตถุและพยานบุคคล (ถ้ามี) หากระบุที่อยู่พยานได้ ขอให้ระบุให้ชัดเจน ผู้ร้องเรียนควรอ้างบัญชีพยานหลักฐานประกอบคำร้องเรียนให้ครบถ้วน

* โดม วิเศษสุวรรธ. "แนวทางการสืบสวนสอบสวนและการวินิจฉัยชี้ขาดใหม่". บทความ. เข้าถึงได้จาก www.ect.go.th.

๒.๖ ลงลายมือชื่อของผู้ร้องเรียนหรือผู้มีอำนาจกระทำการแทน
หมายเหตุ ข้อต่าง ๆ หมายถึง ข้อใดในระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยการสืบสวน
สอบสวน และการวินิจฉัยชี้ขาด พ.ศ. ๒๕๔๒ ที่แก้ไขเพิ่มเติมแล้ว

๒.๗ คำร้องเรียนเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง
หรือกรรมการนับคะแนน ต้องระบุการทักท้วงการปฏิบัติหน้าที่ในขณะเกิดเหตุและได้มีการ
จดบันทึกคำทักท้วงไว้ในสมุดรายงานเหตุการณ์ไว้ด้วย หรือหากมีการทักท้วงแล้ว เจ้าหน้าที่ไม่
รับคำทักท้วงและไม่บันทึกการทักท้วง จะต้องมียุทธศาสตร์การแจ้งความต่อสถานีตำรวจภายใน
วันรุ่งขึ้นถึงเหตุการณ์ที่มีการทักท้วงรวมมากับคำร้องเรียนด้วย (ข้อ ๑๐ และข้อ ๑๙)
คำร้องเรียนที่ไม่เป็นไปตาม ๒.๑ ถึง ๒.๗ หรือไม่ระบุพยานหลักฐานเพียงพอหรือเป็น
บัตรสนเท่ห์หรือการชี้ช่องแจ้งเบาะแสไม่เพียงพอที่จะสามารถสืบสวนสอบสวนต่อไปได้ ให้ใช้
เป็นเพียงข้อมูลประกอบในการสืบสวนสอบสวนเท่านั้น (ข้อ ๑๐ วรรคสอง)

๓. คำร้องเรียนที่ไม่มีรายละเอียดตาม ๒ หรือไม่ชัดเจนเพียงพอ เจ้าหน้าที่
ผู้ตรวจรับคำร้องเรียนจะต้องแจ้งให้ผู้ร้องเรียนแก้ไขให้ถูกต้อง หรือเพิ่มเติมให้ชัดเจน หรือจะ
เชิญผู้ร้องเรียนมาพบเพื่อชี้แจงสอบถามข้อเท็จจริงหรือขอเอกสารหรือพยานหลักฐานเพิ่มเติม
ภายในกำหนดไม่เกินห้าวันนับแต่วันที่แจ้ง เมื่อพ้นกำหนดก็ไม่ต้องรอ (ข้อ ๓๓)

๔. การยื่นคำร้องเรียน

๔.๑ ผู้ร้องเรียนจะต้องยื่นคำร้องเรียนด้วยตนเอง ส่งทางไปรษณีย์เหมือน
ระเบียบเดิมไม่ได้ (ข้อ ๑๘ วรรคหนึ่ง) เจ้าหน้าที่จะต้องตรวจสอบบัตรประจำตัวประชาชนและ
ลายมือชื่อว่าลงจริงหรือไม่

๔.๒ สถานที่ยื่นคำร้องเรียน ให้ยื่นที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำ
จังหวัดที่เหตุแห่งการร้องเรียนเกิดขึ้น โดยผ่านผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด (ข้อ ๒๐
วรรคหนึ่ง) อันเป็นหลักการให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเป็น
ผู้รับผิดชอบในการสืบสวนสอบสวนเรื่องร้องเรียน (ข้อ ๒๙)

๔.๓ คำร้องเรียนที่ยื่นทั้งที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งและสำนักงาน
คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ให้ส่งสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำ
จังหวัดทำการสืบสวนสอบสวนตาม ๔.๒ เว้นแต่เลขาธิการเห็นว่าเรื่องร้องเรียนดังกล่าว
ควรดำเนินการโดยสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ให้เลขาธิการเสนอความเห็นต่อ
คณะกรรมการการเลือกตั้ง เพื่อสั่งให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดส่งคำร้องเรียนนั้น
ไปยังสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง และให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด หรือ
ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดยุติการดำเนินการในเรื่องร้องเรียนดังกล่าว แล้วส่งเรื่อง
ให้เลขาธิการดำเนินต่อไป (ข้อ ๒๙)

๔.๔ คำร้องเรียนที่ยื่นต่อสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง เลขาธิการจะมอบ
เจ้าหน้าที่สืบสวน สอบสวนดำเนินการโดยพลันเพื่อพิจารณาว่าควรรับหรือไม่รับคำร้องเรียนก่อน
ถ้าเจ้าหน้าที่สืบสวนสอบสวนเห็นว่าเรื่องร้องเรียนนั้นควรให้เจ้าหน้าที่สืบสวนสอบสวนของ

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเป็นผู้พิจารณาดำเนินการ ให้เสนอเรื่องต่อ
เลขาธิการเพื่อส่งเรื่องร้องเรียนนั้นให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดนั้นจัดให้มีการ
สืบสวนสอบสวนและสรุปรายงานการสอบสวนตามข้อ ๔๘ ต่อไป (ข้อ ๒๐ วรรคสาม ข้อ ๓๔
และข้อ ๓๕)

๔.๕ คำร้องเรียนที่ยื่นต่อกรรมการการเลือกตั้งหรือกรรมการการเลือกตั้งประจำ
จังหวัด ให้ส่งคำร้องเรียนนั้นไปยังเลขาธิการหรือผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดที่เหตุ
แห่งการร้องเรียนเกิดขึ้นโดยพลัน (ข้อ ๒๐ วรรคสี่)

๔.๖ คำร้องเรียนที่ยื่นต่อเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง ให้เจ้าพนักงาน
ผู้ดำเนินการเลือกตั้งส่งคำร้องเรียนนั้นไปยังผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดที่เหตุแห่ง
การร้องเรียนเกิดขึ้นโดยพลัน (ข้อ ๒๐ วรรคห้า)

๕. การสั่งรับหรือไม่รับคำร้องเรียน

๕.๑ คำร้องเรียนที่ยื่นต่อสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด
คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเป็นผู้มีอำนาจสั่งรับหรือไม่รับคำร้องเรียน โดย
ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดมอบหมายเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบทำการตรวจคำร้องเรียน
ตามนัย ๒ และ ๓ แล้วเสนอผ่านผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเพื่อให้คณะกรรมการ
การเลือกตั้งประจำจังหวัดพิจารณาว่าควรรับหรือไม่รับคำร้องเรียนนั้น ถ้าคณะกรรมการ
การเลือกตั้งประจำจังหวัดมีคำสั่งให้รับคำร้องเรียน ก็ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด
สั่งให้เจ้าหน้าที่สืบสวนสอบสวนดำเนินการ ถ้าหากสั่งไม่รับก็เสนอคณะกรรมการการเลือกตั้ง
พิจารณาต่อไป (ข้อ ๒๐ วรรคสอง) ในการพิจารณาสั่งรับหรือไม่รับคำร้องเรียนต้องพิจารณา
จากคำร้องเรียนและเอกสารหลักฐานรวมถึงคำให้การของผู้ร้องเรียนที่สอบสวนประกอบเท่านั้น
เจ้าหน้าที่สืบสวนสอบสวนจะสอบสวนพยานของฝ่ายผู้ร้องเรียนหรือผู้ถูกร้องเรียนหรือพยานอื่น
ก่อนมีคำสั่งให้รับคำร้องเรียนโดยจะอ้างเป็นการตรวจมูลกรณีเบื้องต้นไม่ได้ เพราะเป็นการ
กระทำนอกเหนือจากที่ระเบียบนี้กำหนดไว้

๕.๒ คำร้องเรียนที่ยื่นต่อสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง เจ้าหน้าที่ผู้ได้รับ
มอบหมายจะตรวจรับคำร้องเรียนว่าถูกต้องตามนัย ๒ และ ๓ แล้วเสนอตามลำดับชั้นให้
เลขาธิการเป็นผู้มีอำนาจสั่งรับหรือไม่รับคำร้องเรียน (ข้อ ๒๐ วรรคสาม) ถ้าเลขาธิการสั่งให้
รับคำร้องเรียนก็ต้องสั่งให้เจ้าหน้าที่สืบสวนสอบสวนดำเนินการต่อไป ในกรณีเลขาธิการ
เห็นควรไม่รับคำร้องเรียนก็เสนอคณะกรรมการการเลือกตั้งพิจารณา (ข้อ ๓๔ วรรคสอง)

๖. การรายงานการรับเรื่องร้องเรียน

๖.๑ เมื่อสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดได้รับคำร้องเรียนใด
หรือได้ดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งตามข้อ ๒๕ แล้ว ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด
แจ้งการร้องเรียนทาง โทรสารไปยังสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งอย่างช้าต้องไม่เกิน ๒๔
ชั่วโมงนับแต่ได้รับคำร้องเรียนดังกล่าว (ข้อ ๒๖)

๖.๒ เมื่อได้มีคำสั่งให้รับคำร้องเรียนใดตาม ๕ แล้ว ให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดรายงานการรับคำร้องเรียนนั้นให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งทราบโดยพลัน (ข้อ ๕๙)

๗. การแจ้งข้อกล่าวหาแก่ผู้ถูกร้องเรียน

เจ้าหน้าที่สืบสวนสอบสวนจะต้องทำการสอบสวนและรวบรวมพยานหลักฐานฝ่ายผู้ร้องเรียนที่มีก่อน ในกรณีรู้ตัวผู้ถูกร้องเรียนเมื่อเห็นว่าข้อร้องเรียนใดมีพยานหลักฐานสนับสนุนเพียงพอที่จะฟ้องได้ว่าผู้ถูกร้องเรียนกระทำการฝ่าฝืน หรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติของกฎหมายเกี่ยวกับคณะกรรมการการเลือกตั้งจะต้องสรุปเรื่องผ่านผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด หรือผู้อำนวยการฝ่ายแล้วแต่กรณีเพื่อเสนอคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด หรือเลขาธิการเป็นผู้พิจารณาว่าข้อกล่าวหาใดที่มีพยานหลักฐานเพียงพอสมควรเรียกผู้ถูกร้องเรียนมาแจ้งและอธิบายข้อกล่าวหาใด พร้อมทั้งแจ้งสิทธิที่จะพึงมีตามกฎหมายให้ทราบเมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดหรือเลขาธิการมีความเห็นหรือคำสั่งประการใดก็ปฏิบัติไปตามนั้น ถ้าพยานหลักฐานไม่เพียงพอที่จะฟ้องว่าผู้ถูกร้องเรียนกระทำความผิด ให้เสนอยกคำร้องเรียน โดยไม่ต้องแจ้งข้อกล่าวหาแก่ผู้ถูกร้องเรียน (ข้อ ๔๐ วรรคหนึ่งและข้อ ๕๙/๑) บุคคลที่จะถูกแจ้งข้อกล่าวหา คือผู้สมัครซึ่งจะมีผลให้ถูกเพิกถอนสิทธิการเลือกตั้ง หรือมีผลกระทบกับการสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่หรือมีการนับคะแนนใหม่ โดยเป็นผู้กระทำ ผู้ใช้ ผู้สนับสนุนหรือรู้เห็นเป็นใจในการกระทำหรือได้รับประโยชน์นั้น (ข้อ ๔๐ วรรคสอง) การจัดทำข้อกล่าวหาขึ้นให้จัดทำเป็นหนังสือ (ตามแบบ) ซึ่งข้อกล่าวหาจะต้องมีความชัดเจนพอสมควรที่ผู้ถูกร้องเรียนจะทราบว่าถูกกล่าวหากระทำความผิดใด อย่างไร เช่น ข้อกล่าวหาการซื้อเสียงควรระบุวันเวลาและสถานที่กระทำความผิดว่าในชอยหรือหมู่บ้านใดหรือในที่ประชุมไม่ควรระบุบ้านเลขที่ที่มีการแจกเงิน เพราะจะเป็นภัยแก่พยานที่ผู้รับแจกเงินได้ ถ้าเป็นหัวหน้าคะแนนหรือผู้สนับสนุนผู้ถูกร้องเรียนก็อาจจะระบุชื่อได้ สำหรับผู้รับแจกเงินหรือสิ่งของที่เป็นชาวบ้านเฉพาะคนใดคนหนึ่งไม่ต้องระบุชื่อ เพราะอาจจะเกิดความไม่ปลอดภัยกับพยานนั้นๆ ได้ ถ้าผู้ถูกร้องเรียนไม่มารับทราบข้อกล่าวหา หรือมาแต่ไม่ยอมลงลายมือชื่อรับทราบข้อกล่าวหา ให้ทำสรุปข้อกล่าวหาพร้อมทั้งมีหนังสือสอบถามผู้ถูกร้องเรียนว่าได้กระทำการตามที่ถูกกล่าวหาหรือไม่ไปให้ผู้ถูกร้องเรียน ณ ที่อยู่ซึ่งปรากฏตามหลักฐานทางราชการหรือสถานที่ติดต่อที่ผู้ร้องเรียนแจ้งให้ทราบทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ เมื่อล่วงพ้นสามวันนับแต่วันที่ได้นำดำเนินการดังกล่าวให้ดำเนินการต่อไป (ข้อ ๔๐ วรรคสี่) ถ้าไม่สามารถเรียกตัวผู้ถูกร้องเรียนมาได้ หรือไม่มาตามกำหนด ให้บันทึกเหตุดังกล่าวไว้ในสำนวน แล้วดำเนินการสืบสวนสอบสวนต่อไป (ข้อ ๔๐ วรรคห้า) ถ้าปรากฏว่ามีการกระทำความผิดอาญาเกิดขึ้นด้วยและมีพยานหลักฐานแน่ชัด ก็ให้ร้องทุกข์กล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนให้ดำเนินคดีอาญาแก่ผู้เกี่ยวข้องเป็นอีกส่วนหนึ่งต่างหาก

๘. การสอบสวนและพิจารณาเรื่องร้องเรียน อาจแบ่งตามความเร่งด่วนเพื่อประกาศผลการเลือกตั้ง ดังนี้

๘.๑ เรื่องร้องเรียนที่ยื่นก่อนสิ้นสุดวันเลือกตั้งและมีคำสั่งให้รับไว้พิจารณาแล้ว ให้เจ้าหน้าที่สืบสวนสอบสวนทำการสืบสวนสอบสวนและสรุปสำนวนให้แล้วเสร็จภายใน ๕ วัน นับแต่วันเลือกตั้ง (ข้อ ๑๘ วรรคสี่และข้อ ๓๗ วรรคหนึ่ง)

๘.๒ เรื่องร้องเรียนที่ยื่นหลังวันเลือกตั้ง จะต้องทำการสืบสวนสอบสวนตามระเบียบจนเสร็จสิ้นหรือนำไปรวมกับเรื่องคัดค้านการเลือกตั้ง ซึ่งมีประเด็นอย่างเดียวกันหรือเกี่ยวเนื่องกันซึ่งจะต้องเสนอผ่านเลขาธิการหรือคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด เพื่อเสนอคณะกรรมการการเลือกตั้งส่งรวมตามข้อ ๓๖ (ข้อ ๓๗ วรรคสอง)

๙. การพบหรือประสบเหตุการณ์ฝ่าฝืนการกระทำที่ไม่เป็นไปตามกฎหมาย เกี่ยวกับคณะกรรมการการเลือกตั้งตามข้อ ๖๓ (ไม่มีการร้องเรียน)

๙.๑ กรรมการการเลือกตั้งพบหรือประสบเหตุการณ์ฝ่าฝืนการกระทำที่ไม่เป็นไปตามกฎหมาย ให้เสนอคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อสั่งการให้มีการสืบสวนสอบสวน

๙.๒ คณะอนุกรรมการวินิจฉัย คณะอนุกรรมการอื่น หรือบุคคลหรือคณะบุคคล ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งแต่งตั้ง หรือพนักงานของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งพบหรือประสบเหตุการณ์ฝ่าฝืนการกระทำที่ไม่เป็นไปตามกฎหมาย ให้เสนอเลขาธิการ เพื่อพิจารณาดำเนินการตามระเบียบต่อไป

๙.๓ กรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด กรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง กรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง กรรมการนับคะแนน ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คณะอนุกรรมการ ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดแต่งตั้งตามข้อ ๑๖ หรือพนักงานของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด หรือองค์การเอกชนที่ได้รับการรับรองจากคณะกรรมการการเลือกตั้งให้ตรวจสอบการเลือกตั้งพบหรือประสบเหตุการณ์ฝ่าฝืนการกระทำที่ไม่เป็นไปตามกฎหมาย ให้เสนอเรื่องให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเพื่อพิจารณาดำเนินการตามระเบียบ (ข้อ ๖๔)

๑๐. อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดมีอำนาจควบคุม กำกับดูแลการสืบสวนสอบสวนเรื่องร้องเรียนในเขตจังหวัดที่รับผิดชอบ อาจเรียกเรื่องร้องเรียนมาทำการสืบสวนสอบสวนเองหรือมอบหมายให้พนักงานหรือกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดคนหนึ่ง หรือหลายคนทำการสืบสวนสอบสวนเรื่องร้องเรียนนั้นก็ได้ (ข้อ ๕๙ วรรคสาม)

สรุป การแก้ไขเพิ่มเติมระเบียบครั้งที่สามนี้ เป็นการกระจายอำนาจให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำได้ดำเนินการ และควบคุมดูแลการสืบสวนสอบสวนและการวินิจฉัยให้มีประสิทธิภาพและเป็นไปอย่างสะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้น

สถิติการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา *

รายงานผลการปฏิบัติงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ประจำปี ๒๕๕๖ หน้า ๑๓๖

ข้อมูล	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3	ครั้งที่ 4		ครั้งที่ 5
1. วันเลือกตั้ง	4 มี.ค. 43	29 เม.ย. 43	4 มิ.ย. 43	24 มิ.ย. 43	9 ก.ค. 43	22 ก.ค. 43
2. จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง (คน)	42,557,583	26,877,074	8,001,264	1,178,222	2,301,578	1,177,323
3. จำนวนเขตเลือกตั้ง	76 เขต	35 เขต	9 เขต	1 เขต	3 เขต	1 เขต
4. จำนวนสมาชิกวุฒิสภา (ที่เลือกตั้ง)	200 คน	78 คน	12 คน	1 คน	3 คน	1 คน
5. จำนวนผู้สมัครรับเลือกตั้ง	1,532 คน	1,054 คน	255 คน	57 คน	67 คน	54 คน
6. จำนวนผู้มาใช้สิทธิ	30,593,259 (71.89%)	14,473,310 (53.85%)	3,303,106 (41.28%)	392,504 (33.31%)	679,381 (29.52%)	369,651 (31.40%)
7. จำนวนบัตรเสีย	1,924,980 (6.29%)	1,042,389 (7.20%)	251,976 (7.63%)	20,975 (5.34%)	53,680 (7.90%)	19,346 (5.23%)
8. จำนวนที่ประกาศผล	122 คน	66 คน	8 คน		3 คน	1 คน
หมายเหตุ	การเลือกตั้งทั่วไป	การเลือกตั้งใหม่	การเลือกตั้งใหม่	การเลือกตั้งใหม่ จ. อุบลราชธานี	การเลือกตั้งใหม่ จ.อุตรธานี หนองคาย มหาสารคาม	การเลือกตั้งใหม่ จ. อุบลราชธานี

สถิติการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา (ต่อ)

ครั้งที่ ข้อมูล	ครั้งที่ 6	ครั้งที่ 7	ครั้งที่ 8	ครั้งที่ 9	ครั้งที่ 10	ครั้งที่ 11
1. วันเลือกตั้ง	21 เม.ย. 44	26 พ.ค. 44	24 ก.พ. 45	4 ส.ค. 45	26 ม.ค. 46	13 ก.ค. 46
2. จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง (คน)	5,537,209	994,482	711,564	1,037,713	376,659	961,062
3. จำนวนเขตเลือกตั้ง	8 เขต	1 เขต	1 เขต	1 เขต	1 เขต	1 เขต
4. จำนวนสมาชิกวุฒิสภา(ที่เลือกตั้ง)	11 คน	1 คน	1 คน	1 คน	1 คน	1 คน
5. จำนวนผู้สมัครรับเลือกตั้ง	78 คน	13 คน	13 คน	17 คน	4 คน	5 คน
6. จำนวนผู้มีมาใช้สิทธิ	2,738,130 (49.45%)	457,570 (46.01%)	225,987 (31.76%)	547,192 (52.73%)	182,740 (48.52%)	509,762 (53.04%)
7. จำนวนบัตรเสีย	143,673 (5.25%)	16,963 (3.71%)	6,446 (2.85%)	8,047 (1.47%)	4,329 (2.37%)	13,815 (2.71%)
8. จำนวนที่ประกาศผล	10 คน	1 คน	1 คน	1 คน	1 คน	1 คน
หมายเหตุ	กรณีการร้องคัดค้านการเลือกตั้งและกรณี ส.ว. ลาออก จ. สุราษฎร์ธานี	การเลือกตั้งใหม่ จ. ศรีสะเกษ	กรณี ส.ว ถึงแก่อนิจกรรม จ.สมุทรปราการ	กรณี ส.ว. ถึงแก่อนิจกรรม จ.นครศรีธรรมราช	กรณี ส.ว. ถึงแก่อนิจกรรม จ. สระแก้ว	กรณี ส.ว.ลาออก จ. สุรินทร์

สถิติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร *

รายงานผลการปฏิบัติงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ประจำปี ๒๕๔๖ หน้า ๑๓๔

ข้อมูล	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3	ครั้งที่ 4	ครั้งที่ 5
1. วันเลือกตั้ง	6 ม.ค. 44	29 ม.ค. 44/ 1 ก.พ. 44	28 เม.ย 44	30 มิ.ย. 44	18 ส.ค. 44
2. จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง (คน)	42,759,001	6,559,530	98,257	698,520	197,323
3. จำนวนเขตเลือกตั้ง	40Q เขต	62 เขต	1 เขต	7 เขต	2 เขต
4. จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ที่เลือกตั้ง)	500 คน	62 คน	1 คน	7 คน	2 คน
5. จำนวนผู้สมัครรับเลือกตั้ง แบบแบ่งเขตเลือกตั้ง	2,782 คน	442 คน	4 คน	20 คน	6 คน
6. จำนวนผู้มาใช้สิทธิ	29,904,940 (69.94%)	3,677,369 (56.06%)	49,550 (50.43%)	399,474 (57.19%)	99,316 (50.33%)
7. จำนวนบัตรเสีย - แบบแบ่งเขตเลือกตั้ง	2,992,081 (10.01%)	317,468 (8.63%)	3,218 (6.49%)	11,328 (2.84%)	2,480 (2.50%)
- แบบบัญชีรายชื่อ	745,829 (2.49%)				
8. จำนวนที่ประกาศผล	438 คน	62 คน	1 คน	5 คน	2 คน
หมายเหตุ	การเลือกตั้งทั่วไป แบบแบ่งเขต และแบบ บัญชีรายชื่อ	การเลือกตั้งใหม่ 62 เขต	กรณี ส.ส. ถึงแก่อนิจกรรม จ. พิษณุโลก	กรณีการร้องคัดค้าน การเลือกตั้ง	กรณีการร้องคัดค้าน การเลือกตั้ง จ.นครนายก จ.อุบลราชธานี

สถิติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ต่อ)

ครั้งที่ ข้อมูล	ครั้งที่ 6	ครั้งที่ 7	ครั้งที่ 8	ครั้งที่ 9
1. วันเลือกตั้ง	3 มี.ค. 45	8 ก.ย. 45	1 มี.ย.46	12 ต.ค. 46
2. จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง (คน)	1,548,078	112,142	112,696	134,941
3. จำนวนเขตเลือกตั้ง	14 เขต	1 เขต	1 เขต	1 เขต
4. จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ที่เลือกตั้ง)	14 คน	1 คน	1 คน	1 คน
5. จำนวนผู้สมัครรับเลือกตั้ง แบบแบ่งเขตเลือกตั้ง	50 คน	3 คน	5 คน	3 คน
6. จำนวนผู้มาใช้สิทธิ	872,500 (56.36%)	64,988 (57.95%)	70,832 (62.85%)	68,971 (51.11%)
7. จำนวนบัตรเสีย - แบบแบ่งเขตเลือกตั้ง - แบบบัญชีรายชื่อ	15,380 (1.76%)	2,705 (4.16%)	1,236 (1.74%)	1,502 (2.18%)
8. จำนวนที่ประกาศผล	14 คน	1 คน	1 คน	1 คน
หมายเหตุ	การเลือกตั้งใหม่ 12 จังหวัด 14 เขต	การเลือกตั้งใหม่ จ.อุบลราชธานี	กรณี ส.ส. ถึงแก่อนิจกรรม จ. ศรีสะเกษ	กรณี ส.ส. ถึงแก่อนิจกรรม จ. นนทบุรี

**สรุปผลการพิจารณาใบเหลือง – ใบแดง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา
(ระหว่างปี ๒๕๔๓ – ๒๕๔๖)***

ประเภท	ใบเหลือง			ใบแดง		
	ผู้สมัครรับเลือกตั้ง	สมาชิกวุฒิสภา	รวม	ผู้สมัครรับเลือกตั้ง	สมาชิกวุฒิสภา	รวม
สมาชิกวุฒิสภา	๕๕	๑๐	๑๐๕	-	-	-
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	ผู้สมัครรับเลือกตั้ง	สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	รวม	ผู้สมัครรับเลือกตั้ง	สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	รวม
	๕๔	๒๐	๗๔	๑๓	๒	๑๕

* พลดำรงเอก วาสนา เพิ่มลาภ. “ระบบการเลือกตั้งและคณะกรรมการการเลือกตั้ง.” (เอกสารประกอบการบรรยายหลักสูตรนักกฎหมายมหาชนภาครัฐ รุ่นที่ ๒. ๒๕๔๗).

ภาคผนวก

หน้า

- พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๑ (๑)
- ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่..) พ.ศ. (สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว) (๔๓)
- ใบแก้ไขหลักการ (๕๔/๑)
- ใบแทรกแก้ไขเพิ่มเติม ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่..) พ.ศ. (๕๕)
- รายงานคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่..) พ.ศ. (สภาผู้แทนราษฎร) (๕๖)
- ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่..) พ.ศ. มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเสนอ จำนวน ๔ ฉบับ ดังนี้
 1. นายวิลาศ จันทร์พิทักษ์ กับคณะสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์ (๗๓)
 2. ว่าที่เรือโท วัลลภ ยิ่งตรง กับคณะสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคไทยรักไทย (๗๘)
 3. พลตำรวจโท วิโรจน์ เปาอินทร์ และ นายณัฐวุฒิ ประเสริฐสุวรรณ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคชาติไทย (๘๓)
 4. นายชูศักดิ์ ศิรินิล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคไทยรักไทย (๘๘)
- ระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยวิธีการสืบสวน สอบสวน และการวินิจฉัยชี้ขาด พ.ศ. ๒๕๕๒ (๙๕)

(๑)

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

พระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิก
สภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา
พ.ศ. ๒๕๕๑

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.
ให้ไว้ ณ วันที่ ๖ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๑
เป็นปีที่ ๕๓ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรด
เกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรให้มีกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้ง
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและ
ยินยอมของรัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.
๒๕๕๑"

มาตรา ๒^๑ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวัน
ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

(๑) พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๒

(๒) พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.

๒๕๒๓

(๓) พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน
ราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๒ พ.ศ. ๒๕๒๖

(๔) พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน
ราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๙

(๒)

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๕) พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ๓) พ.ศ.

๒๕๓๕

(๖) พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน
ราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๕

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

“ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง” หมายความว่า ผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือ
สมาชิกวุฒิสภา แล้วแต่กรณี

“ผู้สมัคร” หมายความว่า ผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือ
ผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา แล้วแต่กรณี

“วันเลือกตั้ง” หมายความว่า วันที่กำหนดให้เป็นวันเลือกตั้งตามพระราชกฤษฎีกา
ให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา แล้วแต่กรณี

“เขตเลือกตั้ง” หมายความว่า ท้องที่ที่กำหนดเป็นเขตเลือกตั้งแบบแบ่งเขต
เลือกตั้ง แบบบัญชีรายชื่อ หรือเขตเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา แล้วแต่กรณี

“หน่วยเลือกตั้ง” หมายความว่า ท้องถิ่นที่กำหนดให้ทำการลงคะแนนเลือกตั้ง

“ที่เลือกตั้ง” หมายความว่า สถานที่ที่กำหนดให้ทำการลงคะแนนเลือกตั้งและให้
หมายความรวมถึงบริเวณที่กำหนดขึ้นโดยรอบที่เลือกตั้ง

“จังหวัด” หมายความว่ารวมถึง กรุงเทพมหานคร

“อำเภอ” หมายความว่ารวมถึง เขตและกิ่งอำเภอ

“ตำบล” หมายความว่ารวมถึง แขวง

“ศาลากลางจังหวัด” หมายความว่ารวมถึง ศาลว่าการกรุงเทพมหานคร

“ที่ว่าการอำเภอ” หมายความว่ารวมถึง สำนักงานเขต และที่ว่าการกิ่งอำเภอ

“เทศบาล” หมายความว่ารวมถึง เมืองพัทยา

“สำนักงานเทศบาล” หมายความว่ารวมถึง ศาลว่าการเมืองพัทยา

มาตรา ๕ ให้ประธานกรรมการการเลือกตั้งรักษาการตามพระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญนี้

หมวด ๑

การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ส่วนที่ ๑

บททั่วไป

มาตรา ๖ ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการเลือกตั้งทั่วไป ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งจัดให้มีการเลือกตั้ง ดังต่อไปนี้

(๑) การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง ซึ่งเป็นการลงคะแนนเลือกตั้งผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นรายบุคคลตามการแบ่งเขตเลือกตั้งที่กำหนดเขตละหนึ่งคน

(๒) การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ ซึ่งเป็นการลงคะแนนเลือกบัญชีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งที่พรรคการเมืองจัดทำขึ้น โดยเลือกจากบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองใดพรรคการเมืองหนึ่งเพียงพรรคการเมืองเดียว และใช้เขตประเทศเป็นเขตเลือกตั้ง

มาตรา ๗ เมื่อมีพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการเลือกตั้งทั่วไปแล้ว ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศในราชกิจจานุเบกษาเกี่ยวกับการเลือกตั้ง ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดวันรับสมัครเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง ซึ่งต้องกำหนดให้มีการเริ่มรับสมัครไม่เกินยี่สิบวันนับจากวันที่พระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใช้บังคับ และต้องกำหนดวันรับสมัครไม่น้อยกว่าห้าวัน

(๒) กำหนดวันที่พรรคการเมืองจะยื่นบัญชีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อ ซึ่งต้องกำหนดให้เป็นวันก่อนวันรับสมัครเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งตาม (๑)

(๓) จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่แต่ละจังหวัดจะพึงมีจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง

(๔) จำนวนเขตเลือกตั้งของแต่ละจังหวัด ซึ่งจะต้องมีรายละเอียดเกี่ยวกับอำเภอหรือตำบลหรือเขตพื้นที่ที่อยู่ภายในเขตเลือกตั้ง

ในกรณีที่มีการประกาศพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแทนตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มาจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งซึ่งว่างลง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดวันรับสมัครเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสำหรับเขตเลือกตั้งที่ว่างลงนั้น

มาตรา ๗/๑^๒ การดำเนินการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอันเป็นการเลือกตั้งทั่วไป คณะกรรมการการเลือกตั้งต้องดำเนินการเลือกตั้งให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันเลือกตั้ง

^๒ มาตรา ๗/๑ เพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๓

มาตรา ๗/๒^๓ ในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจออกประกาศให้ยื่นหรือขยายระยะเวลา หรืองดเว้นการดำเนินการที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งตามที่บัญญัติในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้เฉพาะในการเลือกตั้งนั้น เพื่อให้เหมาะสมแก่การดำเนินการเลือกตั้งใหม่ให้เป็นไปโดยรวดเร็ว สุจริต และเที่ยงธรรมได้

ส่วนที่ ๒

เขตเลือกตั้ง หน่วยเลือกตั้ง และที่เลือกตั้ง

มาตรา ๘ เมื่อมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการเลือกตั้งทั่วไป ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดเขตเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง ทั้งนี้ ถ้าจังหวัดใดมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหนึ่งคนให้ใช้เขตจังหวัดเป็นเขตเลือกตั้ง แต่ถ้าจังหวัดใดมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้เกินหนึ่งคน ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งแบ่งเขตเลือกตั้งของจังหวัดเท่าจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่จะพึงมี โดยใช้เขตเลือกตั้งที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดไว้ตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง

มาตรา ๙ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งที่คณะกรรมการการเลือกตั้งแต่งตั้งตามมาตรา ๑๒ กำหนดหน่วยเลือกตั้งที่จะพึงมีในแต่ละเขตเลือกตั้ง โดยคำนึงถึงความสะดวกในการเดินทางมาใช้สิทธิเลือกตั้งของราษฎร ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

(๑)^๔ ให้ใช้เขตหมู่บ้านเป็นเขตของหน่วยเลือกตั้ง เว้นแต่ในกรณีที่มีผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนน้อยจะรวมหมู่บ้านที่อยู่ติดกันตั้งแต่สองหมู่บ้านขึ้นไปเป็นหน่วยเลือกตั้งเดียวกันก็ได้ สำหรับในเขตเทศบาล เขตกรุงเทพมหานคร หรือเขตชุมชนหนาแน่น อาจกำหนดให้ใช้แนวถนน ตรอก หรือซอย เป็นเขตของหน่วยเลือกตั้งก็ได้

(๒) ให้ถือเกณฑ์จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งหน่วยละแปดร้อยคนเป็นประมาณ แต่ถ้าเห็นว่าไม่เป็นการสะดวกหรือไม่ปลอดภัยในการไปลงคะแนนของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง จะกำหนดหน่วยเลือกตั้งเพิ่มขึ้นโดยให้มีจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งน้อยกว่าจำนวนดังกล่าวก็ได้

ให้ดำเนินการประกาศหน่วยเลือกตั้งไม่น้อยกว่ายี่สิบวันก่อนวันเลือกตั้ง โดยให้ปิดประกาศไว้ ณ ศาลากลางจังหวัด ที่ว่าการอำเภอ สำนักงานเทศบาล ที่ทำการองค์การบริหาร

^๓ มาตรา ๗/๒ เพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๓

^๔ มาตรา ๙ (๑) แก้ไขโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๓

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง

ส่วนตำบล ที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน และเขตชุมชนหนาแน่นที่เห็นสมควร และให้จัดทำแผนที่สังเขป แสดงเขตของหน่วยเลือกตั้งไว้ด้วย

การเปลี่ยนแปลงเขตของหน่วยเลือกตั้งให้กระทำได้โดยประกาศก่อนวันเลือกตั้ง ไม่น้อยกว่าสิบวัน เว้นแต่ในกรณีฉุกเฉินจะประกาศเปลี่ยนแปลงก่อนวันเลือกตั้งน้อยกว่าสิบวันก็ได้ และให้นำความในวรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๑๐ ในการกำหนดหน่วยเลือกตั้งตามมาตรา ๙ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งที่คณะกรรมการการเลือกตั้งแต่งตั้งตามมาตรา ๑๒ กำหนดที่เลือกตั้งของแต่ละหน่วยเลือกตั้งไว้ด้วย และให้นำความในมาตรา ๙ วรรคสอง และวรรคสาม มาใช้บังคับโดยอนุโลมกับการประกาศกำหนดที่เลือกตั้งและการเปลี่ยนแปลงที่เลือกตั้ง

ที่เลือกตั้งตามวรรคหนึ่งต้องเป็นสถานที่ที่ประชาชนเข้าออกได้สะดวก เพื่อการลงคะแนนเลือกตั้ง และมีป้ายหรือเครื่องหมายอื่นใดเพื่อแสดงขอบเขตบริเวณของที่เลือกตั้งไว้ด้วย ตามลักษณะของท้องที่และภูมิประเทศในการลงคะแนนเลือกตั้งของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

ในท้องที่ใดถ้าเห็นว่าจะเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง หรือเพื่อความปลอดภัยของผู้มีสิทธิเลือกตั้งอาจประกาศกำหนดที่เลือกตั้งนอกเขตของหน่วยเลือกตั้งก็ได้ แต่ต้องอยู่ในบริเวณใกล้เคียงกับหน่วยเลือกตั้งนั้น

มาตรา ๑๑ การเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อให้ใช้หน่วยเลือกตั้งและที่เลือกตั้งตามที่กำหนดไว้สำหรับการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งกับการลงคะแนนเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อด้วย

ส่วนที่ ๓

เจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง

มาตรา ๑๒ ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแต่ละครั้ง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจแต่งตั้งบุคคลเป็นเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง ดังต่อไปนี้

(๑) ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งหนึ่งคน มีหน้าที่เกี่ยวกับการรับสมัครเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง และดำเนินการที่จำเป็นเกี่ยวกับการเลือกตั้งให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

(๒) คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งไม่น้อยกว่าเก้าคน มีหน้าที่เกี่ยวกับการกำหนดหน่วยเลือกตั้ง ที่เลือกตั้ง และสถานที่นับคะแนนในเขตเลือกตั้ง การจัดทำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง การเพิ่มชื่อและการถอนชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเลือกตั้ง รวมทั้งมีหน้าที่ในการกำกับดูแล การลงคะแนนเลือกตั้ง การนับคะแนนเลือกตั้ง และการประกาศผลการนับคะแนนเลือกตั้ง

(๖)

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

การสรรหาและการแต่งตั้งผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งและ
คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่
คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา

เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการเลือกตั้งให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจ
แต่งตั้งหรือมอบหมายให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง หรือคณะกรรมการการ
เลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งแต่งตั้งคณะกรรมการ หรือคณะบุคคล หรือบุคคลใดเป็นผู้
ช่วยเหลือการปฏิบัติงานในการเลือกตั้งได้ตามสมควร

มาตรา ๑๓ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งแต่งตั้งบุคคลเป็น
เจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง ดังต่อไปนี้

(๑) คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งไม่น้อยกว่าเจ็ดคน มีหน้าที่เกี่ยวกับการ
ลงคะแนนเลือกตั้งในที่เลือกตั้งของหน่วยเลือกตั้งแต่ละแห่ง

(๒) คณะกรรมการนับคะแนนเลือกตั้งมีจำนวนตามที่เห็นสมควร มีหน้าที่
เกี่ยวกับการนับคะแนนในสถานที่นับคะแนนเลือกตั้งสำหรับเขตเลือกตั้งแต่ละแห่ง

ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐทำหน้าที่
รักษาความปลอดภัยในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งและ
คณะกรรมการนับคะแนนเลือกตั้ง

มาตรา ๑๔ คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งตามมาตรา ๑๓ (๑) ให้
ประกอบด้วยประธานกรรมการหนึ่งคนและกรรมการสองคน ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำ
เขตเลือกตั้งแต่งตั้งและผู้แทนพรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้น หรือที่ส่ง
สมัครแบบบัญชีรายชื่อเป็นกรรมการ

พรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้นหรือที่ส่งสมัครแบบ
บัญชีรายชื่อมีสิทธิเสนอรายชื่อผู้แทนของพรรคการเมืองนั้นหนึ่งคนเพื่อแต่งตั้งเป็นกรรมการ
ประจำหน่วยเลือกตั้งต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่า
สิบห้าวัน ในการปฏิบัติหน้าที่ถ้าผู้แทนของพรรคการเมืองซึ่งได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการประจำ
หน่วยเลือกตั้งผู้ใดไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ในขณะใด มิให้นำผู้แทนพรรคการเมือง
ดังกล่าวเป็นกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งในขณะนั้น^๔

ในกรณีที่มีกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งตามวรรคหนึ่งมีจำนวนไม่ถึงเจ็ดคน ให้
คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งแต่งตั้งผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้น เป็น
กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งให้ได้จำนวนตามมาตรา ๑๓ (๑)

^๔ มาตรา ๑๔ วรรคสอง แก้ไขโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้ง
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๓

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ในวันเลือกตั้งถ้าถึงเวลาเปิดการลงคะแนนเลือกตั้งแล้วมีกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งมาปฏิบัติหน้าที่ไม่ถึงเจ็ดคน ให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งที่อยู่ในขณะนั้น แต่งตั้งผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้น เป็นกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งจนครบเจ็ดคน

มาตรา ๑๕ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งแต่งตั้งกรรมการนับคะแนนเลือกตั้งตามมาตรา ๑๓ (๒) โดยใช้วิธีสรรหาจากผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้น และให้มีผู้แทนพรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้น หรือที่ส่งสมัครแบบบัญชีรายชื่อเป็นกรรมการนับคะแนนเลือกตั้งตามจำนวนที่เพียงพอกับการจัดระบบนับคะแนนด้วย

หลักเกณฑ์และวิธีการสรรหากรรมการนับคะแนนเลือกตั้งให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

มาตรา ๑๖ นอกจากที่บัญญัติไว้โดยเฉพาะในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้แล้ว ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจกำหนดวิธีปฏิบัติหน้าที่ของผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง และคณะกรรมการนับคะแนนเลือกตั้ง

มาตรา ๑๗ ห้ามมิให้กรรมการการเลือกตั้ง ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง กรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง กรรมการนับคะแนนเลือกตั้งหรือผู้ที่ได้รับแต่งตั้งให้ช่วยเหลือการปฏิบัติงานในการเลือกตั้ง จงใจไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ ทุจริตต่อหน้าที่หรือกระทำการอื่นใดเพื่อขัดขวางมิให้การเป็นไปตามกฎหมาย ประกาศ ระเบียบ หรือคำสั่งของคณะกรรมการการเลือกตั้ง หรือคำสั่งของศาลอันเกี่ยวกับการเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

ในกรณีที่ถูกศาลตามวรรคหนึ่งปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย ประกาศ ระเบียบ หรือคำสั่งของคณะกรรมการการเลือกตั้ง หรือคำสั่งของศาลอันเกี่ยวกับการเลือกตั้ง และได้กระทำโดยสุจริตย่อมได้รับความคุ้มครอง ไม่ต้องรับผิดชอบทั้งทางแพ่งหรืออาญา

มาตรา ๑๘ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง กรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง กรรมการนับคะแนนเลือกตั้ง และผู้ที่ได้รับแต่งตั้งให้ช่วยเหลือการปฏิบัติงานในการเลือกตั้งเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา นับแต่วันที่ได้รับการแต่งตั้งจนสิ้นสุดแห่งการงานในหน้าที่

มาตรา ๑๙ ค่าตอบแทนของผู้ว่าการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง กรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง กรรมการนับคะแนน

(๘)

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เลือกตั้ง และผู้ที่ได้รับแต่งตั้งให้ช่วยเหลือการปฏิบัติงานในการเลือกตั้งให้เป็นไปตามที่
คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งซึ่งเป็นผู้แทนของพรรคการเมืองมิได้รับ
คำตอบตามวรรคหนึ่ง^๖

ส่วนที่ ๔

ผู้มีสิทธิเลือกตั้งและบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

๑. ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

มาตรา ๒๐ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตาม
บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญและมีหน้าที่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง

มาตรา ๒๑ ในการเลือกตั้งครั้งใด ถ้าผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้ง
ได้เนื่องจากมีเหตุอันสมควร ให้แจ้งเหตุที่ไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้งต่อบุคคลซึ่งคณะกรรมการการ
เลือกตั้งแต่งตั้งไว้ประจำแต่ละเขตเลือกตั้ง ก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน ในกรณีที่บุคคลซึ่ง
คณะกรรมการการเลือกตั้งแต่งตั้งพิจารณาเห็นว่าเหตุที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งแจ้งนั้นมีใช่เหตุอันสมควร
ให้รับแจ้งให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งทราบไม่น้อยกว่าสามวันก่อนวันเลือกตั้ง

ระเบียบการพิจารณาการแจ้งเหตุตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการ
การเลือกตั้งกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ในการนี้ให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง
กำหนดรายละเอียดของเหตุที่ทำให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้งไว้เพื่อเป็นแนวทางใน
การพิจารณาของบุคคลซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งแต่งตั้งไว้ด้วย

ในการแจ้งเหตุที่ไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้งตามวรรคหนึ่ง ผู้มีสิทธิเลือกตั้งจะทำ
เป็นหนังสือชี้แจงเหตุดังกล่าวและมอบหมายให้บุคคลใดไปยื่นต่อบุคคลซึ่งคณะกรรมการการ
เลือกตั้งแต่งตั้งแทนหรือจัดส่งหนังสือชี้แจงเหตุนั้นทางไปรษณีย์ก็ได้

ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งปิดประกาศรายชื่อบุคคลที่จะรับแจ้งเหตุ สถานที่ที่
จะรับแจ้งเหตุและวิธีการแจ้งเหตุไว้ ณ ศาลากลางจังหวัด ที่ว่าการอำเภอ สำนักงานเทศบาล ที่ทำ
การองค์การบริหารส่วนตำบล ที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน และเขตชุมชนหนาแน่นที่เห็นสมควร

มาตรา ๒๒ เมื่อครบกำหนดสามสิบวันหลังจากวันเลือกตั้งแล้ว ให้
คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศรายชื่อผู้ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง และมีได้แจ้งเหตุตามมาตรา ๒๑

^๖ มาตรา ๑๙ วรรคสอง เพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้ง
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๓

หรือแจ้งเหตุไว้แล้วแต่เหตุนั้นมีใช้เหตุอันสมควร เพื่อให้ผู้ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งดังกล่าวแจ้งเหตุที่ไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้งต่อบุคคลซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งแต่งตั้งภายในหกสิบวันนับแต่วันประกาศ และให้บุคคลซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งแต่งตั้งพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวันนับจากวันสิ้นสุดของการแจ้งเหตุดังกล่าว แล้วแจ้งผลการพิจารณาให้ผู้แจ้งเหตุทราบโดยเร็ว ทั้งนี้ให้นำมาตรา ๒๑ วรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๒๓^๗ ในกรณีที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้ใดไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งและมิได้แจ้งเหตุการไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งตามมาตรา ๒๑ หรือมาตรา ๒๒ หรือแจ้งเหตุแล้วแต่เหตุนั้นมีใช้เหตุอันสมควรให้ถือว่าผู้นั้นเป็นบุคคลซึ่งไม่ไปเลือกตั้งโดยไม่แจ้งเหตุอันสมควรที่ทำให้ไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้งได้ตามมาตรา ๖๘ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญ ให้ผู้นั้นเสียสิทธิดังต่อไปนี้

- (๑) สิทธิยื่นคำร้องคัดค้านการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่น
 - (๒) สิทธิร้องคัดค้านการเลือกกำนันและผู้ใหญ่บ้าน ตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่
 - (๓) สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่น
 - (๔) สิทธิสมัครรับเลือกเป็นกำนันและผู้ใหญ่บ้าน ตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่
 - (๕) สิทธิเข้าชื่อร้องขอเพื่อให้รัฐสภาพิจารณากฎหมาย ตามกฎหมายว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย
 - (๖) สิทธิเข้าชื่อร้องขอให้สภาท้องถิ่นพิจารณาออกข้อบัญญัติท้องถิ่น ตามกฎหมายว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น
 - (๗) สิทธิเข้าชื่อร้องขอเพื่อให้วุฒิสภามีมติถอดถอนบุคคล ตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
 - (๘) สิทธิเข้าชื่อร้องขอให้ถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ตามกฎหมายว่าด้วยการลงคะแนนเสียงเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น
- การเสียสิทธิตามวรรคหนึ่ง ให้มีกำหนดเวลาตั้งแต่วันเลือกตั้งครั้งที่ผู้นั้นไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง จนถึงวันเลือกตั้งครั้งที่ผู้นั้นไปใช้สิทธิเลือกตั้ง

๒. บัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

^๗ มาตรา ๒๓ แก้ไขโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๒

มาตรา ๒๔ เมื่อได้มีการประกาศพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรครั้งใดแล้ว ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งจัดทำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งของแต่ละหน่วยเลือกตั้งและปิดประกาศไว้ ณ ศาลากลางจังหวัด ที่ว่าการอำเภอ สำนักงานเทศบาล ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบล ที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน เขตชุมชนหนาแน่นที่เห็นสมควร และที่เลือกตั้งหรือบริเวณใกล้เคียงกับที่เลือกตั้งไม่น้อยกว่าสี่สิบวันก่อนวันเลือกตั้ง กับให้แจ้งรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งในทะเบียนบ้านไปยังเจ้าบ้านให้ทราบก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสิบห้าวันด้วย

มาตรา ๒๕ ในกรณีที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งหรือเจ้าบ้านผู้ใดเห็นว่าตนหรือผู้มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านของตนไม่มีรายชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งแห่งหน่วยเลือกตั้งที่ตนหรือผู้นั้นสมควรมีชื่อเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งนั้นมีสิทธิยื่นคำร้องขอเพิ่มชื่อต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสิบวัน

เมื่อได้รับคำร้องตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งตรวจสอบหลักฐาน และถ้าเห็นว่าผู้ยื่นคำร้องหรือผู้มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ก็ให้ส่งเติมชื่อตามที่ยื่นคำร้องลงในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งโดยเร็ว ถ้าคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งเห็นว่าผู้ยื่นคำร้องหรือผู้มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านเป็นผู้ไม่มีสิทธิเลือกตั้งก็ให้สั่งยกคำร้อง และแจ้งให้ผู้ยื่นคำร้องทราบภายในสามวันนับแต่วันที่ได้รับคำร้องโดยแสดงเหตุผลไว้ด้วย

เมื่อได้รับแจ้งตามวรรคสองแล้ว ผู้ยื่นคำร้องมีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลจังหวัดที่ตนมีภูมิลำเนาอยู่หรือต่อศาลแพ่งสำหรับผู้ที่มิมีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพมหานครก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าห้าวัน โดยไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมศาลในการดำเนินกระบวนการพิจารณา เพื่อให้ศาลวินิจฉัยว่าจะให้เติมชื่อในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามที่ยื่นคำร้องหรือไม่

เมื่อศาลได้รับคำร้องตามวรรคสาม ให้ศาลดำเนินการพิจารณาโดยเร็ว คำสั่งของศาลให้เป็นที่สุดและให้ศาลแจ้งคำสั่งไปยังคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งเพื่อปฏิบัติการตามคำสั่งโดยเร็วที่สุดและในกรณีที่มีการประกาศบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปก่อนได้รับคำสั่งศาลให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งดำเนินการแก้ไขบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งทุกฉบับให้ถูกต้องด้วย

การใดที่ได้ปฏิบัติไปตามคำสั่งเดิมของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งก่อนได้รับคำสั่งศาลเป็นอย่างอื่นนั้น ให้เป็นอันสมบูรณ์ตามกฎหมาย

มาตรา ๒๖ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้ใดเห็นว่าในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่ได้ประกาศตามมาตรา ๒๔ มีชื่อผู้ซึ่งไม่มีสิทธิเลือกตั้ง ผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้นั้นมีสิทธิยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งได้ก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสิบวัน เพื่อให้ถอนชื่อผู้ซึ่งไม่มีสิทธิเลือกตั้งนั้นออกจากบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง

เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งพิจารณาแล้วเห็นว่าสมควรสั่งถอนชื่อผู้ซึ่งไม่มีสิทธิเลือกตั้งออกจากบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง หรือสมควรยกคำร้อง ก็ให้มีคำสั่งถอนชื่อนั้นหรือยกคำร้อง แล้วแต่กรณี และให้แจ้งคำสั่งให้ผู้นั้นและเจ้าบ้านทราบ และให้นำความในมาตรา ๒๕ วรรคสาม วรรคสี่ และวรรคห้า มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ถ้าเจ้าบ้านผู้ใดเห็นว่าในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งปรากฏชื่อบุคคลอื่นอยู่ในทะเบียนบ้านของตนโดยที่บุคคลนั้นมิได้มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านดังกล่าวจริง เมื่อเจ้าบ้านนำหลักฐานทะเบียนบ้านมาแสดงว่าไม่มีชื่อบุคคลนั้น ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง หรือคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง แล้วแต่กรณี มีคำสั่งถอนชื่อบุคคลนั้นออกจากบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

มาตรา ๒๗ ในกรณีที่มีการฟ้องคดีเพื่อขอให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งบุคคลใดบุคคลหนึ่ง และศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของบุคคลนั้น เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งได้รับแจ้งคำพิพากษาของศาลแล้ว ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งจัดให้มีบันทึกลงไว้ในทะเบียนที่จัดทำไว้และให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งประกาศการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งตามคำพิพากษาของศาลปิดไว้ ณ สำนักงานเทศบาล หรือที่ว่าการอำเภอ โดยเร็ว

ในกรณีที่ได้มีการประกาศบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งแล้ว ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งประกาศถอนชื่อผู้ซึ่งถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งตามวรรคหนึ่ง ออกจากบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งทุกฉบับให้ถูกต้องด้วย และให้นำความในมาตรา ๒๕ วรรคห้า มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๒๘ ห้ามมิให้เจ้าบ้านผู้ใดดำเนินการหรือยินยอมให้มีการดำเนินการแจ้งย้ายบุคคลใดเข้ามาในทะเบียนบ้านของตนโดยบุคคลนั้นมิได้มาอยู่อาศัยจริง เพื่อเจตนาทุจริตในการเลือกตั้ง

ส่วนที่ ๕

ผู้สมัครและการสมัครรับเลือกตั้ง

๑. ผู้สมัครรับเลือกตั้ง

มาตรา ๒๙ บุคคลซึ่งจะมีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง หรือจะมีสิทธิได้รับการเสนอชื่อในบัญชีรายชื่อของพรรคการเมือง ในการ

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง

เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามเป็น
ผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ

มาตรา ๓๐ บุคคลใดประสงค์จะสมัครรับเลือกตั้ง ให้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งใน
นามของพรรคการเมืองใดได้เพียงพรรคการเมืองเดียว และจะสมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขต
เลือกตั้งหรือแบบบัญชีรายชื่อ แบบใดแบบหนึ่งได้เพียงแบบเดียว

๒. การสมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง

มาตรา ๓๑ ในการสมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง ให้ผู้สมัครของแต่ละ
พรรคการเมืองที่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งใด ยื่นใบสมัครต่อผู้อำนวยการการ
เลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งนั้น ณ สถานที่ที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งกำหนด
ภายในระยะเวลาการรับสมัคร

การยื่นใบสมัครตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้สมัครยื่นหนังสือรับรองของหัวหน้าพรรค
การเมือง ว่าส่งสมาชิกผู้นั้นเข้าสมัครรับเลือกตั้ง และชำระเงินค่าธรรมเนียมการสมัครคนละหนึ่ง
หมื่นบาท และมีหลักฐานการสมัครครบถ้วนตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

ในกรณีที่ผู้สมัครไม่เคยเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา ต้อง
แสดงหลักฐานการสำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่าตามที่กฎหมายรับรองไว้
หรือตามที่ทบวงมหาวิทยาลัยหรือหน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจตามกฎหมายรับรองว่าสำเร็จ
การศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า

ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดรายละเอียด
เกี่ยวกับหลักฐานการสมัครและวิธีการสมัครรับเลือกตั้ง

มาตรา ๓๒ เมื่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งได้รับใบสมัครแล้ว
ให้ลงบันทึกการรับสมัครไว้เป็นหลักฐานและออกใบรับให้แก่ผู้สมัครในวันนั้น และให้ผู้อำนวยการ
การเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งตรวจสอบหลักฐานการสมัคร คุณสมบัติของผู้สมัคร และสอบสวน
ว่าผู้สมัครมีสิทธิที่จะสมัครรับเลือกตั้งหรือไม่ ให้เสร็จสิ้นภายในเจ็ดวันนับแต่วันปิดการรับสมัคร
ถ้าผู้สมัครมีสิทธิที่จะสมัครรับเลือกตั้งได้ ก็ให้ประกาศการรับสมัครไว้โดยเปิดเผย ณ ศาลากลาง
จังหวัด ที่ว่าการอำเภอ สำนักงานเทศบาล ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบล ที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน
และที่เลือกตั้ง หรือบริเวณใกล้เคียงกับที่เลือกตั้งในเขตเลือกตั้งที่ผู้นั้นสมัคร

ประกาศตามวรรคหนึ่ง ให้มีชื่อผู้สมัคร รูปถ่ายผู้สมัคร พรรคการเมืองที่สังกัด
และหมายเลขประจำตัวผู้สมัครที่จะใช้ในการลงคะแนน ทั้งนี้ ตามแบบที่คณะกรรมการการ
เลือกตั้งกำหนด

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง

มาตรา ๓๓ เมื่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งได้ออกใบรับให้แก่ผู้สมัครตามมาตรา ๓๒ แล้ว ห้ามมิให้ผู้สมัครถอนการสมัครรับเลือกตั้ง และให้ค่าธรรมเนียมการสมัครรับเลือกตั้งตกเป็นของกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง

มาตรา ๓๔^๕ ในกรณีที่ผู้สมัครผู้ใดไม่มีชื่อเป็นผู้สมัครในประกาศของผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งตามมาตรา ๓๒ ให้ผู้สมัครผู้นั้นมีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งโดยไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมศาลในการดำเนินกระบวนการพิจารณา เมื่อศาลฎีกามีคำวินิจฉัยเช่นใดแล้วให้ศาลแจ้งคำสั่งไปยังผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง ในการนี้ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งปฏิบัติตามคำสั่งศาลโดยเร็ว ถ้าศาลมีคำสั่งให้รับสมัครให้ประกาศชื่อผู้นั้นตามมาตรา ๓๒ แต่ทั้งนี้ไม่กระทบกระเทือนถึงการปฏิบัติก่อนทราบคำสั่งศาล

ในการพิจารณาและมีคำวินิจฉัยตามวรรคหนึ่ง ให้ประธานศาลฎีกาโดยความเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกามีอำนาจออกข้อกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา เพื่อให้การพิจารณาเป็นไปโดยรวดเร็วและเที่ยงธรรมและให้แล้วเสร็จก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าหนึ่งวัน ในการนี้ อาจกำหนดให้ศาลชั้นต้นในเขตเลือกตั้งนั้นเป็นผู้รับคำร้องแทนเพื่อจัดส่งให้ศาลฎีกาวินิจฉัย หรืออาจให้ศาลชั้นต้นเป็นผู้สืบพยานหลักฐานหรือดำเนินการอื่นที่จำเป็นแทนศาลฎีกาก็ได้

มาตรา ๓๔/๑^๖ ก่อนวันเลือกตั้ง ถ้าปรากฏหลักฐานว่าผู้สมัครผู้ใดขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งดำเนินการสืบสวนสอบสวนโดยเร็ว ถ้าเห็นว่าผู้สมัครผู้นั้นขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ให้ยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่อพิจารณาวินิจฉัยให้เพิกถอนการสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น

ในการพิจารณาและมีคำวินิจฉัยตามวรรคหนึ่ง ให้ประธานศาลฎีกาโดยความเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกามีอำนาจออกข้อกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา เพื่อให้การพิจารณาเป็นไปโดยรวดเร็วและเที่ยงธรรม ในการนี้ อาจกำหนดให้ศาลชั้นต้นในเขตเลือกตั้งนั้นเป็นผู้รับคำร้องแทนเพื่อจัดส่งให้ศาลฎีกาวินิจฉัย หรืออาจให้ศาลชั้นต้นเป็นผู้สืบพยานหลักฐานหรือดำเนินการอื่นที่จำเป็นแทนศาลฎีกาก็ได้

^๕ มาตรา ๓๔ แก้ไขโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๓

^๖ มาตรา ๓๔/๑ เพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๓

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เมื่อถึงวันเลือกตั้ง ถ้าปรากฏว่าไม่มีการยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาตามวรรคหนึ่ง หรือมีการยื่นคำร้องแล้วแต่ศาลฎีกายังไม่มีคำวินิจฉัย ให้การพิจารณาเป็นอันยุติและให้ดำเนินการเลือกตั้งไปตามประกาศการรับสมัครที่มีผลอยู่ในวันเลือกตั้ง

๓. การสมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อ

มาตรา ๓๕ ในกรณีที่พรรคการเมืองใดจะเสนอบัญชีรายชื่อเพื่อสมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อพรรคการเมืองนั้นต้องจัดทำบัญชีรายชื่อโดยมีหลักเกณฑ์ตามลำดับดังต่อไปนี้

(๑) บัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองต้องประกอบด้วยรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งจากภูมิภาคต่าง ๆ อย่างเป็นธรรม

(๒) ในการที่พรรคการเมืองจะเสนอรายชื่อบุคคลใดต้องได้รับความยินยอมเป็นหลักฐานโดยชัดแจ้งจากบุคคลนั้น และบุคคลดังกล่าวต้องเป็นสมาชิกของพรรคการเมืองที่จะเสนอรายชื่อเพียงพรรคเดียว

(๓) ให้จัดทำบัญชีรายชื่อตามแบบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดโดยให้จัดเรียงลำดับรายชื่อผู้สมัครตามลำดับหมายเลข ไม่เกินจำนวนหนึ่งร้อยคน

มาตรา ๓๖ การสมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อ ให้หัวหน้าพรรคการเมือง หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากหัวหน้าพรรคการเมืองยื่นบัญชีรายชื่อผู้สมัครที่พรรคการเมืองจัดทำขึ้นตามมาตรา ๓๕ ต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งตามวันเวลาที่กำหนด พร้อมทั้งหนังสือยินยอมของผู้สมัคร และชำระเงินค่าธรรมเนียมการสมัครคนละหนึ่งหมื่นบาท และมีหลักฐานการสมัครครบถ้วนตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด ทั้งนี้ ให้นำความในมาตรา ๓๑ วรรคสาม มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับหลักฐานการสมัครและวิธีการยื่นบัญชีรายชื่อ

มาตรา ๓๗ เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งได้รับบัญชีรายชื่อผู้สมัครตามมาตรา ๓๖ แล้ว ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งตรวจสอบหลักฐานการสมัคร คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้สมัคร ถ้าเห็นว่าถูกต้องให้ประกาศรายชื่อพรรคการเมืองและรายชื่อผู้สมัครแบบบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองนั้นไว้ โดยเปิดเผย ณ สถานที่ตามมาตรา ๓๒ และให้นำความในมาตรา ๓๓ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

๔. หมายเลขที่จะใช้ลงคะแนนเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อและแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง

มาตรา ๓๘ ในกรณีที่เป็นกรเลือกตั้งทั่วไป ให้พรรคการเมืองที่ส่งสมัครแบบ บัญชีรายชื่อได้รับหมายเลขที่จะใช้ลงคะแนนเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองนั้นเรียง ตามลำดับก่อนหลังในการมายื่นบัญชีรายชื่อ ในกรณีที่มีพรรคการเมืองมายื่นบัญชีรายชื่อพร้อม กันและไม่อาจตกลงกันได้ให้ใช้วิธีจับสลากระหว่างพรรคการเมืองที่มาพร้อมกัน ทั้งนี้ ให้พรรค การเมืองหนึ่งได้รับหนึ่งหมายเลข และถ้าพรรคการเมืองใดส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขต เลือกตั้งด้วย ให้ใช้หมายเลขเดียวกับหมายเลขของผู้สมัครแบบบัญชีรายชื่อของพรรคที่ตนสังกัด เป็นหมายเลขประจำตัวผู้สมัครแบบแบ่งเขตของพรรคการเมืองนั้นในทุกเขตเลือกตั้งที่ส่งสมัคร ด้วย

ถ้าพรรคการเมืองใดมิได้ส่งสมัครแบบบัญชีรายชื่อ แต่ส่งผู้สมัครแบบแบ่งเขต เลือกตั้ง เมื่อผู้สมัครของพรรคการเมืองนั้นยื่นใบสมัครในเขตเลือกตั้งใด ให้ได้รับหมายเลข ประจำตัวผู้สมัครต่อจากหมายเลขสุดท้ายของหมายเลขแบบบัญชีรายชื่อตามวรรคหนึ่ง และเมื่อมี การยื่นใบสมัครของผู้สมัครของพรรคการเมืองอื่นที่ส่งสมัครเฉพาะแบบแบ่งเขตเลือกตั้งอีก ให้ ได้รับหมายเลขเรียงลำดับถัดไปตามลำดับการสมัครก่อนหลัง แต่ถ้ามีผู้สมัครพร้อมกันหลายคน และไม่อาจตกลงกันได้ให้ใช้วิธีจับสลากระหว่างผู้สมัครที่มาพร้อมกัน

มาตรา ๓๙ ในกรณีที่เป็นกรเลือกตั้งแทนตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ที่มาจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งซึ่งว่างลง ให้ผู้สมัครได้รับหมายเลขประจำตัวผู้สมัคร เรียงตามลำดับก่อนหลังในการมายื่นใบสมัคร ถ้ามีผู้สมัครพร้อมกันหลายคนและไม่อาจตกลงกัน ได้ให้ใช้วิธีจับสลากระหว่างผู้สมัครที่มาพร้อมกัน

ส่วนที่ ๖

ค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งและวิธีการหาเสียงเลือกตั้ง

มาตรา ๔๐^๑ เมื่อได้มีการประกาศพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเขตเลือกตั้งใดจนถึงวันประกาศผลการเลือกตั้ง การใช้จ่ายในการ เลือกตั้งและวิธีการหาเสียงเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้น ให้เป็นไปตามบทบัญญัติในส่วนนี้

มาตรา ๔๑ ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแต่ละครั้งให้คณะกรรมการ การเลือกตั้งประกาศกำหนดจำนวนเงินค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้ง ดังต่อไปนี้

(๑) จำนวนเงินค่าใช้จ่ายของผู้สมัครแต่ละคนที่จะใช้จ่ายในการเลือกตั้งแบบแบ่ง เขตเลือกตั้ง

^๑ มาตรา ๔๐ แก้ไขโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๓

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๒) จำนวนเงินค่าใช้จ่ายของพรรคการเมืองที่จะใช้จ่ายในการเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อ ในกรณีที่ผู้สมัครในบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองใดได้ใช้จ่ายไปเพื่อการเลือกตั้งเป็นจำนวนเท่าใดให้นับรวมเป็นค่าใช้จ่ายของพรรคการเมืองด้วย

ในการกำหนดจำนวนเงินค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดโดยหารือกับหัวหน้าพรรคการเมืองทุกพรรคที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้ง

ห้ามมิให้ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใช้จ่ายในการเลือกตั้งเกินจำนวนค่าใช้จ่ายที่กำหนดตามวรรคหนึ่ง ทั้งนี้ ค่าใช้จ่ายดังกล่าวให้รวมถึงบรรดาเงินหรือทรัพย์สินอื่นใดที่บุคคลใด ๆ จ่ายหรือรับว่าจะจ่ายแทนหรือนำมาทำให้ใช้โดยไม่คิดค่าตอบแทนเพื่อประโยชน์ในการหาเสียงเลือกตั้ง โดยความยินยอมของผู้สมัครหรือพรรคการเมืองนั้นด้วย ในกรณีที่นำทรัพย์สินมาให้ใช้ให้คำนวณตามอัตราค่าเช่าหรือค่าตอบแทนตามปกติในท้องถิ่นนั้น ๆ

มาตรา ๔๒ ให้ผู้สมัครหรือพรรคการเมือง แล้วแต่กรณี แต่งตั้งบุคคลใดที่เห็นสมควรเป็นสมุห์บัญชีเลือกตั้งเพื่อทำหน้าที่รับผิดชอบในการจัดทำและรับรองความถูกต้องของบัญชีรายรับและรายจ่ายของผู้สมัคร หรือของพรรคการเมืองในการเลือกตั้งนั้น

การจัดทำบัญชีรายรับและรายจ่ายของสมุห์บัญชีเลือกตั้งให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๔๓ ภายในกำหนดเก้าสิบวันหลังจากวันประกาศผลการเลือกตั้ง ผู้สมัครแต่ละคนหรือพรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัครแบบบัญชีรายชื่อต้องยื่นบัญชีรายรับและรายจ่ายที่สมุห์บัญชีเลือกตั้งจัดทำขึ้นและผู้สมัครหรือหัวหน้าพรรคการเมือง แล้วแต่กรณี ได้รับรองความถูกต้อง บัญชีรายรับและรายจ่ายอย่างน้อยต้องประกอบด้วยค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่ได้จ่ายไปแล้วและที่ยังค้างชำระ รวมทั้งหลักฐานที่เกี่ยวข้องให้ถูกต้องครบถ้วนตามความเป็นจริงต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง

เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ดำเนินการตรวจสอบรายการค่าใช้จ่ายตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้ประกาศผลการตรวจสอบรายการค่าใช้จ่ายนั้นตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

ในกรณีที่มีการคัดค้านการเลือกตั้งว่าผู้สมัครผู้ใดหรือพรรคการเมืองใดใช้จ่ายเกี่ยวกับการเลือกตั้งเกินจำนวนเงินค่าใช้จ่ายที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด ให้เก็บรักษารายการค่าใช้จ่ายและหลักฐานดังกล่าวไว้จนกว่าคณะกรรมการการเลือกตั้งจะได้พิจารณาเสร็จสิ้น

มาตรา ๔๔ ห้ามมิให้ผู้สมัครหรือผู้ใดกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใด เพื่อจะจูงใจให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งลงคะแนนเสียงเลือกตั้งให้แก่ตนเอง หรือผู้สมัครอื่น หรือพรรคการเมืองใด หรือให้งดเว้นการลงคะแนนให้แก่ผู้สมัคร หรือพรรคการเมืองใด ด้วยวิธีการดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

- (๑) จัดทำ ให้ เสนอให้ สัญญาว่าจะให้ หรือจัดเตรียมเพื่อจะให้ทรัพย์สิน หรือผลประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้แก่ผู้ใด
- (๒) ให้ เสนอให้ หรือสัญญาว่าจะให้เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดไม่ว่าจะโดยตรงหรือโดยอ้อมแก่ชุมชน สมาคม มูลนิธิ วัด สถาบันการศึกษา สถานสงเคราะห์ หรือสถาบันอื่นใด
- (๓) ทำการโฆษณาหาเสียงด้วยการจัดให้มีมหรสพหรือการรื่นเริงต่าง ๆ
- (๔) เลี้ยงหรือรับจะจัดเลี้ยงผู้ใด
- (๕) หลอกลวง บังคับ ชูเชิญ ใช้อิทธิพลคุกคาม ใส่ร้ายด้วยความเท็จ หรือจูงใจให้เข้าใจผิดในคะแนนนิยมของผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใด

มาตรา ๔๕ ห้ามมิให้ผู้ใดจัดยานพาหนะนำผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปยังที่เลือกตั้ง เพื่อการเลือกตั้งหรือนำกลับไปที่เลือกตั้ง หรือจัดให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปยังที่เลือกตั้ง หรือกลับจากที่เลือกตั้งโดยไม่ต้องเสียค่าโดยสารยานพาหนะหรือค่าจ้าง ซึ่งต้องเสียตามปกติ เพื่อจูงใจหรือควบคุมให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปลงคะแนนให้แก่ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใด

บทบัญญัติในวรรคหนึ่ง มิให้ใช้บังคับแก่การที่หน่วยงานของรัฐจัดยานพาหนะเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

มาตรา ๔๖ ห้ามมิให้ผู้ใดซึ่งมิได้มีสัญชาติไทยเข้ามีส่วนช่วยเหลือในการหาเสียงเลือกตั้งหรือกระทำการใด ๆ เพื่อประโยชน์แห่งการเลือกตั้งโดยประการที่เป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใด ทั้งนี้ เว้นแต่การกระทำนั้นเป็นการช่วยราชการหรือเป็นการประกอบอาชีพตามปกติโดยสุจริตของผู้นั้น

มาตรา ๔๗ ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐใช้ตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบด้วยกฎหมายกระทำการใด ๆ เพื่อเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัครหรือพรรคการเมือง

การใช้ตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบด้วยกฎหมายตามวรรคหนึ่งมิให้หมายความรวมถึงการปฏิบัติหน้าที่ตามปกติที่พึงต้องปฏิบัติในตำแหน่งของเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้น หรือการแนะนำหรือช่วยเหลือในการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือพรรคการเมืองโดยมิได้เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ แม้ว่าการกระทำจะเป็นคุณหรือโทษแก่ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใด

ในกรณีมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าการฝ่าฝืนบทบัญญัติตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจสั่งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐยุติหรือระงับการกระทำใดที่เห็นว่าเป็นคุณหรือโทษแก่ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใด ในการนี้ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งแจ้งให้ผู้บังคับบัญชาสั่งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีพฤติการณ์อันอาจเป็นคุณหรือโทษแก่ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใดพ้นจากหน้าที่เป็นการชั่วคราวหรือสั่งให้ประจำกระทรวง ทบวง กรม ศาลากลาง

จังหวัดหรือที่ว่าการอำเภอ ในเขตเลือกตั้งหรือนอกเขตเลือกตั้ง หรือห้ามเข้าเขตเลือกตั้งใดเขตเลือกตั้งหนึ่งได้

มาตรา ๔๘ ห้ามมิให้ผู้ใดทำการโฆษณาหาเสียงเลือกตั้งโดยวิธีการใด ๆ ไม่ว่าจะเป็นคนหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใดนับตั้งแต่วันที่ ๑๘.๐๐ นาฬิกา ของวันก่อนวันเลือกตั้งหนึ่งวันจนถึงวันเลือกตั้ง

มาตรา ๔๙ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งจัดให้มีการประชุมหารือระหว่างหัวหน้าพรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งเพื่อพิจารณากำหนดวิธีการในการให้รัฐสนับสนุนการเลือกตั้งในเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) การกำหนดให้มีการจัดสถานที่ปิดประกาศและที่ติดแผ่นป้ายเกี่ยวกับการเลือกตั้งในบริเวณสาธารณสถานซึ่งเป็นของรัฐ ให้พอเพียงและเท่าเทียมกันในการโฆษณาหาเสียงเลือกตั้งของผู้สมัครทุกคนและพรรคการเมืองทุกพรรค

(๒) การพิมพ์และจัดส่งเอกสารเกี่ยวกับการเลือกตั้งไปให้ผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง

(๓) การกำหนดให้มีสถานที่สำหรับผู้สมัครและพรรคการเมืองใช้ในการโฆษณาหาเสียงได้อย่างเท่าเทียมกัน ในการนี้รัฐอาจจัดให้มีการแสดงหรือการดำเนินการอื่นใดเพื่อจูงใจให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งมาฟังการโฆษณาหาเสียงด้วยก็ได้ แต่ต้องมีใช่เป็นการจัดให้มีเพื่อการสนับสนุนผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใดโดยเฉพาะ

(๔) การกำหนดหลักเกณฑ์และระยะเวลาให้พรรคการเมืองโฆษณาหาเสียงเลือกตั้งทางวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ หรือการไปออกอากาศทางวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ ซึ่งจะต้องจัดให้ทุกพรรคการเมืองมีโอกาสเท่าเทียมกัน

(๕) การสนับสนุนของรัฐในกิจการอื่นที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนด

มาตรา ๕๐ ห้ามมิให้ผู้สมัคร พรรคการเมือง หรือผู้ใด นอกจากรัฐจัดที่ปิดประกาศและที่ติดแผ่นป้ายเกี่ยวกับการเลือกตั้งในสาธารณสถานซึ่งเป็นของรัฐ จัดสรรเวลาออกอากาศทางวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ให้แก่พรรคการเมืองหรือกระทำการอื่นที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนดให้รัฐสนับสนุน

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๕๑ หีบบัตรเลือกตั้งต้องมีลักษณะที่สามารถมองเห็นภายในได้ง่าย และมีวิธีการปิดผนึกเพื่อป้องกันการเปิดหีบบัตรโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย หรือการนำบัตรใส่ในหีบบัตรหลังจากปิดการลงคะแนนแล้วได้ รวมทั้งต้องมีลักษณะพิเศษเพื่อป้องกันการเปลี่ยนหีบบัตรด้วย

บัตรเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งจะต้องมีหมายเลขครบถ้วนตามจำนวนผู้สมัครในเขตเลือกตั้งนั้น และมีช่องทำเครื่องหมายว่าไม่ประสงค์จะลงคะแนนด้วย

บัตรเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อจะต้องมีหมายเลขของพรรคการเมืองและชื่อพรรคการเมืองครบทุกพรรคที่ส่งสมัครเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อ และมีช่องทำเครื่องหมายว่าไม่ประสงค์จะลงคะแนนด้วย

บัตรเลือกตั้งสำหรับการลงคะแนนเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งและบัตรเลือกตั้งสำหรับการลงคะแนนเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อต้องมีลักษณะแตกต่างกันได้อย่างชัดเจน

หีบบัตรเลือกตั้งและบัตรเลือกตั้งให้เป็นไปตามลักษณะและขนาดที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

มาตรา ๕๒ ในวันเลือกตั้งให้เปิดการลงคะแนนตั้งแต่เวลา ๐๘.๐๐ นาฬิกา ถึงเวลา ๑๕.๐๐ นาฬิกา

มาตรา ๕๓ ก่อนเริ่มเปิดให้มีการลงคะแนนเลือกตั้ง ให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งนับจำนวนบัตรเลือกตั้งทั้งหมดของหน่วยเลือกตั้งนั้น และปิดประกาศจำนวนบัตรเลือกตั้งที่มีอยู่ทั้งหมดในที่เลือกตั้งนั้นไว้ในที่เปิดเผย และเมื่อถึงเวลาเปิดการลงคะแนน ให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งเปิดหีบบัตรเลือกตั้งในที่เปิดเผยแสดงให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ซึ่งอยู่ ณ ที่เลือกตั้งนั้น เห็นว่าหีบบัตรเลือกตั้งเป็นหีบเปล่า และให้ปิดหีบบัตรเลือกตั้งตามวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดแล้วให้ทำการบันทึกการดำเนินการดังกล่าว โดยให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสองคนซึ่งอยู่ในที่เลือกตั้งในขณะนั้นลงลายมือชื่อในบันทึกนั้นด้วย เว้นแต่ไม่มีผู้มีสิทธิเลือกตั้งอยู่ในขณะนั้น

มาตรา ๕๔ ในระหว่างเวลาเปิดการลงคะแนน ให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งประสงค์จะลงคะแนนไปแสดงตนต่อกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง โดยแสดงบัตรประจำตัวประชาชน บัตรประจำตัวประชาชนที่หมดอายุ หรือบัตรหรือหลักฐานอื่นใดของทางราชการที่มีรูปถ่ายสามารถแสดงตนได้ตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา

เมื่อกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งตรวจสอบชื่อในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งแล้วให้อ่านชื่อและที่อยู่ของผู้นั้นดัง ๆ ถ้าไม่มีผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ผู้สมัคร หรือผู้ใดทักท้วง ให้หมาย

เหตุไว้ในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งโดยให้จดหมายเลขบัตรและสถานที่ออกบัตร และให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งลงลายมือชื่อหรือพิมพ์ลายนิ้วมือในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งเป็นหลักฐานตามวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด แล้วให้กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งมอบบัตรเลือกตั้งให้แก่ผู้นั้นเพื่อไปลงคะแนน

ในกรณีที่ผู้ทักท้วง หรือกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งสงสัยว่าผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งมาแสดงตนนั้นไม่ใช่เป็นผู้มีชื่อในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งมีอำนาจสอบสวนและวินิจฉัยชี้ขาดว่าผู้ถูกทักท้วงหรือผู้ถูกสงสัยเป็นผู้มีชื่อในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งหรือไม่ และในกรณีที่คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งวินิจฉัยว่าผู้ถูกทักท้วงหรือผู้ถูกสงสัยไม่ใช่เป็นผู้มีชื่อในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งทำบันทึกคำวินิจฉัยและลงลายมือชื่อไว้ด้วย

มาตรา ๕๕ การลงคะแนนเลือกตั้งให้ทำเครื่องหมายกากบาทลงในบัตรเลือกตั้ง และเพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่คนพิการในการลงคะแนนเลือกตั้ง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งจัดให้มีการอำนวยความสะดวกสำหรับการลงคะแนนเลือกตั้งของคนพิการไว้เป็นพิเศษเฉพาะ หรือโดยจัดให้มีการช่วยเหลือในการลงคะแนนภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง

มาตรา ๕๖ ในกรณีที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่ประสงค์จะลงคะแนนเลือกตั้งให้แก่ผู้สมัครหรือบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองใด ให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งทำเครื่องหมายกากบาทในช่องไม่ลงคะแนนในบัตรเลือกตั้ง

มาตรา ๕๗ การนำบัตรเลือกตั้งใส่ลงในหีบบัตรเลือกตั้ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนด

มาตรา ๕๘ ห้ามมิให้ผู้ใดซึ่งรู้อยู่แล้วว่าตนเป็นผู้ไม่มีสิทธิเลือกตั้งหรือไม่มีสิทธิลงคะแนนเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งนั้น พยายามลงคะแนนเลือกตั้ง หรือลงคะแนนเลือกตั้งโดยแสดงบัตรประจำตัวประชาชนหรือหลักฐานอื่นที่มีไว้สำหรับตนหรือที่ปลอมแปลงขึ้นต่อกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งเพื่อลงคะแนนเลือกตั้ง

มาตรา ๕๙ ห้ามมิให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้ใดใช้บัตรอื่นที่มีใช้บัตรเลือกตั้งตาม มาตรา ๕๑ ลงคะแนนเลือกตั้ง

ห้ามมิให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้ใดนำบัตรเลือกตั้งออกไปจากที่เลือกตั้ง

มาตรา ๖๐ ห้ามมิให้ผู้ใดทำเครื่องหมายเพื่อเป็นที่สังเกตโดยวิธีใดไว้ที่บัตรเลือกตั้ง

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง

มาตรา ๖๑ ห้ามมิให้ผู้ใดนำบัตรเลือกตั้งใส่ในหีบบัตรเลือกตั้งโดยไม่มีอำนาจ โดยชอบด้วยกฎหมาย หรือกระทำการใดในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งเพื่อแสดงว่ามีผู้มาแสดงตนเพื่อลงคะแนนโดยผิดไปจากความจริง หรือกระทำการใดอันเป็นเหตุให้มีบัตรเลือกตั้งเพิ่มขึ้นจากความจริง

มาตรา ๖๒ ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการใดโดยไม่มีอำนาจโดยชอบด้วยกฎหมาย เพื่อมิให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งสามารถใช้สิทธิได้หรือขัดขวางหรือหน่วงเหนี่ยวมิให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไป ณ ที่เลือกตั้ง หรือเข้าไป ณ ที่ลงคะแนน หรือมิให้ไปถึง ณ ที่ดังกล่าวภายในกำหนดเวลาที่จะลงคะแนนเลือกตั้งได้

มาตรา ๖๓ ห้ามมิให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้ใดเรียกทรัพย์สินหรือผลประโยชน์อื่นใดสำหรับตนเองหรือผู้อื่นเพื่อจะลงคะแนนเลือกตั้งหรืองดเว้นไม่ลงคะแนนเลือกตั้งให้แก่ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใด

มาตรา ๖๔ ในกรณีที่มีการลงคะแนนเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งแห่งใดไม่สามารถกระทำได้นี้เนื่องจากเกิดจลาจล อุทกภัย อัคคีภัย หรือเหตุสุดวิสัยอย่างอื่น ถ้าเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นก่อนวันเลือกตั้ง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งกำหนดที่เลือกตั้งใหม่ที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งสามารถไปลงคะแนนได้โดยสะดวก แต่ถ้าไม่อาจกำหนดที่เลือกตั้งใหม่ได้ให้ประกาศงดลงคะแนนในหน่วยเลือกตั้งนั้นแล้วรายงานต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งโดยด่วน

ในกรณีที่เหตุตามวรรคหนึ่งเกิดขึ้นในวันเลือกตั้ง ให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง ประกาศงดลงคะแนนในหน่วยเลือกตั้งนั้น แล้วรายงานต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งโดยด่วน

ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดวันลงคะแนนใหม่ในหน่วยเลือกตั้งนั้น ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับทราบเหตุที่ทำให้ไม่อาจลงคะแนนได้นั้นสงบลงแล้ว และต้องประกาศก่อนวันลงคะแนนเป็นการล่วงหน้าไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน

มาตรา ๖๕ เมื่อถึงกำหนดเวลาปิดการลงคะแนนเลือกตั้ง ให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งประกาศปิดการลงคะแนนและงดจ่ายบัตรเลือกตั้ง แล้วให้ทำเครื่องหมายในบัตรเลือกตั้งที่เหลืออยู่ให้เป็นบัตรเลือกตั้งที่ใส่ลงคะแนนไม่ได้ตามวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด และเมื่อผู้แสดงตนและรับบัตรเลือกตั้งภายในกำหนดเวลาการลงคะแนนเลือกตั้งที่เหลืออยู่ในที่เลือกตั้งได้ทำการลงคะแนนเลือกตั้งเสร็จสิ้นแล้ว ให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งปิดช่องใส่บัตรเลือกตั้งของหีบบัตรเลือกตั้ง

ให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งจัดทำรายการเกี่ยวกับจำนวนบัตรเลือกตั้งทั้งหมดจำนวนผู้มาแสดงตนและรับบัตรเลือกตั้งและจำนวนบัตรเลือกตั้งที่เหลือ แล้วให้กรรมการ

ประจำหน่วยเลือกตั้งที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในขณะนั้นทุกคนลงลายมือชื่อไว้ และประกาศให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งอยู่ในที่นั้นทราบ

มาตรา ๖๖ นับตั้งแต่เวลาที่ได้เปิดและปิดหีบบัตรเลือกตั้ง หรือภายหลังจากเวลาที่ได้ปิดช่องใส่บัตรเลือกตั้งของหีบบัตรเลือกตั้งแล้ว ห้ามมิให้ผู้ใดซึ่งไม่มีอำนาจโดยชอบด้วยกฎหมาย เปิดทำลาย ทำให้เสียหาย ทำให้เปลี่ยนสภาพ หรือทำให้ไร้ประโยชน์ หรือนำไปซึ่งหีบบัตรเลือกตั้ง หรือบัตรเลือกตั้ง หรือเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องที่คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งจัดส่งไปยังสถานที่นับคะแนน

มาตรา ๖๗ ให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งไม่น้อยกว่าห้าคนเป็นผู้นำหีบบัตรเลือกตั้งและเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องไปยังสถานที่นับคะแนนของเขตเลือกตั้งนั้นโดยเร็ว ในกรณีที่กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งผู้ใดไม่อาจร่วมเดินทางมาได้ ให้จัดแจ้งเหตุผลไว้ในรายงานการนำส่งหีบบัตรเลือกตั้งของคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งนั้นด้วย

หีบบัตรเลือกตั้งที่จะจัดส่งจากหน่วยเลือกตั้งต้องมีการจัดทำเครื่องหมายเพื่อป้องกันการเปิดหีบบัตรหรือการเปลี่ยนหีบบัตร โดยมีการลงลายมือชื่อของกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งทุกคนกำกับไว้ในลักษณะที่สามารถเห็นได้ง่ายถ้ามีการเปลี่ยนแปลงหรือทำลาย ทั้งนี้ ตามวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

ส่วนที่ ๘

การนับคะแนนและการประกาศผลการเลือกตั้ง

มาตรา ๖๘ การนับคะแนนเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งใดให้เริ่มนับเมื่อมีการส่งหีบบัตรเลือกตั้งจากหน่วยเลือกตั้งทุกแห่งในเขตเลือกตั้งนั้นมาที่สถานที่นับคะแนนครบถ้วนแล้ว

ในกรณีที่เขตเลือกตั้งใดมีความจำเป็นตามลักษณะพื้นที่ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดสถานที่นับคะแนนในเขตเลือกตั้งนั้นเพิ่มขึ้น เพื่อให้การนับคะแนนเสร็จสิ้นไปโดยเร็ว

ถ้าหีบบัตรเลือกตั้งจากหน่วยเลือกตั้งใดส่งมาถึงสถานที่นับคะแนนล่าช้าโดยไม่มีเหตุอันสมควร หรือเมื่อพ้นกำหนดเวลาสิบสองชั่วโมงนับแต่เวลาปิดการลงคะแนนเลือกตั้งโดยไม่มีเหตุอันสมควร หรือมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าการเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งนั้น ๆ มิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งวินิจฉัยสั่งมิให้เปิดหีบบัตรเลือกตั้งหรือไม่ นับคะแนนของหน่วยเลือกตั้งนั้นก่อนแล้วจึงสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่สำหรับหน่วยเลือกตั้งนั้น^{๙๐}

^{๙๐} มาตรา ๖๘ วรรคสาม เพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๓

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง

มาตรา ๖๙ เพื่อให้การนับคะแนนเป็นไปอย่างเปิดเผยและเที่ยงธรรมตาม
บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนด
รายละเอียดเกี่ยวกับวิธีการนับคะแนนเลือกตั้งซึ่งต้องมีเรื่อง ดังต่อไปนี้

(๑) วิธีการปฏิบัติเกี่ยวกับการรับหีบบัตรเลือกตั้ง การตรวจสอบหีบบัตรเลือกตั้ง
การเปิดหีบบัตรเลือกตั้ง และการตรวจสอบเอกสารหลักฐานเกี่ยวกับการเลือกตั้ง ซึ่งจะต้องให้
สามารถตรวจสอบความถูกต้องของจำนวนบัตรเลือกตั้งในขณะรับหีบบัตรเลือกตั้งให้ตรงกับ
จำนวนบัตรเลือกตั้งที่ส่งให้แก่หน่วยเลือกตั้งก่อนการลงคะแนนเลือกตั้งได้ด้วย และหลักเกณฑ์
การพิจารณาให้มีการนับคะแนนใหม่หรือการเลือกตั้งใหม่ในหน่วยเลือกตั้งนั้นในกรณีที่จำนวน
บัตรเลือกตั้งไม่ตรงกัน

(๒) วิธีการเก็บรักษาหีบบัตรเลือกตั้งหรือบัตรเลือกตั้งเพื่อรอการนับคะแนน

(๓) วิธีการปฏิบัติของคณะกรรมการนับคะแนนเลือกตั้งในการนำบัตรเลือกตั้ง
ทั้งหมดมารวมกันและนับบัตรเลือกตั้งรวมกันในสถานที่นับคะแนน ซึ่งจะต้องกำหนดมาตรการที่
จะทำให้ไม่สามารถทราบได้ว่าเป็นการนับบัตรเลือกตั้งของหน่วยเลือกตั้งใดในขณะนับคะแนน
และการนับคะแนนจะต้องกระทำไปแล้วเสร็จในรวดเดียวโดยห้ามมิให้เลื่อนหรือประวิงการนับ
คะแนน

(๔) วิธีการจัดสถานที่ในการนับคะแนนและวิธีการอ่านการลงคะแนนในบัตร
เลือกตั้งซึ่งจะต้องกระทำโดยเปิดเผยเพื่อให้ผู้อยู่ในสถานที่นับคะแนนเห็นการนับคะแนนได้
โดยสะดวก

(๕) วิธีการตรวจสอบเมื่อมีการคัดค้านว่าการลงคะแนนในหน่วยเลือกตั้งใด
เป็นไปโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย

(๖) วิธีการนับคะแนนและการส่งผลคะแนน สำหรับการเลือกตั้งแบบบัญชี
รายชื่อ ซึ่งจะต้องกำหนดให้มีการนับคะแนน ณ สถานที่นับคะแนนในแต่ละเขตเลือกตั้ง และให้มี
การแจ้งผลคะแนนที่รวมได้ของแต่ละเขตเลือกตั้งไปยังคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อคำนวณ
ผลรวมทั่วประเทศ

มาตรา ๗๐ ให้มีการนับคะแนนสำหรับบัตรเลือกตั้งที่ผู้เลือกตั้งทำเครื่องหมาย
ว่าไม่ลงคะแนนเลือกตั้ง และให้ประกาศจำนวนผู้ไม่ประสงค์จะลงคะแนนเลือกตั้งด้วย

ในการนับคะแนนหากปรากฏว่ามีบัตรเสีย ให้แยกบัตรเสียออกไว้ต่างหาก และ
ห้ามมิให้นับบัตรเสียเป็นคะแนนไม่ว่ากรณีใด

บัตรเลือกตั้งดังต่อไปนี้ให้ถือว่าเป็นบัตรเสีย

(๑) บัตรปลอม

(๒) บัตรที่มีได้ทำเครื่องหมายลงคะแนน

(๓) บัตรที่ไม่อาจทราบได้ว่าลงคะแนนให้กับผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใด

(๔) บัตรที่มีลักษณะตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนด

ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งสลักหลังในบัตรตามมาตรานี้ว่า “เสีย” พร้อมทั้งระบุเหตุผลว่าเป็นบัตรเสียตามความในอนุมาตราใด และลงลายมือชื่อกำกับไว้ไม่น้อยกว่าสามคน

ความในวรรคสี่มิให้ใช้บังคับกับบัตรเสียตามมาตรา ๘๔ มาตรา ๘๕ วรรคสอง และวรรคสาม และมาตรา ๘๕/๘ วรรคหนึ่ง^{๑๖}

มาตรา ๗๑ ห้ามมิให้กรรมการนับคะแนนเลือกตั้งผู้ใดจงใจนับบัตรเลือกตั้งหรือคะแนนในการเลือกตั้งให้ผิดไปจากความจริง หรือรวมคะแนนให้ผิดไป หรือกระทำด้วยประการใดโดยมิได้มีอำนาจกระทำโดยชอบด้วยกฎหมายให้บัตรเลือกตั้งชำรุดหรือเสียหาย หรือให้เป็นบัตรเสีย หรือกระทำการด้วยประการใดแก่บัตรเสียเพื่อให้เป็นบัตรที่ใช้ได้ หรืออ่านบัตรเลือกตั้งให้ผิดไปจากความจริง หรือทำรายงานการเลือกตั้งไม่ตรงความเป็นจริง

มาตรา ๗๒ เมื่อการนับคะแนนเสร็จสิ้นแล้ว ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งประกาศผลการนับคะแนนของเขตเลือกตั้งนั้น จำนวนบัตรเลือกตั้งที่มีอยู่ทั้งหมด จำนวนบัตรเลือกตั้งที่ใช้และจำนวนบัตรเลือกตั้งที่เหลือจากการลงคะแนน และรีบทำรายงานผลการนับคะแนนส่งไปยังคณะกรรมการการเลือกตั้งโดยเร็ว

การรายงานผลการนับคะแนน การบันทึกจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ซึ่งปรากฏในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มาแสดงตนขอรับบัตรเลือกตั้งเพื่อการลงคะแนน จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่ได้ลงคะแนน จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มาใช้สิทธิแต่ไม่ประสงค์จะลงคะแนนให้แก่ผู้สมัครคนใด จำนวนบัตรเสียและจำนวนคะแนนที่ผู้สมัครแต่ละคนได้รับให้เขียนเป็นตัวเลขและมีตัวอักษรกำกับด้วย

การประกาศผลการนับคะแนน การรายงานผลของการนับคะแนน วิธีการเก็บบัตรเลือกตั้ง และการเก็บรักษาเอกสารหลักฐาน ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

มาตรา ๗๓ ในกรณีที่ผลการนับคะแนนไม่ตรงกับรายงานการใช้สิทธิเลือกตั้งของคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง จัดให้มีการนับคะแนนใหม่ ถ้ายังไม่ตรงกันอีกให้รายงานคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อให้มีการเลือกตั้งใหม่ เว้นแต่คะแนนที่ไม่ตรงกับรายงานนั้นจะไม่ทำให้ผลการเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้นหรือการนับคะแนนแบบบัญชีรายชื่อเปลี่ยนแปลงไป มิให้คณะกรรมการการเลือกตั้งจัดให้มีการเลือกตั้งใหม่

^{๑๖} มาตรา ๗๐ วรรคห้า เพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๓

มาตรา ๗๔ ในเขตเลือกตั้งใด ถ้าในวันเลือกตั้งมีผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งคนเดียวและผู้สมัครรับเลือกตั้งนั้นได้คะแนนเสียงตั้งแต่ร้อยละสิบของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้น ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งผู้นั้นเป็นผู้ได้รับการเลือกตั้ง

ในกรณีที่เหลือผู้สมัครรับเลือกตั้งคนเดียวตามวาระหนึ่งและได้คะแนนเสียงน้อยกว่าร้อยละสิบของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตนั้น ให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง จัดให้มีการเลือกตั้งใหม่ในเขตเลือกตั้งนั้น

มาตรา ๗๕ ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง ให้ผู้สมัครซึ่งได้รับคะแนนเลือกตั้งมากที่สุดในเขตเลือกตั้งนั้นเป็นผู้ได้รับการเลือกตั้ง ในกรณีที่มีผู้ได้รับคะแนนเลือกตั้งมากที่สุดเท่ากันหลายคน ให้ใช้วิธีการจับสลาก ซึ่งต้องกระทำต่อหน้าคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งนั้นตามวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนด

มาตรา ๗๖ การคำนวณหาผู้ได้รับเลือกตั้งในกรณีของการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ ให้คำนวณจากสัดส่วนผู้สมัครรับเลือกตั้งที่จะได้รับเลือกในแต่ละพรรคการเมือง ดังต่อไปนี้

(๑) ให้รวมผลการนับคะแนนทั้งหมดที่พรรคการเมืองได้รับคะแนนจากบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองนั้น

(๒)ให้นำคะแนนจากบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองที่ได้รับคะแนนน้อยกว่าร้อยละห้าของจำนวนคะแนนที่นับได้ทั้งหมด ตาม (๑) หักออกโดยไม่นำมารวมคำนวณสัดส่วนผู้สมัครรับเลือกตั้ง

(๓)ให้นำคะแนนรวมที่เหลือภายหลังจากได้หักคะแนนแล้วตาม (๒)หารด้วยหนึ่งร้อย ผลลัพธ์ที่ได้ถือเป็นจำนวนคะแนนเฉลี่ยต่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหนึ่งคน

(๔) ในการคำนวณหาจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งแต่ละพรรคการเมืองจะพึงได้รับให้นำคะแนนรวมของบัญชีรายชื่อแต่ละพรรคการเมืองที่ได้รับคะแนนร้อยละห้าขึ้นไปหารด้วยจำนวนคะแนนเฉลี่ยตาม (๓) ผลลัพธ์ที่เป็นจำนวนเต็มที่ได้รับคือจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พรรคการเมืองนั้นได้รับโดยเรียงลำดับจากรายชื่อแรกของบัญชีรายชื่อเป็นลำดับไป

(๕) ในกรณีที่จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ได้รับรวมกันทุกพรรคการเมืองมีจำนวนไม่ครบหนึ่งร้อยคน ให้พรรคการเมืองที่มีผลลัพธ์ ตาม (๔) เป็นเศษที่มีจำนวนมากที่สุดได้รับจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งคนเรียงตามลำดับจนกว่าจะมีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พรรคการเมืองทั้งหมดได้รับรวมกันครบจำนวนหนึ่งร้อยคน

จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของแต่ละพรรคการเมืองที่จะได้รับตามผลการคำนวณตามวรรคหนึ่งจะต้องไม่เกินจำนวนตามที่ปรากฏไว้ในบัญชีรายชื่อที่พรรคการเมืองนั้นได้จัดทำขึ้น

มาตรา ๗๗^๓ ภายใต้บังคับบทบัญญัติแห่งส่วนที่ ๑๐ การดำเนินการกรณียการเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งได้รับผลการนับคะแนนของการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งตามมาตรา ๗๒ และผลการคำนวณสัดส่วนจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของแต่ละพรรคการเมืองตามมาตรา ๗๖ แล้ว ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศว่าผู้สมัครผู้ใดเป็นผู้ได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งและแบบบัญชีรายชื่อ

มาตรา ๗๘ เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศผลการเลือกตั้งแล้วให้รับดำเนินการแจ้งผลการเลือกตั้งไปยังรัฐสภาเพื่อทราบ และนำลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษาต่อไป และให้คณะกรรมการการเลือกตั้งจัดส่งบัญชีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อของทุกพรรคการเมืองไปยังประธานสภาผู้แทนราษฎรด้วย

ส่วนที่ ๙

การลงคะแนนเลือกตั้งสำหรับผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งอยู่นอกเขตเลือกตั้ง

มาตรา ๗๙ ในการเลือกตั้ง สำหรับผู้อยู่นอกเขตเลือกตั้งนอกจากที่บัญญัติไว้ โดยเฉพาะในส่วนนี้แล้ว ให้เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

มาตรา ๘๐ ผู้มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตเลือกตั้งเป็นเวลาไม่น้อยกว่าเก้าสิบวัน นับถึงวันเลือกตั้ง ให้มีสิทธิลงคะแนนเลือกตั้งผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งและแบบบัญชีรายชื่อในเขตเลือกตั้งที่ตนมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านครั้งสุดท้ายเป็นเวลาไม่น้อยกว่าเก้าสิบวัน

ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจออกประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการอำนวยความสะดวก เพื่อประกันการใช้สิทธิออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ซึ่งอยู่นอกเขตเลือกตั้งที่ตนมีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งหรือมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตเลือกตั้งเป็นเวลาไม่น้อยกว่าเก้าสิบวันนับถึงวันเลือกตั้ง

มาตรา ๘๑ ในกรณีที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งได้รับคำสั่งจากทางราชการให้ไปปฏิบัติหน้าที่นอกเขตเลือกตั้งที่ตนมีสิทธิเลือกตั้งหรือจะเดินทางไปนอกเขตเลือกตั้งที่ตนต้องไปใช้สิทธิ

^๓ มาตรา ๗๗ แก้ไขโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๓

ลงคะแนนเลือกตั้ง ให้แจ้งความประสงค์การขอใช้สิทธิเลือกตั้งก่อนวันเลือกตั้งต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งที่ตนมีสิทธิออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้ง

เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งได้ตรวจสอบการมีสิทธิเลือกตั้งของผู้แจ้งความประสงค์ตามวรรคหนึ่งแล้ว ถ้าเห็นว่าถูกต้อง ให้กำหนดที่เลือกตั้งกลางที่ผู้นั้นจะใช้สิทธิออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้ง และแจ้งให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งที่ผู้นั้นมีชื่อในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งทราบและหมายเหตุสถานที่ที่ผู้นั้นจะไปใช้สิทธิเลือกตั้งในเอกสารที่เกี่ยวข้อง

หลักเกณฑ์และวิธีการแจ้งความประสงค์จะลงคะแนนเลือกตั้งนอกเขตเลือกตั้ง สถานที่และจำนวนที่เลือกตั้งกลาง และวันที่กำหนดให้มาใช้สิทธิออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้ง ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนด

ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการประจำที่เลือกตั้งกลาง รวมทั้งกำหนดการจัดทำบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้งของที่เลือกตั้งกลางและลักษณะที่เลือกตั้งกลาง หีบบัตรเลือกตั้งหรือสิ่งที่ใช้แทนหีบบัตรเลือกตั้ง และบัตรเลือกตั้ง วิธีการลงคะแนน การเก็บรักษาหีบบัตรเลือกตั้งและกิจการอื่นที่จำเป็นเพื่อใช้เฉพาะในการลงคะแนนเลือกตั้งในที่เลือกตั้งกลางได้ตามความเหมาะสม

หีบบัตรเลือกตั้งของที่เลือกตั้งกลางอาจกำหนดให้มีลักษณะที่แตกต่างจากหีบบัตรเลือกตั้งตามมาตรา ๕๑ หรือใช้วิธีการอื่นแทนการใช้หีบบัตรเลือกตั้งเพื่อให้เหมาะสมกับลักษณะการลงคะแนนได้

มาตรา ๘๑/๑^{๑๑} ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่เป็นการเลือกตั้งทั่วไปอันมิใช่เป็นการเลือกตั้งใหม่ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้ใดอยู่ในจังหวัดอื่นนอกจังหวัดที่ตนมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน หรือเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามมาตรา ๘๐ ถ้าประสงค์จะใช้สิทธิลงคะแนนเลือกตั้งในจังหวัดที่ตนอยู่ ต้องมาลงทะเบียนเพื่อใช้สิทธิเลือกตั้งนอกเขตเลือกตั้ง ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ให้ผู้ลงทะเบียนตามวรรคหนึ่งมีสิทธิเลือกตั้งนอกเขตเลือกตั้งได้เมื่อพ้นยี่สิบวันนับจากวันที่ยื่นคำขอลงทะเบียน โดยให้ใช้สิทธิลงคะแนนเลือกตั้งในจังหวัดที่ตนลงทะเบียนไว้และให้หมดสิทธิลงคะแนนในหน่วยเลือกตั้งเดิมที่ตนมีสิทธิเลือกตั้ง ทั้งนี้ จนกว่าจะมีการลงทะเบียนเปลี่ยนแปลง ในการนี้ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งบันทึกการลงทะเบียนขอใช้สิทธิดังกล่าวไว้ในทะเบียนรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งเพื่อใช้ในการจัดทำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง และให้หมายเหตุสถานที่ไปใช้สิทธิไว้ในประกาศบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งด้วย

ผู้ลงทะเบียนตามวรรคหนึ่งอาจลงทะเบียนเปลี่ยนแปลงจังหวัดที่จะใช้สิทธิเลือกตั้งได้ โดยให้มีผลเมื่อพ้นยี่สิบวันนับจากวันที่ยื่นคำขอลงทะเบียนเปลี่ยนแปลง และให้นำ

^{๑๑} มาตรา ๘๑/๑ เพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๓

ความในวรรคสองมาใช้บังคับโดยอนุโลม ในกรณีนี้จะขอเปลี่ยนแปลงทะเบียนในการเลือกตั้งคราวใดเกินหนึ่งครั้งไม่ได้

ผู้ใช้สิทธิเลือกตั้งนอกเขตตามวรรคหนึ่งต้องใช้สิทธิลงคะแนนเพื่อเลือกตั้งผู้สมัครรับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งที่มีสิทธิเลือกตั้งมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน หรือที่เคยมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านครบเก้าสิบวันครั้งสุดท้ายตามมาตรา ๘๐ แล้วแต่กรณี

ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอันเป็นการเลือกตั้งใหม่ในการเลือกตั้งทั่วไป หรือการเลือกตั้งแทนตำแหน่งที่ว่าง หากบุคคลผู้ลงทะเบียนตามวรรคหนึ่ง มิได้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งที่ตนมีสิทธิเลือกตั้ง ให้ถือว่าการลงทะเบียนนั้นเป็นการแจ้งเหตุอันสมควรและไม่เสียสิทธิตามมาตรา ๒๓

มาตรา ๘๑/๒^{๙๔} ในการดำเนินการเลือกตั้งตามมาตรา ๘๑/๑ ให้คณะกรรมการเลือกตั้งจัดให้มีที่เลือกตั้งกลางจังหวัดละหนึ่งแห่ง เว้นแต่มีความจำเป็นจะจัดให้มีที่เลือกตั้งกลางมากกว่าหนึ่งแห่งก็ได้

วิธีการลงคะแนน การนับคะแนน การส่งบัตรเลือกตั้งและการดำเนินการอื่นที่จำเป็น ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๘๒ ในกรณีที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งเป็นทหารประจำการ ทหารกองประจำการ ตำรวจ สมาชิกกองอาสารักษาดินแดน หรือข้าราชการ และได้รับคำสั่งจากทางราชการให้ไปปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการรักษาความสงบเรียบร้อยหรือเกี่ยวกับความมั่นคงปลอดภัยของประเทศนอกที่ตั้งปกติที่ตนมีภูมิลำเนา ถ้าผู้บังคับบัญชาของบุคคลดังกล่าวตั้งแต่ชั้นผู้บังคับกองพันหรือเทียบเท่าขึ้นไป เห็นว่าบุคคลดังกล่าว ไม่อาจไปลงคะแนนเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งที่บุคคลนั้นมีสิทธิได้ ให้แจ้งให้คณะกรรมการการเลือกตั้งทราบเพื่อขอใช้สิทธิเลือกตั้งก่อนวันเลือกตั้ง และให้นำความในมาตรา ๘๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๘๓^{๙๕} ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่เป็นการเลือกตั้งทั่วไป อันมิใช่เป็นการเลือกตั้งใหม่ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งมีถิ่นที่อยู่นอกราชอาณาจักรจะขอใช้สิทธิลงคะแนนเลือกตั้ง ณ ประเทศที่ตนมีถิ่นที่อยู่ก็ได้

เมื่อได้แจ้งการขอใช้สิทธิตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งดังกล่าวใช้สิทธิลงคะแนนได้ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๘๔

^{๙๔} มาตรา ๘๑/๒ เพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๓

^{๙๕} มาตรา ๘๓ แก้ไขโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๓

หลักเกณฑ์และวิธีการแจ้งความประสงค์การขอใช้สิทธิเลือกตั้งนอกราชอาณาจักร ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอันเป็นการเลือกตั้งใหม่ในการเลือกตั้งทั่วไปหรือการเลือกตั้งแทนตำแหน่งที่ว่าง หากผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งมีถิ่นที่อยู่นอกราชอาณาจักรที่ได้ขอใช้สิทธิตามวรรคหนึ่ง มิได้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งที่ตนมีสิทธิเลือกตั้ง ให้ถือว่าการขอใช้สิทธินั้นเป็นการแจ้งเหตุอันสมควรและไม่เสียสิทธิตามมาตรา ๒๓

มาตรา ๘๔^{๙๙} ในประเทศใดมีผู้มีสิทธิเลือกตั้งแจ้งความประสงค์ขอใช้สิทธิลงคะแนนเลือกตั้งเกินห้าร้อยคนและอยู่ในพื้นที่ที่มีความสะดวกในการเดินทางมาใช้สิทธิเลือกตั้ง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งจัดให้มีสถานที่ลงคะแนนเลือกตั้งในประเทศนั้น แต่ถ้ามีจำนวนน้อยกว่าห้าร้อยคนหรือมีเหตุจำเป็นอื่น คณะกรรมการการเลือกตั้งอาจจัดให้มีการออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งทางไปรษณีย์หรือโดยวิธีอื่นใดที่มีใช่เป็นการจัดตั้งสถานที่ลงคะแนนเลือกตั้งก็ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

มาตรา ๘๔/๑^{๑๐๐} เมื่อขอใช้สิทธิลงคะแนนเลือกตั้งตามมาตรา ๘๓ แล้ว ให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งนั้นหมดสิทธิลงคะแนนในหน่วยเลือกตั้งที่ตนมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน เว้นแต่จะได้แจ้งการเปลี่ยนแปลงล่วงหน้าตามเวลาที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

มาตรา ๘๕^{๑๐๑} การออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งตามส่วนที่ ๙ นี้ คณะกรรมการการเลือกตั้งอาจดำเนินการล่วงหน้าเพื่อนำบัตรเลือกตั้งมานับรวมในวันเลือกตั้งได้ เว้นแต่มีเหตุจำเป็นเฉพาะท้องที่ คณะกรรมการการเลือกตั้งจะกำหนดเป็นอย่างอื่นก็ได้

ในกรณีที่บัตรเลือกตั้งส่งมาถึงสถานที่นับคะแนนของเขตเลือกตั้งใด หลังจากเริ่มนับคะแนนแล้ว ให้ถือว่าบัตรเลือกตั้งนั้นเป็นบัตรเสีย

ในกรณีที่บัตรเลือกตั้งจากที่ใดสูญหาย หรือมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าการเลือกตั้งที่ได้มิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งวินิจฉัยสั่งมิให้นับคะแนนจากที่นั้นก่อน แล้วจึงสั่งให้บัตรเลือกตั้งจากที่นั้นเป็นบัตรเสีย

ส่วนที่ ๑๐^{๑๐๐}

^{๙๙} มาตรา ๘๔ แก้ไขโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๓

^{๑๐๐} มาตรา ๘๔/๑ เพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๓

^{๑๐๑} มาตรา ๘๕ แก้ไขโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๓

การดำเนินการกรณีการเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม

มาตรา ๘๕/๑ ก่อนประกาศผลการเลือกตั้ง ถ้าคณะกรรมการการเลือกตั้งสืบสวนสอบสวนแล้วเห็นว่ามีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้สมัครผู้ใด กระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ หรือมีพฤติการณ์ที่เชื่อได้ว่าผู้สมัครผู้ใดก่อให้เกิดผู้อื่นกระทำ สนับสนุน หรือรู้เห็นเป็นใจให้บุคคลอื่นกระทำการดังกล่าว หรือรู้ว่ามีกรกระทำดังกล่าวแล้วไม่ดำเนินการเพื่อระงับการกระทำนั้น ถ้าคณะกรรมการการเลือกตั้งเห็นว่าการกระทำนั้นน่าจะมีผลให้การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งผู้สมัครที่กระทำการเช่นนั้นทุกรายเป็นเวลาหนึ่งปี โดยให้มีผลนับแต่วันที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมีคำสั่ง

ในกรณีที่ปรากฏต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งว่ามีการกระทำอันเป็นการฝ่าฝืนตามวรรคหนึ่ง ไม่ว่าจะเป็นการกระทำของผู้ใด ถ้าเห็นว่าผู้สมัครผู้ใดจะได้รับประโยชน์จากการกระทำนั้น คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจสั่งให้ผู้สมัครผู้นั้นระงับหรือดำเนินการใด เพื่อแก้ไขความไม่สุจริตและเที่ยงธรรมนั้นภายในเวลาที่กำหนด ในกรณีที่ผู้สมัครผู้นั้นไม่ดำเนินการตามคำสั่งของคณะกรรมการการเลือกตั้งโดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้สันนิษฐานว่าผู้สมัครผู้นั้นเป็นผู้สนับสนุนการกระทำนั้น

มติของคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งตามมาตรานี้ต้องมีคะแนนเสียงเป็นเอกฉันท์

เมื่อมีคำสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งผู้สมัครคนใดแล้ว ให้พิจารณาดำเนินการให้มีการดำเนินคดีอาญาแก่ผู้สมัครผู้นั้นด้วย

ในกรณีที่มีคำสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งตามมาตรานี้ภายหลังวันลงคะแนนและผู้สมัครที่ถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งในการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งที่ได้คะแนนเลือกตั้งมากที่สุดในเขตเลือกตั้งนั้น ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่

มาตรา ๘๕/๒ ในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งเห็นสมควร เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการสืบสวนสอบสวนให้แล้วเสร็จโดยเร็วและเป็นไปโดยเที่ยงธรรม คณะกรรมการการเลือกตั้งอาจแต่งตั้งข้าราชการอัยการ ข้าราชการอื่น หรือผู้ซึ่งเคยเป็นข้าราชการดังกล่าว หรือผู้ซึ่งเคยเป็นข้าราชการตุลาการตามจำนวนที่เหมาะสม เป็นคณะกรรมการคณะหนึ่งหรือหลายคณะตามความจำเป็น เพื่อช่วยคณะกรรมการการเลือกตั้งในการดำเนินการตรวจสอบสำนวนการสืบสวนสอบสวน รวมทั้งรับฟังคำชี้แจงหรือพยานหลักฐานแทนคณะกรรมการการเลือกตั้งได้

^{๑๐} ส่วนที่ ๑๐ การดำเนินการกรณีการเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม และมาตรา ๘๕/๑ ถึงมาตรา ๘๕/๑๐ เพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๓

ในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งแต่งตั้งข้าราชการอัยการ หรือข้าราชการอื่น ให้ข้าราชการที่ได้รับการแต่งตั้งมาปฏิบัติหน้าที่โดยไม่ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการบริหารงานบุคคล หรือผู้บังคับบัญชาของข้าราชการดังกล่าว แล้วแต่กรณี

การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

การแต่งตั้งตามมาตรา นี้ ให้มีผลเฉพาะในระหว่างเวลานับแต่วันมีพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจนถึงวันประกาศผลการเลือกตั้งครบทุกเขตที่มีการเลือกตั้ง เว้นแต่คณะกรรมการบริหารงานบุคคล หรือผู้บังคับบัญชาของข้าราชการผู้นั้น แล้วแต่กรณี จะเห็นชอบให้ขยายระยะเวลาดังกล่าว

ให้คณะกรรมการตามวรรคหนึ่งได้รับคำตอบแทนตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

มาตรา ๘๕/๓ ให้มีคณะกรรมการตรวจสอบคณะหนึ่งประกอบด้วย ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งเป็นประธานกรรมการกฤษฎีกาทุกคณะตามกฎหมายว่าด้วยคณะกรรมการกฤษฎีกาซึ่งไม่เป็นข้าราชการที่มีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ และไม่เป็นสมาชิกพรรคการเมืองหรือผู้ดำรงตำแหน่งอื่นในพรรคการเมืองเพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา นี้ ในกรณีที่ประธานกรรมการกฤษฎีกาคณะใดไม่อาจดำรงตำแหน่งกรรมการได้ ให้กรรมการกฤษฎีกาประจำคณะนั้นเลือกกรรมการกฤษฎีกาคนหนึ่งในคณะเดียวกันที่ไม่มีลักษณะต้องห้ามดังกล่าวเป็นกรรมการแทน ในกรณีที่ไม้อาจหากรรมการแทนได้ ให้คณะกรรมการนี้ประกอบด้วยกรรมการเท่าที่มีอยู่

ในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งจะวินิจฉัยให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งผู้สมัครผู้ใด ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งแจ้งความเห็นพร้อมด้วยสำนวนการสืบสวนสอบสวนไปยังคณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง เพื่อพิจารณาให้ความเห็นว่าการเห็นดังกล่าวเป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมาย หรือคณะกรรมการการเลือกตั้งกระทำการโดยเที่ยงธรรมหรือไม่ หากคณะกรรมการดังกล่าวมีความเห็นต่างไปจากความเห็นของคณะกรรมการการเลือกตั้ง คณะกรรมการการเลือกตั้งจะมิควรวินิจฉัยตามความเห็นเดิมก็ได้ แต่ต้องแสดงเหตุผลและให้ประกาศคำวินิจฉัยพร้อมทั้งเหตุผลและความเห็นของคณะกรรมการตามวรรคหนึ่งในราชกิจจานุเบกษา

การให้ความเห็นของคณะกรรมการตามวรรคสอง ต้องกระทำโดยที่ประชุมคณะกรรมการที่มีกรรมการร่วมประชุมไม่น้อยกว่าสองในสามและต้องกระทำภายในเวลาไม่เกินห้าวันนับแต่วันได้รับเรื่องจากคณะกรรมการการเลือกตั้ง หากพ้นห้าวันแล้วยังไม่มีความเห็นของคณะกรรมการ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งดำเนินการต่อไป

ให้คณะกรรมการตามวรรคหนึ่งได้รับคำตอบแทนตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

มาตรา ๘๕/๔ ในกรณีที่ปรากฏต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งว่า ผู้ใดกระทำการใด ๆ เพื่อประโยชน์แก่ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใด อันอาจทำให้การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดย

สุจริตและเที่ยงธรรม ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจออกคำสั่งให้ผู้นั้นระงับการกระทำหรือมีคำสั่งให้แก้ไขการกระทำตามเงื่อนไขและระยะเวลาที่กำหนดได้

ถ้ามีผู้แจ้งต่อเจ้าพนักงานตำรวจหรือเจ้าพนักงานตำรวจพบเห็นการกระทำตามวรรคหนึ่ง และการกระทำนั้นเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้เจ้าพนักงานตำรวจจับกุมและดำเนินคดีโดยเร็ว และแจ้งต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเพื่อรายงานให้คณะกรรมการการเลือกตั้งพิจารณาดำเนินการต่อไป

มาตรา ๘๕/๕ ในระหว่างระยะเวลาตามมาตรา ๕๐ ในกรณีที่มีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้ใด ให้ เสนอให้ หรือสัญญาว่าจะให้เงินหรือทรัพย์สินเพื่อประโยชน์ในการจงใจให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งลงคะแนนเลือกตั้งให้แก่ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใด หรือให้งดเว้นลงคะแนนเลือกตั้งผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใด หรือจัดเตรียมเงินหรือทรัพย์สินเพื่อดำเนินการดังกล่าว ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจสั่งยึดหรืออายัดเงินหรือทรัพย์สินของผู้นั้นไว้เป็นการชั่วคราวจนกว่าศาลจะมีคำสั่ง

ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งยื่นคำร้องต่อศาลจังหวัดหรือศาลแพ่งที่การยึดหรืออายัดอยู่ในเขตศาลภายในสามวันนับแต่วันยึดหรืออายัดตามวรรคหนึ่ง เมื่อศาลได้รับคำร้องแล้วให้ดำเนินการไต่สวนฝ่ายเดียวให้แล้วเสร็จภายในห้าวันนับแต่วันได้รับคำร้อง ถ้าศาลเห็นว่าเงินหรือทรัพย์สินตามคำร้องน่าจะได้ใช้หรือจะใช้เพื่อการเลือกตั้งโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ให้ศาลมีคำสั่งยึดหรืออายัดเงินหรือทรัพย์สินนั้นไว้จนกว่าจะมีการประกาศผลการเลือกตั้ง

มาตรา ๘๕/๖ ก่อนวันเลือกตั้ง ถ้ามีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าการเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งใดหรือในเขตเลือกตั้งใดจะมีได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม อันเกิดจากการกระทำของเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้งหรือเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจประกาศงดการลงคะแนนเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งหรือในเขตเลือกตั้งนั้น และให้กำหนดวันลงคะแนนเลือกตั้งใหม่

มาตรา ๘๕/๗ เมื่อได้มีการนับคะแนนเลือกตั้งแล้ว ถ้าปรากฏหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งใดมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม คณะกรรมการการเลือกตั้งจะงดการประกาศผลการเลือกตั้ง และจัดให้มีการเลือกตั้งใหม่ในเขตเลือกตั้งนั้นก็ได้

มาตรา ๘๕/๘ ก่อนประกาศผลการเลือกตั้ง ถ้าปรากฏหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าพรรคการเมือง เจ้าหน้าที่ของพรรคการเมือง หรือสมาชิกของพรรคการเมือง ผู้ใดได้กระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ หรือก่อให้เกิดผู้อื่นกระทำ สนับสนุน หรือรู้เห็นเป็นใจให้ผู้อื่นกระทำการดังกล่าวเพื่อประโยชน์แก่พรรคการเมือง ถ้าคณะกรรมการการเลือกตั้งเห็นว่าการกระทำดังกล่าวน่าจะเป็นผลให้การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม

คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจประกาศให้บัตรเลือกตั้งที่ลงคะแนนให้แก่พรรคการเมืองนั้น เป็นบัตรเสียและมีให้นับเป็นคะแนน ทั้งนี้ เฉพาะในเขตพื้นที่ที่มีการกระทำนั้น

การกำหนดเขตพื้นที่ตามวรรคหนึ่ง คณะกรรมการการเลือกตั้งอาจกำหนดจาก หน่วยเลือกตั้งหรือเขตเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งก็ได้ โดยคำนึงถึงผลกระทบแห่งการกระทำ นั้น

ให้นำความในมาตรา ๘๕/๓ มาใช้บังคับกับการดำเนินการตามวรรคหนึ่งโดย อนุโลม

มาตรา ๘๕/๙ ถ้าปรากฏหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าก่อนได้รับเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้ใด กระทำการใด ๆ โดยไม่สุจริตเพื่อให้ตนเองได้รับเลือกตั้ง หรือ ได้รับเลือกตั้งมาโดยไม่สุจริตโดยผลของการที่บุคคลหรือพรรคการเมืองใดได้กระทำ ทั้งนี้ อัน เป็นการฝ่าฝืนพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ หรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง คณะกรรมการการเลือกตั้งจะสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของสมาชิกผู้นั้นมี กำหนดเวลาหนึ่งปีก็ได้ แต่ต้องสั่งภายในหนึ่งปีนับแต่วันประกาศผลการเลือกตั้ง แล้วแจ้งให้ ประธานสภาผู้แทนราษฎรและนายกรัฐมนตรีทราบ

ให้นำความในมาตรา ๘๕/๓ มาใช้บังคับกับการดำเนินการตามวรรคหนึ่งโดย อนุโลม

มาตรา ๘๕/๑๐ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการสืบสวนสอบสวนเพื่อหา ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการเลือกตั้งและป้องกันมิให้การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งหรือกรรมการการเลือกตั้งที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมอบหมายมี อำนาจดังต่อไปนี้

(๑) เข้าไปในเคหสถาน สถานที่ หรือยานพาหนะใด ๆ เมื่อมีหลักฐานอันควร เชื่อได้ว่า มีการกระทำอันเป็นการฝ่าฝืนพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ เพื่อตรวจ ค้น ยึด หรืออายัดเอกสาร ทรัพย์สิน หรือพยานหลักฐานใด และในกรณีที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าหากเน้น ข้ำเอกสาร ทรัพย์สิน หรือพยานหลักฐานดังกล่าวจะถูกยกย้าย ซุกซ่อน ทำลาย หรือทำให้เปลี่ยน สภาพไปจากเดิม จะเข้าทำการค้นโดยไม่ต้องมีหมายค้นก็ได้ และต้องบันทึกพฤติการณ์แห่งกรณี ไว้

อำนาจตามวรรคหนึ่งให้ใช้ได้นับแต่วันที่มิพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้ง จนถึงวันประกาศผลการเลือกตั้ง และจะขอให้เจ้าหน้าที่อื่นของรัฐช่วยเหลือในกรดำเนินการตาม ความจำเป็นด้วยก็ได้

คณะกรรมการการเลือกตั้งจะมอบอำนาจให้กรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด หรือเจ้าหน้าที่อื่นเป็นผู้ค้นก็ได้ แต่ผู้รับมอบอำนาจต้องได้รับหมายค้นจากศาลด้วย

(๒) ขอให้สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินแจ้งรายงานการทำธุรกรรมของบุคคลที่น่าจะเกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งที่คณะกรรมการการเลือกตั้งแจ้งให้ทราบ หรือให้

ธนาคารแห่งประเทศไทยหรือธนาคารพาณิชย์ตามกฎหมายว่าด้วยการธนาคารพาณิชย์หรือสถาบันการเงินอื่นแจ้งให้ทราบถึงการโอนเงินตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งร้องขอ

หมวด ๒
การเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา

มาตรา ๘๖ เมื่อมีพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาแล้ว ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนดวันรับสมัครเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาในราชกิจจานุเบกษา ซึ่งต้องกำหนดให้มีการเริ่มรับสมัครไม่เกินห้าวันนับจากวันที่พระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาใช้บังคับและต้องกำหนดวันรับสมัครไม่น้อยกว่าห้าวัน

มาตรา ๘๗ บุคคลซึ่งจะมีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภาต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามเป็นผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภาตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ

มาตรา ๘๘ การเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาให้ใช้เขตจังหวัดเป็นเขตเลือกตั้ง เมื่อได้มีการประกาศพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาแล้ว ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศจำนวนสมาชิกวุฒิสภาที่จะพึงมีแต่ละจังหวัดในราชกิจจานุเบกษา โดยใช้เกณฑ์การคำนวณตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งคนหนึ่งมีสิทธิลงคะแนนเลือกตั้งผู้สมัครเป็นสมาชิกวุฒิสภาในจังหวัดที่ตนมีสิทธิลงคะแนนได้เพียงคนเดียว

มาตรา ๘๙ การสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภา ให้นำความในมาตรา ๓๑ มาตรา ๓๒ และมาตรา ๓๔ เว้นแต่บทบัญญัติที่เกี่ยวกับพรรคการเมือง มาใช้บังคับโดยอนุโลม ให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภา ชำระค่าธรรมเนียมการสมัครคนละหนึ่งหมื่นบาท และเมื่อได้ออกใบรับแล้ว ห้ามมิให้ผู้สมัครถอนการสมัครรับเลือกตั้ง และให้ค่าธรรมเนียมการสมัครรับเลือกตั้งตกเป็นของรัฐ

มาตรา ๙๐^{๖๐} ให้นำบทบัญญัติในส่วนที่ ๒ เขตเลือกตั้ง หน่วยเลือกตั้ง และที่เลือกตั้งส่วนที่ ๓ เจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง ส่วนที่ ๔ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งและบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ส่วนที่ ๖ ค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งและวิธีการหาเสียงเลือกตั้งเฉพาะมาตรา ๔๔ มาตรา ๔๕ และมาตรา ๔๗ ส่วนที่ ๗ การลงคะแนนเลือกตั้ง ส่วนที่ ๙ การลงคะแนนเลือกตั้ง

^{๖๐} มาตรา ๙๐ วรรคหนึ่ง แก้ไขโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๓

สำหรับผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งอยู่นอกเขตเลือกตั้ง และส่วนที่ ๑๐ การดำเนินการกรณีการเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ของหมวด ๑ การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเฉพาะกรณีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง เว้นแต่บทบัญญัติที่เกี่ยวกับพรรคการเมืองมาใช้บังคับกับการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา ทั้งนี้ เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญหรือในหมวดนี้

การแต่งตั้งกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งแต่งตั้งผู้ที่มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้นเป็นประธานกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งหนึ่งคน และกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งจำนวนหกคน แต่มิให้นำความในมาตรา ๑๔ ในส่วนที่เกี่ยวกับสิทธิการเสนอชื่อผู้แทนของพรรคการเมืองมาใช้บังคับและให้กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งเป็นกรรมการนับคะแนนเลือกตั้งด้วย

การนับคะแนนเลือกตั้งให้กระทำ ณ ที่เลือกตั้ง และให้นำบทบัญญัติในส่วนที่ ๘ การนับคะแนนและการประกาศผลการเลือกตั้ง เฉพาะกรณีการนับคะแนนการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง เว้นแต่บทบัญญัติที่เกี่ยวกับพรรคการเมืองมาใช้บังคับกับการนับคะแนน และการประกาศผลการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญหรือในหมวดนี้

เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติตามมาตรานี้ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาให้เป็นไปตามบทบัญญัติมาตรานี้โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

บรรดาบทบัญญัติใด ๆ ที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่นำมาใช้บังคับกับการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาด้วย ถ้าบทบัญญัตินั้นกล่าวถึงบทบัญญัติให้การกระทำใด ๆ ที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นความผิดและมีบทกำหนดโทษสำหรับความผิดนั้นให้นำมาใช้บังคับกับการกระทำใด ๆ ที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาด้วย โดยให้อัตราโทษอย่างเดียวกัน

มาตรา ๙๑ ภายใต้บังคับมาตรา ๙๒ ห้ามมิให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภา หรือบุคคลใดดำเนินการหาเสียงเลือกตั้ง เว้นแต่การแนะนำตัวผู้สมัคร

การแนะนำตัวผู้สมัครให้กระทำได้เฉพาะการจัดพิมพ์เอกสารเพื่อแนะนำตัวผู้สมัคร ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด และในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งเห็นสมควรเพื่อความเป็นธรรมแก่ผู้สมัครทุกคนอาจกำหนดจำนวนเงินค่าใช้จ่ายไว้ด้วยก็ได้

การแนะนำตัวผู้สมัครตามวรรคหนึ่งหมายความว่า การแสดงข้อมูลส่วนตัวเกี่ยวกับประวัติส่วนตัว ประวัติการศึกษา และประวัติการทำงาน หรือประสบการณ์ในการทำงาน

มาตรา ๙๒ เพื่อประโยชน์ในการแนะนำตัวผู้สมัครโดยเท่าเทียมกัน ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประสานงานกับหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการ ดังต่อไปนี้

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง

(๑) จัดให้มีการปิดประกาศและติดแผ่นป้ายเกี่ยวกับการเลือกตั้งและผู้สมัครรับเลือกตั้ง ณ ศาลากลางจังหวัด ที่ว่าการอำเภอ หรือที่ทำการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือในที่ชุมชนหนาแน่นที่เห็นสมควร

(๒) พิมพ์และจัดส่งเอกสารเกี่ยวกับการเลือกตั้งและผู้สมัครรับเลือกตั้งไปให้ผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง

(๓) จัดหาสถานที่เพื่อแนะนำตัวผู้สมัครรับเลือกตั้ง

(๔) จัดสรรเวลาการออกอากาศทางวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์เพื่อแนะนำตัวผู้สมัครรับเลือกตั้ง

(๕) กิจกรรมอื่นที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนด

มาตรา ๙๓ จังหวัดใดมีการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาได้หนึ่งคน ให้ผู้สมัครที่ได้รับคะแนนมากที่สุดเป็นผู้ได้รับเลือกตั้ง

จังหวัดใดมีจำนวนสมาชิกวุฒิสภาได้มากกว่าหนึ่งคน ให้ผู้สมัครซึ่งได้คะแนนมากที่สุดตามลำดับลงมาตามจำนวนสมาชิกวุฒิสภาที่จังหวัดนั้นจะพึงมีเป็นผู้ได้รับเลือกตั้ง

ในกรณีที่ผู้สมัครมีคะแนนเท่ากันอันเป็นเหตุให้มีสมาชิกวุฒิสภาเกินจำนวนที่จังหวัดนั้นจะพึงมี ให้ผู้สมัครที่มีคะแนนเท่ากันจับสลากเพื่อให้ได้ผู้สมัครตามจำนวนที่จะพึงมีในจังหวัดนั้น การจับสลากให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

ในกรณีที่จังหวัดใดมีผู้สมัครเท่ากับหรือน้อยกว่าจำนวนสมาชิกวุฒิสภาที่จะพึงมีในจังหวัดนั้น ผู้สมัครที่จะได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภาต้องได้รับคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าร้อยละห้าของจำนวนผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้ง และในกรณีเช่นนี้ถ้าไม่มีผู้ได้รับเลือกตั้งหรือมีผู้ได้รับเลือกตั้งน้อยกว่าจำนวนสมาชิกวุฒิสภาที่จะพึงมีในจังหวัดนั้น ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งจัดให้มีการเลือกตั้งใหม่ในจังหวัดนั้นเพื่อให้ได้สมาชิกวุฒิสภาตามจำนวนที่จะพึงมี

หมวด ๓

การคัดค้านการเลือกตั้ง

มาตรา ๙๔ เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศผลการเลือกตั้งของเขตเลือกตั้งใดแล้ว ผู้มีสิทธิเลือกตั้งหรือผู้สมัครในเขตเลือกตั้งนั้น พรรคการเมืองที่มีสมาชิกสมัครรับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้น หรือพรรคการเมืองที่เสนอบัญชีผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อ เห็นว่าการเลือกตั้งของหน่วยเลือกตั้งใดในเขตเลือกตั้งนั้น หรือของเขตเลือกตั้งดังกล่าวมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ผู้สมัคร หรือพรรคการเมืองนั้น มีสิทธิยื่นคำร้องคัดค้านต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในสามสิบวันนับแต่วันประกาศผลการเลือกตั้ง เว้นแต่เฉพาะกรณีร้องคัดค้านเพราะเหตุตามมาตรา ๔๑ หรือมาตรา ๔๓ ให้ยื่นคำร้องคัดค้านภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศผลการเลือกตั้ง เพื่อให้มีการเลือกตั้งใหม่

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๙๕ เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งได้รับคำร้องคัดค้านแล้วให้ดำเนินการพิจารณาโดยไม่ชักช้า และให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) ถ้าเห็นว่าการเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งหรือเขตเลือกตั้งใดมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม สมควรจะให้มีการนับคะแนนใหม่หรือเลือกตั้งใหม่ ให้มีคำสั่งให้มีการนับคะแนนใหม่หรือเลือกตั้งใหม่ในหน่วยเลือกตั้งหรือเขตเลือกตั้งนั้น แต่ถ้าเป็นการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภามีคำสั่งให้มีการนับคะแนนใหม่หรือเลือกตั้งใหม่เฉพาะแต่สมาชิกวุฒิสภาคนใดที่ถูกคัดค้านในเขตเลือกตั้งตามคำร้องคัดค้านนั้นก็ไต่

(๒) ถ้าเห็นว่าการที่ผู้ใดได้รับการเลือกตั้งเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม หรือแม้มิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรมแต่ไม่มีเหตุอันสมควรจะให้มีการนับคะแนนใหม่ หรือเลือกตั้งใหม่ในหน่วยเลือกตั้งหรือเขตเลือกตั้งนั้น หรือเฉพาะสมาชิกวุฒิสภาที่ถูกคัดค้านในหน่วยเลือกตั้งหรือเขตเลือกตั้งนั้น ให้มีคำสั่งยกคำร้องคัดค้านเสีย

มาตรา ๙๖ เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งมีคำสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ ให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา ซึ่งถูกคัดค้านนั้นสิ้นสุดลงนับตั้งแต่วันที่ มีคำสั่ง แต่ทั้งนี้ย่อมไม่กระทบกระเทือนกิจการที่ผู้นั้นได้กระทำไปในหน้าที่ก่อนที่ประธานสภาผู้แทนราษฎรหรือประธานวุฒิสภาได้รับแจ้งคำสั่ง

ในกรณีที่มีการนับคะแนนใหม่และเป็นเหตุให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาซึ่งถูกคัดค้านต้องสิ้นสุดลง ให้มีผลตั้งแต่วันที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศผลการนับคะแนนใหม่ แต่ทั้งนี้ย่อมไม่กระทบกระเทือนกิจการที่ผู้นั้นได้กระทำไปในหน้าที่ก่อนที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศผลการนับคะแนนใหม่

มาตรา ๙๗ วิธีการพิจารณาการคัดค้านการเลือกตั้งให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

หมวด ๔
บทกำหนดโทษ

มาตรา ๙๘ ผู้บังคับบัญชาหรือนายจ้างผู้ใดขัดขวางหรือหน่วงเหนี่ยวหรือไม่ให้ความสะดวกพอสมควรต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งของผู้ได้บังคับบัญชาหรือลูกจ้าง แล้วแต่กรณี ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๙๙ เจ้านบ้านผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๘ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๐๐ ผู้ใดรู้อยู่แล้วว่าตนไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกวุฒิสภาได้สมัครรับเลือกตั้ง หรือยินยอมให้พรรคการเมืองเสนอชื่อในการสมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อโดยรู้อยู่แล้วว่าตนเป็นผู้ไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง หรือสมัครรับเลือกตั้งโดยฝ่าฝืนมาตรา ๓๐ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดสิบปี

มาตรา ๑๐๑ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๗ มาตรา ๔๔ มาตรา ๔๗ วรรคหนึ่ง มาตรา ๕๕ มาตรา ๗๑ หรือมาตรา ๙๑ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดสิบปี

มาตรา ๑๐๑/๑^{๒๒} ผู้ใดกระทำการอันเป็นเท็จเพื่อให้ผู้อื่นเข้าใจผิดว่าผู้สมัครผู้ใดกระทำการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดห้าปี ถ้าการกระทำตามวรรคหนึ่งเป็นการเพื่อจะแก้งให้ผู้สมัครนั้นถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งหรือเพื่อไม่ให้มีการประกาศผลการเลือกตั้ง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดสิบปี

ถ้าการกระทำตามวรรคหนึ่งเป็นการแจ้งหรือให้ถ้อยคำต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่เจ็ดปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนสี่หมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดสิบปี

ถ้าการกระทำตามวรรคสองหรือวรรคสามเป็นการกระทำ หรือก่อให้เกิดผู้อื่นกระทำ สนับสนุน หรือรู้เห็นเป็นใจของหัวหน้าพรรคการเมือง ให้ถือว่าพรรคการเมืองนั้นกระทำการอันอาจเป็นภัยต่อความมั่นคงของรัฐตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง

มาตรา ๑๐๒ ผู้สมัครหรือหัวหน้าพรรคการเมืองผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๕๑ วรรคสาม ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือปรับเป็นจำนวนสามเท่าของจำนวนเงินที่เกินกว่าจำนวนเงินที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนด แล้วแต่ว่าจำนวนใดจะมากกว่ากัน หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดห้าปี

มาตรา ๑๐๓ สมุหบัญชีเลือกตั้งผู้ใดจัดทำบัญชีค่าใช้จ่ายในการหาเสียงเลือกตั้งของผู้สมัครคนใดไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดตาม

^{๒๒} มาตรา ๑๐๑/๑ เพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๓

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๔๒ วรรคสอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี และปรับไม่เกินสองหมื่นบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดห้าปี และห้ามเป็นสมุห์บัญชีเลือกตั้งเป็นเวลาห้าปี

มาตรา ๑๐๔ ผู้สมัครหรือหัวหน้าพรรคการเมืองผู้ใดไม่ยื่นรายการค่าใช้จ่ายต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในระยะเวลาที่กำหนด หรือยื่นหลักฐานไม่ครบถ้วนตามมาตรา ๔๓ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดห้าปี

ถ้ารายการค่าใช้จ่ายที่ยื่นตามมาตรา ๔๓ เป็นเท็จ ผู้สมัครหรือหัวหน้าพรรคการเมืองต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดห้าปี

มาตรา ๑๐๕ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๔๕ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดห้าปี

มาตรา ๑๐๖ ผู้ซึ่งมิได้มีสัญชาติไทยผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๔๖ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท

มาตรา ๑๐๗^{๒๓} ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๔๘ มาตรา ๕๐ หรือฝ่าฝืนคำสั่งของคณะกรรมการการเลือกตั้งตามมาตรา ๔๕/๔ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๐๘ ผู้ใดจงใจกระทำด้วยประการใด ๆ ให้บัตรเลือกตั้งชำรุดหรือเสียหาย หรือให้เป็นบัตรเสีย หรือกระทำด้วยประการใด ๆ แก่บัตรเสียเพื่อให้เป็นบัตรที่ใช้ได้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี และปรับไม่เกินสองหมื่นบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดห้าปี

ถ้าผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้งต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดสิบปี

มาตรา ๑๐๙ ในระหว่างเวลาเปิดการลงคะแนนเลือกตั้งจนถึงเวลาปิดการลงคะแนนเลือกตั้ง ถ้ากรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งเปิดเผยให้แก่ผู้ใดทราบว่ามีสิทธิเลือกตั้ง

^{๒๓} มาตรา ๑๐๗ แก้ไขโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๓

ผู้ใดมาลงคะแนน หรือยังไม่มาลงคะแนนเพื่อเป็นคุณหรือโทษแก่ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใด ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๑๐ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๕๙ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๖๖ หรือจงใจ ชัดขวางมิให้มีการส่งหีบบัตรเลือกตั้งหรือสิ่งที่ใช้แทนหีบบัตรเลือกตั้งไปยังสถานที่นับคะแนนหรือ กระทำการเพื่อให้การส่งล่าช้า ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่น บาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดสิบปี

มาตรา ๑๑๑ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๕๙ วรรคสอง มาตรา ๖๐ มาตรา ๖๑ มาตรา ๖๒ หรือมาตรา ๖๓ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่ง แสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดห้าปี

มาตรา ๑๑๑/๑^{๒๔} ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๘๕/๑๐ ต้องระวางโทษ จำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ใดกระทำการใดให้บุคคลอื่นล่วงรู้ข้อมูลที่คณะกรรมการการเลือกตั้งได้รับตาม มาตรา ๘๕/๑๐ (๒) โดยมีใช่เป็นการปฏิบัติการตามอำนาจหน้าที่หรือตามกฎหมาย ต้องระวาง โทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๑๒ ผู้ใดขาย จำหน่าย จ่ายแจก หรือจัดเลี้ยงสุราทุกชนิดในเขต เลือกตั้งในระหว่างเวลา ๑๘.๐๐ นาฬิกา ของวันก่อนวันเลือกตั้งหนึ่งวันจนถึงวันเลือกตั้ง ต้อง ระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๑๓ ผู้ใดเล่นหรือจัดให้มีการเล่นการพนันขั้นต่อใดๆ เกี่ยวกับผลของ การเลือกตั้งต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดห้าปี

มาตรา ๑๑๓/๑^{๒๕} ในกรณีที่ศาลมีคำพิพากษาลงโทษผู้ใดฐานกระทำความผิด ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ และผู้นั้นเป็นผู้ทำให้การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริต และเที่ยงธรรม หรือเป็นผู้กระทำการใดอันเป็นเท็จเพื่อจะแก่งแย่งให้ผู้สมัครถูกเพิกถอนสิทธิ เลือกตั้งหรือเพื่อไม่ให้มีการประกาศผลการเลือกตั้งตามมาตรา ๑๐๑/๑ วรรคสอง อันเป็นเหตุให้ ต้องมีการเลือกตั้งใหม่ในหน่วยเลือกตั้งหรือเขตเลือกตั้งใด ให้ศาลมีคำพิพากษาว่าผู้นั้นต้องรับ

^{๒๔} มาตรา ๑๑๑/๑ เพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๓

^{๒๕} มาตรา ๑๑๓/๑ เพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๓

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ผิดخذใช้ค่าใช้จ่ายสำหรับการเลือกตั้งใหม่นั้นด้วย ทั้งนี้ โดยคณะกรรมการการเลือกตั้งได้รับ
ยกเว้นค่าฤชาธรรมเนียมศาลตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

ในกรณีที่มีผู้รับผิดخذค่าใช้จ่ายสำหรับการเลือกตั้งใหม่หลายคน ให้ทุกคนรับ
ผิดخذค่าใช้จ่ายร่วมกันอย่างลูกหนี้ร่วม

ในกรณีที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งได้รับแต่งตั้งเป็น
นายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรี ให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้นั้นและพรรคการเมืองที่
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้นั้นสังกัดอยู่ร่วมกันรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งแทนตำแหน่งที่
ว่างในเขตเลือกตั้งนั้นด้วย ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด
เงินได้ตามมาตรานี้ให้นำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

มาตรา ๑๑๔ ในกรณีที่ปรากฏว่ามีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญนี้ เกิดขึ้นในเขตเลือกตั้งใดให้ถือว่าผู้สมัครหรือพรรคการเมือง ซึ่งส่งสมาชิก
ของตนลงสมัครรับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้นเป็นผู้เสียหายตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา
ความอาญา

มาตรา ๑๑๕ ผู้ใดกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้
นอกราชอาณาจักรจะต้องรับโทษในราชอาณาจักร และการกระทำของผู้เป็นตุลาการด้วยกัน
ผู้สนับสนุน หรือผู้ใช้ให้กระทำความผิดนั้น แม้จะกระทำนอกราชอาณาจักร ให้ถือว่าตุลาการ
ผู้สนับสนุน หรือผู้ใช้ให้กระทำความผิดนั้น ได้กระทำในราชอาณาจักร

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

ชวน หลีกภัย

นายกรัฐมนตรี

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

การเลือกตั้งไว้โดยเฉพาะ ทำให้เป็นอุปสรรคในการจัดการเลือกตั้งของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่ไม่อาจดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และเป็นเหตุให้การเลือกตั้งยืดเยื้อใช้เวลานาน ซึ่งกระทบถึงการบริหารราชการแผ่นดินที่ไม่อาจกระทำอย่างต่อเนื่องได้ อันเป็นความเสียหายอย่างร้ายแรงของประเทศ จึงมีความจำเป็นเร่งด่วนที่จะต้องแก้ไขกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา โดยเพิ่มมาตรการการดำเนินการเมื่อปรากฏเหตุว่าการเลือกตั้งไม่เป็นโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งสามารถแก้ไขปัญหาได้โดยรวดเร็วและทำให้การเลือกตั้งบริสุทธิ์ยุติธรรม โดยมีกระบวนการกลั่นกรองความโปร่งใสในการใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งด้วย นอกจากนี้ สมควรอำนวยความสะดวกแก่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่อยู่นอกเขตเลือกตั้งและนอกราชอาณาจักร เพื่อให้สามารถใช้สิทธิเลือกตั้งได้โดยทั่วถึง แต่ในขณะเดียวกันสมควรมีมาตรการเพื่อมิให้มีการใช้จ่ายในการเลือกตั้งเกินความจำเป็น ซึ่งจะกระทบกระเทือนถึงฐานะทางเศรษฐกิจของประเทศด้วย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
เลขรับ 63
วันที่ 15 ต.ค. 2547
เวลา 13:30 น.

(๔๓)

ด่วนที่สุด

ที่ สผ ๐๐๑๔/ ๑๒๑๑๕

สภาผู้แทนราษฎร

ถนนอุทองใน กทม. ๑๐๓๐๐

๑๕ ตุลาคม ๒๕๔๗

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

กราบเรียน ประธานวุฒิสภา

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวข้างต้น พร้อมด้วยบันทึกหลักการและเหตุผล

ด้วยในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๑ ปีที่ ๔ ครั้งที่ ๒๐ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) วันพุธที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๔๗ ที่ประชุมได้ลงมติเห็นชอบด้วยกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

ซึ่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นผู้เสนอ

ฉะนั้น จึงส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวมาเพื่อนำเสนอต่อวุฒิสภาพิจารณาต่อไป ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๗๔

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(นายอุทัย พิมพ์ใจชน)

ประธานสภาผู้แทนราษฎร

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๙๘

๐ ๒๒๔๔ ๒๐๙๙

กลุ่มงานพระราชบัญญัติ

รับที่ ๕๑ / สผ

วันที่ ๑๕ / ๑๐ / ๔๗

เวลา ๑๓.๕๐ น.

สำนักการประชุม

กลุ่มงานบริหารทั่วไป สำนักการประชุม

รับที่ 642 / 2547

วันที่ 15 / ๑๐ / 47 เวลา 13:40 น.

ส่ง พ.ร.บ.

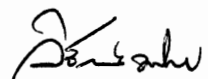
สารบบ

เรื่อง การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบแล้ว

ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายวิลาศ จันทร์พิทักษ์ กับคณะเป็นผู้เสนอ) ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (ว่าที่เรือโท วัลลภ ยังตรง กับคณะ เป็นผู้เสนอ) ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (พลตำรวจโท วิโรจน์ เปาอินทร์ และนายณัฐวุฒิ ประเสริฐสุวรรณ เป็นผู้เสนอ) และร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายชูศักดิ์ ศิรินิล เป็นผู้เสนอ) ที่ประชุมได้พิจารณาและลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติทั้งสี่ฉบับนี้ ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๑ ปีที่ ๔ ครั้งที่ ๑๘ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) วันพุธที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๕๗ และตั้งกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่งเพื่อพิจารณา โดยถือร่างของ นายชูศักดิ์ ศิรินิลเป็นหลักในการพิจารณา เมื่อคณะกรรมาธิการพิจารณาเสร็จแล้วจึงได้เสนอต่อสภาผู้แทนราษฎร

ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๑ ปีที่ ๔ ครั้งที่ ๒๐ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) วันพุธที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๕๗ ที่ประชุมได้พิจารณาในวาระที่สอง แล้วลงมติในวาระที่สามเห็นชอบด้วยกับร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ และให้เสนอต่อวุฒิสภาเพื่อพิจารณาต่อไปตามรัฐธรรมนูญฯ

ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้สภาผู้แทนราษฎรส่งให้วุฒิสภาเมื่อวันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๕๗

(นายวิจักขณ์ นาควัชระ)

รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ปฏิบัติราชการแทน
เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ ดังต่อไปนี้

(๑) แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติว่าด้วยการใช้จ่ายในการเลือกตั้งและวิธีการหาเสียงเลือกตั้งกรณีการเลือกตั้งเพราะเหตุครบอายุของสภาผู้แทนราษฎร (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔๐)

(๒) แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติว่าด้วยการกำหนดระยะเวลาและข้อห้ามในการหาเสียงเลือกตั้งกรณีการเลือกตั้งก่อนครบอายุและการเลือกตั้งกรณีครบอายุของสภาผู้แทนราษฎร (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔๔)

(๓) เพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ในการวินิจฉัยชี้ขาดกรณีการเลือกตั้งที่เป็นไปโดยไม่สุจริตและเที่ยงธรรม ให้สอดคล้องกับการแก้ไขบทบัญญัติในมาตรา ๔๐ และมาตรา ๔๔ (เพิ่มเติมมาตรา ๘๕/๑๑)

(๔) แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติว่าด้วยการคัดค้านการเลือกตั้ง ให้มีประสิทธิภาพและบริสุทธิ์ยุติธรรมยิ่งขึ้น (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๙๔)

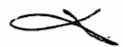
(๕) เพิ่มเติมบทบัญญัติในการวินิจฉัยชี้ขาดกรณีคัดค้านการเลือกตั้งให้สอดคล้องสัมพันธ์กับการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติในมาตรา ๔๐ มาตรา ๔๔ และการเพิ่มเติมมาตรา ๘๕/๑๑ (เพิ่มเติมมาตรา ๙๗/๑)

เหตุผล

โดยที่กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ ในส่วนที่เกี่ยวกับการห้ามมิให้ผู้สมัครรับเลือกตั้ง พรรคการเมือง หรือผู้ใดกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดที่อาจเป็นการจูงใจให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยไม่สุจริตและเที่ยงธรรม

ยังไม่มี ความชัดเจนในเรื่องระยะเวลาในการต้องห้ามมิให้กระทำการดังกล่าว ซึ่งเป็นเหตุให้เกิดความไม่เป็นธรรมระหว่างผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ อยู่ก่อนวันครบวาระการดำรงตำแหน่ง หรือผู้สมัครที่รับเลือกตั้งก่อนครบวาระการดำรงตำแหน่งกับผู้สมัครรายอื่น จึงควรกำหนดระยะเวลาเพิ่มเติมห้ามผู้สมัคร พรรคการเมือง หรือผู้ใดกระทำการใด ๆ ภายในหกสิบวันก่อนครบวาระการดำรงตำแหน่งจนถึงวันเลือกตั้ง ประกอบกับยังไม่มี ความชัดเจนว่าคณะกรรมการการเลือกตั้งจะนำการกระทำหรืองดเว้นการกระทำของผู้สมัคร พรรคการเมือง หรือผู้ใด นับตั้งแต่ระยะเวลาใดมาเป็นเหตุวินิจฉัยชี้ขาดตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ทำให้ผู้สมัคร หรือผู้ที่ประสงค์จะสมัครรับเลือกตั้งเกิดความไม่แน่ใจว่าจะประพฤติปฏิบัติตนได้เพียงใดและภายในกำหนดระยะเวลาใด จึงสมควรกำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ในส่วนที่เกี่ยวกับการดำเนินการกรณีการเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรมและการคัดค้านการเลือกตั้ง ให้สอดคล้องสัมพันธ์กับข้อห้ามที่กำหนดขึ้น อีกทั้งสมควรกำหนดจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งประสงค์จะคัดค้านการเลือกตั้งเพิ่มเติมขึ้นอีกส่วนหนึ่ง เพื่อให้การคัดค้านการเลือกตั้งเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสุจริตเที่ยงธรรมมากยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

(นายชูศักดิ์ ศิรินิล เป็นผู้เสนอ)

(๔๗)

บันทึกหลักการและเหตุผล

ประกอบร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

ว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ...) พ.ศ.

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา มาตรา ๔๐

เหตุผล

โดยที่กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาในปัจจุบัน ส่วนที่เกี่ยวกับการห้ามมิให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือผู้ใดกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดที่อาจเป็นการจูงใจให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยไม่สุจริตและเที่ยงธรรม และได้กำหนดระยะเวลาในการต้องห้ามมิให้กระทำการดังกล่าวเอาไว้ไม่ชัดเจน เกิดความยุ่งยากในการปฏิบัติ จึงควรกำหนดระยะเวลาห้ามกระทำการใด ๆ ภายในหกสิบวันก่อนวันครบอายุของสภาผู้แทนราษฎรจนถึงวันประกาศผลการเลือกตั้ง จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

(พลตำรวจโท วิโรจน์ เปาอินทร์ และนายณัฐวุฒิ ประเสริฐสุวรรณ เป็นผู้เสนอ)

(๔๘)

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา มาตรา ๔๔ และมาตรา ๙๔

เหตุผล

โดยที่กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาในปัจจุบัน ส่วนที่เกี่ยวกับการห้ามมิให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือผู้ใดกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดที่อาจเป็นการจูงใจให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยไม่สุจริตและเที่ยงธรรม มิได้กำหนดระยะเวลาในการต้องห้ามมิให้กระทำการดังกล่าวเอาไว้ ซึ่งเป็นเหตุให้เกิดความไม่เป็นธรรมระหว่างผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ดำรงตำแหน่งอยู่ก่อนวันครบวาระกับผู้สมัครรายอื่น จึงควรกำหนดระยะเวลาห้ามกระทำการใด ๆ ภายในหกสิบวันก่อนครบวาระการดำรงตำแหน่งจนถึงวันเลือกตั้ง และในส่วนที่เกี่ยวกับผู้มีสิทธิคัดค้านการเลือกตั้ง เพื่อให้การคัดค้านเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและมีใช่เป็นการกลั่นแกล้งระหว่างกัน จึงควรกำหนดจำนวนผู้คัดค้าน กรณีผู้มีสิทธิเลือกตั้งเป็นผู้ยื่นคำร้องคัดค้านการเลือกตั้งเพิ่มเป็นจำนวนไม่น้อยกว่าสิบคน และควรให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศรายชื่อผู้คัดค้านให้ประชาชนทราบโดยทั่วกัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

(นายวิลาศ จันทร์พิทักษ์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

(ว่าที่เรือโท วัลลภ ยังตรง กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๑ ดังต่อไปนี้

(๑) แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติว่าด้วยการใช้จ่ายในการเลือกตั้งและวิธีการหาเสียงเลือกตั้งกรณีการเลือกตั้งเพราะเหตุครบอายุของสภาผู้แทนราษฎร (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔๐)

(๒) แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติว่าด้วยการกำหนดระยะเวลาและข้อห้ามในการหาเสียงเลือกตั้งกรณีการเลือกตั้งก่อนครบอายุและการเลือกตั้งกรณีครบอายุของสภาผู้แทนราษฎร (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔๔)

(๓) เพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ในการวินิจฉัยชี้ขาดกรณีการเลือกตั้งที่เป็นไปโดยไม่สุจริตและเที่ยงธรรม ให้สอดคล้องกับการแก้ไขบทบัญญัติในมาตรา ๔๐ และมาตรา ๔๔ (เพิ่มเติมมาตรา ๘๕/๑๑)

(๔) แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติว่าด้วยการคัดค้านการเลือกตั้ง ให้มีประสิทธิภาพและบริสุทธิ์ยุติธรรมยิ่งขึ้น (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๙๔)

(๕) เพิ่มเติมบทบัญญัติในการวินิจฉัยชี้ขาดกรณีคัดค้านการเลือกตั้งให้สอดคล้องสัมพันธ์กับการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติในมาตรา ๔๐ มาตรา ๔๔ และการเพิ่มเติมมาตรา ๘๕/๑๑ (เพิ่มเติมมาตรา ๙๗/๑)

“เหตุผล

โดยที่กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๑ ในส่วนที่เกี่ยวกับการห้ามมิให้ผู้สมัครรับเลือกตั้ง พรรคการเมือง หรือผู้ใดกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดที่อาจเป็นการจูงใจให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยไม่สุจริตและเที่ยงธรรม

ยังไม่มี ความชัดเจนในเรื่องระยะเวลาในการต้องห้ามมิให้กระทำการดังกล่าว ซึ่งเป็นเหตุให้เกิดความไม่เป็นธรรมระหว่างผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ดำรงตำแหน่งตํารวจ ๓ อยู่ก่อนวันครบวาระสรรคตํารวจตํารวจหน้ อายุของสภาผู้แทนราษฎร หรือผู้สมัครที่รับเลือกตั้งก่อนครบวาระสรรคตํารวจตํารวจหน้ อายุของสภาผู้แทนราษฎรกับผู้สมัครรายอื่น จึงควรกำหนดระยะเวลาเพิ่มเติมห้ามผู้สมัคร พรรคการเมือง หรือผู้ใดกระทำการใด ๆ ภายในหกสิบวันก่อนครบวาระสรรคตํารวจตํารวจหน้ อายุของสภาผู้แทนราษฎร จนถึงวันเลือกตั้ง ประกอบกับยังไม่มี ความชัดเจนว่าคณะกรรมการการเลือกตั้งจะนำการกระทำ หรืองดเว้นการกระทำของผู้สมัคร พรรคการเมือง หรือผู้ใด นับตั้งแต่ระยะเวลาใดมาเป็นเหตุ วินิจฉัยชี้ขาดตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ทำให้ผู้สมัคร หรือผู้ที่ประสงค์จะสมัครรับเลือกตั้งเกิดความไม่แน่ใจว่าจะประพฤติปฏิบัติตนได้เพียงใดและภายในกำหนดระยะเวลาใด จึงสมควรกำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ในส่วนที่เกี่ยวกับการดำเนินการ กระบวนการเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรมและการคัดค้านการเลือกตั้ง ให้สอดคล้อง สัมพันธ์กับข้อห้ามที่กำหนดขึ้น อีกทั้งสมควรกำหนดจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งประสงค์จะคัดค้าน การเลือกตั้งเพิ่มเติมขึ้นอีกส่วนหนึ่ง เพื่อให้การคัดค้านการเลือกตั้งเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและ สุจริตเที่ยงธรรมมากยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้”

หมายเหตุ

สภาผู้แทนราษฎรได้เห็นชอบด้วยกับข้อสังเกตการแก้ไขเพิ่มเติมเหตุผลให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรแจ้งไปยังคณะรัฐมนตรี ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๔๔ ข้อ ๑๑๑ และเพื่อประโยชน์ในการพิจารณาของวุฒิสภา จึงขอส่งเหตุผลที่ได้ขอแก้ไขมาเพื่อพิจารณา

(๕๑)

ร่าง

พระราชบัญญัติ

ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
และสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ..)

พ.ศ.

.....
.....
.....

.....
.....

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้ง
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิ
และเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๓๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

.....
.....

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติประกอบ
รัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ..) พ.ศ."

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจาก
วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๐ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๓ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๔๐ ภายใต้บังคับมาตรา ๔๔ เมื่อได้มีการประกาศพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเขตเลือกตั้งใดจนถึงวันประกาศผลการเลือกตั้ง การใช้จ่ายในการเลือกตั้งและวิธีการหาเสียงเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้น ให้เป็นไปตามบทบัญญัติในส่วนนี้”

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๔๔ เมื่อได้มีการประกาศพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในกรณีอื่นนอกจากกรณีตามวรรคสอง จนถึงวันประกาศผลการเลือกตั้ง ห้ามมิให้ผู้สมัครหรือผู้ใดกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใด เพื่อจะจูงใจให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งลงคะแนนเสียงเลือกตั้งให้แก่ตนเอง หรือผู้สมัครอื่น หรือพรรคการเมืองใด หรือให้งดเว้นการลงคะแนนให้แก่ผู้สมัคร หรือพรรคการเมืองใด ด้วยวิธีการดังนี้

- (๑) จัดทำ ให้ เสนอให้ สัญญาว่าจะให้ หรือจัดเตรียมเพื่อจะให้ทรัพย์สินหรือผลประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้แก่ผู้ใด
- (๒) ให้ เสนอให้ หรือสัญญาว่าจะให้เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดไม่ว่าจะโดยตรงหรือโดยอ้อมแก่ชุมชน สมาคม มูลนิธิ วัด สถาบันการศึกษา สถานสงเคราะห์ หรือสถาบันอื่นใด
- (๓) ทำการโฆษณาหาเสียงด้วยการจัดให้มีหรสพหรือการรื่นเริงต่างๆ
- (๔) เลี้ยงหรือรับจะจัดเลี้ยงผู้ใด
- (๕) หลอกลวง บังคับ ชูเชิญ ใช้อิทธิพลคุกคาม ใส่ร้าย หรือจูงใจให้เข้าใจผิดในคะแนนนิยมของผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใด

กรณีตามวรรคหนึ่ง หากเป็นการเลือกตั้งอันเนื่องมาจากการครบอายุของสภาผู้แทนราษฎร หรือยุบสภาผู้แทนราษฎรภายในหกสิบวันก่อนวันครบอายุของสภาผู้แทนราษฎร ห้ามมิให้กระทำการภายในหกสิบวันก่อนวันครบอายุของสภาผู้แทนราษฎรจนถึงวันประกาศผลการเลือกตั้ง

เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติตามมาตรานี้ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศ
เพื่อแนะนำวิธีการหรือลักษณะต้องห้ามในการหาเสียงเลือกตั้งของผู้สมัครหรือพรรคการเมือง
ในราชกิจจานุเบกษา"

มาตรา ๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๘๕/๑๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบ
รัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑

"มาตรา ๘๕/๑๑ การดำเนินการของคณะกรรมการการเลือกตั้งตามบทบัญญัติ
ในส่วนนี้ให้พิจารณาเฉพาะจากการกระทำหรือการงดเว้นกระทำของผู้สมัคร พรรคการเมือง หรือผู้ใด
อันเป็นการฝ่าฝืนกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและ
สมาชิกวุฒิสภา และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง นับตั้งแต่ได้มีการประกาศ
พระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จนถึงวันประกาศผลการเลือกตั้ง
หรือเป็นกรณีเฉพาะที่กำหนดไว้ในมาตรา ๔๔ วรรคสอง"

มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๘๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ และให้ใช้ความ
ต่อไปนี้แทน

"มาตรา ๘๔ เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศผลการเลือกตั้งของเขตเลือกตั้ง
ใดแล้ว หากผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสิบคนหรือผู้สมัครในเขตเลือกตั้งนั้น พรรคการเมืองที่มีสมาชิก
สมัครรับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้น หรือพรรคการเมืองที่เสนอบัญชีผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชี
รายชื่อ เห็นว่าการเลือกตั้งของหน่วยเลือกตั้งใดในเขตเลือกตั้งนั้น หรือของเขตเลือกตั้งดังกล่าวมิได้
เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ผู้สมัคร หรือพรรคการเมืองดังกล่าวข้างต้น
มีสิทธิยื่นคำร้องคัดค้านต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในสามสิบวันนับแต่วันประกาศผล
การเลือกตั้ง เว้นแต่เฉพาะกรณีร้องคัดค้านเพราะเหตุตามมาตรา ๔๑ หรือมาตรา ๔๓ ให้ยื่นคำร้อง
คัดค้านภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศผลการเลือกตั้งเพื่อให้มีการเลือกตั้งใหม่

ในกรณีที่ผู้ถูกคัดค้านขอทราบชื่อผู้คัดค้านและรายละเอียดการคัดค้าน
ต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งแจ้งให้ผู้ถูกคัดค้านทราบ"

(๕๔)

- ๔ -

มาตรา ๗ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๙๗/๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบ
รัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑
"มาตรา ๙๗/๑ ให้นำความในมาตรา ๘๕/๑๑ มาใช้กับกรณีการคัดค้านการเลือกตั้ง
โดยอนุโลม"

มาตรา ๘ ในวาระเริ่มแรก ถ้าพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้มีผลใช้บังคับ
ภายหลังจากระยะเวลาหกสิบวันก่อนครบอายุของสภาผู้แทนราษฎรที่ดำรงตำแหน่งอยู่ในวันที่
พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ มิให้นำระยะเวลาตามมาตรา ๔๔ วรรคสอง ซึ่งแก้ไข
เพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้มาใช้บังคับ และให้เริ่มนับระยะเวลาการห้าม
กระทำการตามมาตรา ๔๔ วรรคสองตั้งแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ
เป็นต้นไป

มาตรา ๙ ให้ประธานกรรมการการเลือกตั้งรักษาการตามพระราชบัญญัติประกอบ
รัฐธรรมนูญนี้

.....
.....

ถูกต้องตามมติของสภาผู้แทนราษฎร

(นายธงชัย ดุยสุข)

ผู้อำนวยการกลุ่มงานพระราชบัญญัติและนิติ ๑

สำนักการประชุม

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

(๕๔/๑)

ใบแก้ไขหลักการ

ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๑ ปีที่ ๔ ครั้งที่ ๑๘ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) วันพุธที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๔๗ ที่ประชุมได้แก้ไขหลักการของผู้เสนอร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ทั้ง ๔ ฉบับ ดังนี้

๑. ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ของนายวิลาศ จันทร์พิทักษ์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ และว่าที่เรือโท วัลลภ ยังตรง กับคณะ เป็นผู้เสนอ โดยแก้ไขหลักการ ดังนี้

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๔๔ และมาตรา ๙๔

๒. ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ของพลตำรวจโท วิโรจน์ เปาอินทร์ และนายณัฐวุฒิ ประเสริฐสุวรรณ เป็นผู้เสนอ โดยแก้ไขหลักการ ดังนี้

หลักการ

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๔๐

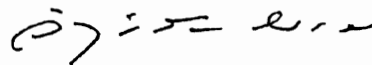
(๕๔/๒)

๓. ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ของนายชูศักดิ์ ศิรินิล เป็นผู้เสนอ โดยแก้ไขหลักการ ดังนี้

หลักการ

๑. แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔๔ เพื่อกำหนดระยะเวลาและข้อห้ามในวิธีการหาเสียงเลือกตั้ง ทั้งการเลือกตั้งก่อนครบวาระและการเลือกตั้งเมื่อครบวาระการดำรงตำแหน่ง
๒. เพิ่มเติมบทบัญญัติในมาตรา ๘๕ เพื่อกำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ในการวินิจฉัยกรณีการเลือกตั้งเป็นไปโดยไม่สุจริตและเที่ยงธรรมให้สอดคล้องสัมพันธ์กับการแก้ไขมาตรา ๔๔
๓. แก้ไขมาตรา ๘๔ เพื่อให้การคัดค้านการเลือกตั้งมีประสิทธิภาพและบริสุทธิ์ยุติธรรมยิ่งขึ้น
๔. เพิ่มเติมบทบัญญัติในมาตรา ๘๗ เพื่อให้ผู้นำเหตุแห่งการเลือกตั้งที่ไม่เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ตามที่ได้มีการแก้ไขมาตรา ๔๔ และมาตรา ๘๕ มาเป็นเหตุในการคัดค้าน การเลือกตั้ง

ถูกต้องตามมติของสภาผู้แทนราษฎร

(นายสิทธิชัย พิมเสน)

ผู้อำนวยการสำนักการประชุม

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ใบแทรกแก้ไขเพิ่มเติม
ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
และสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

ในรายงานของคณะกรรมการวิสามัญ

หน้า (๗) แก้ไขเพิ่มเติมในส่วนของผลการพิจารณา เป็นดังนี้

มาตรา ๖/๑

คณะกรรมการเพิ่มขึ้นใหม่

มาตรา ๗

ไม่มีการแก้ไข

ในตัวร่างพระราชบัญญัติ

หน้า ๒ ความในมาตรา ๔ ตอนต้น แก้ไขเป็นดังนี้

“มาตรา ๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๔๕/๑๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๒ และ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๓”

หน้า ๓ เพิ่มความเป็นมาตรา ๖/๑ ดังนี้

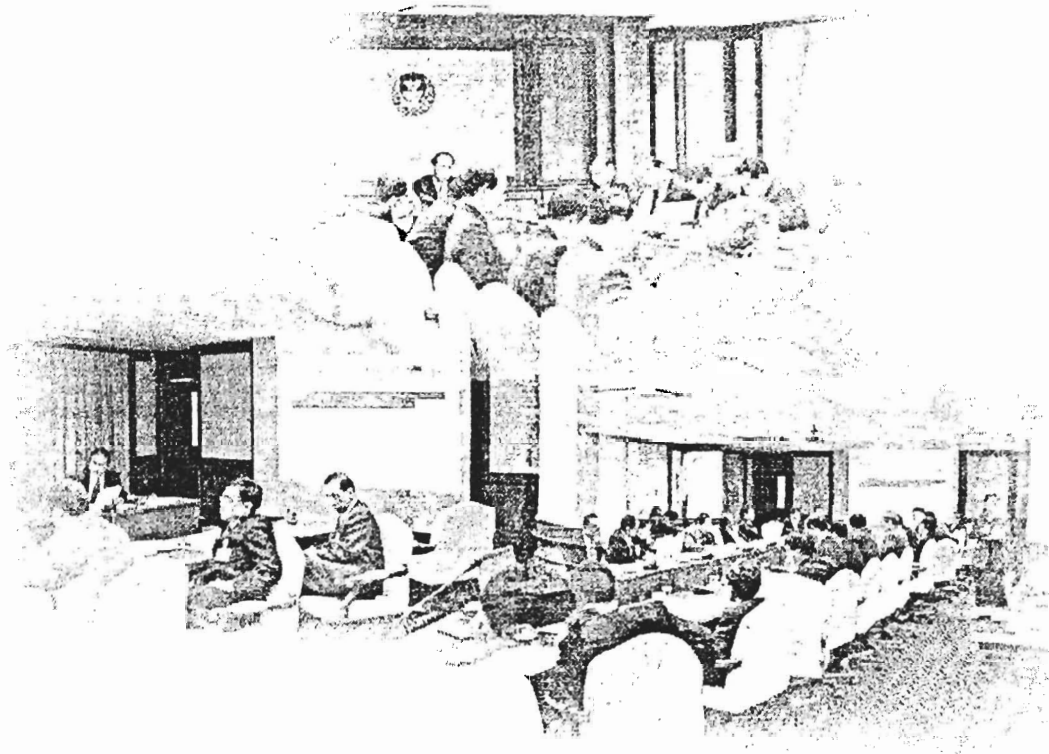
“มาตรา ๖/๑ ในวาระเริ่มแรก ถ้าพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้มีผลใช้บังคับภายหลังจากระยะเวลาหกสิบวันก่อนครบอายุของสภาผู้แทนราษฎรที่ดำรงตำแหน่งอยู่ในวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ มิให้นำระยะเวลาตามมาตรา ๔๔ วรรคสอง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้มาใช้บังคับ และให้เริ่มนับระยะเวลาการห้ามกระทำการตามมาตรา ๔๔ วรรคสองตั้งแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับเป็นต้นไป”

หน้า ๓ แก้ไขความในมาตรา ๗ จากเดิมที่คณะกรรมการตัดออก โดยแก้ไขความให้เป็นไปตามร่างเดิม ดังนี้

“มาตรา ๗ ให้ประธานกรรมการการเลือกตั้งรักษาการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้”

รายงาน
คณะกรรมการการวิสามัญ
พิจารณาร่างพระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้ง
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา
(ฉบับที่..) พ.ศ.

สำนักกรรมการ 2
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ด่วนที่สุด
ที่ ๕๐๖๖/๖๕๔๗

(สำเนา)

สภาผู้แทนราษฎร
ถนนอยู่ทองใน กทม. ๑๐๓๐๐

๑๖ ตุลาคม ๒๕๔๗

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
และสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวข้างต้น พร้อมด้วยรายงานของ
คณะกรรมการการวิสามัญ จำนวน ๑ ชุด

ตามที่ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้ลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติประกอบ
รัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(นายวิลาศ จันทร์พิทักษ์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ) ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย
การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (ว่าที่เรือโท วัลลภ
ยังตรง กับคณะ เป็นผู้เสนอ) ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภา
ผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (พลตำรวจโท วิโรจน์ เปาอินทร์ และนายณัฐวุฒิ
ประเสริฐสุวรรณ เป็นผู้เสนอ) และร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิก
สภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายชูศักดิ์ ศิรินิล เป็นผู้เสนอ) และ
ตั้งกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่งเพื่อพิจารณา ซึ่งกรรมาธิการคณะนี้ประกอบด้วย

๑. ร้อยโท กุเทพ ไสกกระจำง	๒. นายโกเมศ ขวัญเมือง
๓. นายจำลอง ครุฑขุนทด	๔. นายชินวรณ์ บุญยเกียรติ
๕. นายชูศักดิ์ ศิรินิล	๖. นายณัฐวุฒิ ประเสริฐสุวรรณ
๗. นายนพคุณ รัฐผไท	๘. นายนิพิฐรัฐ อินทรสมบัติ
๙. นายบุญเกียรติ รักชาติเจริญ	๑๐. นายบุญถึง ผลพานิชย์
๑๑. นายปกิต พัฒนกุล	๑๒. นายรุ่งฤทธิ์ มกรพงศ์
๑๓. นายวรรณรัตน์ ชาญนุกูล	๑๔. นายวัฒนา แซ่ไพเราะ
๑๕. ว่าที่เรือโท วัลลภ ยังตรง	๑๖. นายวิชิต ปลั่งศรีสกุล
๑๗. นายวิฑูรย์ นามบุตร	๑๘. นายวิรัช ร่มเย็น
๑๙. นายวิรัตน์ กัลยาศิริ	๒๐. พลตำรวจโท วิโรจน์ เปาอินทร์
๒๑. นายวิลาศ จันทร์พิทักษ์	๒๒. นายวุฒิพงศ์ ฉายแสง
๒๓. นายสงวน พงษ์มณี	๒๔. นายสมบูรณ์ อุทัยเวียนกุล
๒๕. พลโท สมัยรบ สุทธิวาทนฤพุมิ	๒๖. นายสามารถ แก้วมีชัย

(๕๘)

- ๒ -

๒๗. นายสิทธิชัย กิตติชนเศรษฐ	๒๘. นายสุขุมพงศ์ โง่นคำ
๒๘. นายสุทธิชัย จันทร์อารักษ์	๓๐. นายสุพจน์ ฤชุพันธุ์
๓๑. นายสุภาพ คลีขจาย	๓๒. นายสุรนนท์ เวชชาชีวะ
๓๓. นายอรรถสิทธิ์ (คั่นกาย) ทรัพย์สิทธิ์	๓๔. นายอารีเพ็ญ อุดรสินธุ์
๓๕. นายเอกภาพ พลซื่อ	

บัดนี้ คณะกรรมการวิสามัญได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวเสร็จแล้ว จึงกราบเรียนมาเพื่อให้โปรดนำเสนอสภาพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(ลงชื่อ)

ชูศักดิ์ ศิรินิล

(นายชูศักดิ์ ศิรินิล)

ประธานคณะกรรมการวิสามัญ

กลุ่มงานคณะกรรมการกิจการสภาผู้แทนราษฎร

สำนักกรรมการ ๒

โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๒๓๐๓

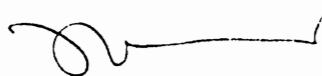
โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๒๓๐๓

ชุดีมา/พิมพ์

พรรณี, เสกสิทธิ์, ราชพฤษณ์, อโณทัย,

ศุภกร, วิฐฎากรณ์, นวลจันทร์, มนัญญา/ทาน

สำเนาถูกต้อง

(นายทวีเกียรติ เชาวลิตรวิล)

ผู้อำนวยการสำนักกรรมการ ๒

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

รายงานของคณะกรรมการวิสามัญ

ตามที่ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๑ ปีที่ ๔ ครั้งที่ ๑๘ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) วันพุธที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๔๗ ที่ประชุมได้พิจารณาและลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายวิลาศ จันทร์พิทักษ์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ) ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (ว่าที่เรือโท วัลลภ ยังตรง กับคณะ เป็นผู้เสนอ) ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (พลตำรวจโท วิโรจน์ เปาอินทร์ และนายณัฐวุฒิ ประเสริฐสุวรรณ เป็นผู้เสนอ) และร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายชูศักดิ์ ศิรินิล เป็นผู้เสนอ) และตั้งกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่งเพื่อพิจารณา กำหนดการแปรญัตติภายใน ๒ วัน โดยให้ถือเอาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญของนายชูศักดิ์ ศิรินิล เป็นผู้เสนอ เป็นหลักในการพิจารณา นั้น บัดนี้ คณะกรรมาธิการวิสามัญได้ดำเนินการแล้ว ปรากฏผลดังนี้

๑. ที่ประชุมคณะกรรมการวิสามัญได้มีมติเลือกตั้ง

(๑) นายชูศักดิ์ ศิรินิล	เป็นประธานคณะกรรมการ
(๒) นายจำลอง ครุฑขุนทด	เป็นรองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
(๓) นายโกเมศ ขวัญเมือง	เป็นรองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
(๔) พลตำรวจโท วิโรจน์ เปาอินทร์	เป็นรองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม
(๕) นายสามารถ แก้วมีชัย	เป็นเลขานุการคณะกรรมการ
(๖) นายสุรนนท์ เวชชาชีวะ	เป็นผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ
(๗) นายบุญเกียรติ รัชชาติเจริญ	เป็นผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ
(๘) นายชินวรณ์ บุญยเกียรติ	เป็นโฆษกคณะกรรมการ
(๙) นายวิชุด ปลั่งศรีสกุล	เป็นโฆษกคณะกรรมการ
(๑๐) นายวัฒนา แซ่ไพเราะ	เป็นโฆษกคณะกรรมการ

๒. คณะกรรมาธิการได้มีมติแต่งตั้งที่ปรึกษาคณะกรรมการ คือ

- (๑) นายบุญถึง ผลพานิชย์
- (๒) ร้อยตรี วิจิตร อยู่สุภาพ
- (๓) นายอัชพร จารุจินดา
- (๔) พันตำรวจเอก ไชยศรี พงษ์พัฒน์

(๖๐)

(๒)

๓. คณะกรรมาธิการได้มีมติตั้งนางพรรณิ เอมสุวรรณ ผู้อำนวยการกลุ่มงาน คณะกรรมาธิการกิจการสภาผู้แทนราษฎร สำนักกรรมาธิการ ๒ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เป็นผู้ช่วยเลขานุการในคณะกรรมาธิการ ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๔๔ ข้อ ๑๐๙

๔. ผู้เข้าร่วมประชุม คือ

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง

(๑) นายศิริวุฒิ ลิ้มปุกณพงษ์	ผู้อำนวยการฝ่ายกฎหมาย
(๒) นางสาวช่อทิพย์ ด้วงเจริญ	นิติกร
(๓) นายพิชิตพงษ์ ศันสยะวิชัย	นิติกร

๕. ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้มีผู้เสนอคำแปรญัตติ จำนวน ๕ คน คือ

- (๑) นางผณิตรา ภัคเกษม
- (๒) นายวิชาญ มีนชัยนันท์
- (๓) นายปิติพงศ์ เต็มเจริญ
- (๔) นายนคร มาฉิม
- (๕) นายเอนก หุตั้งคอบดี

๖. ผลการพิจารณา

<u>ชื่อร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>คำปรารภ</u>	มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๑</u>	มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๒</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๒/๑ (แก้ไขมาตรา ๔๐)</u>	คณะกรรมาธิการเพิ่มขึ้นใหม่

(๖๓)

(๕)

มาตรา ๕ (แก้ไขมาตรา ๙๔)

มีการแก้ไข

มีกรรมาธิการขอสงวนความเห็น และมีผู้สงวนคำแปรญัตติ

นายสุขุมพงศ์ โง่นคำ (กรรมาธิการ) ขอสงวนความเห็น โดยขอให้ตัดความในมาตรา ๕ ออกทั้งหมด

นายวิลาศ จันทรพิทักษ์ นายวิฑูรย์ นามบุตร นายวิรัช ร่มเย็น ว่าที่เรือโท วัลลภ ยิ่งตรง นายวัฒนา เช่งไพเราะ นายสิทธิชัย กิตติชนเสวร และนายสงวน พงษ์มณี (กรรมาธิการ) ขอสงวนความเห็น โดยขอให้เพิ่มความป็นวรรคสองของมาตรา ๙๔ เป็นดังนี้

“ในกรณีมีผู้ยื่นคำร้องคัดค้านการเลือกตั้งตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง ประกาศรายชื่อผู้คัดค้านการเลือกตั้งให้ทราบโดยทั่วกัน ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการ ที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด”

นางผณิตรา ภัคเกษม ขอแปรญัตติ โดยขอให้แก้ความในมาตรา ๕ เป็นดังนี้

“มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๙๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้เป็นแทน

“มาตรา ๙๔ เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศผลการเลือกตั้งของเขตเลือกตั้งใดแล้ว หากผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสิบคนหรือผู้สมัครในเขตเลือกตั้งนั้น พรรคการเมืองที่มีสมาชิกสมัครรับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้น หรือพรรคการเมืองที่เสนอบัญชีผู้สมัครรับเลือกตั้ง สหวิชาชีพสมัครรับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้น หรือพรรคการเมืองที่เสนอบัญชีผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อ เห็นว่าการเลือกตั้งของหน่วยเลือกตั้งใดในเขตเลือกตั้งนั้น หรือของเขตเลือกตั้งดังกล่าวมิได้เป็นไปโดยสุจริต และเที่ยงธรรม ให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ผู้สมัคร หรือพรรคการเมืองดังกล่าวข้างต้น มีสิทธิยื่นคำร้องคัดค้านต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในสามสิบวันนับแต่วันประกาศผลการเลือกตั้ง เว้นแต่เฉพาะกรณีร้องคัดค้านเพราะเหตุตามมาตรา ๔๑ หรือมาตรา ๔๓ ให้ยื่นคำร้องคัดค้านภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศผลการเลือกตั้งเพื่อให้มีการเลือกตั้งใหม่

ในกรณีมีผู้ยื่นคำร้องคัดค้านการเลือกตั้งตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง ประกาศรายชื่อผู้คัดค้านการเลือกตั้งให้ทราบโดยทั่วกัน”

คณะกรรมการฯ ได้ชี้แจงแล้ว

ผู้แปรญัตติขอสงวน

(๖๔)

(๖)

นายวิชาญ มีนชัยนันท์ และนายปดิพัทธ์ เตมียาเรอณี ขอแปรญัตติ โดยขอให้แก้ความ
ในมาตรา ๕ เป็นดังนี้

“มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ และให้ใช้ความ
ต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๔๔ เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศผลการเลือกตั้งของเขตเลือกตั้ง
ใดแล้ว หากผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสิบคนหรือผู้สมัครในเขตเลือกตั้งนั้น พรรคการเมืองที่มีสมาชิก
สมัครรับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้น หรือพรรคการเมืองที่เสนอบัญชีผู้สมัครรับเลือกตั้ง สมาชิกสมัคร
รับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้น หรือพรรคการเมืองที่เสนอบัญชีผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อ เห็นว่า
การเลือกตั้งของหน่วยเลือกตั้งใดในเขตเลือกตั้งนั้น หรือของเขตเลือกตั้งดังกล่าวมิได้เป็นไปโดยสุจริต
และเที่ยงธรรม ให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ผู้สมัคร หรือพรรคการเมืองดังกล่าวข้างต้น มีสิทธิยื่นคำร้องคัดค้าน
ต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในสามสิบวันนับแต่วันประกาศผลการเลือกตั้ง เว้นแต่เฉพาะกรณี
ร้องคัดค้านเพราะเหตุตามมาตรา ๔๑ หรือมาตรา ๔๓ ให้ยื่นคำร้องคัดค้านภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวัน
นับแต่วันประกาศผลการเลือกตั้งเพื่อให้มีการเลือกตั้งใหม่”

คณะกรรมการการได้ชี้แจงแล้ว

ผู้แปรญัตติขอสงวน

นายนคร มาฉิม ขอแปรญัตติ โดยขอให้แก้ความในมาตรา ๕ เป็นดังนี้

“มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ และให้ใช้ความ
ต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๔๔ เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศผลการเลือกตั้งของเขตเลือกตั้ง
ใดแล้ว หากผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสามสิบคนหรือผู้สมัครในเขตเลือกตั้งนั้น พรรคการเมืองที่มีสมาชิก
สมัครรับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้น หรือพรรคการเมืองที่เสนอบัญชีผู้สมัครรับเลือกตั้ง สมาชิกสมัคร
รับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้น หรือพรรคการเมืองที่เสนอบัญชีผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อ เห็นว่า
การเลือกตั้งของหน่วยเลือกตั้งใดในเขตเลือกตั้งนั้น หรือของเขตเลือกตั้งดังกล่าวมิได้เป็นไปโดยสุจริต
และเที่ยงธรรม ให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ผู้สมัคร หรือพรรคการเมืองดังกล่าวข้างต้น มีสิทธิยื่นคำร้องคัดค้าน
ต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในสามสิบวันนับแต่วันประกาศผลการเลือกตั้ง เว้นแต่เฉพาะกรณี
ร้องคัดค้านเพราะเหตุตามมาตรา ๔๑ หรือมาตรา ๔๓ ให้ยื่นคำร้องคัดค้านภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวัน
นับแต่วันประกาศผลการเลือกตั้งเพื่อให้มีการเลือกตั้งใหม่”

คณะกรรมการการได้ชี้แจงแล้ว

ผู้แปรญัตติขอสงวน

(๖๕)

(๗)

นายเอนก หดิ่งคบดี ขอแปรญัตติ โดยขอให้เพิ่มความเป็นวรรคสองของมาตรา ๙๔
เป็นดังนี้

“ในกรณีมีผู้ยื่นคำร้องคัดค้านการเลือกตั้งตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง
ประกาศรายชื่อผู้คัดค้านการเลือกตั้งให้ทราบโดยทั่วกัน ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการ
ที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด”

คณะกรรมการการได้ชี้แจงแล้ว

ผู้แปรญัตติขอสงวน

มาตรา ๖ (เพิ่มความเป็นมาตรา ๙๗/๑)

มีการแก้ไข

มาตรา ๗

คณะกรรมการการตัดออก

๗. ข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญ

คณะกรรมการการได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้ ตั้งแต่
ชื่อร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ คำปรารภ แล้วพิจารณาเรียงตามลำดับมาตราจนจบร่าง
และเห็นว่า ควรเสนอเป็นข้อสังเกตของคณะกรรมการไว้ท้ายรายงานฉบับนี้ เพื่อแก้ไขเหตุผลของ
ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา
(ฉบับที่ ..) พ.ศ. เป็นดังนี้

“เหตุผล

โดยที่กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและ
สมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ ในส่วนที่เกี่ยวกับการห้ามมิให้ผู้สมัครรับเลือกตั้ง พรรคการเมือง หรือผู้ใด
กระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดที่อาจเป็นการจูงใจให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยไม่สุจริตและเที่ยงธรรม
ยังไม่มีข้อความชัดเจนในเรื่องระยะเวลาในการต้องห้ามมิให้กระทำการดังกล่าว ซึ่งเป็นเหตุให้เกิดความ
ไม่เป็นธรรมระหว่างผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ดำรงตำแหน่ง ต.ร.ท. อยู่ก่อนวันครบ ว.ร.ท.ต.ร.ท.ต.ร.ท.ต.ร.ท.
อายุของสภาผู้แทนราษฎร หรือผู้สมัครที่รับเลือกตั้งก่อนครบ ว.ร.ท.ต.ร.ท.ต.ร.ท.ต.ร.ท.อายุของสภา
ผู้แทนราษฎร กับผู้สมัครรายอื่น จึงควรกำหนดระยะเวลาเพิ่มเติมห้ามผู้สมัคร พรรคการเมือง หรือผู้ใด
กระทำการใดๆ ภายในหกสิบวันก่อนครบ ว.ร.ท.ต.ร.ท.ต.ร.ท.ต.ร.ท.อายุของสภาผู้แทนราษฎร จนถึง
วันเลือกตั้ง ประกอบกับ ยังไม่มีความชัดเจนว่าคณะกรรมการการเลือกตั้งจะนำการกระทำหรืองดเว้น
การกระทำของผู้สมัคร พรรคการเมือง หรือผู้ใด นับตั้งแต่ระยะเวลาใดมาเป็นเหตุวินิจฉัยชี้ขาดตาม

อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ทำให้ผู้สมัคร หรือผู้ที่ประสงค์จะสมัครรับเลือกตั้งเกิดความไม่แน่ใจว่าจะประพฤติปฏิบัติตนได้เพียงใดและภายในกำหนดระยะเวลาใด จึงสมควรกำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ในส่วนที่เกี่ยวกับการดำเนินการกรณีการเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรมและการคัดค้านการเลือกตั้ง ให้สอดคล้องสัมพันธ์กับข้อห้ามที่กำหนดขึ้น อีกทั้งสมควรกำหนดจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งประสงค์จะคัดค้านการเลือกตั้งเพิ่มเติมขึ้นอีกส่วนหนึ่ง เพื่อให้การคัดค้านการเลือกตั้งเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสุจริตเที่ยงธรรมมากยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้”

อนึ่ง มีผู้สงวนคำแปรญัตติในเหตุผลของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้
ได้แก่

นายวิชาญ มินชัยนันท์ และนายปิติพงศ์ เต็มเจริญ ขอแปรญัตติ โดยขอให้แก้ความ
ในเหตุผลของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ เป็นดังนี้

“เหตุผล

โดยที่กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ ในส่วนที่เกี่ยวกับการห้ามมิให้ผู้สมัครรับเลือกตั้ง พรรคการเมือง หรือผู้ใดกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดที่อาจเป็นการจูงใจให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยไม่สุจริตและเที่ยงธรรม ยังไม่มีความชัดเจนในเรื่องระยะเวลาในการต้องห้ามมิให้กระทำการดังกล่าว ซึ่งเป็นเหตุให้เกิดความไม่เป็นธรรมระหว่างผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ อยู่ก่อนวันครบวาระการดำรงตำแหน่ง หรือผู้สมัครที่รับเลือกตั้งก่อนครบวาระการดำรงตำแหน่งกับผู้สมัครรายอื่น จึงควรกำหนดระยะเวลาเพียงเติมห้ามผู้สมัคร พรรคการเมือง หรือผู้ใดที่กระทำดังกล่าว ภายในหกสิบวันก่อนครบวาระการดำรงตำแหน่งของตน ซึ่งวันเลือกตั้ง ประชาชนที่ยังไม่มีความชัดเจนว่าคณะกรรมการการเลือกตั้งจะนำการกระทำหรืองดเว้นการกระทำของผู้สมัคร พรรคการเมือง หรือผู้ใด นับตั้งแต่ระยะเวลาใดมาเป็นเหตุวินิจฉัยชี้ขาดตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ทำให้ผู้สมัคร หรือผู้ที่ประสงค์จะสมัครรับเลือกตั้งเกิดความไม่แน่ใจว่าจะประพฤติปฏิบัติตนได้เพียงใดและภายในกำหนดระยะเวลาใด จึงสมควรกำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ในส่วนที่เกี่ยวกับการดำเนินการกรณีการเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรมและการคัดค้านการเลือกตั้ง ให้สอดคล้องสัมพันธ์กับข้อห้ามที่กำหนดขึ้น อีกทั้งสมควรกำหนดจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งประสงค์จะคัดค้านการเลือกตั้งเพิ่มเติมขึ้นอีกส่วนหนึ่ง เพื่อให้การคัดค้านการเลือกตั้งเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสุจริตเที่ยงธรรมมากยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้”

(๖๗)

(๙)

๘. ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติตามที่ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติม และข้อสังเกตของคณะกรรมการมาพร้อมกับรายงานนี้ด้วยแล้ว

(นายสามารถ แก้วมีชัย)

เลขาธิการคณะกรรมการวิสามัญ

(๖๘)

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย
การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ...)
พ.ศ.

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ ดังต่อไปนี้

(๑) แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติว่าด้วยการใช้จ่ายในการเลือกตั้งและวิธีการหาเสียงเลือกตั้งกรณีการเลือกตั้งเพราะเหตุครบอายุของสภาผู้แทนราษฎร (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔๐)

(๒) แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติว่าด้วยกำหนดระยะเวลาและข้อห้ามในการหาเสียงเลือกตั้งกรณีการเลือกตั้งก่อนครบอายุและการเลือกตั้งกรณีครบอายุของสภาผู้แทนราษฎร (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔๔)

(๓) เพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ในการวินิจฉัยชี้ขาดกรณีการเลือกตั้งที่เป็นไปโดยไม่สุจริตและเที่ยงธรรม ให้สอดคล้องกับการแก้ไขบทบัญญัติในมาตรา ๔๐ และมาตรา ๔๔ (เพิ่มเติมมาตรา ๘๕/๑๑)

(๔) แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติว่าด้วยการคัดค้านการเลือกตั้ง ให้มีประสิทธิภาพและบริสุทธิ์ยุติธรรมยิ่งขึ้น (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๘๔)

(๕) เพิ่มเติมบทบัญญัติในการวินิจฉัยชี้ขาดกรณีคัดค้านการเลือกตั้งให้สอดคล้องสัมพันธ์กับการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติในมาตรา ๔๐ มาตรา ๔๔ และการเพิ่มเติมมาตรา ๘๕/๑๑ (เพิ่มเติมมาตรา ๘๗/๑)

เหตุผล

โดยที่กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ ในส่วนที่เกี่ยวกับการห้ามมิให้ผู้สมัครรับเลือกตั้ง พรรคการเมือง หรือผู้ใดกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดที่อาจเป็นการจงใจให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยไม่สุจริตและเที่ยงธรรม ยังไม่มีความชัดเจนในเรื่องระยะเวลาในการต้องห้ามมิให้กระทำการดังกล่าว ซึ่งเป็นเหตุให้เกิดความไม่เป็นธรรมระหว่างผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ อยู่ก่อนวันครบวาระการดำรงตำแหน่ง หรือผู้สมัครที่รับเลือกตั้งก่อนครบวาระการดำรงตำแหน่งกับผู้สมัครรายอื่น จึงควรกำหนดระยะเวลาเพิ่มเติมห้ามผู้สมัคร พรรคการเมือง หรือผู้ใดกระทำการใดๆ ภายในหกสิบวันก่อนครบวาระการ

(๖๙)

- ๒ -

ดำรงตำแหน่งจนถึงวันเลือกตั้ง ประกอบกับ ยังไม่มีความชัดเจนว่าคณะกรรมการการเลือกตั้งจะนำ การกระทำหรืองดเว้นการกระทำของผู้สมัคร พรรคการเมือง หรือผู้ใด นับตั้งแต่ระยะเวลาใดมาเป็น เหตุวินิจฉัยชี้ขาดตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ทำให้ผู้สมัคร หรือผู้ที่ประสงค์จะ สมัครรับเลือกตั้งเกิดความไม่แน่ใจว่าจะประพฤติปฏิบัติตนได้เพียงใดและภายในกำหนดระยะเวลาใด จึงสมควรกำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ในส่วนที่เกี่ยวกับการดำเนินการกรณี การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรมและการคัดค้านการเลือกตั้ง ให้สอดคล้องสัมพันธ์กับ ข้อห้ามที่กำหนดขึ้น อีกทั้งสมควรกำหนดจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งประสงค์จะคัดค้านการเลือกตั้ง เพิ่มเติมขึ้นอีกส่วนหนึ่ง เพื่อให้การคัดค้านการเลือกตั้งเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสุจริตเที่ยงธรรม มากยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

ร่าง
พระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
และสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ..)
พ.ศ.

.....
.....
.....

.....
.....
โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๓๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

.....
.....
มาตรา ๑ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๒/๑ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๐ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๓ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๔๐ ภายใต้บังคับมาตรา ๔๔ เมื่อได้มีการประกาศพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเขตเลือกตั้งใดจนถึงวันประกาศผลการเลือกตั้ง การใช้จ่ายในการเลือกตั้งและวิธีการหาเสียงเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้น ให้เป็นไปตามบทบัญญัติในส่วนนี้”

“มาตรา ๘๕/๑๑ การดำเนินการของคณะกรรมการการเลือกตั้งตามบทบัญญัติในส่วนนี้ ให้พิจารณาเฉพาะจากการกระทำหรือการงดเว้นกระทำของผู้สมัคร พรรคการเมือง หรือผู้ใด อันเป็นการฝ่าฝืนกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง นับตั้งแต่ได้มีการประกาศพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จนถึงวันที่พระราชกฤษฎีกาเลือกตั้งได้มีประกาศหรือคำสั่งผลการเลือกตั้ง หรือเป็นกรณีเฉพาะที่กำหนดไว้ในมาตรา ๘๔ วรรคสอง”

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๘๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๘๔ เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศผลการเลือกตั้งของเขตเลือกตั้งใดแล้ว หากผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสิบคนหรือผู้สมัครในเขตเลือกตั้งนั้น พรรคการเมืองที่มีสมาชิกสมัครรับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้น หรือพรรคการเมืองที่เสนอบัญชีผู้สมัครรับเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือพรรคการเมืองที่เสนอบัญชีผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อ เห็นว่าการเลือกตั้งของหน่วยเลือกตั้งใดในเขตเลือกตั้งนั้น หรือของเขตเลือกตั้งดังกล่าวมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ผู้สมัคร หรือพรรคการเมืองดังกล่าวข้างต้น มีสิทธิยื่นคำร้องคัดค้านต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในสามสิบวันนับแต่วันประกาศผลการเลือกตั้ง เว้นแต่เฉพาะกรณีร้องคัดค้านเพราะเหตุตามมาตรา ๘๑ หรือมาตรา ๘๓ ให้ยื่นคำร้องคัดค้านภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศผลการเลือกตั้งเพื่อให้มีการเลือกตั้งใหม่”

มาตรา ๖ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๘๗/๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑

“มาตรา ๘๗/๑ ให้นำความในมาตรา ๘๕/๑๑ มาใช้กับกรณีการคัดค้านการเลือกตั้งด้วยโดยอนุโลม”

มาตรา ๗ ให้พระราชกฤษฎีกาเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑

.....
.....

(๗๓)

(สำเนา)

เลขที่รับ ๓๑๗/๒๕๔๗ วันที่ ๒๘ พ.ค. ๒๕๔๗

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

สภาผู้แทนราษฎร

ถนนอุทองใน ดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๒๘ พฤษภาคม ๒๕๔๗

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
และสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวข้างต้น พร้อมด้วยบันทึกหลักการและเหตุผล

ข้าพเจ้าขอเสนอร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิก
สภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. พร้อมด้วยบันทึกหลักการและเหตุผลประกอบ
มาเพื่อได้โปรดนำเสนอสภาผู้แทนราษฎรและหากสภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้วก็ขอได้โปรดนำ
เสนอวุฒิสภาพิจารณาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(ลงชื่อ) วิลาศ จันทร์พิทักษ์ ผู้เสนอ

(นายวิลาศ จันทร์พิทักษ์)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์

(ลงชื่อ) วิรัช ร่มเย็น ผู้เสนอ (ลงชื่อ) อลงกรณ์ พลบุตร ผู้เสนอ

(นายวิรัช ร่มเย็น)

(นายอลงกรณ์ พลบุตร)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

พรรคประชาธิปัตย์ได้พิจารณาแล้ว มีมติให้เสนอร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวได้

(ลงชื่อ) สุทัศน์ เงินหมื่น

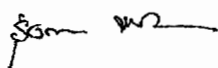
(นายสุทัศน์ เงินหมื่น)

หัวหน้าพรรคหรือผู้ปฏิบัติหน้าที่แทน (โปรดพลิก)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรับรอง (ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้ง
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ...) พ.ศ.)

๑. นายไพฑูลย์ พิมพ์พิสิษฐถาวร	๒. หม่อมราชวงศ์สุขุมพันธุ์ บริพัตร
๓. นายชินวรณ์ บุญยเกียรติ	๔. นายบุญส่ง ไข่เกษ
๕. นายวินัย เสนเนียม	๖. นายสมชาย ไล่สถาพรพิพิธ
๗. นายเจริญ คันธวงศ์	๘. นายอุทัย สุดสุข
๙. ศาสตราจารย์วิจิตร ศรีธำชาน	๑๐. คุณหญิงจรัสศรี ทีปรัช
๑๑. นายโพธิพงษ์ ล่ำซำ	๑๒. นายสมมาตร เจ้ณา
๑๓. นายวิจิตร พรพฤฒิพันธุ์	๑๔. นายสุชาติ แก้วนาโพธิ์
๑๕. นายจตุรที ลักษณะนวิศิษฎ์	๑๖. นายเอนก ทับสุวรรณ
๑๗. นายธารินทร์ นิมมานเหมินท์	๑๘. นายวิทยา แก้วภราดัย
๑๙. นางศิริวรรณ ปราชจากศัตรู	๒๐. นายเจือ ราชสีห์

สำเนาถูกต้อง

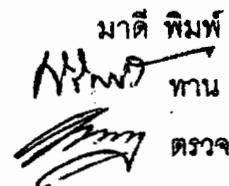

(นางสาวรุ่งนภา ชันธิโชติ)

ผู้อำนวยการกลุ่มงานระเบียบวาระ

สำนักงานการประชุม

มาตี พิมพ์
ทาน
ตรวจ

(๗๕)

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย
การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ..)
พ.ศ.

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิก
สภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา

เหตุผล

โดยที่กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิก
วุฒิสภาในปัจจุบัน ส่วนที่เกี่ยวกับการห้ามมิให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือผู้ใดกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดที่อาจ
เป็นการจงใจให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยไม่สุจริตและเที่ยงธรรม มิได้กำหนดระยะเวลาในการต้องห้ามมิให้
กระทำการดังกล่าวเอาไว้ ซึ่งเป็นเหตุให้เกิดความไม่เป็นธรรมระหว่างผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ดำรงตำแหน่ง
อยู่ก่อนวันครบวาระกับผู้สมัครรายอื่น จึงควรกำหนดระยะเวลาห้ามกระทำการใด ๆ ภายในหกสิบวัน
ก่อนครบวาระการดำรงตำแหน่งจนถึงวันเลือกตั้ง และในส่วนที่เกี่ยวกับผู้มีสิทธิคัดค้านการเลือกตั้ง เพื่อให้
ให้การคัดค้านเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและมีไม่เป็นการก่อกวนกัน จึงควรกำหนดจำนวนผู้คัดค้าน
กรณีผู้มีสิทธิเลือกตั้งเป็นผู้ยื่นคำร้องคัดค้านการเลือกตั้งเพิ่มเป็นจำนวนไม่น้อยกว่าสิบคน และควรให้คณะกรรมการ
การเลือกตั้งประกาศรายชื่อผู้คัดค้านให้ประชาชนทราบ โดยทั่วกันจึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติประกอบ
รัฐธรรมนูญนี้

(๗๖)

ร่าง

พระราชบัญญัติ

ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
และสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ..)

พ.ศ.

.....
.....
.....

.....

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา

.....

.....

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ...) พ.ศ.”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๔๔ ห้ามมิให้ผู้สมัครหรือผู้ใดกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใด เพื่อจะจงใจให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งลงคะแนนเสียงเลือกตั้งให้แก่ตนเอง หรือผู้สมัครอื่น หรือพรรคการเมืองใด หรือให้งดเว้นการลงคะแนนให้แก่ผู้สมัคร หรือพรรคการเมืองใด ด้วยวิธีการดังนี้

(๑) จัดทำ ให้ เสนอให้ สัญญาว่าจะให้ หรือจัดเตรียมเพื่อจะให้ทรัพย์สิน หรือผลประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้แก่ผู้ใด

(๒) ให้ เสนอให้ หรือสัญญาว่าจะให้เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดไม่ว่าจะโดยตรงหรือโดยอ้อมแก่ชุมชน สมาคม มูลนิธิ วัด สถาบันการศึกษา สถานสงเคราะห์ หรือสถาบันอื่นใด

(๓) ทำการโฆษณาหาเสียงด้วยการจัดให้มีมหรสพหรือการรื่นเริงต่าง ๆ

(๔) เลี้ยงหรือรับจะจัดเลี้ยงผู้ใด

(๕) หลอกลวง บังคับ ชูเชิญ ใช้อิทธิพลคุกคาม ใส่ร้ายด้วยความเท็จ หรือจูงใจให้เข้าใจผิดในคะแนนนิยมของผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใด

กรณีตามวรรคหนึ่ง หากเป็นการเลือกตั้งอันเนื่องมาจากการครบวาระการดำรงตำแหน่งของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาห้ามมิให้กระทำการภายในหกสิบวันก่อนวันครบวาระการดำรงตำแหน่งจนถึงวันเลือกตั้ง

เพื่อให้การหาเสียงเลือกตั้งเป็นไปด้วยความสงบเรียบร้อย ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศเพื่อแนะนำวิธีหรือลักษณะต้องห้ามในการหาเสียงเลือกตั้งของผู้สมัครในราชกิจจานุเบกษา”

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๘๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๘๔ เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศผลการเลือกตั้งของเขตเลือกตั้งใดแล้ว หากผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสิบคนหรือผู้สมัครในเขตเลือกตั้งนั้น พรรคการเมืองที่มีสมาชิกสมัครรับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้น หรือพรรคการเมืองที่เสนอบัญชีผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อ เห็นว่าการเลือกตั้งของหน่วยเลือกตั้งใดในเขตเลือกตั้งนั้น หรือของเขตเลือกตั้งดังกล่าวมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรมให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ผู้สมัคร หรือพรรคการเมืองนั้นมีสิทธิยื่นคำร้องคัดค้านต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในสามสิบวันนับแต่วันประกาศผลการเลือกตั้ง เว้นแต่เฉพาะกรณีร้องคัดค้านเพราะเหตุตามมาตรา ๔๑ หรือมาตรา ๔๓ ให้ยื่นคำร้องคัดค้านภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศผลการเลือกตั้ง เพื่อให้มีการเลือกตั้งใหม่

ในกรณีมีผู้ยื่นคำร้องคัดค้านการเลือกตั้งตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศรายชื่อผู้คัดค้านการเลือกตั้งให้ทราบโดยทั่วกัน ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด”

.....

.....

(๗๘)

(สำเนา)

เลขรับ ๕๘/๒๕๔๗ วันที่ ๑ ก.ย. ๒๕๔๗

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

สภาผู้แทนราษฎร

ถนนอุทองใน กทม. ๑๐๓๐๐

๓๐ สิงหาคม ๒๕๔๗

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
และสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.....

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวข้างต้น พร้อมด้วยบันทึกหลักการและเหตุผล

ข้าพเจ้าขอเสนอร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิก
สภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. พร้อมด้วยบันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบมาเพื่อได้โปรดนำเสนอสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาและหากสภาผู้แทนราษฎรลงมติ
เห็นชอบแล้ว ก็ขอได้โปรดนำเสนอวุฒิสภาพิจารณาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(ลงชื่อ) ว่าที่เรือโท

วัลลภ ยังตรง

ผู้เสนอ

(วัลลภ ยังตรง)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคไทยรักไทย

(ลงชื่อ) ประเสริฐ เต็นนภาลัย ผู้เสนอ

(ลงชื่อ) ประชา ประสพดี ผู้เสนอ

(นายประเสริฐ เต็นนภาลัย)

(นายประชา ประสพดี)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคไทยรักไทย

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคไทยรักไทย

(ลงชื่อ) จิรพันธ์ ลิ้มสกุลศิริรัตน์ ผู้เสนอ

(ลงชื่อ) สลิลทิพย์ ชัยสดมภ์ ผู้เสนอ

(นายจิรพันธ์ ลิ้มสกุลศิริรัตน์)

(นางสลิลทิพย์ ชัยสดมภ์)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคไทยรักไทย

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคไทยรักไทย

(โปรดพลิก)

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

พรรคไทยรักไทยได้พิจารณาแล้ว มีมติให้เสนอร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวได้

(ลงชื่อ) เสนาะ เทียนทอง

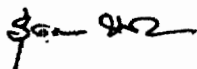
(นายเสนาะ เทียนทอง)

แทนหัวหน้าพรรคหรือผู้ปฏิบัติหน้าที่แทน

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรับรอง (ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้ง
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.)

๑. นายอภิชาติ ตีรสวัสดิ์ชัย	๒. นายพิทยา บุญเฉลียว
๓. นายทองดี มนิสสาร	๔. นายนัจมุดดีน อูมา
๕. นายพงษ์ศักดิ์ วรปัญญา	๖. นายประศาสตร์ ทองปากน้ำ
๗. นายไพศาล ยิ่งสมาน	๘. นายสิน กุมภะ
๙. นายอารักษ์ ไชยริปู	๑๐. นายอิทธิเดช แก้วหลวง
๑๑. นายสุทิน คลังแสง	๑๒. นายจาตุรงค์ เพ็งนรพัฒน์
๑๓. นางลลิตา ฤกษ์สำราญ	๑๔. นายพินิจ จันทรสมบุญ
๑๕. นายวิชาติ ปลั่งศรีสกุล	๑๖. นายคงกฤษ หงษ์วิไล
๑๗. นายวิชัย ชัยจิตตวนิชกุล	๑๘. นายจตุพร เจริญเชื้อ
๑๙. นางมยุรา มนะสิการ	๒๐. นายระวีง เนตรโพธิ์แก้ว

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวรุ่งนภา ชันนิโชติ)

ผู้อำนวยการกลุ่มงานระเบียบวาระ

สำนักงานการประชุม

มณี พิมพ์
ทาน
ตรวจ

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย
การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ..)
พ.ศ.

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิก
สภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา

เหตุผล

โดยที่กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิก
วุฒิสภาในปัจจุบัน ส่วนที่เกี่ยวกับการห้ามมิให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือผู้ใดกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดที่อาจ
เป็นการจงใจให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยไม่สุจริตและเที่ยงธรรม มิได้กำหนดระยะเวลาในการต้องห้ามมิให้
กระทำการดังกล่าวเอาไว้ ซึ่งเป็นเหตุให้เกิดความไม่เป็นธรรมระหว่างผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ดำรงตำแหน่ง
อยู่ก่อนวันครบวาระกับผู้สมัครรายอื่น จึงควรถูกกำหนดระยะเวลาห้ามกระทำการใด ๆ ภายในหกสิบวัน
ก่อนครบวาระการดำรงตำแหน่งจนถึงวันเลือกตั้ง และในส่วนที่เกี่ยวกับผู้มีสิทธิคัดค้านการเลือกตั้ง เพื่อ
ให้การคัดค้านเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและมีขบวนการกลั่นแกล้งระหว่างกัน จึงควรถูกกำหนดจำนวนผู้คัดค้าน
กรณีผู้มีสิทธิเลือกตั้งเป็นผู้ยื่นคำร้องคัดค้านการเลือกตั้งเพิ่มเป็นจำนวนไม่น้อยกว่าสิบคน และควรให้คณะกรรมการ
การเลือกตั้งประกาศรายชื่อผู้คัดค้านให้ประชาชนทราบโดยทั่วกันจึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติประกอบ
รัฐธรรมนูญนี้

(๘๑)

ร่าง

พระราชบัญญัติ

ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

และสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ..)

พ.ศ.

.....

.....

.....

.....

.....

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา

.....

.....

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ...) พ.ศ.”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๔๔ ห้ามมิให้ผู้สมัครหรือผู้ใดกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใด เพื่อจะจงใจให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งลงคะแนนเสียงเลือกตั้งให้แก่ตนเอง หรือผู้สมัครอื่น หรือพรรคการเมืองใด หรือให้งดเว้นการลงคะแนนให้แก่ผู้สมัคร หรือพรรคการเมืองใด ด้วยวิธีการดังนี้

(๑) จัดทำ ให้ เสนอให้ สัญญาว่าจะให้ หรือจัดเตรียมเพื่อจะให้ทรัพย์สิน หรือผลประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้แก่ผู้ใด

(๒) ให้ เสนอให้ หรือสัญญาว่าจะให้เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดไม่ว่าจะโดยตรงหรือโดยอ้อมแก่ชุมชน สมาคม มูลนิธิ วัด สถาบันการศึกษา สถานสงเคราะห์ หรือสถาบันอื่นใด

(๓) ทำการโฆษณาหาเสียงด้วยการจัดให้มีหรสพหรือการรื่นเริงต่าง ๆ

(๔) เลี้ยงหรือรับจะจัดเลี้ยงผู้ใด

(๕) หลอกลวง บังคับ ชูเชิญ ใช้อิทธิพลคุกคาม ใส่ร้ายด้วยความเท็จ หรือจูงใจให้เข้าใจผิดในคะแนนนิยมของผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใด

กรณีตามวรรคหนึ่ง หากเป็นการเลือกตั้งอันเนื่องมาจากการครบวาระการดำรงตำแหน่งของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาห้ามมิให้กระทำการภายในหกสิบวันก่อนวันครบวาระการดำรงตำแหน่งจนถึงวันเลือกตั้ง

เพื่อให้การหาเสียงเลือกตั้งเป็นไปด้วยความสงบเรียบร้อย ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศเพื่อแนะนำวิธีหรือลักษณะต้องห้ามในการหาเสียงเลือกตั้งของผู้สมัครในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๕๔ เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศผลการเลือกตั้งของเขตเลือกตั้งใดแล้ว หากผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสิบคนหรือผู้สมัครในเขตเลือกตั้งนั้น พรรคการเมืองที่มีสมาชิกสมัครรับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้น หรือพรรคการเมืองที่เสนอบัญชีผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อ เห็นว่าการเลือกตั้งของหน่วยเลือกตั้งใดในเขตเลือกตั้งนั้น หรือของเขตเลือกตั้งดังกล่าวมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรมให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ผู้สมัคร หรือพรรคการเมืองนั้นมีสิทธิยื่นคำร้องคัดค้านต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในสามสิบวันนับแต่วันประกาศผลการเลือกตั้ง เว้นแต่เฉพาะกรณีร้องคัดค้านเพราะเหตุตามมาตรา ๕๑ หรือมาตรา ๕๓ ให้ยื่นคำร้องคัดค้านภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศผลการเลือกตั้ง เพื่อให้มีการเลือกตั้งใหม่

ในกรณีมีผู้ยื่นคำร้องคัดค้านการเลือกตั้งตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศรายชื่อผู้คัดค้านการเลือกตั้งให้ทราบโดยทั่วกัน ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด”

สำนักงานเลขานุการคณะกรรมการการเลือกตั้ง
 เลขรับ: พท/๒๕๔๗
 วันที่: ๒ ต.ค. ๕๗
 เวลา: ๑๑-๐๐ น.

เราต้องช่วยกัน เพราะชาติมิใช่ของใครคนเดียว

วันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๔๗

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่...) พ.ศ.

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร
 สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวข้างต้น พร้อมด้วยบันทึกหลักการและเหตุผล

ข้าพเจ้าขอเสนอร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่...) พ.ศ. พร้อมด้วยบันทึกหลักการและเหตุผลมาเพื่อโปรดนำเสนอสภาผู้แทนราษฎรพิจารณา และหากสภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้วก็ขอได้โปรดนำเสนอต่อวุฒิสภาพิจารณาตามรัฐธรรมนูญต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

พล.ต.ท.

ผู้เสนอ

(วิโรจน์ เปาอินทร์)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดอ่างทอง ✓

กลุ่มงานระเบียบวาระ

วันที่ ๑๐๗ / ๒๕๔๗

วันที่ ๖ / ๓๑ / ๕๗ เวลา ๑๑.๕๕ น.

กลุ่มงานพระราชบัญญัติและญัตติ ๑

วันที่ ๕.๓ / ๒๕๔๗

วันที่ ๖ / ๓๑ / ๕๗ เวลา ๑๑.๒๐ น.

ผู้เสนอ

(นายฉัฐวุฒิ ประเสริฐสุวรรณ)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดสุพรรณบุรี ✓

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

พรรคชาติไทย ได้พิจารณาแล้วมีมติให้เสนอร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวได้

กลุ่มงานบริหารทั่วไป สำนักงานการประชุม

วันที่ ๒๖ / ๕๗

ลงชื่อ

วันที่ ๒ / ๓๑ / ๕๗ เวลา ๑๑.๑๕ น.

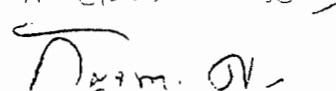
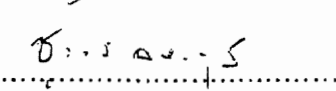
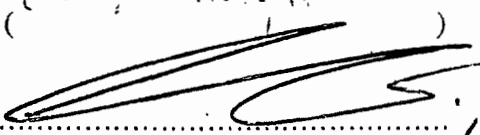
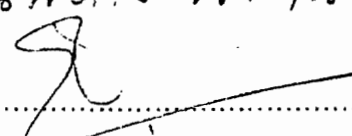

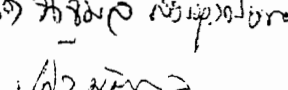
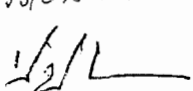
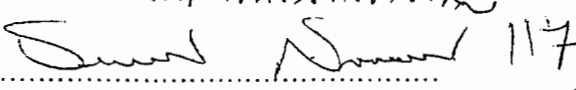
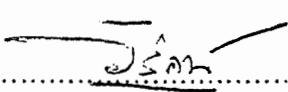
(นายบรรหาร ศิลปอาชา)

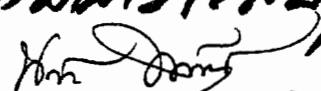
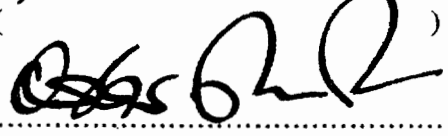
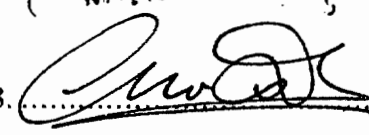
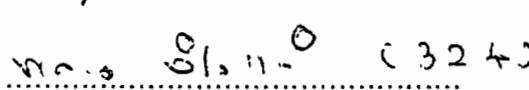
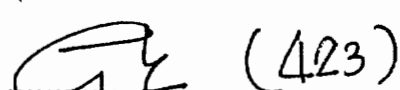
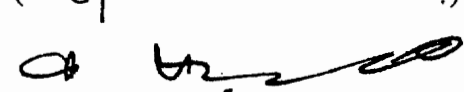
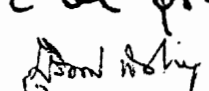
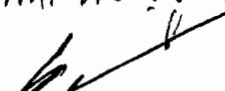
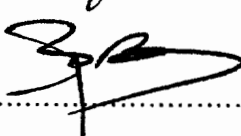
ส่งกลุ่มงาน พรม. และญัตติ ๕-๑

หัวหน้าพรรคชาติไทย

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา

(ฉบับที่...) พ.ศ.

- 1. ๕๐๗ ✓
(นายสมชาย ใจดี) ✓
- 3. (12)
(สมชาย ใจดี) ✓
- 5. ๘๙ ✓
(นายสมชาย ใจดี) ✓
- 7. 131 ✓
(สมชาย ใจดี) ✓
- 9. ✓
(สมชาย ใจดี) ✓
- 11. ✓
(สมชาย ใจดี) ✓
- 13. ๕/๑๔ ✓
(สมชาย ใจดี) ✓
- 15. 143 ✓
(สมชาย ใจดี) ✓
- 17. 117 ✓
(สมชาย ใจดี) ✓
- 19. 366 ✓
(สมชาย ใจดี) ✓

- 2. (๐๐๑) ✓
(สมชาย ใจดี) ✓
- 4. (134) ✓
(สมชาย ใจดี) ✓
- 6. ✓
(สมชาย ใจดี) ✓
- 8. ✓
(สมชาย ใจดี ๒๙๕) ✓
- 10. (324) ✓
(สมชาย ใจดี) ✓
- 12. (423) ✓
(สมชาย ใจดี) ✓
- 14. ✓
(สมชาย ใจดี ๓๒๘) ✓
- 16. 459 ✓
(สมชาย ใจดี) ✓
- 18. 136 ✓
(สมชาย ใจดี) ✓
- 20. -๗๑ ✓
(สมชาย ใจดี) ✓
รับรองลายมือชื่อถูกต้อง
มีนามสกุล ชัยสวัสดิ์

(๘๕)

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่..)
พ.ศ.

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน
ราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา

เหตุผล

โดยที่กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและ
สมาชิกวุฒิสภาในปัจจุบัน ส่วนที่เกี่ยวกับการห้ามมิให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือผู้ใดกระทำการอย่างหนึ่ง
อย่างใดที่อาจเป็นการจูงใจให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยไม่สุจริตและเที่ยงธรรม และได้กำหนดระยะเวลาใน
การต้องห้ามมิให้กระทำการดังกล่าวเอาไว้ไม่ชัดเจน เกิดความยุ่งยากในการปฏิบัติ จึงควรกำหนดระยะ
เวลาห้ามกระทำการใด ๆ ภายในหกสิบวันก่อนวันครบอายุของสภาผู้แทนราษฎรจนถึงวันประกาศผลการ
เลือกตั้ง จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

(๘๖)

ร่าง

พระราชบัญญัติ

ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
และสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่..)

พ.ศ.

.....

.....

.....

.....

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้ง
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา

.....

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการ
เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่..) พ.ศ.”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวัน
ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๐ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่า
ด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราช
บัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ๓)
พ.ศ. ๒๕๔๓ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

(๘๗)

“ มาตรา ๔๐ การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเขตเลือกตั้งใด ให้กระทำโดย
พระราชกฤษฎีกา

การใช้ชายในการเลือกตั้งและวิธีการหาเสียงเลือกตั้งให้เป็นไปตามบทบัญญัติในส่วนนี้
ทั้งนี้ เฉพาะในกรณีถึงคราวออกตามอายุของสภาผู้แทนราษฎรห้ามมิให้กระทำการภายในหกสิบวันก่อน
วันครบอายุของสภาผู้แทนราษฎรจนถึงวันประกาศผลการเลือกตั้ง ”

.....

.....

(๘๘)

เลขรับ	๗๕๒๕๒
วันที่	๖ ต.ค. ๕๗
เวลา	๑๓.๑๕ น.

สภาผู้แทนราษฎร
ถนนอุทองใน กทม.๑๐๓๐๐

๖ ตุลาคม ๒๕๕๗

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่...) พ.ศ....

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวข้างต้น พร้อมด้วยบันทึกหลักการและเหตุผล

ข้าพเจ้าขอเสนอร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่...) พ.ศ.... พร้อมด้วยบันทึกหลักการและเหตุผลประกอบมาเพื่อให้โปรดนำเสนอสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาและหากสภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว ก็ขอได้โปรดนำเสนอวุฒิสภาพิจารณาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

ลงชื่อ ผู้เสนอ
(นายชูศักดิ์ ศิรินิล) ๒๖๖.
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพรรคไทยรักไทย

กลุ่มงานระเบียบการ
วันที่ ๑๐ ต.ค. ๒๕๕๗
ที่ ๖ / ๑๑ / ๕๗ เวลา ๑๓.๕๐ น.

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

พรรคไทยรักไทยได้พิจารณาแล้ว มีมติให้เสนอร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวได้

กลุ่มงานพระราชบัญญัติและยุติ ๑

วันที่ ๕ ต.ค. ๒๕๕๗

วันที่ ๖ / ๑๑ / ๕๗ เวลา ๑๓.๕๐ น.

ลงชื่อ

(นายเสนาะ เทียนทอง)

แทนหัวหน้าพรรคหรือผู้ปฏิบัติหน้าที่แทน

กลุ่มงานบริหารทั่วไป สำนักงานการประชุม

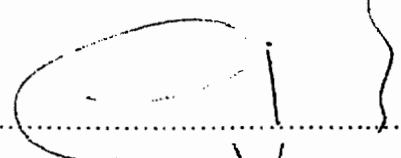
วันที่ ๒๗ / ๑๑ / ๕๗

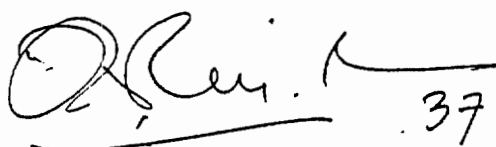
วันที่ ๖ / ๑๑ / ๕๗ เวลา ๑๓.๕๐ น.

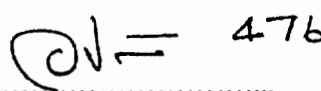
ส่งกลุ่มงาน พทท. ๒๓๓๑๑๑ ดำเนินการ

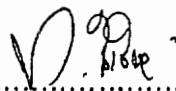
ผู้รับรอง ร่างพระราชบัญญัติ

๑. 397
(ทนายสมภาร เต็มใจ)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรค ไทยรักไทย

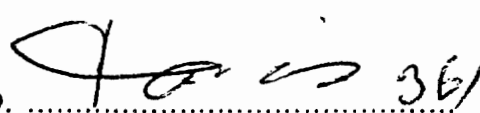
๒. 297
(วิมลทิพย์ ไชยชนะ)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรค 15ก.

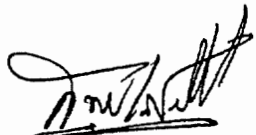
๓. 372
(อิมฮง สิมทรวง)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรค ไทยรักไทย

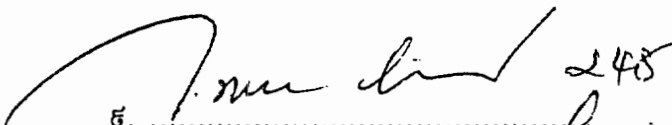
๔. 476
(อภิสิทธิ์ (อนดา) ทนต๊ะ)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรค ไทยรักไทย

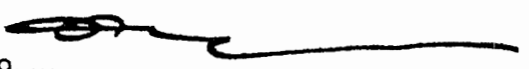
๕. 105
(Le nalye สิมทรวง)
นายกเทศมนตรี จังหวัดสงขลา
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรค พท.

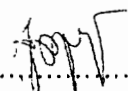
๖. 414
(เมทินี วานิช)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรค.....

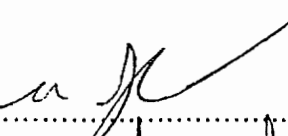
๗. 361
(ท.วิ. รัตน)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรค.....

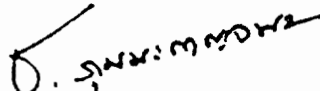
๘. 404
(สุพ. เจริญศิลป์)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรค.....

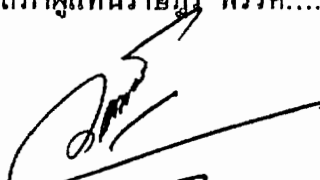
๙. 248
(ทนาย อิมทรวง)
นายกเหล่ากาชาด จันทบุรี
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรค ไทยรักไทย

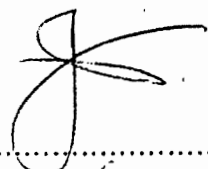
๑๐. 48
(น.อ. อิมทรวง)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรค พท.

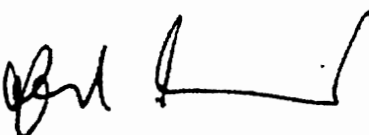
๑๑. 39
(นายพงษ์ ภูมิพิศ)
(นายกสิณพจน์ ฤกษ์พินิจ)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรค..... ✓

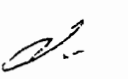
๑๒. 280.
(นายระวี ธรรมใจ)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรค.....

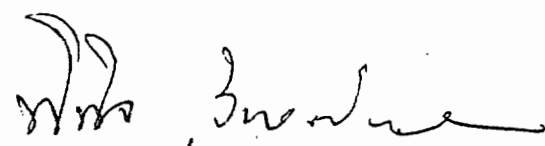
๑๓. 293.
(นาย ภูมิ ธรรมใจ)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรค..... กกท.

๑๔. 333
(นายสุวิทย์ ธรรมใจ)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรค..... กกท.

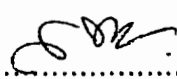
๑๕. 477.
(นายระวี ธรรมใจ)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรค..... กกท.

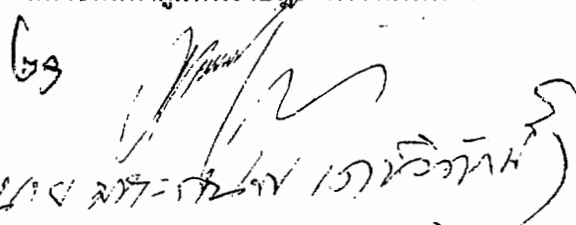
๑๖. 438
(นายระวี ธรรมใจ)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรค..... กกท.

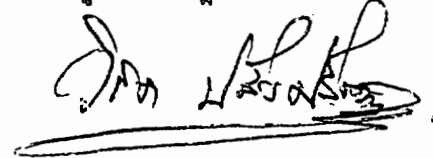
๑๗. 167 กกท.
(นายระวี ธรรมใจ)
(นายประจักษ์ นกสิวัตสำนักงาน)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรค..... ✓

๑๘. 438
(นายระวี ธรรมใจ)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรค..... กกท.

๑๙. 320
(นายระวี ธรรมใจ)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรค..... กกท.

๒๐. 184
(นายระวี ธรรมใจ)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรค.....

๒๑. 162. ✓
(นายระวี ธรรมใจ)
(นายระวี ธรรมใจ)

๒๒. 310
(นายระวี ธรรมใจ)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรค..... กกท.

บันทึกหลักการและเหตุผล

ประกอบร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย
การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่..)

พ.ศ....

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภา
ผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.๒๕๕๑

เหตุผล

โดยที่กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน
ราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.๒๕๕๑ ในส่วนที่เกี่ยวกับการห้ามมิให้ผู้สมัครรับเลือกตั้ง
พรรคการเมือง หรือผู้ใดกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดที่อาจเป็นการจูงใจให้การเลือกตั้ง
เป็นไปโดยไม่สุจริตและเที่ยงธรรม ยังไม่มีความชัดเจนในเรื่องระยะเวลาในการต้องห้าม
มิให้กระทำการดังกล่าว ซึ่งเป็นเหตุให้เกิดความไม่เป็นธรรมระหว่างผู้สมัครรับเลือกตั้งที่
ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ อยู่ก่อนวันครบวาระการดำรงตำแหน่งหรือผู้สมัครที่รับเลือกตั้งก่อน
ครบวาระการดำรงตำแหน่งกับผู้สมัครรายอื่น จึงควรกำหนดระยะเวลาเพิ่มเติมห้ามผู้
สมัคร พรรคการเมือง หรือผู้ใดกระทำการใดๆภายในหกสิบวันก่อนครบวาระการดำรง
ตำแหน่งจนถึงวันเลือกตั้ง ประกอบกับ ยังไม่มีความชัดเจนว่าคณะกรรมการการเลือก
ตั้งจะนำการกระทำหรืองดเว้นการกระทำของผู้สมัคร พรรคการเมือง หรือผู้ใด นับตั้งแต่
ระยะเวลาใดมาเป็นเหตุวินิจฉัยชี้ขาดตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง
ทำให้ผู้สมัคร หรือผู้ที่ประสงค์จะสมัครรับเลือกตั้งเกิดความไม่แน่ใจว่าจะประพฤติปฏิบัติ
ตนได้เพียงใดและภายในกำหนดระยะเวลาใด จึงสมควรกำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะ
กรรมการการเลือกตั้ง ในส่วนที่เกี่ยวกับการดำเนินการกรณีการเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดย
สุจริตและเที่ยงธรรมและการคัดค้านการเลือกตั้ง ให้สอดคล้องสัมพันธ์กับข้อห้ามที่
กำหนดขึ้น อีกทั้งสมควรกำหนดจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งประสงค์จะคัดค้านการเลือก
ตั้งเพิ่มเติมขึ้นอีกส่วนหนึ่ง เพื่อให้การคัดค้านการเลือกตั้งเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและ
สุจริตเที่ยงธรรมมากยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

ร่าง

พระราชบัญญัติ

ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

และสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่..)

พ.ศ.

.....

.....

.....

.....

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา

.....

.....

มาตรา ๑ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ .. พ.ศ.)”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.๒๕๔๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๔๔ เมื่อได้มีการประกาศพระราชกฤษฎีกาให้การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในกรณีอื่นนอกจากถึงคราวออกตามวาระการดำรงตำแหน่งของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ห้ามมิให้ผู้สมัครหรือผู้ใดกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใด เพื่อจะจูงใจให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งลงคะแนนเสียงเลือกตั้งให้แก่ตนเอง หรือผู้สมัครอื่น หรือพรรคการเมืองใด หรือให้งดเว้นการลงคะแนนให้แก่ผู้สมัคร หรือพรรคการเมืองใด ด้วยวิธีการดังนี้

(๑) จัดทำ ให้ เสนอให้ สัญญาว่าจะให้ หรือจัดเตรียมเพื่อจะให้ทรัพย์สินหรือผลประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้แก่ผู้ใด

(๒) ให้ เสนอให้ หรือสัญญาว่าจะให้เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดไม่ว่าจะโดยตรงหรือโดยอ้อมแก่ชุมชน สมาคม มูลนิธิ วัด สถาบันการศึกษา สถานสงเคราะห์ หรือสถาบันอื่นใดที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนด

(๓) ทำการโฆษณาหาเสียงด้วยการจัดให้มีหรสหหรือการรื่นเริงต่างๆ

(๔) เลี้ยงหรือรับจะจัดเลี้ยงผู้ใด

(๕) หลอกลวง บังคับ ชูเชิญ ใช้อิทธิพลคุกคาม ใส่ร้าย หรือจูงใจให้เข้าใจผิดในคะแนนนิยมของผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใด

กรณีตามวรรคหนึ่ง หากเป็นการเลือกตั้งอันเนื่องมาจากการครบวาระการดำรงตำแหน่งของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ห้ามมิให้กระทำการภายในหกสิบวันก่อนวันครบวาระการดำรงตำแหน่งจนถึงวันเลือกตั้ง

การประกาศนโยบายหรือการดำเนินการตามแนวทางในการแก้ไขปัญหาตามอำนาจหน้าที่ด้วยวิธีการใช้จ่ายจากเงินงบประมาณของแผ่นดิน มิให้ถือว่าเป็นกรณีตาม(๑) หรือ (๒)

เพื่อให้การหาเสียงเลือกตั้งเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศเพื่อแนะนำวิธีการหรือลักษณะต้องห้ามในการหาเสียงเลือกตั้งของผู้สมัครหรือพรรคการเมืองในราชกิจจานุเบกษา"

มาตรา ๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๘๕/๑๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.๒๕๔๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๔๒ และ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ.๒๕๔๓

" มาตรา ๘๕/๑๑ การดำเนินการของคณะกรรมการการเลือกตั้งตามบทบัญญัติในส่วนนี้ ให้พิจารณาเฉพาะจากการกระทำหรือการงดเว้นกระทำของผู้สมัคร พรรคการเมือง หรือผู้ใดอันเป็นการฝ่าฝืนกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง นับตั้งแต่ได้มีการประกาศพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จนถึงวันที่คณะกรรมการการเลือกตั้งจะได้มีประกาศหรือคำสั่ง หรือเป็นกรณีเฉพาะที่กำหนดไว้ในมาตรา ๘๔ วรรคสอง "

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๘๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.๒๕๔๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

" มาตรา ๘๔ เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศผลการเลือกตั้งของเขตเลือกตั้งใดแล้ว หากผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสิบคนหรือผู้สมัครในเขตเลือกตั้งนั้น พรรคการเมืองที่มีสมาชิกสมัครรับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้น หรือพรรคการเมืองที่เสนอบัญชีผู้สมัครรับเลือกตั้ง

สมาชิกสมัครรับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้น หรือพรรคการเมืองที่เสนอบัญชีผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อ เห็นว่าการเลือกตั้งของหน่วยเลือกตั้งใดในเขตเลือกตั้งนั้น หรือของเขตเลือกตั้งดังกล่าวมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ผู้สมัคร หรือพรรคการเมืองดังกล่าวข้างต้น มีสิทธิยื่นคำร้องคัดค้านต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในสามสิบวันนับแต่วันประกาศผลการเลือกตั้ง เว้นแต่เฉพาะกรณีร้องคัดค้านเพราะเหตุตามมาตรา ๕๑ หรือมาตรา ๕๓ ให้ยื่นคำร้องคัดค้านภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศผลการเลือกตั้ง เพื่อให้มีการเลือกตั้งใหม่ "

มาตรา ๖ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๙๗/๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.๒๕๕๑

" มาตรา ๙๗/๑ ให้นำความในมาตรา ๙๕/๑๑ มาใช้กับกรณีการคัดค้านการเลือกตั้งด้วยโดยอนุโลม "

มาตรา ๗ ให้ประธานกรรมการการเลือกตั้งรักษาการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้.

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....
นายกรัฐมนตรี

**ระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้ง
ว่าด้วยวิธีการสืบสวน สอบสวน และการวินิจฉัยชี้ขาด พ.ศ. ๒๕๔๖**

.....อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๐(๖) และ (๗) และมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๔๑ คณะกรรมการการเลือกตั้ง จึงออกระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

.....ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า "ระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยการสืบสวน สอบสวน และการวินิจฉัยชี้ขาด พ.ศ. ๒๕๔๖"

.....ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

.....ข้อ ๓ ในระเบียบนี้

....."เลือกตั้ง" หมายความว่า เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น แล้วแต่กรณี และให้หมายความรวมถึงการออกเสียงประชามติ

....."กฎหมายเกี่ยวกับคณะกรรมการการเลือกตั้ง" หมายความว่า กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการออกเสียงประชามติ และกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้ง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

....."ผู้ร้องเรียน" หมายความว่า ผู้ได้รับความเสียหายจากการฝ่าฝืนหรือการกระทำที่ไม่เป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมายเกี่ยวกับคณะกรรมการการเลือกตั้งหรือผู้ซึ่งพบการกระทำดังกล่าว และได้ร้องเรียนตามวิธีการที่กำหนดในระเบียบนี้

....."คำร้องเรียน" หมายความว่า คำร้องเรียนของผู้ร้องเรียนว่ามีผู้กระทำการฝ่าฝืนหรือไม่เป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมายเกี่ยวกับคณะกรรมการการเลือกตั้ง ไม่ว่าจะรู้ตัวผู้กระทำหรือไม่ ก็ตาม โดยการร้องเรียนนั้นมีความประสงค์ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งวินิจฉัยชี้ขาดหรือดำเนินการ ตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนด

....."การสืบสวนสอบสวน" หมายความว่า การแสวงหาหรือการรวบรวมข้อเท็จจริง หรือพยานหลักฐาน และการดำเนินการทั้งหลายตามระเบียบนี้ ซึ่งได้ทำไปเกี่ยวกับการกระทำที่ถูกร้องเรียนเพื่อที่จะทราบข้อเท็จจริงหรือพิสูจน์ว่าการกระทำดังกล่าวเป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่

....." คณะอนุกรรมการวินิจฉัย" หมายความว่า คณะอนุกรรมการวินิจฉัยเรื่องร้องเรียน และปัญหาหรือข้อโต้แย้ง

....."คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด" หมายความว่ารวมถึง คณะกรรมการ การเลือกตั้งประจำกรุงเทพมหานคร

....."สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด" หมายความว่ารวมถึง สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำกรุงเทพมหานคร

....."เจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง" หมายความว่า เจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้งตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา และให้หมายความรวมถึง กรรมการประจำที่ออกเสียงประชามติและบุคคลหรือคณะบุคคลที่ทำหน้าที่ อำนวยการหรือกำกับดูแลการออกเสียงประชามติตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการออกเสียงประชามติ หรือเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นตามกฎหมาย ว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น แล้วแต่กรณี

....."เลขาธิการ" หมายความว่า เลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้ง

....."ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด" หมายความว่ารวมถึง ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำกรุงเทพมหานคร

....."เจ้าหน้าที่สืบสวนสอบสวน" หมายความว่า พนักงานของสำนักงานคณะกรรมการ การเลือกตั้งที่ทำหน้าที่สืบสวนสอบสวน หรือผู้ซึ่งเลขาธิการหรือผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด หรือเอกอัครราชทูตหรือกงสุลใหญ่มอบหมายให้ทำหน้าที่สืบสวนสอบสวน และให้หมายความรวมถึงบุคคล คณะบุคคล กรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด กรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง หรือ ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งมอบหมายให้ทำหน้าที่สืบสวนสอบสวน

..... "พนักงาน" หมายความว่า พนักงานของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ซึ่งเลขาธิการหรือผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดมอบหมายให้ทำหน้าที่ตามระเบียบนี้

....."พนักงานสอบสวน" หมายความว่า พนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมาย วิธีพิจารณาความอาญา

.....ข้อ ๔ ในการปฏิบัติหน้าที่ของเลขาธิการตามระเบียบนี้ เลขาธิการอาจมอบหมายให้รองเลขาธิการซึ่งรับผิดชอบงานด้านการสืบสวน สอบสวน และวินิจฉัย หรือพนักงานตำแหน่งระดับ ๑๐ ขึ้นไป เป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนก็ได้

.....ข้อ ๕ ให้เลขาธิการมีอำนาจออกระเบียบโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการเลือกตั้ง เกี่ยวกับการปฏิบัติงานระหว่างสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งและสำนักงานคณะกรรมการ การเลือกตั้งประจำจังหวัด และการปฏิบัติงานของผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด เจ้าหน้าที่สืบสวน สอบสวน และพนักงานตามระเบียบนี้

หมวดที่ ๑

อำนาจการพิจารณาปัญหาหรือข้อโต้แย้ง

ส่วนที่ ๑

บททั่วไป

.....ข้อ ๖ บุคคลย่อมมีสิทธิร้องเรียนต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อให้มีการ สืบสวน สอบสวน หรือวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาหรือข้อโต้แย้งที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติตามกฎหมาย เกี่ยวกับ คณะกรรมการการเลือกตั้ง ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้

.....ข้อ ๗ ให้คณะอนุกรรมการวินิจฉัยและคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดมี อำนาจพิจารณาและเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งในการวินิจฉัยเรื่องร้องเรียน และปัญหาหรือข้อโต้แย้งที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติตามกฎหมายเกี่ยวกับคณะกรรมการการ เลือกตั้ง ในเขตอำนาจของตนและปฏิบัติงานอื่นตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมอบหมายคณะกรรมการการเลือกตั้งอาจพิจารณาดำเนินการสืบสวน สอบสวน และวินิจฉัยเอง ตามที่เห็นสมควรก็ได้

.....ข้อ ๘ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามระเบียบนี้ ให้คณะอนุกรรมการวินิจฉัยและคณะกรรมการ การเลือกตั้งประจำจังหวัดมีอำนาจดังต่อไปนี้

.....(๑) ให้หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น มีหนังสือ ชี้แจงข้อเท็จจริงหรือให้ความเห็นในการปฏิบัติงาน หรือส่งเอกสาร หลักฐาน หรือ พยานหลักฐานอื่นที่ เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการสืบสวนสอบสวนและการพิจารณา

.....(๒) ให้เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานตาม(๑) เจ้าหน้าที่ของรัฐ พนักงานอัยการ พนักงาน สอบสวน หรือบุคคลใด มีหนังสือชี้แจงข้อเท็จจริง หรือมาให้ถ้อยคำ หรือส่งเอกสาร หลักฐาน หรือ พยานหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการสืบสวนสอบสวนและการพิจารณา

.....(๓) เข้าไปในที่เลือกตั้ง ที่ออกเสียงประชามติ หรือสถานที่นับคะแนนเลือกตั้งหรือ นับคะแนนการออกเสียงประชามติ

.....การปฏิบัติหน้าที่ตาม (๓) คณะอนุกรรมการวินิจฉัยหรือคณะกรรมการการเลือกตั้ง ประจำจังหวัดอาจมอบหมายให้อนุกรรมการวินิจฉัยหรือกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดหรือ พนักงาน คนหนึ่งคนใดมีอำนาจดำเนินการแทนก็ได้

.....ข้อ ๙ เรื่องร้องเรียนที่คณะกรรมการการเลือกตั้งได้วินิจฉัยชี้ขาดแล้วหรือเรื่องที่ อยู่ใน ระหว่างการพิจารณาของศาลที่มีอำนาจพิจารณาตามกฎหมายเกี่ยวกับคณะกรรมการการ เลือกตั้ง หรือเรื่องที่ศาลนั้นได้มีคำพิพากษาหรือมีคำสั่งถึงที่สุดในเรื่องนั้นแล้ว คณะอนุกรรมการ วินิจฉัยหรือ คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดจะรับหรือยกขึ้นพิจารณาไม่ได้

.....ข้อ ๑๐ เรื่องร้องเรียนดังต่อไปนี้ คณะอนุกรรมการวินิจฉัยหรือคณะกรรมการ การเลือกตั้งประจำจังหวัดอาจไม่รับหรือไม่ยกขึ้นพิจารณาก็ได้

.....(๑) เรื่องที่ยื่นเกินสองปีนับแต่วันเกิดเหตุจนถึงวันร้องเรียน

.....(๒) เป็นเรื่องซึ่งไม่ระบุพยานหลักฐานชัดเจนเพียงพอหรือเป็นเรื่องที่มีลักษณะเป็น บัตรสนเท่ห์ซึ่งไม่ระบุพยานหลักฐานชัดเจนเพียงพอที่จะสามารถดำเนินการสืบสวนสอบสวนต่อไปได้

.....(๓) เรื่องซึ่งคำร้องเรียนไม่เข้าลักษณะตามข้อ ๑๙

.....(๔) เรื่องที่ยื่นพ้นกำหนดเวลาร้องเรียนตามข้อ ๒๗

ส่วนที่ ๒

อำนาจของคณะกรรมการวินิจฉัยเรื่องร้องเรียนและปัญหาหรือข้อโต้แย้ง

.....ข้อ ๑๑ ให้มีคณะกรรมการ เรียกว่า "คณะกรรมการวินิจฉัยเรื่องร้องเรียนและปัญหา หรือข้อโต้แย้ง" ประกอบด้วยประธานกรรมการและกรรมการอื่นซึ่งคณะกรรมการ เลือกตั้งแต่งตั้งจากผู้ทรงคุณวุฒิด้านนิติศาสตร์ รัฐศาสตร์ การสืบสวนสอบสวน การบัญชี หรือการ ตรวจสอบภายใน

.....คณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง ให้มีจำนวนไม่น้อยกว่า ๓ คน แต่ไม่เกิน ๕ คน และอาจมีหลายคณะก็ได้

.....ให้เลขาธิการแต่งตั้งพนักงานของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งคนหนึ่งเป็นเลขานุการและจะให้มีผู้ช่วยเลขานุการคนหนึ่งหรือหลายคนก็ได้

.....ในการปฏิบัติหน้าที่ ให้เลขานุการมีหน้าที่เสนอความเห็นต่อที่ประชุมคณะกรรมการ.....ข้อ ๑๒ คณะกรรมการวินิจฉัยมีอำนาจพิจารณาเรื่องร้องเรียน ปัญหาหรือข้อโต้แย้งที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎหมายเกี่ยวกับคณะกรรมการการเลือกตั้ง รวมทั้ง ให้มีอำนาจพิจารณา และวินิจฉัยในเรื่องดังต่อไปนี้

.....(๑) เรื่องเกี่ยวกับการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจการสืบสวนสอบสวนและการพิจารณาวินิจฉัยข้อโต้แย้งของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดตามข้อ ๒๘

.....(๒) เป็นเรื่องเกี่ยวกับการกระทำที่เกิดขึ้นนอกราชอาณาจักร

.....(๓) เป็นเรื่องเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของเลขาธิการ พนักงาน บุคคล คณะบุคคล หรือผู้แทนองค์การเอกชนที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายเกี่ยวกับ คณะกรรมการการเลือกตั้ง กรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด และอนุกรรมการอื่นซึ่งคณะกรรมการ การเลือกตั้งแต่งตั้ง

.....(๔) เป็นเรื่องที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมอบหมาย

.....ข้อ ๑๓ ในการประชุมปรึกษาหารือหรือพิจารณาของคณะกรรมการวินิจฉัยต้องมีอนุกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งจึงจะเป็นองค์ประชุม เว้นแต่กรณีที่เป็นการวินิจฉัย

ชี้ขาด เรื่องหนึ่งเรื่องใดต้องมีอนุกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวน คณะอนุกรรมการ วินิจฉัยทั้งหมด

.....ให้ประธานอนุกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ในกรณีที่ประธานอนุกรรมการ ไม่อยู่ในที่ประชุมหรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้อนุกรรมการที่มาประชุมเลือกอนุกรรมการคนหนึ่ง ที่มาประชุม ทำหน้าที่ประธานในที่ประชุม

.....ข้อ ๑๔ การลงมติของคณะอนุกรรมการวินิจฉัยให้ถือเสียงข้างมาก

.....อนุกรรมการคนหนึ่งให้มีหนึ่งเสียงในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

.....เรื่องใดถ้าไม่มีผู้คัดค้าน ให้ประธานในที่ประชุมถามที่ประชุมว่ามีผู้เห็นเป็นอย่างอื่นหรือไม่ เมื่อไม่มีผู้เห็นเป็นอย่างอื่น ให้ถือว่าที่ประชุมลงมติเห็นชอบในเรื่องนั้น

ส่วนที่ ๓

อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด

.....ข้อ ๑๕ คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดมีเขตอำนาจพิจารณาเรื่องร้องเรียน ปัญหาหรือข้อโต้แย้งที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติตามกฎหมายเกี่ยวกับคณะกรรมการการเลือกตั้งที่เกิดขึ้น หรืออ้างว่าเกิดขึ้นในเขตจังหวัดของตน เว้นแต่เรื่องที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติตามกฎหมายประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมืองและเรื่องที่อยู่ในเขตอำนาจของ คณะอนุกรรมการวินิจฉัยตามข้อ ๑๒

.....ข้อ ๑๖ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามระเบียบนี้ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด มีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามระเบียบนี้ก็ได้ โดยแต่งตั้งจากบุคคลผู้มีคุณสมบัติตามที่กำหนดในข้อ ๑๑ ซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตจังหวัด

.....คณะอนุกรรมการตามวรรคหนึ่ง ให้มีจำนวนไม่น้อยกว่า ๓ คน แต่ไม่เกิน ๕ คน และอาจมีหลายคณะก็ได้

.....ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดแต่งตั้งพนักงานของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดคนหนึ่งเป็นเลขานุการของคณะอนุกรรมการตามวรรคหนึ่งและจะมีผู้ช่วย เลขานุการคนหนึ่งหรือหลายคนก็ได้

.....ในการปฏิบัติหน้าที่ ให้เลขานุการมีหน้าที่เสนอความเห็นต่อที่ประชุมคณะอนุกรรมการ

.....ข้อ ๑๗ ให้นำความในข้อ ๑๓ และข้อ ๑๔ มาใช้บังคับแก่การประชุมและการลงมติ ของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดและคณะอนุกรรมการตามข้อ ๑๖ ด้วย โดยอนุโลม

หมวด ๒
การยื่นคำร้องเรียน

.....ข้อ ๑๘ ผู้ร้องเรียนต้องร้องเรียนด้วยตนเอง แต่ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นจะมอบ จันตะให้ผู้อื่นร้องเรียนแทนก็ได้ โดยผู้ร้องเรียนแทนต้องอยู่ในฐานะที่จะทราบข้อเท็จจริงอันเป็นเหตุ แห่งการร้องเรียนนั้น

.....ข้อ ๑๙ คำร้องเรียนต้องทำเป็นหนังสือใช้ถ้อยคำสุภาพและมี

.....(๑) ชื่อและที่อยู่ของผู้ร้องเรียน

.....(๒) ระบุเรื่องอันเป็นเหตุให้ร้องเรียน พร้อมทั้งข้อเท็จจริงและพฤติการณ์ตามสมควรเกี่ยวกับเรื่องที่ร้องเรียน

.....(๓) ลงลายมือชื่อของผู้ร้องเรียนหรือผู้มีอำนาจกระทำการแทน

.....ในกรณีที่มอบจันตะให้ผู้อื่นร้องเรียนแทน ผู้รับมอบจันตะจะต้องส่งใบมอบจันตะและระบุเหตุผลที่ต้องมีการร้องเรียนแทน พร้อมทั้งสำเนาหรือภาพถ่ายบัตรประจำตัวประชาชนหรือบัตรประจำตัวข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ หรือเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐของผู้ร้องเรียนและผู้รับมอบ จันตะมาพร้อมกับคำร้องเรียนด้วย

.....ในกรณีที่ผู้ร้องเรียนเป็นนิติบุคคลต้องส่งสำเนาหนังสือสำคัญแสดงความเป็นนิติบุคคลมาพร้อมกับคำร้องเรียนด้วย

.....ข้อ ๒๐ คำร้องเรียนให้ยื่น ณ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งหรือสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดที่เหตุแห่งการร้องเรียนเกิดขึ้นก็ได้

.....คำร้องเรียนอาจส่งไปยังสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งหรือสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดโดยทางไปรษณีย์ก็ได้

.....คำร้องเรียนจะยื่นต่อกรรมการการเลือกตั้งหรือกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดก็ได้ ให้ผู้รับส่งคำร้องเรียนนั้นไปยังสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งหรือสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดที่เหตุแห่งการร้องเรียนเกิดขึ้นโดยเร็ว

.....ในกรณีที่ผู้ร้องเรียนได้ยื่นคำร้องเรียนต่อเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง ให้เจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้งส่งคำร้องเรียนนั้นไปยังสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดที่เหตุแห่งการร้องเรียนเกิดขึ้นโดยพลัน

.....ข้อ ๒๑ ในกรณีที่มีการกระทำอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่เป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมาย เกี่ยวกับคณะกรรมการการเลือกตั้งและถ้าจะต้องทำคำร้องเรียนตามระเบียบนี้แล้ว ผู้กระทำความผิดอาจ หลบหนีหรือทำให้พยานหลักฐานอาจสูญหายหรือถูกทำลายไปไม่ว่าทั้งหมดหรือแต่บางส่วน ผู้ร้องเรียน อาจแจ้งด้วยวาจาท่อกรรมการการเลือกตั้ง กรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด เจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง และพนักงานซึ่งอยู่ใกล้ กับสถานที่ที่พบการกระทำดังกล่าวก็ได้ ในการนี้ ให้บุคคลซึ่ง ได้รับแจ้ง ด้วยวาจาดำเนินการรับคำ

ร้องเรียนไว้ โดยให้สอบสวนมูลกรณีของเรื่องร้องเรียนในเบื้องต้น และให้ ผู้ร้องเรียนรีบจัดทำ คำร้องเรียนให้ถูกต้องตามระเบียบนี้ แล้วส่งเรื่องให้สำนักงานคณะกรรมการ การเลือกตั้ง หรือ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ประจำจังหวัดที่เหตุแห่งการร้องเรียนเกิดขึ้นโดยเร็ว เพื่อ ดำเนินการต่อไป

.....ข้อ ๒๒ ในกรณีที่มีเหตุจำเป็น เมื่อผู้ร้องเรียนไม่สามารถทำคำร้องเรียนเป็นหนังสือได้ ให้ผู้รับคำร้องเรียนจัดทำคำร้องเรียนให้และบันทึกถึงเหตุแห่งความจำเป็นที่ไม่สามารถทำคำ ร้องเรียน เป็นหนังสือไว้ด้วย พร้อมกับลงลายมือชื่อหรือลายพิมพ์นิ้วมือของผู้ร้องเรียน ลายมือ ชื่อผู้รับคำร้องเรียน วัน เดือน ปี ที่รับคำร้องเรียน

.....ข้อ ๒๓ เมื่อสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งหรือสำนักงานคณะกรรมการการ เลือกตั้งประจำจังหวัดได้รับคำร้องเรียนตามข้อ ๒๐ วรรคสอง วรรคสาม หรือวรรคสี่ หรือข้อ ๒๑ แล้ว ให้เลขาธิการหรือผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด แล้วแต่กรณี แจ้งการรับคำ ร้องเรียนไปยัง ผู้ร้องเรียนโดยทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตามสถานที่อยู่ที่ปรากฏในคำร้องเรียน โดยเร็ว

.....ข้อ ๒๔ คำร้องเรียนที่ได้ยื่นหรือส่งไว้แล้วตามระเบียบนี้ ผู้รับคำร้องเรียนต้องออก ใบ รับคำร้องเรียนให้แก่ผู้ร้องเรียนไว้เป็นหลักฐาน

.....ใบรับคำร้องเรียนจะต้องมีข้อความแสดงถึงวัน เดือน ปี เลขที่รับคำร้องเรียน ลายมือชื่อ และตำแหน่งของผู้รับคำร้องเรียน

.....ข้อ ๒๕ คำร้องเรียนที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง หรือสำนักงาน คณะกรรมการการเลือกตั้ง ประจำจังหวัดได้รับไว้แล้ว ให้เลขาธิการหรือผู้อำนวยการการ เลือกตั้งประจำจังหวัด แล้วแต่กรณี จัดให้มีการบันทึกการรับคำร้องเรียนไว้ในสมุดบันทึกการ รับคำร้องเรียนโดยพลัน

.....สมุดบันทึกการรับคำร้องเรียนอย่างน้อยต้องระบุวัน เดือน ปี เลขที่รับคำร้องเรียน ชื่อ และที่อยู่ ของผู้ร้องเรียน และลายมือชื่อของพนักงานผู้บันทึก

.....ข้อ ๒๖ เมื่อสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ได้รับคำร้องเรียน ใด หรือได้ ดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งแล้ว ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้ง ประจำจังหวัดแจ้งการ ร้องเรียนทางโทรสาร ไปยังสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ต้องไม่เกิน 24 ชั่วโมง นับตั้งแต่ได้รับคำร้องเรียน

.....ข้อ ๒๗ การยื่นคำร้องเรียนเกี่ยวกับการกระทำอันมิใช่การฝ่าฝืนต่อบทบัญญัติอันมี โทษ ทางอาญาต้องทำภายในกำหนดสามสิบวันนับแต่วันที่รู้หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการร้องเรียนคำร้องเรียนที่ได้ยื่นเมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง ถ้าคณะอนุกรรมการวินิจฉัย หรือคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเห็นว่าเป็นปัญหาสำคัญอันควรแก่การพิจารณา วินิจฉัย อาจ ให้รับไว้ดำเนินการก็ได้

.....ในกรณีที่เป็นการส่งคำร้องเรียนตามข้อ ๒๐ วรรคสอง วรรคสามหรือวรรคสี่ หรือการ ร้องเรียนด้วยวาจาต่อบุคคลตามข้อ ๒๑ ให้ถือว่าวันที่ส่งคำร้องเรียนแก่เจ้าพนักงานไปรษณีย์

หรือวันที่ ปรากฏการประทับตราไปรษณีย์บนซองของคำร้องเรียนหรือวันที่ยื่นคำร้องเรียนต่อบุคคลตามข้อ ๒๐ วรรคสามหรือวรรคสี่ หรือวันที่ร้องเรียนด้วยวาจาต่อบุคคลตามข้อ ๒๑ เป็นวันยื่นคำร้องเรียน

.....ข้อ ๒๘ ในกรณีที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดได้รับคำร้องเรียน หากผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเห็นว่าเรื่องร้องเรียนนั้นไม่อยู่ในเขตอำนาจการสืบสวน สอบสวนและการพิจารณาวินิจฉัยของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดนั้น ให้รีบส่งคำร้องเรียน ดังกล่าวไปยังคณะอนุกรรมการวินิจฉัยหรือคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดที่มีเขตอำนาจโดย ไม่ชักช้า

.....ในกรณีที่มีปัญหาในเรื่องเขตอำนาจการสืบสวน สอบสวน หรือการพิจารณาวินิจฉัย ข้อโต้แย้งระหว่างคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ที่ได้รับคำร้องเรียนส่งเรื่องไปยังเลขาธิการเพื่อเสนอให้คณะอนุกรรมการวินิจฉัยพิจารณาชี้ขาด คำวินิจฉัยชี้ขาดของคณะอนุกรรมการวินิจฉัยในกรณีนี้ให้เป็นที่สิ้นสุด

.....ข้อ ๒๙ ในกรณีผู้ร้องเรียนได้ยื่นคำร้องเรียนใดต่อสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง และสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ที่เหตุแห่งการร้องเรียนเกิดขึ้น หรืออ้างว่าเกิดขึ้นในเขตจังหวัด ให้เลขาธิการสั่งให้ผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำจังหวัด ส่งคำร้องเรียนนั้นไปสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งโดยเร็ว ในกรณีเช่นนี้ ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดยุติการดำเนินการใน เรื่องร้องเรียนดังกล่าว แล้วส่งเรื่องให้เลขาธิการเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

.....ข้อ ๓๐ ถ้ามีผู้ร้องเรียนหลายรายยื่นคำร้องเรียนในเรื่องร้องเรียนซึ่งเป็นมูลกรณีเดียวกัน หรือเกี่ยวพันกับเรื่องร้องเรียนใด ให้เลขาธิการ ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด หรือเจ้าหน้าที่สืบสวน สอบสวน เสนอต่อคณะอนุกรรมการวินิจฉัยหรือคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด เพื่อให้รวมการ สืบสวนสอบสวนหรือการพิจารณาวินิจฉัยได้

.....ในกรณีที่คณะอนุกรรมการวินิจฉัยหรือคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด เห็นชอบ ให้มีการรวมการสืบสวนสอบสวนหรือการพิจารณาวินิจฉัย ให้ถือว่าผู้ร้องเรียนทั้งหมด เป็นผู้ร้องเรียนร่วม ของเรื่องร้องเรียนหรือประเด็นเรื่องร้องเรียนที่ได้รับคำสั่งให้รวมเรื่องนั้น

.....ข้อ ๓๑ ผู้ร้องเรียนจะถอนคำร้องเรียนเสียเวลาใดก่อนที่คณะอนุกรรมการวินิจฉัย หรือคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดจะมีคำวินิจฉัยหรือข้อเสนอแนะเสนอต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งก็ได้

.....คณะอนุกรรมการวินิจฉัยหรือคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดจะอนุญาต หรือไม่อนุญาตให้ถอนคำร้องเรียนก็ได้ หากอนุญาตให้มีการถอนคำร้องเรียนนั้นแล้ว ให้เลขาธิการหรือ ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด แล้วแต่กรณี สั่งจำหน่ายเรื่องร้องเรียนนั้นและแจ้งให้ผู้ร้องเรียน และคณะกรรมการการเลือกตั้งทราบ

หมวด ๓

การสืบสวนสอบสวน และการพิจารณาวินิจฉัย
ของคณะกรรมการวินิจฉัยเรื่องร้องเรียนและปัญหาหรือข้อโต้แย้ง

ส่วนที่ ๑

การรับหรือไม่รับเรื่องร้องเรียน

.....ข้อ ๓๒ เมื่อได้รับคำร้องเรียนใดแล้ว ให้เลขาธิการมอบหมายให้เจ้าหน้าที่สืบสวนสอบสวนคนใดคนหนึ่งทำการตรวจสอบคำร้องเรียนให้เป็นไปตามระเบียบนี้ และตรวจสอบมูลกรณี ของเรื่องร้องเรียนในเบื้องต้นให้แล้วเสร็จโดยเร็ว และให้เสนอต่อเลขาธิการเพื่อพิจารณาต่อไป

.....ข้อ ๓๓ หากคำร้องเรียนไม่เข้าลักษณะตามข้อ ๑๙ หรือไม่ชัดเจนเพียงพอ ให้เจ้าหน้าที่สืบสวนสอบสวนแจ้งให้ผู้ร้องเรียนดำเนินการแก้ไขให้ถูกต้อง หรือเพิ่มเติมคำร้องเรียนให้ชัดเจน หรือจะเชิญ ผู้ร้องเรียนมาพบเพื่อชี้แจงสอบถามข้อเท็จจริง หรือขอเอกสารหรือพยานหลักฐานเพิ่มเติม ภายในเวลา ที่กำหนดก็ได้ แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินสิบห้าวันนับแต่วันที่แจ้งเมื่อพ้นระยะเวลาที่กำหนดตามวรรคหนึ่ง ให้เจ้าหน้าที่สืบสวนสอบสวนดำเนินการตรวจสอบมูลกรณีของเรื่องร้องเรียนให้แล้วเสร็จโดยเร็ว แล้วเสนอเรื่องต่อเลขาธิการเพื่อพิจารณาตาม ข้อ ๓๔ ต่อไป

.....ข้อ ๓๔ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่สืบสวนสอบสวนเห็นว่าคำร้องเรียนถูกต้องหรือได้ดำเนินการตามข้อ ๓๓ แล้ว ให้พิจารณาว่าเรื่องร้องเรียนนั้นมีมูลหรือไม่ แล้วให้จัดทำความเห็นเสนอต่อเลขาธิการ เพื่อพิจารณาสั่งการในเรื่องร้องเรียนนั้น

.....ในกรณีที่เลขาธิการเห็นสมควรให้รับเรื่องร้องเรียนนั้น ให้มีคำสั่งให้เจ้าหน้าที่สืบสวนสอบสวนดำเนินการต่อไป แต่ในกรณีที่เลขาธิการมีคำสั่งไม่รับเรื่องร้องเรียน ให้เสนอต่อคณะกรรมการ การเลือกตั้งพิจารณา หากคณะกรรมการการเลือกตั้งเห็นชอบกับคำสั่งของเลขาธิการ ให้เลขาธิการสั่งจำหน่าย เรื่องร้องเรียนนั้นและแจ้งให้ผู้ร้องเรียนทราบหากคณะกรรมการการเลือกตั้งเห็นควรให้รับเรื่องร้องเรียนนั้นไว้พิจารณา ให้เลขาธิการสั่งเรื่องให้เจ้าหน้าที่สืบสวนสอบสวนดำเนินการต่อไป

.....ข้อ ๓๕ ภายใต้บังคับข้อ ๓๔ เมื่อเลขาธิการเห็นควรส่งเรื่องร้องเรียนให้เจ้าหน้าที่สืบสวน สอบสวนดำเนินการ หากเจ้าหน้าที่สืบสวนสอบสวนเห็นว่าเรื่องร้องเรียนนั้น ควรให้เจ้าหน้าที่สืบสวนสอบสวน ของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเป็นผู้พิจารณาดำเนินการ ให้เจ้าหน้าที่ สืบสวนสอบสวนเสนอเรื่องต่อเลขาธิการเพื่อส่งเรื่องร้องเรียน

ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดนั้น จัดให้มีการสืบสวนสอบสวนต่อไป และมีหนังสือแจ้งให้ผู้ร้องเรียนทราบ

ส่วนที่ ๒

การรวมเรื่องร้องเรียนกับเรื่องคัดค้านการเลือกตั้ง

.....ข้อ ๓๖ ก่อนที่คณะกรรมการวินิจฉัยจะมีคำวินิจฉัยและข้อเสนอแนะต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง ในกรณีที่ผู้ร้องเรียนหรือเจ้าหน้าที่สืบสวนสอบสวนร้องขอต่อเลขาธิการหรือคณะกรรมการวินิจฉัย หรือเป็นกรณี ที่เลขาธิการหรือคณะกรรมการวินิจฉัยเห็นว่า เรื่องที่อยู่ในระหว่างการดำเนินการตามระเบียบนี้เป็นเรื่องที่มีประเด็น อย่างเดียวกันหรือเกี่ยวเนื่องกับเรื่องที่มีการยื่นคำร้องคัดค้านการเลือกตั้งหรือการออกเสียงประชามติตามระเบียบ คณะกรรมการการเลือกตั้ง ว่าด้วยการพิจารณาการคัดค้าน การเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา วิธีพิจารณาการคัดค้านการออกเสียงประชามติ หรือ การคัดค้านการเลือกตั้ง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ให้เลขาธิการ หรือคณะกรรมการวินิจฉัย เสนอต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อส่งรวมเรื่องดังกล่าวหรือแยกประเด็น บางเรื่อง เพื่อไปรวมดำเนินการ กับเรื่องที่มีการยื่นคำร้องคัดค้านการเลือกตั้งก็ได้ ในระหว่างการดำเนินการดังกล่าว เลขาธิการ หรือคณะกรรมการวินิจฉัย อาจให้ระงับการดำเนินการในเรื่องนั้นไว้เป็นการชั่วคราว ตามที่เห็นสมควรจนกว่า คณะกรรมการ การเลือกตั้ง จะมีคำสั่งอย่างใดอย่างหนึ่งก็ได้

.....เรื่องที่คณะกรรมการการเลือกตั้งได้มีคำสั่งให้รวมการพิจารณาตามวรรคหนึ่ง หรือ ได้มีคำสั่งให้แยกประเด็นใดไปรวมดำเนินการกับเรื่องที่มีการยื่นคำร้องคัดค้านการเลือกตั้ง ให้เลขาธิการ สั่งจำหน่ายเรื่องดังกล่าวและแจ้งให้ผู้ร้องเรียนทราบ

.....หากคณะกรรมการการเลือกตั้งมีคำสั่งไม่รวมเรื่องดังกล่าว หรือแยกประเด็นบางเรื่อง เพื่อไปดำเนินการกับ เรื่องที่มีการยื่นคำร้องคัดค้านการเลือกตั้ง ตามวรรคหนึ่ง ก็ให้เลขาธิการ หรือ คณะกรรมการวินิจฉัยดำเนินการต่อไปตามที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้

ส่วนที่ ๓

การสืบสวนสอบสวนเรื่องร้องเรียน

.....ข้อ ๓๗ เมื่อเลขาธิการได้รับเรื่องร้องเรียนใดไว้พิจารณาแล้ว ให้เจ้าหน้าที่สืบสวนสอบสวนตามข้อ ๓๒ ทำการสืบสวนสอบสวนเรื่องนั้นโดยเร็ว แต่ในกรณีที่เลขาธิการเห็นว่า เรื่องร้องเรียนนั้น ไม่มีความจำเป็นต้องสืบสวนสอบสวนต่อไปแล้ว ให้เลขาธิการจัดทำ

ความเห็นหรือ ข้อสังเกตตาม ข้อ ๔๘ วรรคสอง ให้แล้วเสร็จโดยเร็ว และเสนอให้ คณะอนุกรรมการวินิจฉัย เพื่อพิจารณาวินิจฉัยต่อไป

.....ในการสืบสวนสอบสวนตามระเบียบนี้ ให้เจ้าหน้าที่สืบสวนสอบสวนมีอำนาจหน้าที่ ตามที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้ หรือตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมอบหมาย

.....ข้อ ๓๘ เมื่อมีเหตุอันควรเชื่อว่าการเลือกตั้งหรือการออกเสียงประชามติของหน่วย เลือกตั้งใดหรือเขตเลือกตั้งใดมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรมหรือเป็นไปโดยไม่ถูกต้อง หรือ ไม่ชอบด้วยกฎหมาย และเพื่อประโยชน์ในการรวบรวมพยาน หลักฐาน และเพื่อทราบ ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับ เรื่องร้องเรียน ให้เจ้าหน้าที่สืบสวนสอบสวน มีอำนาจเข้าไปในที่เลือกตั้ง ที่ ออกเสียงประชามติ สถานที่นับคะแนนเลือกตั้ง หรือสถานที่นับคะแนนการออกเสียงประชามติ ได้ เมื่อได้แสดงหลักฐานประจำตัว และแจ้งเหตุผลความจำเป็นที่ จะต้องเข้าไปในสถานที่ ดังกล่าว ต่อประธานกรรมการประจำที่ออกเสียงประชามติ ประธานกรรมการนับคะแนนเลือกตั้ง หรือประธานกรรมการนับคะแนนการออกเสียงประชามติ

.....ข้อ ๓๙ เรื่องร้องเรียนใดที่ไม่รู้ตัวผู้กระทำการฝ่าฝืนหรือไม่เป็นไปตามบทบัญญัติของ กฎหมายเกี่ยวกับคณะกรรมการการเลือกตั้ง และสมควรงดการสืบสวนสอบสวน ให้เจ้าหน้าที่ สืบสวน สอบสวนต่อเลขาธิการ หากเลขาธิการเห็นควรสืบสวนต่อไป ให้สั่งให้เจ้าหน้าที่ สืบสวน สอบสวนดำเนินการต่อไป

.....หากเลขาธิการเห็นว่าควรงดการสืบสวนสอบสวนให้เสนอความเห็นพร้อมทั้งสำนวน การสืบสวนสอบสวนไปยังคณะอนุกรรมการวินิจฉัยเพื่อพิจารณา ถ้าคณะอนุกรรมการวินิจฉัย เห็นชอบ ด้วยก็ให้มีคำสั่งให้งดการสืบสวนสอบสวนแล้วส่งคำสั่งดังกล่าวให้แก่เลขาธิการเพื่อ แจ้งให้ผู้ร้องเรียนทราบ

.....ข้อ ๔๐ ในกรณีที่รู้ตัวผู้ถูกร้องเรียน ให้เจ้าหน้าที่สืบสวนสอบสวนเรียกผู้ถูกร้องเรียนมา เพื่อ แจ้งและอธิบายข้อร้องเรียนตามที่ปรากฏในเรื่องร้องเรียนให้ผู้ถูกร้องเรียนทราบ พร้อมทั้ง แจ้งสิทธิที่จะพึงมี ตามระเบียบนี้ และให้ทำบันทึกการแจ้งเป็นฉบับมอบให้ผู้ถูกร้องเรียนหนึ่ง ฉบับ เก็บไว้ในสำนวนการสืบสวน สอบสวนหนึ่งฉบับ และให้ผู้ถูกร้องเรียนลงลายมือชื่อ รับทราบไว้เป็นหลักฐานด้วย ในกรณีนี้เจ้าหน้าที่สืบสวน สอบสวนจะดำเนินการตามข้อ ๔๑ ต่อไปก็ได้

.....ในกรณีที่ผู้ถูกร้องเรียนไม่มารับทราบข้อร้องเรียนหรือมาแต่ไม่ยอมลงลายมือชื่อ รับทราบข้อร้องเรียน ให้เจ้าหน้าที่สืบสวนสอบสวนส่งสรุปข้อร้องเรียน พร้อมทั้งมีหนังสือ สอบถามผู้ถูกร้องเรียนว่าได้กระทำการตามที่ ถูกร้องเรียนหรือไม่ ไปให้ผู้ถูกร้องเรียน ณ ที่อยู่ ของผู้ถูกร้องเรียน ซึ่งปรากฏตามหลักฐานของทางราชการหรือ สถานที่ติดต่อที่ผู้ร้องเรียนแจ้ง ให้ทราบทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ เมื่อเวลาล่วงพ้นไปสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้ดำเนินการ ดังกล่าวให้เจ้าหน้าที่สืบสวนสอบสวนดำเนินการตามข้อ ๔๑ ต่อไป

.....ถ้ารู้ตัวผู้ถูกร้องเรียนแต่ไม่สามารถเรียกตัวมาได้ ให้เจ้าหน้าที่สืบสวนสอบสวนบันทึก เหตุตั้งกล่าวไว้ในสำนวนการสืบสวนสอบสวน แล้วดำเนินการสืบสวนสอบสวนต่อไปตาม ระเบียบนี้

.....ข้อ ๔๑ เมื่อเจ้าหน้าที่สืบสวนสอบสวนได้ดำเนินการตามข้อ ๔๐ แล้ว ให้รีบแจ้งให้ ผู้ถูกร้องเรียนมาให้ถ้อยคำโดยเร็ว ในกรณีที่ผู้ถูกร้องเรียนรับว่าได้กระทำตามที่ถูกร้องเรียน ให้ เจ้าหน้าที่ สืบสวนสอบสวนบันทึกถ้อยคำและสาเหตุแห่งการกระทำไว้ด้วย ในกรณีเช่นนี้ เจ้าหน้าที่สืบสวน สอบสวนจะไม่ทำการสืบสวนสอบสวนต่อไปก็ได้ หรือถ้าเห็นสมควรที่จะได้ รับทราบข้อเท็จจริงและ พฤติการณ์อันเกี่ยวกับเรื่องร้องเรียนโดยละเอียดจะทำการสืบสวน สอบสวนต่อไปตามควรแก่กรณีก็ได้

.....ในกรณีที่ผู้ถูกร้องเรียนปฏิเสธหรือไม่รับว่าได้กระทำตามที่ถูกร้องเรียน ให้เจ้าหน้าที่ สืบสวนสอบสวนดำเนินการสืบสวนสอบสวนต่อไป

.....ข้อ ๔๒ ภายใต้บังคับข้อ ๔๑ ผู้ถูกร้องเรียนมีสิทธินำสืบแก้ข้อร้องเรียน โดยจะนำพยาน หลักฐานมาเองหรืออ้างพยานหลักฐานให้เจ้าหน้าที่สืบสวนสอบสวนดำเนินการสืบสวนสอบสวน ก็ได้

.....ข้อ ๔๓ ในการสอบปากคำผู้ร้องเรียน ผู้ถูกร้องเรียนหรือพยาน ให้เจ้าหน้าที่สืบสวน สอบสวนจัดให้มีการบันทึกถ้อยคำไว้ เมื่อได้บันทึกถ้อยคำเสร็จแล้วให้อ่านให้ผู้ให้ถ้อยคำฟังหรือ จะให้ ผู้ให้ถ้อยคำอ่านเองก็ได้ ให้ผู้ให้ถ้อยคำ ผู้บันทึกถ้อยคำ และเจ้าหน้าที่สืบสวนสอบสวนลง ลายมือชื่อ รับรองไว้เป็นหลักฐาน ถ้าบันทึกถ้อยคำมีหลายหน้าให้ลงลายมือชื่อกำกับไว้ทุกหน้า

.....ในการบันทึกถ้อยคำ ให้เขียนด้วยหมึกหรือดีดพิมพ์หรือดีพิมพ์ ถ้ามีผิดตกที่ใด ห้าม มิให้ขูดลบหรือบันทึกข้อความทับ แต่ให้ใช้วิธีขีดฆ่าเสียแล้วเขียนลงใหม่ ถ้ามีข้อความตกเติมให้ผู้ ตกเติม ลงลายมือชื่อกำกับไว้ และให้เจ้าหน้าที่สืบสวนสอบสวนกับผู้ให้ถ้อยคำลงลายมือชื่อ กำกับไว้ทุกแห่ง ในกรณีที่ผู้ให้ถ้อยคำไม่ยอมลงลายมือชื่อหรือไม่อาจลงลายมือชื่อได้ไม่ว่าด้วย เหตุใด ให้บันทึกเหตุนั้นไว้ในบันทึกถ้อยคำนั้น

.....ข้อ ๔๔ การสอบสวนให้ใช้ภาษาไทย แต่ถ้ามีความจำเป็นต้องแปลภาษาไทยเป็น ภาษาต่างประเทศ หรือภาษาต่างประเทศเป็นภาษาไทยก็ให้ใช้ล่ามแปล

.....ในกรณีที่ผู้ร้องเรียน ผู้ถูกร้องเรียน หรือพยาน ไม่สามารถพูดหรือเข้าใจภาษาไทย และ ไม่มีล่าม ให้เจ้าหน้าที่สืบสวนสอบสวนจัดหาล่ามให้โดยไม่ชักช้า ในกรณีที่ผู้ร้องเรียน ผู้ถูกร้องเรียน หรือพยาน ไม่สามารถพูดหรือได้ยิน หรือสื่อ ความหมายได้และไม่มีล่ามภาษามือ ให้ เจ้าหน้าที่สืบสวนสอบสวนจัดหาล่ามภาษามือให้ หรือจัดให้ถาม ตอบ หรือสื่อความหมายโดยวิธี อื่นที่เห็นสมควร

.....เมื่อมีล่ามแปลคำให้การ คำพยานหรืออื่น ๆ ล่ามต้องแปลให้ถูกต้อง ล่ามต้องสาบาน หรือปฏิญาณตนว่าจะทำหน้าที่โดยสุจริตใจ จะไม่เพิ่มเติมหรือตัดทอนสิ่งที่แปล และให้ล่ามลง ลายมือชื่อ ในคำแปลนั้น

.....ให้ล่ามมีสิทธิรับค่าป่วยการตามระเบียบที่เลขาธิการกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

.....ข้อ ๔๕ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่สืบสวนสอบสวนเห็นว่า การสอบสวนพยานหลักฐานใด จะทำให้การสอบสวนล่าช้าโดยไม่จำเป็นหรือมิใช่พยานหลักฐานในประเด็นสำคัญจะงดการสอบสวนพยานหลักฐานนั้นเสียก็ได้ แต่ต้องบันทึกเหตุนั้นไว้

.....ข้อ ๔๖ ในกรณีที่ปรากฏจากการสอบสวนว่ามีผู้อื่นกระทำการร่วมกับผู้ถูกร้องเรียน ให้เจ้าหน้าที่สืบสวนสอบสวนแจ้งให้เลขาธิการและประธานอนุกรรมการวินิจฉัยทราบ แล้วดำเนินการ สอบสวนผู้นั้นด้วย

.....ข้อ ๔๗ ผู้ถูกร้องเรียนซึ่งได้ยื่นคำชี้แจงหรือให้ถ้อยคำโต้แย้งข้อร้องเรียนแล้ว มีสิทธิ ยื่นคำชี้แจงหรือให้ถ้อยคำโต้แย้งเพิ่มเติมแก่ข้อร้องเรียนต่อเจ้าหน้าที่สืบสวนสอบสวนในเวลาใด ๆ ก่อนที่จะเสนอรายงานการสืบสวนสอบสวนต่อเลขาธิการตามข้อ ๔๘

.....ข้อ ๔๘ เมื่อเจ้าหน้าที่สืบสวนสอบสวนได้รวบรวมพยานหลักฐานเสร็จแล้ว ให้ทำรายงานการสืบสวนสอบสวน โดยสรุปข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานพร้อมทั้งความเห็นของตนประกอบ ส่วนงานการสืบสวนสอบสวนเสนอต่อเลขาธิการ

.....เมื่อเลขาธิการได้รับส่วนงานการสืบสวนสอบสวนตามวรรคหนึ่ง ให้ทำความเข้าใจหรือข้อสังเกตให้เสร็จโดยเร็ว แล้วเสนอต่อคณะอนุกรรมการวินิจฉัยเพื่อพิจารณาต่อไป

.....ในกรณีที่มีเหตุอันสมควร เลขาธิการอาจสั่งให้เจ้าหน้าที่สืบสวนสอบสวนดำเนินการสืบสวนสอบสวนเพิ่มเติมก็ได้

ส่วนที่ ๔

การสืบสวนสอบสวนเรื่องร้องเรียนที่เกิดขึ้นนอกราชอาณาจักร

.....ข้อ ๔๙ ในกรณีที่มีการร้องเรียนว่ามีการฝ่าฝืนหรือมีการกระทำที่ไม่เป็นไปตามบทบัญญัติ ของกฎหมายเกี่ยวกับคณะกรรมการการเลือกตั้งซึ่งเกิดขึ้นนอกราชอาณาจักร การสืบสวนสอบสวนและวินิจฉัย ชี้ขาดให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในส่วนนี้

.....ข้อ ๕๐ คำร้องเรียนตามข้อ ๔๙ ให้ยื่นต่อพนักงานของสำนักงานคณะกรรมการ การเลือกตั้งหรือต่อเจ้าหน้าที่ของสถานทูตหรือสถานกงสุลไทยประจำประเทศที่เหตุแห่งการร้องเรียน เกิดขึ้น

.....ให้นำหลักเกณฑ์และวิธีการยื่นคำร้องเรียนในหมวด ๒ การยื่นคำร้องเรียน ยกเว้นข้อ ๒๐ วรรคหนึ่ง ข้อ ๒๒ ข้อ ๒๓ และข้อ ๓๑ มาใช้แก่การยื่นคำร้องเรียนในส่วนนี้โดยอนุโลม

.....ข้อ ๕๑ ในกรณีที่เป็นการยื่นคำร้องเรียน ณ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ให้เลขาธิการส่งเรื่อง ให้เอกอัครราชทูตหรือกงสุลใหญ่ที่เหตุแห่งการร้องเรียนเกิดขึ้นเพื่อดำเนินการต่อไป ตามข้อ ๕๓ เว้นแต่เลขาธิการเห็นสมควรให้มีการสืบสวนสอบสวนโดย

เจ้าหน้าที่สืบสวนสอบสวนของ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ก็ให้แต่งตั้งเจ้าหน้าที่สืบสวนสอบสวนขึ้นเพื่อดำเนินการสืบสวน สอบสวนต่อไป

.....ข้อ ๕๒ ในกรณีที่เป็นกรณียื่นคำร้องเรียน ณ สถานทูตหรือสถานกงสุลไทยที่เหตุแห่งการ ร้องเรียนเกิดขึ้น และผู้ถูกร้องเรียนในเรื่องนั้นเป็นเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้งที่ปฏิบัติหน้าที่ในฐานะ ของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด หรือเลขาธิการ ให้เอกอัครราชทูตหรือกงสุลใหญ่ แล้วแต่กรณี เสนอเรื่องต่อปลัดกระทรวงการต่างประเทศ เพื่อส่ง เรื่องให้เลขาธิการดำเนินการสืบสวนสอบสวนต่อไปตามระเบียบนี้

.....ข้อ ๕๓ ภายใต้บังคับข้อ ๕๑ และข้อ ๕๒ เมื่อเอกอัครราชทูตหรือกงสุลใหญ่ได้รับ คำร้องเรียนใดแล้ว ให้รีบแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ของสถานทูตหรือสถานกงสุลไทยนั้น เป็นเจ้าหน้าที่สืบสวน สอบสวนและให้ผู้นั้นดำเนินการสืบสวนสอบสวนโดยเร็ว

.....การสืบสวนสอบสวนตามวรรคหนึ่ง ให้นำความในส่วนของที่ ๓ การสืบสวนสอบสวน เรื่องร้องเรียน ของหมวด ๓ การสืบสวนสอบสวนและการพิจารณาวินิจฉัยของคณะอนุกรรมการวินิจฉัย เรื่องร้องเรียนและปัญหาหรือข้อโต้แย้ง มาใช้บังคับโดยอนุโลม โดยให้อำนาจหน้าที่ของเลขาธิการเป็น อำนาจหน้าที่ของเอกอัครราชทูตหรือกงสุลใหญ่

.....ข้อ ๕๔ เมื่อเจ้าหน้าที่สืบสวนสอบสวนได้รวบรวมพยานหลักฐานเสร็จแล้ว ให้ทำรายงานการสืบสวนสอบสวนโดยสรุปข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานพร้อมทั้งความเห็นของตนเป็นภาษาไทยประกอบสำนวนการสืบสวนสอบสวน เสนอต่อเอกอัครราชทูตหรือกงสุลใหญ่ เมื่อเอกอัครราชทูตหรือกงสุลใหญ่ได้รับสำนวนการสืบสวนสอบสวนแล้ว ให้เสนอเรื่องต่อปลัดกระทรวง การต่างประเทศเพื่อส่งเรื่องต่อให้เลขาธิการทำความเห็นหรือข้อสังเกตให้แล้วเสร็จโดยเร็ว และให้นำ ความในข้อ ๔๘ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ส่วนที่ ๕

การพิจารณาและวินิจฉัยของคณะอนุกรรมการวินิจฉัยเรื่องร้องเรียนและปัญหาหรือข้อโต้แย้ง

.....ข้อ ๕๕ การพิจารณาและวินิจฉัย ให้กระทำด้วยความรวดเร็ว ต่อเนื่อง และเป็นธรรม

.....ข้อ ๕๖ เมื่อได้รับสำนวนการสืบสวนสอบสวนจากเลขาธิการแล้ว คณะอนุกรรมการวินิจฉัยอาจกำหนดวันให้ผู้ร้องเรียนและผู้ถูกร้องเรียนมาให้ถ้อยคำชี้แจงข้อเท็จจริงและแสดงหลักฐาน โดยจะต้องแจ้งให้ผู้ร้องเรียนและผู้ถูกร้องเรียนทราบอย่างน้อยเจ็ดวัน เว้นแต่เป็นกรณีที่มีความจำเป็น เร่งด่วน จะแจ้งกำหนดวันให้ทราบล่วงหน้าน้อยกว่าเจ็ดวันก็ได้

.....ในกรณีที่การพิจารณาไม่อาจดำเนินการให้แล้วเสร็จได้ในวันเดียว ให้ที่ประชุมกำหนดวันประชุมเพิ่มเติมเพื่อพิจารณาเรื่องนั้นต่อเนื่องกันจนกว่าการพิจารณาจะเสร็จสิ้น

.....ข้อ ๕๗ ในการพิจารณาอาจมีการสืบพยานบุคคล หรือพยานผู้เชี่ยวชาญ หรือตรวจสอบข้อมูลหรือเอกสาร วัตถุ หรือสถานที่ก็ได้

.....ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง คณะอนุกรรมการวินิจฉัยอาจมอบหมายให้เจ้าหน้าที่สืบสวนสอบสวนกระทำการแทนแล้วรายงานให้ทราบก็ได้

.....ข้อ ๕๘ เมื่อการพิจารณาเรื่องร้องเรียนเสร็จสิ้น ให้คณะอนุกรรมการวินิจฉัยทำคำวินิจฉัยเสนอต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งโดยเร็ว

.....คำวินิจฉัยของคณะอนุกรรมการวินิจฉัยจะต้องระบุข้อเท็จจริงและเหตุผลประกอบ และอนุกรรมการวินิจฉัยทุกคนที่วินิจฉัยเรื่องนั้นต้องลงลายมือชื่อด้วย ถ้าอนุกรรมการวินิจฉัยคนใดมีความเห็นแย้ง ให้มีสิทธิทำความเห็นแย้งของตนรวมไว้ในคำวินิจฉัย

หมวด ๔

การสืบสวน สอบสวน และการพิจารณาวินิจฉัย ของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด

.....ข้อ ๕๙ ให้นำความในหมวด ๓ การสืบสวนสอบสวนและการพิจารณาวินิจฉัยของคณะอนุกรรมการวินิจฉัยเรื่องร้องเรียนและปัญหาหรือข้อโต้แย้ง มาใช้บังคับแก่การสืบสวนสอบสวน และการพิจารณาของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดโดยอนุโลม โดยให้อำนาจหน้าที่ของ คณะอนุกรรมการวินิจฉัยเป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด และอำนาจ หน้าที่ของเลขาธิการเป็นอำนาจหน้าที่ของผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด แล้วแต่กรณี

.....ข้อ ๖๐ ในกรณีที่คณะอนุกรรมการตามข้อ ๑๖ เป็นผู้ดำเนินการแทนคณะกรรมการ การเลือกตั้งประจำจังหวัด ให้เสนอความเห็นพร้อมสำนวนการสืบสวนสอบสวนต่อคณะกรรมการ การเลือกตั้งประจำจังหวัดพิจารณา แล้วให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดจัดทำคำวินิจฉัยเสนอ ต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง พร้อมทั้งส่งสำนวนการสืบสวนสอบสวนมาเพื่อ ดำเนินการต่อไป

.....ข้อ ๖๑ เลขาธิการอาจมอบหมายให้พนักงานคนใดคนหนึ่งหรือหลายคนเข้าไปกำกับดูแลการสืบสวนสอบสวนของเจ้าหน้าที่สืบสวนสอบสวนของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ประจำจังหวัดและให้พนักงานผู้ได้รับมอบหมายมีอำนาจสั่งให้มีการสืบสวนสอบสวน พยานหลักฐานที่จำเป็น หรือเร่งรัดการสืบสวนสอบสวนก็ได้

.....ข้อ ๖๒ คณะกรรมการการเลือกตั้งอาจสั่งให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด โอน เรื่องร้องเรียนและสำนวนการสืบสวนสอบสวนที่อยู่ในระหว่างการสืบสวนสอบสวนหรือ พิจารณาวินิจฉัย ให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อดำเนินการตามที่คณะกรรมการ

การเลือกตั้งมีคำสั่งตาม ที่เห็นสมควร และให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดยุติการดำเนินการในเรื่องร้องเรียนดังกล่าว

หมวด ๕

การสืบสวน สอบสวน และการพิจารณาวินิจฉัยเรื่องที่ไม่มีการร้องเรียน

.....ข้อ ๖๓ คณะกรรมการการเลือกตั้งจัดให้มีการสืบสวนสอบสวนและวินิจฉัยชี้ขาด โดยไม่มีการร้องเรียนตามระเบียบนี้ ในกรณีที่พบหรือปรากฏเหตุดังต่อไปนี้

.....(๑) พบการฝ่าฝืนหรือการกระทำที่ไม่เป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมายเกี่ยวกับคณะกรรมการการเลือกตั้ง

.....(๒) ปรากฏหลักฐานอันควรเชื่อว่่าก่อนได้รับการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ใดได้กระทำการใดๆ โดยไม่สุจริต เพื่อให้ ตนเองได้รับเลือกตั้งหรือได้รับเลือกตั้งมาโดยไม่สุจริตโดยผลของการที่บุคคลหรือพรรคการเมืองใด ได้กระทำลงไป ทั้งนี้ อันเป็นการฝ่าฝืนกฎหมายเกี่ยวกับคณะกรรมการการเลือกตั้ง

.....(๓) ปรากฏหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่า การออกเสียงประชามติมิได้เป็นไปโดยชอบ ด้วยกฎหมาย

.....ข้อ ๖๔ ในกรณีที่กรรมการการเลือกตั้งพบหรือปรากฏเหตุตามข้อ ๖๓ ให้เสนอเรื่องต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง เพื่อสั่งให้มีการสืบสวนสอบสวนและพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดต่อไป

.....ในกรณีที่กรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด กรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง กรรมการนับคะแนน ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ผู้อำนวยการ การเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง คณะอนุกรรมการวินิจฉัย หรือคณะอนุกรรมการอื่นซึ่งคณะกรรมการการ เลือกตั้งแต่งตั้ง หรือพนักงานของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง หรือองค์การเอกชนที่ได้รับการ รับรองจากคณะกรรมการการเลือกตั้งให้ตรวจสอบการเลือกตั้ง พบหรือปรากฏเหตุตามข้อ ๖๓ ให้บุคคล คณะบุคคล หรือองค์การเอกชนดังกล่าวส่งเรื่องให้เลขาธิการเพื่อเสนอต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อมี คำสั่งให้สืบสวนสอบสวนและวินิจฉัยชี้ขาดและให้เลขาธิการมอบหมายให้เจ้าหน้าที่สืบสวนสอบสวนคนใด คนหนึ่งหรือหลายคนเป็นผู้รับผิดชอบสืบสวนสอบสวนเรื่องดังกล่าวให้แล้วเสร็จโดยเร็ว

.....ข้อ ๖๕ คณะกรรมการการเลือกตั้งอาจมอบหมายให้คณะอนุกรรมการวินิจฉัยหรือคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดดำเนินการสืบสวนสอบสวนและพิจารณาวินิจฉัยในหมวดนี้ก็ได้

.....ให้นำความในส่วนที่ ๒ การรวมเรื่องร้องเรียนกับเรื่องคัดค้านการเลือกตั้ง ส่วนที่ ๓ การสืบสวนสอบสวนเรื่องร้องเรียน และส่วนที่ ๕ การพิจารณาและวินิจฉัยของคณะอนุกรรมการวินิจฉัย เรื่องร้องเรียนและปัญหาหรือข้อโต้แย้ง ของหมวด ๓ การสืบสวนสอบสวนและการ

พิจารณาวินิจฉัยของ คณะอนุกรรมการวินิจฉัยเรื่องร้องเรียนและปัญหาหรือข้อโต้แย้ง มาใช้ บังคับแก่การสืบสวนสอบสวนและ การพิจารณาและวินิจฉัยโดยคณะอนุกรรมการวินิจฉัยหรือ คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดใน หมวดนี้โดยอนุโลม

.....ข้อ ๖๖ ในระหว่างการสืบสวนสอบสวนหรือระหว่างการพิจารณาวินิจฉัย ถ้ามีผู้ยื่น คำ ร้องเรียนในประเด็นเดียวกันหรือเกี่ยวเนื่องกับเรื่องที่คณะกรรมการการเลือกตั้งได้มีคำสั่งให้ สืบสวน สอบสวนตามหมวดนี้แล้ว ให้เลขาธิการ ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด คณะอนุกรรมการวินิจฉัย หรือคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด แล้วแต่กรณี สั่งให้รวม เรื่องดังกล่าวหรือแยกประเด็นบาง เรื่องเพื่อไปรวมกับเรื่องที่คณะกรรมการการเลือกตั้งได้มี คำสั่งให้สืบสวนสอบสวนตามหมวดนี้ก็ได้

.....เรื่องร้องเรียนหรือประเด็นเรื่องร้องเรียนที่ได้รับคำสั่งให้รวมเรื่องตามวรรคหนึ่ง ให้ถือว่า ผู้ร้องเรียนเรื่องดังกล่าวหรือประเด็นเรื่องดังกล่าวอยู่ในฐานะผู้ร้องเรียนร่วม

หมวด ๖

การพิจารณาและวินิจฉัยชี้ขาดของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

.....ข้อ ๖๗ เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งได้รับคำวินิจฉัยของคณะอนุกรรมการวินิจฉัย หรือ คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดแล้ว ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งพิจารณา วินิจฉัยชี้ขาดโดยพลัน

.....การลงมติของคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อวินิจฉัยชี้ขาดตามวรรคหนึ่ง ให้ใช้คะแนน เสียง เอกฉันท์

.....คำวินิจฉัยของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ต้องระบุข้อเท็จจริงและเหตุผลประกอบการ พิจารณา วินิจฉัยชี้ขาด และกรรมการการเลือกตั้งที่ลงมิตตามวรรคสองทุกคนต้องลงลายมือชื่อ ด้วย

.....ข้อ ๖๘ ให้เลขาธิการแจ้งคำวินิจฉัยของคณะกรรมการการเลือกตั้งให้แก่ผู้ร้องเรียน และ ผู้ถูกร้องเรียนทราบโดยพลัน และส่งคำวินิจฉัยให้แก่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดที่ เหตุ แห่งเรื่องที่มีคำวินิจฉัยนั้นเกิดขึ้นเพื่อแจ้งให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดทราบ

.....คำวินิจฉัยตามวรรคหนึ่งให้ปิดประกาศ ณ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งและ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด

หมวด ๗

การอุทธรณ์คำสั่งหรือคำวินิจฉัยของเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง

.....ข้อ ๖๙ ผู้ใดได้รับผลกระทบโดยตรงจากคำสั่งหรือคำวินิจฉัยของเลขาธิการ ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง คณะกรรมการ การเลือกตั้งประจำ จังหวัด หรือคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง บุคคล คณะบุคคล หรือผู้แทนองค์การเอกชนซึ่งได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการการเลือกตั้ง ให้ปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งเป็นคำสั่งหรือคำวินิจฉัยที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามระเบียบ ประกาศ ข้อกำหนด คำสั่ง หรือมติของคณะกรรมการการเลือกตั้ง อันมิใช่เรื่องที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงาน บุคคลของสำนักงาน คณะกรรมการการเลือกตั้ง อาจอุทธรณ์โต้แย้งคำสั่งหรือคำวินิจฉัยนั้นต่อ คณะกรรมการการเลือกตั้ง ได้ภายในสามสิบวันนับแต่วันได้รับการแจ้งคำสั่งหรือคำวินิจฉัย ดังกล่าว

.....ข้อ ๗๐ คำอุทธรณ์ ต้อง ทำ เป็น หนังสือ ใช้ ถ้อย คำ สุภาพ และมี

.....(๑) ชื่อและที่อยู่ของผู้อุทธรณ์

.....(๒) สำเนาคำสั่งหรือคำวินิจฉัยของเลขาธิการ ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด หรือ คณะกรรมการ การเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง บุคคล คณะบุคคล หรือผู้แทนองค์การเอกชนซึ่ง ได้รับมอบหมายจาก คณะกรรมการการเลือกตั้ง ให้ปฏิบัติหน้าที่

.....(๓) ระบุประเด็นและเหตุผลของการอุทธรณ์

.....(๔) ลงลายมือชื่อของผู้อุทธรณ์หรือผู้มีอำนาจกระทำการแทน ในกรณีที่เป็นการ ยื่นคำอุทธรณ์แทนผู้อื่นจะต้องแนบใบมอบฉันทะให้ผู้อุทธรณ์แทนไปด้วย

.....ในกรณีที่ผู้อุทธรณ์เป็นนิติบุคคล ต้องแนบสำเนาหนังสือสำคัญแสดงความเป็นนิติบุคคล มาด้วย

.....ข้อ ๗๑ ให้นำหลักเกณฑ์และวิธีการยื่นคำร้องเรียนของหมวด ๒ การยื่นคำร้องเรียน ยกเว้นข้อ ๑๘ ข้อ ๑๙ ข้อ ๒๐ วรรคสามและวรรคสี่ ข้อ ๒๑ และข้อ ๓๑ มาใช้บังคับแก่การยื่น และ รับคำอุทธรณ์โดยอนุโลม

.....ข้อ ๗๒ เมื่อสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้รับคำอุทธรณ์ใดแล้ว ให้เลขาธิการ มอบหมายให้พนักงานคนใดคนหนึ่งเป็นผู้รับผิดชอบในการตรวจคำอุทธรณ์และจัดทำความเห็น เสนอ ต่อเลขาธิการเพื่อนำเสนอต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งโดยเร็ว

.....หากพนักงานเห็นว่าคำอุทธรณ์นั้นมีข้อบกพร่องหรือไม่ชัดเจนเพียงพอ ให้แจ้งให้ ผู้อุทธรณ์ดำเนินการแก้ไขภายในระยะเวลาที่กำหนด แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินสิบห้าวันนับแต่วันแจ้ง ถ้า ผู้อุทธรณ์ไม่ดำเนินการแก้ไขหรือไม่แจ้งข้อขัดข้องมาภายในเวลาที่กำหนด ให้พนักงานเสนอ เรื่องต่อ เลขาธิการเพื่อเสนอต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อพิจารณาต่อไป

.....ข้อ ๗๓ เมื่อได้รับเรื่องจากเลขาธิการแล้ว หากคณะกรรมการการเลือกตั้งเห็นว่าคำอุทธรณ์ นั้นไม่อาจรับไว้พิจารณา เพราะไม่เป็นคำอุทธรณ์ตามข้อ ๗๐ หรือเป็นเรื่องที่คณะกรรมการการเลือกตั้ง ได้วินิจฉัยชี้ขาดแล้ว ให้มีคำสั่งไม่รับคำอุทธรณ์ ให้เลขาธิการสั่งจำหน่ายเรื่องและแจ้งให้ผู้อุทธรณ์ทราบ

.....ในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งเห็นว่าคำอุทธรณ์นั้นรับไว้พิจารณาได้ ให้คณะกรรมการ การเลือกตั้งรับคำอุทธรณ์นั้นไว้พิจารณาดำเนินการต่อไปตามระเบียบนี้

.....ข้อ ๗๔ ในการพิจารณาอุทธรณ์ หากข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานที่ได้มาไม่เพียงพอที่จะพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ คณะกรรมการการเลือกตั้งอาจสั่งให้เจ้าหน้าที่สืบสวนสอบสวนทำการ สืบสวนสอบสวนเพิ่มเติมหรือเรียกพยานหลักฐานมาสืบสวนสอบสวนเองก็ได้

.....ข้อ ๗๕ ให้นำความในหมวด ๖ การพิจารณาและวินิจฉัยชี้ขาดของคณะกรรมการการเลือกตั้ง มาใช้บังคับแก่การพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์โดยอนุโลม

หมวด ๘

การดำเนินคดีอาญา

.....ข้อ ๗๖ เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งได้วินิจฉัยสั่งการในเรื่องใดแล้ว ปรากฏว่า มีการกระทำอันเป็นการฝ่าฝืนต่อบทบัญญัติอันมีโทษทางอาญาตามกฎหมายเกี่ยวกับคณะกรรมการการเลือกตั้ง คณะกรรมการการเลือกตั้งอาจมอบหมายให้เลขาธิการหรือพนักงานคนใดคนหนึ่ง ดำเนิน การร้องทุกข์หรือกล่าวโทษแทนคณะกรรมการการเลือกตั้งต่อพนักงานสอบสวนเพื่อดำเนินคดีอาญาต่อไป

.....ข้อ ๗๗ ในระหว่างการดำเนินการสืบสวนสอบสวน หรือพิจารณาวินิจฉัยของคณะอนุกรรมการวินิจฉัย หรือคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ถ้าจะมีการดำเนินการสืบสวนสอบสวน และวินิจฉัยชี้ขาดตามหลักเกณฑ์และวิธีการตามระเบียบนี้แล้วจะทำให้การดำเนินคดีอาญา เสียหาย ให้คณะอนุกรรมการวินิจฉัยหรือคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเสนอเรื่องต่อ คณะกรรมการการเลือกตั้งโดยพลัน เพื่อให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีมติมอบหมายให้เลขาธิการ ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด หรือพนักงานคนใดคนหนึ่งร้องทุกข์หรือกล่าวโทษต่อพนักงาน สืบสวนเพื่อดำเนินคดีอาญาต่อไป

.....ข้อ ๗๘ ในกรณีที่เป็นการร้องเรียนต่อบุคคลตามข้อ ๒๑ และเป็นการกระทำอันเป็นการฝ่าฝืนต่อบทบัญญัติอันมีโทษทางอาญาตามกฎหมายเกี่ยวกับคณะกรรมการการเลือกตั้ง ให้บุคคลดังกล่าว รีบแจ้งไปยังพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจที่อยู่ใกล้สถานที่เกิดเหตุหรือพนักงานสอบสวนโดยพลัน เพื่อให้ผู้ร้องเรียนร้องทุกข์หรือกล่าวโทษตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาต่อไป

.....ข้อ ๗๙ ในระหว่างการสืบสวนสอบสวนของเจ้าหน้าที่สืบสวนสอบสวนหรือในระหว่างการพิจารณาวินิจฉัยของคณะอนุกรรมการวินิจฉัยหรือคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด หากปรากฏการกระทำความผิดทางอาญาอย่างชัดแจ้ง ให้เจ้าหน้าที่สืบสวนสอบสวน คณะอนุกรรมการวินิจฉัย หรือคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด แจ้งต่อเลขาธิการหรือผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด แล้วแต่กรณี เพื่อมอบหมายให้พนักงานคนใดคนหนึ่ง ร้องทุกข์หรือกล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนที่มี เขตอำนาจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา แล้วแจ้งให้คณะกรรมการการเลือกตั้งทราบ

.....ข้อ ๘๐ การสืบสวน สอบสวน และวินิจฉัยชี้ขาดตามระเบียบนี้ ไม่กระทบกระเทือนถึงอำนาจหน้าที่ในการดำเนินคดีอาญาของพนักงานสอบสวนและพนักงานอัยการตามประมวลกฎหมาย วิธีพิจารณาความอาญา

หมวด ๙

เหตุจำเป็น

.....ข้อ ๘๑ ในกรณีที่มีเหตุจำเป็น คณะกรรมการการเลือกตั้งอาจยกเว้นข้อหนึ่งข้อใดของระเบียบนี้ได้ ทั้งนี้ ต้องไม่ขัดต่อกฎหมายเกี่ยวกับคณะกรรมการการเลือกตั้ง

ประกาศ ณ วันที่ ๗ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๒

นายธีรศักดิ์ วรรณสุต
ประธานกรรมการการเลือกตั้ง